

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Historien i Avisen

1795 - 1819

*Engellændernes sidste Daad i Kiøbenhavn 1807
som en værdig Triumph for Gambier, Calhoun, Popham &c*

*Le dernier Exploit des Anglois à Copenhague 1807
ou le Triomphe de Gambier, Calhoun, Popham &c*

WORMIANUM

N y e s t e S k i l d e r i e a f K j ø b e n h a v n .

Fjortende Aargang. No. 51.

Udgivet, redigeret og forlagt af E. S o l d i n .

Forsendes, i Folge Kongel. allernaadigst Tilladelse, med Brevpostkerus.

P a r v e r d a g e n d e n 28 J u n i 1817.

Om Straffeanstalten paa Christianshavn.

Den første Grund til Tugt-, Raad- og Forbedringshuset blev lagt af Frederik den 2den, der skjenkede 10,000 Rbd. til et Opfostringshuus, hvis Forvaltning blev overdraget til Kjøbenhavns Magistrat paa det Vilkaar, at den skulde være ansvarlig for Hovedstolen og af egne Midler betale, hvad der af samme formindskedes. Christian den 4de forærede Fattigvæsenet 11,900 Rbd., og Niigels finder det rimeligt, at i det mindste Noget af denne Capital, blev skjenket Børnehuset. Børnehuset og Tugthuset vare, skøndt hvert af dem havde sin særskilte Indretning, paa den Tid samlede i eet Huus i Klosterstrædet, og sit af Christian d. 4de en Instrur. *) Han lod det derpaa forflytte

til Christianshavn, i den Gaard, som han i dette Hjemmed kjøbte og lod indrette. Den havde tilhørt Pottkerne. Fra den Tid af dantes ryggesløse Mennesker og lidelige Qvindfolk til Arbeide i dette Børnehuus. Deres Tal, som da var 200, vorte til 600, for stærkedelen Fruentimmer, efter som hiin store Konge havde befaleet, at endog Tugtere skulde holdes til Arbeide. Førend 1658 eiede Børnehuset over en Tønde Guld i Capital, men Krigen formindskede denne, og 1612 overdrog Kongen Gaarden til de Fattiges Directeurer. Siden efter indsaatkedes ved Collect 14,000 Rbd.; ogsaa anvendtes dertil, de for Præstegaarde betalte indkomne 42,500 Rbd., de for 6te og 10de Penge indsamlede 20,000 Rbd., og Peder Ores Legatum, som beløb sig til 1000. I Aaret 1726 d. 2 Jan. var Børnehüsets Capital i Specier 17,926 Rbd. 64 sk., i Kroner 3210 Rbd., i Courant 7,770 Rbd. 80 sk., tiljammen 57,707 Rbd. 48 sk. I Aaret 1731 var den 48,420 Rbd.; 1787 var den

*) Pontoppidan siger i Origines Hafnienses, Side 333 og 34: "Eil. Trusel for uhydige Børn, modvillige Deltære og deres lige lod Kong Christian IV. Aar 1639. indrette et Tugt og Manufactur-Huus ved den nordre Side af Hellig Geistes Kirke, indtil Løv-Stræde, hvorfra det liden Stræde, som indtil sidste Ildbrand kaldtes Tugt-Huus og Pørtten, havde sit Navn. Men den gode Anstalt varede ikkun 6 Aar, da Kongen blev kedd deraf, i det han saae sine Penge spillede, og de anlagte Manufacturer ilde

drevné. Siden antog sig Stadens Magistrat noget deslige, men det ville ikke heller slaae an til nogen bestandig Fordeel, førend Børnehuus Anstalterne i Frideric III. og end meere i Christian V. Tid bleve gjorde. paa Christianshavn, i den Gaard, som forud havde tilhørt hiin ulukkelige Herremand Kay Lycke." (Dennes Naabeil saaes endnu indtil sidste Brand paa Bygningen.)

imod, efter Kiegeles's Paastand, sjunken til 24,493 Rbd. — Raspehuset blev indrettet i Børnehuset 1734 og under 2 April samme Aar meddeelt Privilegium paa at raspe Farvetræer, hvorved det tillige blev forbudt, at indføre i Danmark og Hertugdømmene malet eller raspet Farvetræ. Børnehusets Hovedbygning blev opført i Aaret 1739 og kostede 16,400 Rbd.; den til samme svarende Fløi blev bygt 1753, og kostede 24,870 Rbd. Den i Dyrehagen beliggende Valkemølle blev overladt til H. M. Kongens Kammertjener Jessen, som anlagde der en Fabrik. — Det til Straffeanstalten hørende Sygehuus blev fra ny opført i Aaret 1804 i den bagerste Deel af Hovedbygningen paa et meget frit og luftigt Sted, med en aaben Plads, hvor de sig kommende Syge kunne nyde frisk Luft. De Syges sædvanlige Tal pleier at være 60. Paa den anden Side af Sygehuset er Vaskerhuset med tilhørende Tørreplads. Samtlige Bygninger ere affyretede for 80,000 Rbd. S. V.

Over Kirkeboeren ud til Torvet læses endnu følgende Ord:

Anno MDCCXXXIX.

Auspiciantibus, post D. O. M.

CHRISTIANO VI. & MAGDALENA SOPHIA,

Ne malis parcendo, noceatur bonis,

Ergastulum Hocce

Verustate collapsum & Angustia laborans,

Indubio mansuri operis Augurio,

Fruentius extrui iussit curatorum officium

Misericordia, æque ac Justitia id exigente.

I Julii Maaaned 1812 var Fangerens Tal i Forbedringshuset:

Mandsfolk 119

Fruentimmer 129

—248

Tugthuset:

ærlige Livsfanger:

Mandsfolk . 34

Fruentimmer 70

nærlige Livsfanger:

Mandsfolk . 1

Fruentimmer 8

Karsfanger:

Mandsfolk . 7

Fruentimmer 1

—————121

I Forbedrings- og Tugthuset 369

Raspehuset:

ærlige Livsfanger:

Mandsfolk . 24

uærlige Livsfanger:

Mandsfolk . 46

Karsfanger:

Mandsfolk . 67

—137

—————137
Tilsammen 506. *)

Fangerne nyde følgende reglementerede Pleie: Hver Person's daglige Middagsspise bestaar ugentligen i: 2 Gange Brød, 2 Gange Rumfodsk Suppe, 2 Gange Kaalsuppe, kogt paa Beenpulver og færsk Hestekjød, og eengang Erter, ligeledes kogt paa Beenpulver og Hestekjød, og hver anden Søndag alternativ Erter med Kjøll, eller Suppe, kogt paa fersk Ørefjød. Af hver af fornævnte Slags Episer erholder Fangeren dagligen 1½ Pund og dernæst 1½ Pund Brød, bagt af reent Rug, ½ Pot Ol, som er en Blanding af halv Skillingø og halv Husholdnings-Øl; hver 7de Dag ½ Dags Salt, 3 Løb Smør og 1 Løb Sæbe til at vask sig. — Fangerens reglementerede Klædning er: Mandfolkene: Hvert Aar: 2 Skjorter, 1 Halk tørlæde, 1 Par Buser, 1 Par uldne Strømper, 2 Par Træksker; Hvert andet Aar en Klædestræk. Fruentimmerne: Hvert Aar 2 Særker, 1 Halk tørlæde, 1 Par Strømper, 2 Par Tøffer; Hvert andet Aar 1 Klædes Træk; hvert tredje Aar 1 Skjort. — Det reglementerede Arbeide, som Fangerne ere pligtige til, dagligen at levere, er følgende: i Forbedrings- og Tugthuset: En Uldstipper 133 Pund, Plukker 10 Pnd., Vulfes 66½ Pnd., Skruer 10 Pnd., Krabber 6 Stk., Haandspinder 2½ Str., Haspene 30, Strømper

*) Allerede i Pontoppidans Tid (1764) var Fangerens sædvanlige Tal 4 til 500, men deriblandt vare, foruden virkelige Forbrydere, de Betlere, som af Fattigfogederne optoges paa Gaden. Da man fandt en saadan Blanding uhensigtsmæssig, saa bleve, paa Grund heraf, den ny Bygning, og siden den Fløi, som løber op til Trellers Kirke, opførte.

vere 9 Par Strømper (ugentligen), Særsker 3 Ekjorter, Skomagere 9 Par Eko (ugentligen), Trætøffelmagere 10 Par (ugentligen). De øvrige Arbeider ere ikke bestemte. I Raskhuset maa Fangerne dagligen levere af raspet Campeche 20 Pd., Jusstik 20 Pd., Caliatur 15 Pd., Sandel 5 Pd.

For Lemmerne udfærdigedes i Aaret 1811 fra den daværende Direction følgende Instrux:

“Ingen Fange tør, uden i naturlige Forretninger, forlade den ham anviste Plads paa Arbeidsfablen; al Naaken ud af Vinduerne ned paa Gaden og i Gaarden forbydes strengeligen; intet af hvad Navn nævnes kan maa hensættes eller henlægges i Krøgene; ingen Snøte maa trækkes eller Søm dertil opslaaes paa Arbeidsfablene; Fangerne skulle paa den Tid, de nedlades i Gaarden, vaske deres Hoved, Ansigt og Hænder ved Vandposten, og i disse deres Forretninger maa de ikke indlade sig i Samtaler med de indelukte og andre Fanger i Raskeriet eller paa Værkstæderne, og forbydes dem strengeligen al Væsen af Uldent eller Linnet paa Arbeidsfablene; for at vedligeholde Keenlighed skal alt Hovedhaar affjæres paa alle længere end paa et halvt Aar inddømte Fanger, hvilket skal gjentages hvert Fjerdingaar; af de tvende til Barbering betroede skulle Fangerne uvægerlig enten hver Onsdag eller Lørdag lade sig barbere; naar det er Spisetid om Middagen skal enhver Fange, efter givet Signal, reengjøre den Plads, han har paa Sæhlen og derpaa opholde sig indtil Maden er opbragt; paa givet Befaling fra Mesteren bliver Maden bragt omkring og maa da hver Fange strax spise samme, hvorpaa han, efter givet Signal af Mesteren, skal hensette Madpotten i den tilhørende Dasse, og maa denne Spisetid ikkun vare en halv Time, saa at Spisetiden i hele Stiftelsen er tilendebragt fra Kl. 11 til 12 om Formiddagen; derpaa begynde Fangerne igjen deres Arbeide, som varer til Kl. 6, da de atter faae $\frac{1}{2}$ Times Spisetid; andre Tider af Dagen end forbenævnte maa ikke anvendes til Spisetid, og de Levnetsmidler, Fangerne ikke strax kunne nyde, skulle opbevares i det paa Arbeidsfablen indrettede Stab; paa samme Tid som Middagsspisningen. Feer uddeles Allet, og Brødet uddeles om Aftenen; for at holde Orben

ved Madens Uddeling skulle Fangerne være inddeelt i Koder af 20 Personer, af hvilke ved Spisetiden 2 nedlades for at hente de til Madens Opbringelse indrettede Dasse til 20 Madportioner, hvoraf de til hver Kode hørende Fanger faae det dem tilkommende. — Enhver Forseelse imod disse her anførte Forheldsregler straffes med formindstet Madportion, i een eller flere Dage, Vand og Brød, Indsluttelse, samt andre legemlige Straffe efter Omstændighederne.”

Som Bidrag til denne Straffeanstalts Historie fortjener følgende endnu at nævnes. En i Aaret 1812, i en Alder af 64 Aar, død forhenværende Soldat, havde været i Raskhuset i 36 Aar, eller fra 1776 af, hvorvel han i de sidste Aar kun levede der som Invalid. De fleste Livsfanger i Raskhuset ere indsatte der for Udbrud og Desertion af Slaveriet. I Aar 1812 arbejdede her 58 saadanne bortstrømte og igjen paagrebne Slaver som Livsfanger. I dette Øjeblik er den berygtede N. Heidenreich den ældste Livsfange i Fugthuset. Han inddømtes paa Livstid for falske Bankfælder 1797, blev siden fikket sin Frihed, stjal derpaa Guldhornene, undveeg 1803 i Ledtog med to andre Livsfanger, men blev paagreben. Han er nu 55 Aar gammel.

Det Udfærlige om denne Straffeanstalt, hvoraf ovenanførte Efterretninger ere udtagne, kan læses i Kjøbenhavns Skilderie for 1812 No. 54, 55, 57 og 58. I Slutningen af samme Afhandling foreslaaes følgende som Gavnligt for et saadant Straffehuus:

1. Vilde det maafee være godt, om aldrig nogen Straffeanstalt indbefattede tre saa forskjellige Straffehuse som Forbedrings-, Fugt- og Raskhuset i een Bygning. De kunde fordeles i tre forskjellige Bygninger og paa tre forskjellige Steder i Riget. I en Stad som Kjøbenhavn er det altid lettere at finde Leilighed til Undvigelse, end paa et mere afstiggende Sted.

2. Forbedringshuset kunde være afdeelt i tre Classer, som maatte være ganske adskilte fra hverandre, og ligesom Fangerne viste virkelig For-

bedring, burde de bestandigt avancere opad, og doges Raar forbedres.

3) Burde Inddømmelse i Forbedringshuset ikke ske paa kortere Tid end et Aar. Alle Forbrydelser, der qualificere sig til kortere Tid, burde hellere affnes med Bænd og Brød eller anden forparlig Straf i Politiearresten*). Derud bley Forbedringshusets Befolkning mindre og Leilighederne til Forførelser, som heldent undgaaes paa et saabant Sted, færre.

*) Dette er nu ogsaa, i Følge allerhøieste Placat, Tilfældet, og alle de Forbrydelser, som tilforn straffedes med Forbedringshuss- Arbejde indtil 6 Maaned, straffes nu med Hensættelse paa Bænd og Brød i et bestemt Antal Dage.

M i s c e l l e r,

Slavehandel.

Ved sin Ankomst til Cumana kom Humboldt til at høre paa en Plads, hvor de Negere, der bragtes fra den africanke Kyst, offentlig solgtes. "Blandt alle Lande, siger denne Rejsende, var Danmark, som bekjendt, det første og i lang Tid det eneste, der havde affkøbt Slavehandelen, men desuagtet var de første Slaver, som her bleve udstillede til Salg, dog ankomne med et dansk Skib. Egenlysten bekymrer sig hverken om Menneskehedens Pligter eller om Nationalæren, eller om Fædrelandets Love! De Kjøbere, der indfinde sig paa dette skrækkelige Marked, bedømme sædvanligen Slavernes Alder og Sundhed efter Lænderne, og rive derfor med Magt Munden op paa dem, ligesom det pleier at ske hos Heste. Iøvrigt er Antallet af Slaver i begge Provindserne Cumana og Barzelona ikke meget betydeligt, thi i Aaret 1800 beløb det sig kun til 6000, da dog den Gang denne Provindses Befolkning bestod af 11,000 Sjæle. De spanske Love have aldrig meget begunstiget Handelen med afri-

ganste Slaver, og det vilde gjøre Noderlandet den største Ære, hvis ikke i tidligere Tider, og især hele det 16de Aarhundrede igjennem, Handelen med indfødte Americanere, der voldsomt hævde bortrevne fra deres Hovale, og folgte som Slaver, havde opnaaet en frugtelig Drivtighed og var blevet drevet med en rædselsfuld Grusomhed."

Canariefugle.

De af Canariefugle meest berømte Canariske Der ere Graciosa og Montanna Clara. Men hine Fugle ere her, efter v. Humboldt: Berstning, ligesom paa Den Teneriffa, hvor han traf dem i Mængde, alle grønne, og kun faa af dem haves gule. Hjer paa Nyggen. De gule Canariefugle ere egentligen en i Europa fremkommen Art, og alle de af dem, som hin Rejsende saae i Oratava og Santa Cruz paa Teneriffa i Bure, vart kjøbt i Cadix og andre spanske Havne, og derfra bragte hid. Disse Fugles Sang er efter de enkelte Følkeslags forskjellig, hvilket ogsaa er Tilfældet med vore Finker, hvis Sang ofte i to nærget nærliggende Districter er ganske afværgende fra hinanden. Fuglene paa Stor-Canaria og paa de to anførte Der have imidlertid blandt alle de øvrige den stærkeste Stemme, og deres Sang har dog meest Harmonie og Liffighed.

Zabierne eller Johannesdisciplene.

I Persien, især i Basra og Saster, lever en høist mærkværdig Sect, Zabierne eller Johannesdisciplene kaldet. Man kjenner i det mindste fem af deres Religionskrifter. Di van, som de foregive at Gud for mange Tusinde Aar siden har overleveret Englene, men da der tales deri om Muhammed og hans Frænder, kan man let slutte sig til dens Alder; Adams Bog, der indeholder 80 til 90 Taler; sin Titel har den deraf, at dens Indhold er saakaldte Aabenbaringer, som Engle eller Woner skulle have bragt Adam; Bogen Johannes eller Englenes Underholdninger; Eholasthe (Salighed) saaledes kaldet, fordi den viser Zabierne Veien til Salighed; Dø

fredsens Tegn, som er af astrologisk Indhold. Af alle disse Bøger findes Afskrifter i Paris og Orford. Sproget og Skriften ere ganske eiendommelige. Den sidste har ligesom det Hebraiske 22 Bogstaver. Sproget er en aramaisk Dialect, der holder Middelveien mellem Syriske og Hebraisk, men dog udmarker det sig ved adskillige Eiendommeligheder. Zabierne paastaae, at de have hjemme ved Jordan, at de ere bleve undertrykkede endog førend Jerusalems Forstyrrelse, siden fordrevne af Muhammedanerne, og heftigen forfulgte af Chaliferne, ved hvilken Leilighed deres hellige Bøger bleve brændte, hvorpaa de nedfattede sig i deres nuværende Bopæle, og endel af dem ogsaa i det Hebraiske. Paa ry undertrykte holdt de sig en Tidlang til den nestorianske Biskop i Chaldea; og lode sig kalde Christne, men de have allerede siden 300 Aar Aft sig derfra. I Midten af det 17de Aarhundrede anslog man deres Tal til 20 eller 25,000 Familier. Deres Religion er en Aart af den Zoroastiske, og meget beslagtet med den gnostiske og manichæiske, kun med den Forskiel, at de tillægge Johannes den Døber, den hvide Mang, som Gnostikerne tillægge Kristus, og næsten satte ham i een Klasse med hine Secters Gamle Testamentes Gud. De antage, at Verden allerede har staaet i 480,000 Aar. Mod alle andre Religioner er de fiendtlige indede. Baae Christendommen og Jødedommet erklære de for falske, skjønt de kun have en halv Kundskab om begge hellige Bøger, men deres moralske Lærdomme stemme næsten orblydende overens med Steder i det gamle Testamente. Deres Moral er den agtverdige Deel af deres Lære; men de ansee deres Religion i den Grad for den ene saliggjørende, at de troe; at kun de, men ingen andre Religionsbefjendere, blive salige. Deres Præster ere deelte i 3 Classer: Biskopper, Præster (Eldste) og Disciple. Præstedømmet er arveligt, men kun for den ældste Søn, og Vielsen skeer ved syv Dages Faste. Den præstelige Dragt maa være ganske hvid. Deres vigtigste Ritus er Daaben, der er forbunden med en Salvelse med Sesamolie. Den er en uestergivelig Betingelse for Syndernes Forladelse og Salighed, dels for Børne, dels for nyfødte Børn. Hos de sidste kaaer den, der holder Børnet, indtil Kæerne i

Vand, og der neddyppes, under mange Yræbedelser og Bønformulæer, tre Gange. De Børnes Daab skeer i det mindste een gang aarligt paa en Døbefest, som varer 5 Dage. Efter Adams Bog skulde den ske hver Søndags Morgen, da den, som forsømmer det, kommer til at gennemgaae et Slags Skærtsid. De kristelige Missionærer lode sig ofte kuffe ved denne Zabiernes Beredvillighed til at lade sig døbe, da de nu troede at have vundet dem, uden at dette var deres egentlige Mening. Foruden Daaben have de et Slags Ceremonie, hvorved der nydes Kager, bage af Riismælk, Viin og Sesamolie. Endskjønt de glve Ugtefæls Forretning, saa er Ekerkonerie dog tilladt hos dem. Ugtevielsen er ogsaa forbunden med en Daabsact; hvorpaa Biskoppen blander nogle besynderlige Ceremonier, slaaer op i Spaadomsbøgerne, og bestemmer det første Dødsdags Tid. Deres Fester ere: Adams eller Verdens Skæbelses Fest, Daabens Fest, paa hvilken alle Zabier gjendøbes, Johannes den Døbers Fest. Til deres Rituallove høre: at holde 3 Gange om Dagen og 2 Gange om Natten Bøn; ikke at spise hvad de Alrene (Muhammedanerne) have rørt ved eller som ikke af Præsterne med egne Ceremonier er blevet slagtet og vasket i Saltvand; paa Samletet følger Kænselse. For den blaa Farve have de største Afsky.

Russlands Statistikk.

Efter D. v. Wichmann var i Aaret 1808 hele det russiske Riges Folkemængde 42,265,000 Indbyggere paa 340,892 \square Mile, altsaa paa hver Qvadratmiil omtrent 127 Mennesker. De fødtes Tal forholdt sig til de Levedes som 1:23, og de Dødes som 1:40. Riget tæller 670 Stæder, hvoraf 522 ere Gubernements- og Kredsstæder, hvis Indbyggere beløb sig til 5,500,000, altsaa $\frac{1}{8}$ Deel af hele Russlands Befolkning. Af Kirkesogne-Skoler gaves 1805 først 56, af Kreds-skoler kun 80, endskjønt der skulde oprettes 511; af Gymnasier, der skulde forberede den academiske Undervisning, 6. Ialt fandtes 1804: 494 Lærerstæder, 1425 Lærere og 35,444 Børlinger. Til Hofstatens Beskyrelse, som under Peter I. kun

kostede 600,000 Rubler, ere nu anviste 3,223,497 R. for 3750 Høfberjenter. I Aaret 1810 var Tallet af Handlende 95,227, og deres opgivne Handelscapital 308,000,000 Rubler; Tallet af Bergere og Haandværksfolk, med Udtagelse af Gouvernementerne Wilna og Grodno: 621,399, hvoraf 501,645 Christne, 113,068 mosaiske Troes- bekyndere og 6,686 Grækere og Armenianere. — I Kirkelig Henseende er det russiske Rige deelt blandt 4 Metropolitæner, 11 Erkebispedømmer og 19 Bispedømmer. I Aaret 1805 vare de græske Kirkers Tal 26,747. Et Bevis paa den i Rusland herskende Tolerance er, at i Astrachan findes 23 græske, 4 armenianske, 2 catholske, 1 luthersk Kirke, 26 tartariske Moskeer og 1 Hindus- Bedehuus. Af Lutheraner findes i Rusland 1,400,000, af Catholiker, med hylse omvandrede Græker og Armenianere have forenet sig, 3,500,000, af Reformerte 3,800, af Hernhuther 9000, Menonitter 5000, ikke underede Armenianer 60,000, Muhammedaner 3,000,000, Dalai-Lama-Dyrkere 300,000, Fetisch-Dyrkere 600,000. — I Aaret 1810 vare Statsindtægterne over 215,000,000 Rbl. og Statsudgifterne i Aaret 1811 274 Mill. R. Brandeviinsafgiften indbragte allene 58,463,000 R.! Armeen bestod 1810 af 632,355 Mand (nemlig 17,200 M. Garde, 422,822 M. Felddropper, 84,300 M. Garnisonstropper, 1,113 M. Ingeniører, 13,920 M. Invalider, 10,000 M. irregulære Tropper). — Ssmagten bestod 1803 af 289 Seilere med 4,348 Canoner, deriblandt 32 Linieskibe, 18 Fregatter, 6 Cuttere, 7 Brigger, 54 smaa bevæbnede Fartøier, 20 Galeier, 25 Batterier, 121 Canoneerbaade, 63 Joller, 80 Falconetter. Bemandingen udgjorde 32,046 Mand. Søsoldaterne 8,268 og Søartilleristerne 4000 M.

Indenlandske Efterretninger.

Kjøbenhavn, d. 28. Junii. I Onsdags indtraf her i Hovedstaden en i sine Følger høist sørgelig Begivenhed. Henimod Kl. 6 om Eftermiddagen gjorde Livsfangerne i Tugt-, Naap- og Forbedringshuset Mytterie, som begyndte med at de, under Støjen og Skrigen, sloge alle Fabrikredskaberne o. s. v., i Stykker, brak Jernfangerne fra

Vinduerne, og nedkastede saavel Ramper som Murstenene paa Forbigaaende og det Militære. Nogle Øjeblik derefter saaes Lid' udbrude fra Kirketårnet og fra begge de Fløie af Hovedbygningen, som vende ud til Børnehuustorvet. Efterat Fangerne havde løstet endel Tagstene af, løb de ned; endel af dem tvang Justitsjergeanten til at udleveré dem Nøglen til Mellemporten. De rømte derigjennem deres Vet, men bleve tilbeds strax paagrebne ved Sommerpladsen, hvor de vilde svømme over Vandet. Ufortøvet indfandt der sig en Commando fra Amagerports Vagt, som fyrede paa de meest Haardnakkede; nu kom ogsaa Artillerie tilkørende, og tvang dem med nogle Kartatsskud 'at forfølge sig bort. Allarmtrommen blev nu vært, og hele Staden kom i Bevægelse. Alle Broer, der føre til Christianshavn vare i et Nu besatte med Husarer og Infanterie. — Fangerne, saavel de Tilstedeblevne som de paagrebne Undvigte, b'ève bragte til Søqvarsthuset paa Christianshavn. De Mistankefulgste bleve sammenbundne parviis. Omtrent en Time efter Lidens Udbrud faldt Spiret med skrækkelig Hvilber. Kl. imellem 10 og 11 tilfjendbegaves ved Rimning fra Taarnene, at Faren var forbi; og Kl. imellem 1 og 2 om Natten lykkedes det Brandcorpsets Anstrængelse, at dæmpe Lidet. — En Kgl. Commission, bestaaende af Hr. Etatsraad Kierulf, Assessor i Høfesteret; Hr. Assessor Danckell, Justitiarius i Kjøbenhavns Politieret; Hr. Landsoverrets-Assessor Lange og Hr. Auditeur Gyldenfeldt blev strax nedsat for at optage Forhør og dømme de Skyldige. — Den ved Branden stiftede Skade, anslaaes, Bygningen iberegnet, til 3 a 400,000 Rbl.

Maribo, d. 23 Juni. Fra Gaardmand Jens Olsen i Bursø, under Søeholts Gods, har i Aar nogle graae Orme med gult Hoved opædt 1½ Tønde Lands Udsæd af Væster. I det øvrige har hele Marken taget af bemeldte Insektter meer eller mindre Skade, der formodentlig er en Følge af den fugtige Vinter. Oldenborrerne har ellers været temmelig sjældne i Aar. — I disse Dage har vi næsten havt en brændende Hede, med 21 a 22 Graders Varme. Vi trænger høiligt til Regn, da man befrygter, at Vaarsæden især i sandige Egne, vil tage Skade her i Lolland.

— Siden Varmen er indtruffen, begynde galbeagelige Nervefebre at yttre sig paa enkelte Steder. (Maribo Av.)

Karhuus, d. 24 Juni. De sidste Par Dage har vi her havt en overordentlig Varme; i Mandags var den i Middagsstunden 21 Gr.; saa Dage forud var det endnu ret koldt. — Den aarlige St. Hansaftens-Valsfart til den hellige Kilde her udenfor Byen, var talrig som sædvanlig. Mange Kræblinger vare komne langveis fra, for at prøve Vandets Undervirking. — Som en vistnok stor Sjeldenhed passerede den 20de Juni i Schjoldbelev Bye, omtrent 2 Mile fra Karhuus, at en meget agtværdig og duelig Hjulmand Vasker, holdte Bryllup med sine 3de Døttre, som kom i Egtekab med en Lømmemand, en Bødder og en Bøver. (Karhuus Av.)

Viborg, d. 23 Juni. For nogle Dage siden har en saakaldt Vandtrømpet tilbragt Sognet Sjettrup i Hanherred, Aalborg Stift et søleligt Uheld. Denne tragtformede Sky soer over Beboernes Enge og Holme ved Fjorden og oprørte saaledes Vandet, at det steg usædvanligt høit og oversvømmede Engene, hvor Byens Faareflokk, der angives for omtrent 300 Stykker, græssede. Faarenes sædvanlige Frygtsonhed og Driiv til at flokke sig i Fare, voldte, at hele Faareflokken omkom og druknede, da Beboerne vare for langt fraværende til at kunne i Hast foretage noget til deres Frelse. Imidlertid skjønnes let, hvor søleligt et Tab de uheldige Agerdyrkere derved have lidt.

(Viborg Samler.)

Kjøbenhavns Børs d. 28 Juni.

Cont. s. Hamb. 2 Mk. 412, a vista 420. Amsterdam 2 Mk. s, a vista s. London 2 Mk. s. Paris 2 Mk. s. Spec. 445. — Specier solgtes til 28 $\frac{1}{2}$ a 28 $\frac{3}{4}$ Rbmk., Goldspec. s. Rbmk., for Committeeædler blev givet (med Rente) 97 pr. 100; Oblig. 81. Norske Rbksedler 22 $\frac{1}{2}$ a 23. Dito Species. 20. Svenske Sedler 6 Mk. 8 f. a 7 Mk. — Disconto 10 P.C.

Blandede Efterretninger.

Moskou har nu allerede igjen over 40,000 Bygninger, de i den skrækelige Brand levnede iberegne; de nye ere opførte efter en regelmæssige Plan. Efterhaanden indfinde ogsaa Muserne sig igjen, og der begynder med de ny oprettede Fabrikker, Manufacturer og Dannelsesanstalter, nyt Liv. Selv Universitetet med det dermed forbundne Gymnasium, ellers det fornemste og eneste Sæde for Videnskaberne og Lærdom i det russiske Rige, begynder at blomstre frem igjen, og Regjeringen anvender alle Midler for at ophjælpe dem. Man begynder allerede at iskandsætte de forstørstedelen afbrændte eller ødelagte Universitetsbygninger, at udvide de gamle Fonds og tilveiebringe nye, at indrette igjen Konst- og Naturalcabinetter, anlægge et Bibliothek, hvortil Begyndelsen er gjort med 65,000 Bind, et mathematisk og physicalk Apparat, o. s. v., saa man haaber, at i næste Aar, naar adskillige Profesorer ere tilbagevendte og nye ansatte, de fleste Forelæsninger ville tage deres Begyndelse; enkelte have allerede begyndt. Et her oprettet Bibelselskab er i fuld Virksomhed; et heelt Trykkerie er syffelsat med Bibelers Trykning i forskjellige Sprog, og over 190,000 Bibeler ere allerede uddeelte, saavel i Staden, som paa Landet.

Langs med Rhinen ere Klagerne over Oversvømmelse og Misvært lydelige. Nøden er især vorst siden i Winter. Allerede i mange Maaned der leve her mange Tusinde ene af frozne Kartoffer, hvoraf de bage Kager, og selv dette uske Fødemiddel mangler. Ved Aar, en stor Deel af Mosel, ved Hundsrücken, hersker den største Armod og Mangel. Prof. Görres i Coblenz har opfordret til at lindre disse Ulykkeliges Lidelser; og tre Dage efterat Opfordringen var bekjendtgjort, har der dannet sig et Selskab i dette Viemed. Et af Medlemmerne indsendte som Bidrag et Sølvservise af Værdie 1300 Rdl. (rede Sølv.)

Paa det Usdmarked, som nyligen holdtes i Berlin, saae man en uhyre Mængde Ud, hvoraf imidlertid kun Lidet blev offat.

Nordens Genius.

Dunkle Graner, Frygtes Fjelde,
 Hvi er Ederes Land!
 Viisdoms Dyb og Guddoms Vælde
 Knyttet' Ederes Daand.

Norner tyde — Runer lue
 Om det blanke Skjold;
 Nordlys blinke — Guder grue,
 Haard er Skjæbnens Vold.

Sinlands Klipper, dundre, knage;
 Skuld i Brønden seer.
 Stene rævne — Flammer brage,
 Liden Svartalf seer.

Elve susse — Fosse skumme
 Ned i sorte Dal.
 Nordhavs Bølger, vilde, grumme,
 Kæmpe med den Hval.

Himlen sortner — Sneen dækker
 Fjeld og Dal og Grøn,
 Ulve tude — Hunger vækker
 Bjørnen til sit Ran.

Dagen hviler — Matten vaager
 Mørk og kold i Nord;
 Gravsang sjunge Strandens Maager
 Over liigklædt Jord.

Lebens sidste Kjemper gjæve
 Om det Egebord,
 Mjød i Kruus og Kraft i Næve,
 Sjungende om Thor.

Og om Valhal, Gubers Bolig,
 Lyde beres Sang;
 Der'er Kræften — Mær rolig
 Høre Ekfoldsklang.

Gjallarhornet festlig lyder,
 Hildur æsker Leeg;
 Landsjer klirre — Havnlyst fryder;
 Ridding hver som veeg.

Kampens Bytte er' ei Kroner
 Og ei røden Guld;
 Mæns Favntag Helten sener
 Tro og ekfordsfuld.

Hørligt smykke Freias Krandsse
 Heltens Løkker tro;
 Mær i Skjoldmonte Dandsse
 Hilsse ham saa fro.

Kjærlighed og Mod i Kampen,
 Tro i Ord og Daad,
 Stige som før Offerdampen
 Op til Gubers Naad.

End i Nord er Kraft og Ekfod,
 Stark er Guttens Arm,
 Ei skal snedig List og Snigros
 Kjalne Mæns Varm.

Baag da over Dovres Klipper
 Genius i Nord!
 Indtil Mornen Traanden slipper
 Glem ei Valder Thor!

H. G. K. Sommer,

Kjøbenhavn. Trykt hos P. H. Schæfers Enke

Nyeste

Skilderie af Kjøbenhavn.

Tiende Aargang. No. 81.

Udgivet og forlagt af Boghandler E. Goldm.

Tirsdagen den 6 October 1812.

Sundheds-Politie.

(Slutning.)

2. **Slette Fødemidler**, hvortil især bør regnes:
- a) **Fordervede Kornvare.** I en Tidspunkt, da umættelig Vindesygge og Pengegrivfthed næsten overalt synes, at have forjaget enhver ædel og blid Sjæle, og at være bleven den Middepunkt, hvorom Alt drejer sig, har ogsaa Kornpigeriet naaet sin Højde. Priserne paa Livets første Nødvendigheder stige med hver Dag, og som Nærslag hertil anføres, iblandt flere, Mangel formdelst forrige Aars Misvært; ligesom ogsaa Landmændene stedse har streget paa Fordertrang, naagnet betydelig Tilførsel af Høe og Halm om Forvejdagene have vidnet, om det Mødsatte. — Dogle ville derimod mene, at her ikke allens ingen Mangel er, men at der endog skal findes Overflod hos de ægte Kornpigerere, som tilbageholde deres Vare i Haab om, at Priserne endnu kunne være i Forhold til deres Umættelighed. — En muelig Følge af disse menneskekjærlige Grundsatninger kan være den: at mange Korn-Beholdninger, som med rimelig Fordeel kunde have været afhændede, nu henligge og blive fordervede. Hvis dette Aar velsignes med en frugtbringende Afgrøde, hvilket Aarenes Frodighed synes at bebude, saa maae sandsynligen Priserne falde, og den mindre Formuende-derved see sig i Stand

at erholde af sine opdyngede Forraad sit Fornøden for taaleligt Kjøb. Men et Spørgsmaal bliver det, om disse Kornvare besidde de fornødne gode Egenkaber; om de ikke, i Stedet for at give Næring og Sundhed, medføre Sygdom og Død *).

- b) **Harstet Smør og raadent Flesk.** I ufordervet Tilstand ere disse Næringsmidler uundværlige i enhver Huusholdning; deres gode Værfæfthen er altsaa af saare megen Vigtighed. I øvrigt gjælder om dem hvad ovenfor er sagt om Kornvare, at de nemlig ved at opbevares for længe, især om Sommeren, undergaae en Forandring, som gjør dem uskikkede til at afgive sund Næring for Mennesket. Virkningerne af disse fordervede Fødemidler kan være: svækket Fordøjelseskraft, Hundsygdomme m. m.

Det var maaskee derfor høilig, at ønske, at Sundheds-Politiet maatte benyndiges til at anstille strenge Undersøgelser paa alle de Steder, hvor der kunde formodes at være Oplag af saadanne Fødemidler, som, ved at henligge for længe, tabe deres gode Egenkaber som Næringsmidler, og altsaa blive skadelige for Sundheden; ligesom og, at disse, hvor de fandtes, uden Skænsel maatte kasseres **).

- *) Jeg har selv hørt Anledning til at see de sørgelige Følger, som Nydelser af slette og fordervede Korn- og andre Føde-Vare frembragde.
- **) Da jeg i Sommer tinge med en Smørhandler fra en af Provindserne, som havde et ikke ubes

c) Umodne Frugters Salg. Ligesom modne Frugter i Almindelighed formedelt deres milde Syrlighed ere forfriskende, og kan uden Skade nydes i temmelig Mængde, i mange Sygdomme, ja endog i Blodgang anvendes med Held; saaledes ere umodne Frugter saare skadelige for Sundheden; de ere ufordøjelige, og efterlade en Skarphed i Maven, som kan forårsage Kolik og andre Tilfælde. For dem, som ere Elskere af Frugter, og det ere nok de fleste Mennesker, er det saa naturligt, at Nyheden, eller Synet af den første Frugt er meget tillokkende, hvilket især er Tilfældet med Værn, som ikke vide at skilne saa nøje imellem den modne og umodne Frugt.

Jeg troer derfor det vilde være godt; om Bekommende holdte et vaaget Øje med Udsalget af Frugter, om hvilke man kunne formode, at de, efter Nærstiden, ikke havde naaet deres fulde Modenhed; saaledes saae jeg Værn saldblydes d. 16 August, og Blommer d. 26 August. Naar man sammenligner de saa varme Dage med de kolde og fugtige, som denne Sommer har afgivet, saa synes det ikke vanskeligt at indsee, at Frugten, i Følge denne Luftens Temperatur, behøver længere Tid, end sædvanlig, til at naae sin Modenhed, hvilket nok Enhver vil erfare, som ejer Have.

7. Ureenlighed paa offentlige Steder; Dyreaadbler henkastede i Kanaler, o. s. v., hvorved Luften i høj Grad forderves, og derved kan afgive Stof til mangehaande Sygdomme.

Uagtet Renovationsvognene dagligen til bestemte Tider bortføre den Ureenlighed, som findes paa Gaderne, gives der dog forskellige Steder, hvor man støder paa Samlinger af Menneske- og anden Ureenlighed, som det være mig tilladt at gjøre Sundheds-Deputet opmærksomt paa. Jeg vil begynde med det Sted, som sikkert allerede længe maa have faldet Enhver i Øinene:

Indelig Dplag, og fandt hans Priser at være noget overspændte, svarede han mig under en kraftig Sed: at for han skulde sælge sit Smør under den bestemte Pris, for skulde det blive staaende, indtil det blev forvandlet til Sæbe. Saa var Mandens Udtryk.

a) Thaltas Tempet og sammes Omegn. Dette Samlingssted for uskylbige, morende Gæster forekommer mig, jeg blues ved at navne det, at være et af Hovedstadens første Kloaker. Allerede i nogen Fraftand sporer man den urineuse Atmosfære, som omgiver det, og Sandserne pires overalt af mobbdelige Indtryk. Man finder sig saa vel, naar man efter denne Modtagelse har naaet sin Plads i Skuespilhuset, hvor de indvortes Sandser kunne nyde Forfriskning, ligervis som ethvert Gæde i Livet forhøjes i Forhold til de Ubegageligheder, man har havt at overvinde for at opnaae Nydelsen. Paa det jeg imidlertid ikke maa ansees som den, der vove at foretringe noget, som jeg ikke kunde bevise, maa jeg bede Læseren følge mig; vi vil da begynde med den Port, som adskiller Gigt-huset fra Skuespilhuset, og hvorigjennem Kongen og de Kongelige Personer passere for at træde af, naar Høifsamme besøge Skuespillet. Denne Port forbindes ved en Muur, som paa begge Sider giver en modbdelig Stank og et akkelt Syn, formedelt de Menneske-Udteimælses, som i større eller mindre Mængde findes der. Jeg tilføjer, at det er saare vanskeligt, ganske at hemme denne Orden, men ved dagligen at holde disse Eteder rene, som og ved at bestre dem med Jordarter, der kunde trække en Deel af den meget stinkende Fugtighed i sig, saasom: Kalk, Aske, o. desl., synes det, som om et Middel til nogen Forbedring kunde være mueligt. Gaae vi videre langs med Skuespilhuset til Enden af samme mod Kanalen, da vil man stude over at see saamegen Ureenlighed samlet paa eet Eted. Naar man nemlig staaer paa Slamstiften ved den første Lygtepal og seer over Volværket ned i Kanalen, da bliver man vaer paa Volværkets nederste Affarving et ikke ubetydeligt Depot af Menneske-Ureenhed, og, hvad man ikke kunde formode, 3de raadne Hadsler af Hunde i selve Kanalen, som allerede i et Par Maaneder have lagt der, og som i Dag d. 8 Sept., da dette skrives, befandtes der endnu. Naar nu denne Kanal, som intet Aflob har, men staaer i en stedsevarende raadrende Gjæring, end videre modtager alffens Uhumffheder og forraadnede Hadsler, da er det ikke usandsynligt; at her-

af maae, endog under en maadellig Grad af Varme, udvikles Gasarter, der medføre de meest dræbende Sygdomme. Snare ønskeligt vilde det derfor være, om især denne Kanal blev jevnlig og tilhørligen opmudret; ligesom det og vilde være godt, om Rendessteinen uden for Gjet-huset nu og da blev renset; da sammes stillestaaende Mudder bidrager sit til Luftens Forbervelse.

- b) Holmens Kirke. I det Hjørne, som er imellem Kirkemuren og den til samme stødende Sandkiste, sees et af de sædvanlige Udtømmelsesteder.
- c) Christiansborg. I den hvelvede Port, som af Kilder Støtters Færgaard fra Niddebanen, findes en Dyng Ureenhed, som meget længe har lagt der, og altsaa jevnlig forsøges.
- d) Helliggeistes Kirkegaard. Naar man fra Vimmelfastet eller Koffegaden gaar i den nem Kirkegaarden, da forefindes ved Udgangen til lille H. G. Stræde paa venstre Haand indenfor Stakitporten en Møgdyng, bestaaende deels af Gaderenovation, deels Ekrementer, som allerede hele Sommeren har lagt der til Skue. Det er uønskeligt at indsee Marsagen, hvorfor disse Ureenheder sammendrynges paa dette Sted, der baade er almindelig Kirkevej, og desuden daglig passeres af mange Mennesker *).
- e) De saakaldte elysæiske Mærker eller Esplanaden ved Toldboden. Naar man fra store Kongensgade vil dreje af ind paa Grønningen, da støder man paa venstre Haand langs Artillerie-Kasernen paa de tidt ommeldte Uhumskheder, skjønt nu ikke i den Mængde, som forhen. — Naar man ved at gaar fra Toldboden følger Muren paa højre Haand op til Batteriet, møder samme væmmelige Syn; saa at Begrebet om et Elysium taber sig aldeles ved Siden af disse jordiske Svimerier **).

*) Jeg kjender Sandheden at anmærke, at jeg nogle Dage efter at dette var nedskrevet, fandt bemeldte Møgdyng aldeles borttaget. Derimod kan det ikke dølges, at der paa samme Sted atter findes et daglig voxende Anlæg til et fornyet Dplag.

**) Jeg maae bede om Tilgivelse, hvis dette Udtryk skulle hode Læserens Delikatesse; jeg kan imidlertid

f) Blod i Rendesstenene fra Slagterierne i Stadens vestre Forstad. Naar Hovedstadens Indvaanere med deres Familier paa en blid og behagelig Sommerdag søge for nogle Timer at ombytte den kvalme og med forskjellig Dunster svangre Luft, som omgiver dem, med en reiner; og til den Ende tye til den yndige Frederiksberg-Have, for der i Naturens Skjød at aande Guds gode, rene Luft, og adspredde Sindet ved den behagelige Musik, som, efter Regjeringens gode Foranstaltning, jevnlig opføres, og hvorved Nydelsen af dette Steds Behageligheder end mere forhøjes; da er det saare bittert, at man, saasnart man har passeret Frihedsstøtten og Glacieren, skal opvartes med det væmmelige Syn af Blod og Uhumskhed, som fra Slagtergaardene flyder ud i Rendesstenene, og den utaalelige Stank, som disse dyriske Vædsker og Affald ved Forraadnelse udbrede. — I dette Aars Maj:Maaned gaves nogle saa varme Dage, og da kunde man neppe gaar disse Stæder forbi uden at nødes til at holde for Næse og Mund. Denne Misbrug er saa meget mere utilgivelig, som denne vestre Forstad, unægtelig den smukkeste af Hovedstadens Forstæder, paa en vis Maade kan ansees som en offentlig Promenade, for saavidt den lige Vej til Frederiksberg fører dertil, og Kongen og den Kongelige Familie jevnlig passerer her, saalange de opholde sig paa Sommer-Residenten, skjønt man vil have lagt Mærke til, at de Kongelige Personer i dette Aar for det meste have lagt Touren om ad den saakaldte gamle Kongevej, mueligt, for at undgaar ovenanførte Ubehageligheder.

At det, som jeg forhen har anmærket, fra Regjeringens Side aldrig har manglet paa gode og hensigtsmæssige Anordninger til at sikre den offentlige Sundheds-Pleje, derom vidne: Plakaterne af 11te December 1776, 18 April 1774, 7 Maj 1777, 7 Junii 1806, Reskr. 23 Januar 1789, Plak. 8 Maj 1788, og mange flere.

tid forsikre, at jeg ved nøieste Eftertænkelse ikke har været i Stand til at udfinde i Modersmaalet noget Ord, som saa nøiagtigen kunde udtrykke disse omtalte Gjenstande, der paa mine Vandring omkring i Hovedstaden jevnlig have stødt mine uvoortes Sandser.

Med Lov skal man Land bygge; saa krev Waldemar; saa Ord, men kraftfulde, som Oldtidens Mænd.

Med Lov skal man Land bygge; saa krev sette Frederik over Indgangen til det gjenopbygte Theinis's Tempel. Kongen vil det Gode, han vil sit Lands, sit Folks Vel; derfor byder han ved vise Love, og til at haandhæve disse fatte han Mænd.

Der gaar sjelden noget Nar forbi, hvort Hovedstaden ikke hjemsøges af en eller anden Epidemie, snart Catarrh, snart Hjenstvæghed, snart Koldfeber, Righoste, o. s. v. Aarsaagen hertil udsleder man som oftest fra den skarpe Østenvind, der til visse Tider af Aaret pleier at indfinde sig som en Passat, og kan vedholde flere Uger. O! ja jeg tilstaaer, at denne Vind aldeles ikke er velkommen eller favorable for Sundheden. Men skundom indtreffe Epidemier uden Østenvind; i saa Fald antager man en særegen ukjendt Beskaffenhed i Luften. Med denge Beskedenhed dækker man blot sin Mangel paa rigtig Kundskab om Tingene. Men mon man ikke kunde søge den sande Aarsag noget nærmere? Det er bekjendt, at Pest og pestartede Sygdomme ere saa gangse i Østlandene, deels som Følge af Klimatet; deels fordi der saalidet sørges for den offentlige Sundhedspleje; ligeledes, at smitsomme Sygdomme hastigen udbredt sig efter betydelige Feldtslage, hvor de Døde enten blive liggende ujordede, eller ikke blive begravede saa dybt, at jo deres Uddunstninger kan trænge gjennem Jordkorpen, og saaledes befænge Luften. Kan man nu ikke fra det Større til det Mindre analogice slutte, at i en Stad som Kjøbenhavn, der er saa folkerig, der gjennemskjæres af tildeels stinkende Kanaler, og hvor der, som jeg har viist, gives forskjellige Substancer, som ved at overgaae i Forraadnelse, meddele Luften en giftig og smittende Egenkab, en stor Mængde Sygdomme maae kunne udlødes fra disse Kilder?

Antager man dette som rimeligt; saa er det jo Pligt at arbejde imod, og, saavidt mueligt, søge at borttrydde den første Aarsag. Skulle det, f. Ex. i Henseende til Slagterierne, ikke være passende, om Sundheds-Politiet, i Overensstemmelse med de forhen anførte Kongelige Anordninger, sørgede for, at Slagterier under ingen Betingelse maatte finde

Sted i Porte, som vendte ud til nogen Gade eller offentlig Vej? at alt Slagterier skulde foretages i Daghuise i dertil indrettede Slagterhuise? samt at alt Blod og Affald usfortøvet maatte nedgraves? at Slagterernes Gaarde holdtes rene, saa at intet Affald af slagtede Dyr maatte taales? Naar dette paa det strengeste overholdtes, saa gaves et Sygdomsstof mindre, og det var allerede meget vundet. Det vilde useilbarligen virke med dobbelt Kraft, hvis Vedkommende af og til personligen indfandt sig, for at undersøge, om Tingene forholdt sig som den burde; og den naturlige Følge af dette Tilsyn vilde blive: Agt for Love og Øvrighed.

Fortinden jeg afbryder for denne Ende vil jeg endnu anmærke, at jeg i intet andet Hjemmed nedkrev Ovenstaaende, end for, om mueligt, at virke noget nyttigt ved at henvende Vedkommendes Opmærksomhed paa en eller anden Øjenstand, som, formedelsk Midsbrug, kunde taale at rettes paa. Den Mark, jeg har vovet mig paa, er saare vidtlaftig og næsten uoversæelig, der kunde altsaa maa skee oftere gives Anledning til at meddele et nyttigt Vink, naar kun Hensigten ikke skulde vorde miskjendt.

S j e r t e t:

Et Duffe hylbes overalt paa Jorden,
Fra stolten Borg til Hyttens lave Tag:
Lykkelig er hele Verdens Eag,
Fra Sydens Pol til Zemblas kolde Norden.

Dog, Mange kun i Duffet Vise ere,
Men ei i Mgaden at oplybde det;
Thi Blændværk tryller ofte Mennesket,
Hans Duffes sjeldent modne Frugter bære.

En søger Fryd i Niigdoms golde Drammen,
Og Een i Helrens bloddænkede Krands,
Saamangen Nø i lette Engelfdands,
Og manen Nar i Svarens vilde Giammen.

Etis hvo, der søgte den i Elfføds Arme,
Og hvo, der søgte den i Vennefaun,
Blév ofte blandet af det skønne Navn,
Og af sis eget Hjertes ædle Varme.

Ihi tide han fandt, at Elfføds blide Drømme;
At fyldte Strøbogs hulde Vennehar,
Var ei hans rens Hjertes Omhed værd;
Men brat svandt hen, lig Ekum paa vilde
Strømme.

Er vartigt Held, da intetfeds at finde?
Groet blot Pandora's Sød paa denne Jord?
Eskal Jagen, der i Støvens Dale boer,
Lyksalighedens gyldne Rente vinde?

Jo, Held! — den findes end i Dødens Egne!
Kan paa vor Vei til den at fare vilde:
I Skyldfrit Hjerte troner englemild
Den Salighed, vi søge allevegne.

Boer der kunns Fred, da kan vi roligt smile
Død Lykkens Sol og Dødgangs skumle Nat;
Vor sidste Tune, sildig, eller brat,
Eskal føre os til Dydens Søners Hvil.

Blak Exra.

(Indsendt.)

Man spørger hvor her i Byen de saakaldte Træ-
løfter af gammelt Løder, s. Gr. Løfferede Svøle-
Kaster, forfærdiges. Spørgeren har vel hørt, at
disse skulle forfærdiges af Fangerne i Naspuser,
men veed ikke om det stier til Fangerens eget Brug
allene, eller til offentligt Salg, og til hvem man
i saa Tilfælde henvender sig for at erholde dem
tilkjøbs. Herom ønskes Underretning i det næste Blad.
Paa en Tid da Ekse og Støveler ere stegne til
saa uhyre Priser vil Opmærksomhed for dette Slags
Tødtot, til Brug inden Dørre, vist nok fortjenes at

anbefales for dem, hvis Forretninger og Sysser
fordre, at de den stærke Tid af Dagen maa være
hemme.

Juden og udenlandske Efterretninger.

J u d e n t a n d s k e E f t e r r e t n i n g e r.

Søndagen den 4 deenes blev i Tugt-, Rask-
og Forbedringshusets lutheriske Capel, efterat Hr.
Pastor Gesner, besjælet af de varmeste Følelser
for den forbedrede Jüderetning Straffeanstalten har
modtaget under den virksomme Directeur Hr. Ma-
jor og Ridder d'Auchamp, havde afholdt Guds-
tjenesten; fremkaldt af Directeurn, Lave Frederik
Wilhelm Sues, 32 Aar gammel, født i Kjøben-
havn, Dreestager af Profession, men som i Straffean-
stalten har lært Strømpvæver- Professionen, og ved
en lige saa alvorlig som efter Omstændighederne
passende Tale tilfjendegav han Forbryderen Hs.
Majestæts allerhøieste Naade at være givet sin for
igjæntagne Forbrydelser såbte Værelse. 3 Livsfanger
bleve i Anledning af deres gode Opførelse i Straf-
seanstalten forflyttede fra Tugthuset til Forbedrings-
huset, og 2de efter Kongl. allernaadigst Resolusion
løsladte. — Ved denne Leilighed blev forent Guds-
tjenesten H. M. Kongens Portrait høitideligen op-
hængt ved Siden af Høifalgt Konge Frederik den
Fjerdes Portrait.

Bombardør S. R. Bassenæs af det Kengel.
Artillerie-Corps, der i Augusti d. N. om Afrienen
med en ved Nøjbrø ved Corsøer taget Vaad var
roet ud mod de Engelse, efter egen Tilstaaelse i
den Hensigt der at tage Tjeneste, og som altsaa
maatte anses som Deserteur eller Overløber, er ved
Krigsretsbom bleven dømt til at hænges. Men
ved Kongelig Resolusion er benævnte Bassenæs
skænket Livet, og den ham tilkjendte Straf foran-
ttet derhen, at han henses til Arbeide i Jern
paa Livetid blandt de nærlige Slaver i Kjøbenhavns
Fæstning. Men da Arrestanten kun er 24 Aar
gammel, saa er han, i Sølge Allerhøieste Resolu-
tion af 17de Julii d. N., bleven hensat i Tugt-
huset.

Paa en Vareauktion i Helsingør betales nye
liken 6 Rdlr. 3 Mk. for en Alen Sirk i Paa-
ker.

I disse Dage er udkommen det første Hæfte af Fortegnelsen over den Vægsamling, som Litteraturselskabet har bestemt til offentlig Brug, og som dagligen staaer aaben fra Kl. 8 til 10 om Formiddagen og fra Kl. 3 til 6 om Eftermiddagen i Gaarden No. 13 i Snaregaden. Dette første Hæfte, som er 80 Sider stort, indeholder 3600 Numere.

Mariboe, d. 1ste October. Kl. imellem 1 og 5 om Eftermiddagen hørtes her i Mariboe en levende Canonade. Det ene Tordendrusu fulgte uop- hørkelig paa det andet. Lyden trængte endog igjennem Domkirken tykke Mure, hvortil formodentlig de mange aabne og indslagne Vinduesrunder naar bidrog. (Mariboe Av.)

Odense, d. 2 Oct. Endskjøndt det egentlige Abonnementspillet paa Odense Theater for i Vinter først tager sin Begyndelse med Novemb. Maaned, erfarer man dog nu, at Theatret vil blive aabnet i Aften, og derefter spillet hver Søndag i denne Maaned uden Abonnement. — Til at sørge for de Brandlidtes Læge i Hobro er nedsat en Commission, bestaaende af Amtmanden, Kammerherre, Ridder de Høns, Sognepræsten, Byfogden og 6 Borgere, som allerede har havt den Glæde, foruden forventede 10,000 Rdlr. indsamlede i Aalborg, at modtage over 20,000 Rdlr. (Hempels Avis.)

Viborg, d. 30 Sept. I Gaar tildrog sig her i Byen den Ulykke, at et Dagshest blev slynget i Vester-gaden, hvorved Peder Larsen af Egelund, af Haderup Sogn, blev slået af Hestene, og fik Hoved og Bryst saa forslaaet, at han døde i Nat. — Ved det i Mandags og i Gaar holdte Tostemarked vare ikke mange Hødevare at see, hvortil maaskee den stærke Regn om Mandagen gjorde en del. Søderug og Lærred var det meste man saae. Søderugen kostede fra 32 til 40 Rdlr., Byg 20 Rdlr. a 21 Rdlr. 32 s. Lønden, Hørlærred 8 a 9 Rdlr., Blaarlærred 6 a 7 Rdlr. Alen, smaae Gjak 3 Rdlr. Stkt., Vender 2 Rdlr. Varrét, Slagteqvæg 100 a 120 Rdlr., et Par Stude 270 Rdlr. og derover. Smør, Æg og Ost saae man næsten ikke noget af. Forheir pleiede man i dette Marked at forspyne sig til Huusholdningen; men nu er

og dette Hveven umuligt fornedeist det gangse Opkjøb af Ost, hvad der kan spises. Naar man nu hører, at der, inden Høsten er endt, og i et saa forvrigt Aar som dette, bydes 30 Rdlr. for en Tønde Ring og 20 Rdlr. for en Tønde Byg, som kan leveres fra ultimo October til 1ste Marts; saa kunde de, som inset avle, naturligvis ikke gjøre andet: end lade hver Dag have sin egen Plæge, for ikke ganske at gaales af Tidens Plægeaander. (Viborg Saml.)

Som en Reliquie bevares hos Selveier-Gaardmand Laurids Poulsen i Solbjerg paa Mors en gammel Pallast, som er gaaet fra Mand til Mand der i Gaarden med følgende Fortælling: En Dag kom en Fremmed i saamme Gaard, for at plyndre; fik en aldrende Kone var tilstede, som i det den Fremmede er færd med at randsage en Kiste, bemægtigede sig hans Pallast og dermed klæbde hans Hoved. Den samme Pallast blev i Aar 1801 fremdragen, for i paakommende Tilfælde at gjøre Tjeneste i en Beretrans Haand imod den truende Fiende. (Hempels Av.)

Vesttefterretninger.

(Af Hønb. Corresp.)

Wlilna, den 22de September. Efter Slaget ved Moskwa bleve Kufferne paa 3. Reie forfulgte. De Redouter, som de havde anlagt paa Skandsbjergget, 2 Werster fra Staden, bleve uden Sværdslag forladte. — I Kreml har man fundet 60,000 nye Flinter og 120 Canoner paa deres Lavetter. Det manglede Russerne paa Tid og Heste til at fare dem bort. — Fienden har efterladt 30,000 Saarede. Fyrst Bagration er dødelig saaret. — Efter den fiendtlige Armees Fortegnelser beløber sammes Forliis i Slaget ved Moskwa sig til 50,000 Mand; hvoriblandt 45 til 50 Generaler. — Hs. M. Kæiser Napoleon har taget sit Hovedkvarter i Kreml.

Danzig d. 18 Septbr. Det Slag, som de Franske tilfegtede sig d. 7 d. M., nogle Mile fra Mozaisk paa Landeveien til Moscau; kaldes Slaget ved Moskwa. Det Tab, som Fienden har

lidt denne mærkværdige Dag anslaaet man til 40 a 30,000 Mand. Den hele Russiske Armee var forenet i en Skjøn af Kunst og Natur befæstet Position. Den Russiske Divisions-General Ljachoff, Fyrsten Potemkin og Galitzin; af Garden, ere blandt Fangerens Tal. Den Franske Armees Tab overstiger ikke Tallet af 9000 Mand.

Ypsen, d. 18 Sept. I Forgaaers ankom nogle hundrede Russ. Krigsfanger, blandt hvilke ogsaa en Russisk Geistlig befandt sig, og bleve i Dag transporterede videre. — Sigismund III. der levede fordem Smolensk i hele 21 Maanedes; Napoleon erobrede det paa een Dag.

Træsk, d. 10 Sept. — Fregatten Danae paa 44 Canoner og 350 Mand, som lige stationeret her, er skiet i Luften. Den commanderende Officier var $\frac{1}{2}$ Time i Forveien gaaet ombord. Her ere kun meget faa Huse, hvis Vindueaerude ikke gik itu, og hele Rheden er bedækket med Brag af dette Skib. Man veed endnu ikke Aarsagen til denne ulykkelige Begivenhed.

Newyork d. 16 Aug. Fra Quito have vi erholdt interessant Efterretninger. En Engelsk Officier, navnlig Charles Elphinstone Fleming, er af den Brittiske Regjering bleven overdraget, at underhandle med Regjeringen i Peru. Denne har ikke villet antage dens Tilbud, og forbudet at have nogen Communicatton med Engellænderne. Disse have derpaa henvendt sig til Don Fernando de Abascal, Gouverneur i Chili, og gjort ham samme Forestillinger, der ligeledes bleve forkastede. Denne Gemnytternes Stemning er under nærværende Omstændigheder saa meget vigtigere, som de forenede Sæters Regjering har sendt Assendtinger til alle Provindser i det Spanske America, og da vi kunne smigre os med, at deres Sendelse vil have et godt Udfald.

London d. 19 Sept. Det Rygte, som man adtryffeligt har udsprede, angaaende Regjeringens Hensigt, at sende Tropper til det nordlige Europa, er uden Grund. — Regjeringen anvender den største Hurtighed, og ophjæder Alt, for at sende Forstærkninger til Halvøen. Det 9de, 1100 M. stærke Regiment, indskibes i dette Øieblik til Cotunna. — Lord Wellington har været i største Forlegenhed for Pengene, og man har maattet indgaae de usfordelagligste Negociationer, for at sende ham

Penge. — Corpsen af den Kongel. Garde er fra Portsmouth afgaaet til Portugal. — Da den Armee, som Marshal Warrmont commanderer, spides paa ny at ville gaae angrebsvis frem, saa maa man formode, at den har erholdt Forstærkninger, der sætte den i stand til, at kunne true paa Est-linæer. Gen. Clinton er det blevet overdraget, at iagttage dens Bevægelser, medens Baabens Skibene imidlertid naar vil bestemmes imellem Lord Wellington og Marchallerne Soult og Suchet. — De løse og overdrevene Beretninger fra en Officier, under General Wraitland, Anfører for Siciliens Expedition, er af den Art, at den opvækker overdrevene Forventninger. Efterfølgende Udteg af en Skrivelse fra en Officier i denne Armee viser dens Stykke: "Vi have forladt Mahon og seile til de Spanske Kyster. Vi vare 6000 Mand stærke, da vi forjode Sicilien, og i Minorca ere endnu 3000 stædte til os. Vi toge at være bestemte til Kysterne af Catalonien." — I Gaar vare endnu ingen directe Efterretninger fra Lord Wellington ankomne. Men man har erholdt en Skrivelse fra en Officier i Parena af 18 Aug. efter hvilken Soult's Armee stod 7 Lieues fra Gexet Hill. Man ventede et Slag. Men siden har man erfaret, at Soult, efterat han havde sammenskuffet sin Armee, har vendt sig mod Cordova.

Paris, d. 25 Sept. Bulsetningen om Slaget d. 7 Sept. er endnu ikke ankommen. Brevene af d. 9de melde, at man med første Coirer vil erholde den, og den ventes hver Time. Alle Privatbreve fra Armeen bekræfte den glimrende Seir. H. M. har tilfegtet sig. Slaget er leveret ved Verdun, 4 Lieues paa hvin Side Mosaisk. Den helt fiendtlige Armee tog Deel dert. Den Keis. Russ. Garde fegtede med og har lidt betydeligt. Den Keiserlige Franske Garde har ikke løsnat et eneste Flinteskud. To af deres Generaler ere bleve saarede; men de commanderede Liniecorps.

Fra Moldaues Grandser d. 2 Sept. Gener. Boyndoffs Colonne, der stod i Leiren ved Marschinets, paa hvin Side Pruth, er afmarscheret til Chotym, hvorfra den skal stode til det Tormasowske Corps. Der er til den Ende bleven requireret endee Vandervogne. Gener. Kamenskoy's Division var d. 30 i Bortuschan; Divis. Essen skal følge den, og begge ville, som det hedder, tage deres

March til Kaminc. Admiral Tschitshagoff er allerede passeret Chotym.

Blandede Efterretninger.

Paris, d. 22 Sept. (efter Moniteuren.) Fra Spanien havdes nu en vidtskiftig detailleret Beretning fra Hertugen af Magusa (Marmont) om alle hans Armees Bevægelser lige til Tildragelsen ved Salamanca den 22 Julii, som Hertugen langt fra ikke havde ventet. Efter Hertugens Erklæring, hvori han udtrykker, at han med Glæde vilde have ombyttet sit strax i Begyndelsen af Slaget erhvalde Saar med Døden, naar han blot kunde have fortsat sin Commando til Dagens Ende, saa overtyedes var han om de forestaaende Tildragelsers Vigtighed, var Resultatet af denne Affaire et Tab for de Franke af 6000 M. og 9 Canoner som demonteredes, og at saaledes et uheldigt Dieblisk tilintetgjorde Frugten af 6 Ugers vise Combinationer og konstige Bevægelser, der syntes at ville faae det bedste Udfald. Hertugen beklager Tabet af Generalerne Fercy, Thomieres og Desgraviers, som bleve dræbte, Generalerne Bonnet og Clausel samt Brigadegeneral Menúe, som saaredes. Uheldigt var det især ved denne Leilighed, at det gjentagne Løfte om Bistand af Nordarmeen ikke blev opfyldt, da samme, som virkelig var afsendt, ikke kunde naae Portugalsarmeen, førend da denne efter Slaget trak sig tilbage. Beretningen, dateret Tudela (ved Duero i Provindsen Baliaadolid) den 31 Julii, er af Hertugen underskrevet med den venstre Haand. — Ogsaa Hs. catholske Majestæt havde strax ved Engelkærbernes første Bevægelser befalet at sammendræge alle Centrum-Armeens Tropper og var i Epidfen for samme fra 21 til 24 Junii draget til Arevalo, hvor den efter hien Katastrofe maatte indskrænke sig til at holde Wellingtons Armeé i Rømm. Da nu den største Deel af den fiendtlige Magt vendte sig imod denne Armeé, troede Hs. Majestæt først at burde dække Madrid og bortføre de ham meest hengivne Personer og vigtigste Sager fra denne Stad. Virkelig blev en betydelig Convot under Vedrækning af Divisionerne Darmagnac og Palombini ført til Valencia. Hs. Maj.

hvis Hovedkvarter d. 18 Aug. var i Villa Robledo, havde i Sinde at forene Central-Armeens Tropper enten med Syd- eller Aragonie-Armeen.

Den Russiske Armeé har, efter Forskydende, taget Veien ad Twer til. — Slaget ved Mosaisk begyndte Kl. 5 om Morgenen, og endnu Kl. 3 var Keiseren til Hest og forfulgte Frugterne af sin Seier. — Det Østerrigske Hjelpecorps havde den 3de September sit Hovedkvarter i Hölöby, mellem Rowel og Lnek, bag Strohöb, og de Sachs. Tropper havde d. 17 Sept. deres Hovedkvarter i Kiseltn. Den franske Keiser har decreteret, at Officerer, Underofficerer og Soldater af den Bayerske Armeé, der som en Folge af de ved Polotsk erhvalde Saar ere bleyne amputerede, skulde nyde samme Pension, som de amputerede Officerer, Underofficerer og Soldater af den franske Armeé, og de i samme Hægtninger faldne Bayerske Militaires Enker, samme Pension, som de faldne franske Militaires Enker. — Kongen af Württemberg har forandret enhver i de hidtil foresaldne Hægtninger saaret Underofficer eller Soldat en Forøring af 22 Fl. — I Anledning af Keiser Napoleons nylig tilfægtede store Seier er i alle Cathedral- og Vognekirker i hvert Departement af Kongeriget Westphalen blevet afsluttet et Te Deum. (Hamb. Corr.)

Af dette Blad udkomme ugentlig to Nümere. I Folge Kgl. allernaadigst Tilladelse forsendes det med Posterne i Danmark, Norge og Hertugdømmern, og kan bestilles paa alle Postcontoirer mod Betaling af 15 Mk. Kvartalet. Her i Staden tilbringes Bladet Subskribenterne og betales kvartalvis med 15 Mk. Subskriptionen modtages hos Bogtrykker H. S. E. S. Enke, i store Helliggeiststrædet No. 144.

Kjøbenhavn. Trykt hos P. H. S. E. S. Enke.

Revue Billeder af Ribenhavn.

Niende Aargang. No. 82.

Udgivet og forlaget af Boghandler S. Boldin.

Bogtrykken den 10 October 1812.

Om Litografien eller Steenskrivert.

Dr. Joh. Ludw. Klyber har i hans udgivne Skrift over Kryptografien (Hemmeligheds-Skift), Udvingen 1809, meddeelt Herden en Efterretning om Litografien (Steenskrivert). Jeg har fundet denne sag interessant, at jeg traer det ikke vil være Læseren ubehageligt, at jeg i Uddrag meddeeler Noget af hvad Forfatteren har skrevet om denne mærkelige Kunst, som man vel har bragt i Gang her i Fædrelandet, men som det synes endnu ikke her vil gaae fremad.

Steenskrivert og Steentrykteriet har været bekendt over en halv Snees Aar; var denne Kunst tidligere opdaget, vilde, mener Klyber, muligens Bogtrykteriet været blevet undværlig.

Naar man skriver, tegner eller trykker paa en Rehlheimer Steen (en meget haard, marmoragtig, temmelig reen, liden bekostelig Kalksteen fra Rehlheim ved Donau i Neder-Bayern; der og skal findes andre Steder) med en vis flydende eller lidt saecartet Masse, saa bliver, ved en meget let, hurtig og liden bekostelig Fremgangsaade, denne Masse saaledes forbunden med Stenens Masse, at man kan, naar Stenen er overtrukket med Svarte, ved Hjelp af en Presse, afstrykke paa Papiir saa stort et Antal Exemplarer som man vil. Afstrykterne blive ligesaa rene, færdige og fuldkomne, som om det var ved Kobberplader. Fra en saadan

Plade har man gjort 3. og flere 1000de Aftryk, uden mærkelig Svækkelse eller Forandring.

Steenpladen kan derefter reengjøres, den kan siden efter tillaves og bruges atter til andet ligebant Arbeide.

Denne saaledes vigtige Kunst, der endnu holdes hemmelig af dem, som ere i Besiddelse af den, er bragt til en høi Grad af Fuldkommenhed.

Den bruges med største Fordeel i Stedet for Tin, Kobberstik og Kobbertrykteriet. Den har den betydelige Fordeel, at en Kunstner kan paa Stenen selv umiddelbar gjøre sin Tegning, og tage Aftryk, der i alle Dele ere Originalen lige. Man behøver altsaa ikke at benytte andre Kunstnere til at afskopiere paa Kobber, og Omkostningerne paa Kobberplade bespares, ja man kan endog faae flere Aftryk end ved Kobberplader; hvor man før brugte Kobberstikkerkunsten, kan man nu anvende Steentrykteriet, endog for bedre Kjøb.

Man kan og bruge Steentrykteriet i Bogtrykterierne som Stereotyper. Dette kan skee paa flere Maader. Man sætter f. Ex. Manuskriptet paa sædvanlig Maade med Bogtrykker Typet. Man overtrækker nu Satsen med Steentrykker-Svarten, og aftrykker det paa Papiir.

Herpaa bliver det aftrykt i Stenen, og præges deri; Stenen tjener nu som en Afstrykker-Form; eller som en kobberstikken Plade.

Vil man ikke betjene sig af Bogtrykker-Typet, men hellere af færdige Bogstaver, saa skriver man paa selve Stenen med Massen, flydende som Blæk

Skriften maae da staae farkeert. Men da denne Skrivemaade er besværlig, saa i Stedet derfor skriver man med flydende Steenskriver-Blæk paa Papiir, og saasnært det er tørrt, oversættes det fra Papiiret paa Stenen.

Man kan paa lige Maade afskopiere Haandskrifter og tage deraf saa mange Exemplarer man vil.

Klyber fortæller, at han i München har frekvet med sort Steentrykker-Svarte, som med Blæk, paa Papiir. Efter 10 Minutters Forløb bragte man ham 6 Steen-Aftryk af hans Haandskrift, som han ikke kunde stille fra hans Original; hans Haandskrift havde ikke undergaaet nogen Forandring; den var aftrykt paa Steenpladen; Skriften var præget i Stenen, og derefter fra Stenen aftrykt 6 Gange. I Paris, hvor Klyber ligeledes saae et Steentrykkerie, vidste man dengang ikke den Kunst, ved det blotte Aftryk fra Papiiret at oversætte paa Stenen.

I Strasburg skal endog være anlagt Kobberstikkerie paa Steentrykker-Maade, og derved være gjort mangfoldige Aftryk, uden at Originalen derved har lidt Noget.

Opfindelsen af denne høistvigtige Kunst skylder man Aloysius Senefelder i München. Han øvede den i Wien, medens nogle af hans Brødre drev den i München. Han arbejder selv atter i München, under Firma: Aloys Senefelder, Franz Gleißner & Comp.; han har udgivet en Mønsterbog, der indeholder Prøver af 24 forskellige Manerer, som Steentrykkeriet er anvendelig paa. Senefelder har desuden opdaget Hemmeligheden af Steentrykkeriet for Steentrykker-Kunst-Anstalten i München og for Brødrene André i Offenbach. Han benytter der til Landskaber, Blomske, Figurer, Hoveder o. s. f. efter Frichaandetegninger. I Offenbach bruges den til Aftrykning af musicalske Compositioner. Een af Brødrene André, der i Republikens Tode-Maar erholdt et brev d'importation paa 10-Maar, gjør Brug deraf, fornemmeligen for Kunstsaacr. En tredje Brøder har i Maaret 1801 oprettet i London en lille Anstalt, og udvirket et Patent for en udsøkkende Brug af denne Kunst, der nu besyres af Volkweiler; siden André i lige Hensigt reiste til Petersborg. Efter Nicolsons Journal,

Febr. 1807, udgives i London specimens of Polyautography (saa falder han Steenskriverie) eller Fac-simile af berømte Konstneres Tegninger. I Rom arbejder man paa et Verk i Steentryk over Via Appia. I Durlach, Mannheim, Cassel og Studtgart gjør man Forsøg i denne Kunst. Joh. Gottlieb Reihl i Regensburg har i Forening med Anthon Niedermeyer leveret i Maaret 1803 meget heldige Prøver, og han har forsikret, at være kommen i Besiddelse af denne Kunst ved egen Studeren og ved meget usømmelige Forsøg. Klyber mener derfor, at denne Opdagelse ikke længe vil blive en Hemmelighed.

Winkel-Horn,
Assessor og Virkeskriver:

(Indsendt.)

Fornøden Anmærkning over Stykket:
Sundheds-Politie, i Næste Skilderie af
Kjøbenhavn No. 80.

Quidquid ostendis mihi sic, incredulus odi.

Horat.

Det er en Fortjeneste som ikke bør miskjendes, at gjere sine Medborgere opmærksomme paa de Rilder, der afgive Stof til Sygdomme og have ufordeelagtig Indflydelse paa Judvaanernes Sundheds-Tilstand. Men en væsentlig Betingelse er det dog herved, at disse Rilder da virkelig finde Sted; i manglende Fald gjør man kun blind Alfarm og vækker utidig Ekstas. — Dette er imidlertid Tilfældet med det ovennævnte i Kjøbenhavns Skilberie indførte Stykke, forsaavidt det der siges at de almindeligste Midler, som anvendes til at forfalske Vine o. s. v. — efter det foregaaende: ogsaa i Kjøbenhavn — anvendes til at forfalske Vine, eller hvorved man søger at give sure og fordervede Vine en forbedret Smag, ere: Arsenik, Blysukker, Kullum, uløstket Kalk, o. s. v., hvilke Gifter virke enten strax, eller langsomt. Det lægger Forfatteren til, at han

Ikke troer disse Konstgreb almindelige blandt Hovedstadens Vinhandlere, men at det imidlertid ikke er usandsynligt, at Enkelte kunne finde deres Regning ved at afsætte lige fordervede, men opsmurte Vine. — Afsenderen heraf, som kemist har undersøgt næsten alle herværende Vinhandlers Vine, kan forsikre, aldrig her at have fundet Spor til en saadan Forgiftning med Arsenik (!), Bly, Sukker, eller Allun, hvilket første Ingrediens og vilde være aldeles hensigteløs, da det ikke forbedrer Smagen eller corrigerer Vinen. Det samme er og Tilfældet med ukødsket Ralk (Hjænt det er stærere Potasse der bruges), hvilket især ingen Gift er. Et andet Spørgsmaal vilde det blive, om ikke undertiden de indenlandske Vine, — sikkert ei til Gavn for Mæven, misbruges til formeentlig at forbedre Vinens Smag. — Man kan ogsaa være overbevist om, at de Herrer Vinhandlere, uagtet Svovlens stigende Priser, ere samvittighedsfulde nok til fremdeles, for Besparelse, at bruge stet Svovl — hvilket næsten bestandig indeholder Arsenik — til at affvoile Vine og Gæde.

Historisk-statistiske Efterretninger om Moscau.

Moscau er i dette Heft den Stad, som hele Europas Opmærksomhed er henvendt paa, og som uden Tvivl enhver, der tager mindste Deel i Dagens store Begivenheder, ønsker at lære at kende saa nære som muligt. Magtet Udgiveren allerede engang tilforn har leveret i dette Blad en Beskrivelse over denne mærkværdige Stad, saa troer han dog ikke, at det vil være hans Læsere ukjert, at finde her en endnu udførligere Beskrivelse, udtagen af Core's Reise i Rusland, og indeholdende Noticer, som ere blevne forbigaaede forrige Gang. Generalgouvernementet Moscau, siger Core, er den vigtigste Provinds i Rusland. Det har sit Navn efter Floden Moskwa, ved hvilken Hovedstaden ligger. Det var fordem et Hertugdømme, efter hvilket de gamle Czarer førte Titel af Hertuger af Moscau. Det er omtrent 40 Mile i Længden og 25 i Bredden. Det vandes af Moskwa, Oeca og Lesma, som falder i

Volga, men Jordbunden er betragtet ikke meget frugtbar. Luften er, Hjænt Kjøp, dog sund, og dette saavel som dets Beliggenhed i Midten af Riget, bevægede Czarerne til at vælge samme til deres Residenc. Den vestlige Deel af Moscau er en Skov, hvor den berømte Flod Dnieper har sit Udspring, som, efterat den har gjeanemskaaet Gouvernementet Smolensk, gaar i slangeformige Bugter til Ukraine, Litthauen og Polen. De russiske Udgandkere have forskjellige Meninger om Moskwa's første Anlæg; men efterfølgende Beretning skal, efter Core's Forsikring, være den, som de bedste russiske Forfattere antage for den rimeligste. Siem var Hovedstaden, da Georg, en Søn af Vladimir Monomata, 1154, besteg den russiske Trone. Denne Monark, som var bleven foræret af en rig og megtig Adelsmand, ved Navn Stephen Rutchko, lod ham afslive, og konfiskerede alle hans Godser, der bestode af alt det Land, som nu indbefattes i Staden Moscau og dens tilgrændsende Territorium. Han fandt saadant Behag i Landets Beliggenhed lige ved Moskwa's og Neglinas Sammenløb, at han anlagde her en ny Stad, som han efter Floden kaldte Moskwa. Ved Georgs Død blev den ny Stad ikke forsoimt af hans Søn Andreas, der forflyttede Regjeringsstaden fra Kiow til Vladimir; men den forfaldt saa meget, under hans umiddelbare Efterfølgere, at da Daniel, Alexander Newskis Søn, ved Rigets Deling, fik Hertugdømmet Moscau for sin Deel, og anlagde sin Residenc ved Moskwa's og Neglinas Sammenløb, lagde han saa at sige paa ny Grunden til Staden. Den Grund, paa hvilken Kremlin nu er bygget, var beækket med en tyk Skov og et Morads, i Midten af hvilket der var en eneste Træhytte. Paa den Deel opførte Daniel Kirker, Klosters, og forskjellige Bygninger, og omgav dem med Fæstningsværker af Træ; han var den første, som antog Titel af Hertug af Moscau, og var saa indtaget af denne Egn, at han, da han 1304 fik Storhertugdømmet Vladimir efter sin Broder, ikke forflyttede sit Hof til Vladimir, men beholdt sin Residenc i Moscau, som da blev Hovedstaden i det russiske Rige. Hans Eftermænd fulgte hans Exempel, og blandt dem udvidede hans Søn Ivan den ny Hovedstad særdeles meget, og hans Sønnesøn Demetrius Ivans-

Wlch Donski omgav Kremsta med en Steenmuur. Disse nye Befæstninger vare imidlertid ikke stærke nok til at afholde Tamerlan 1382 fra at tage Staden, efter en kort Beleiring. Da denne snart igjen rummede den, kom den atter i russisk Besiddelse, men den blev ibestigen overfaldt og besat af Tartarerne, der i det 14de og 15de Aarhundrede oversvømmede det russiske Rige, og havde endog en Garnison i Moscau, indtil den bleve fuldkommen fordrøvet af Svart Wassiljewitsch I. Ham skylder Moscau sin første Glænde, og under ham blev den første og vigtigste Stad i Rusland. — Moscau vedblev at være Hovedstaden i Rusland, indtil Begyndelsen af det 18de Aarhundrede, da, til Abolets store Utilfredshed, men sandsynlig til stor Fordeel for Statens Regjeringssted blev forflyttet til Petersborg. — Uagtet den Forkjerlighed, som Peter havde for Petersborg, hvor alle efterfølgende Keisere, paa Peter II. nær, havde deres Residence, er Moscau dog endnu, efter Cæsar's Paastand, den folkrigste Stad i Rusland. Her residerer den højeste Adel, som ikke hører til det Keiserlige Hof; her holde de et langt større Antal Betjentere; her anstæ de, helst at følge deres Smag for en kostbar Glæmmer i den gamle Feudal-Storheds Stiil, og fordunkles ikke, som i Petersborg, af Hoffets større Glænde. — Moscau ansees for den stærke Stad i Europa; dets Omkreds inden for dets Volde er 39 Werster, men det er bygt saa vidtløftig og usammenhengende, at dets Befolkning aldeles ikke svarer til dets Størrelse. Adskillige russiske Forfattere anslaae dets Indbyggere til 500,000 Sjæle: et Antal, som sikkerlig er overdrevent. I Følge den sidste Tælling, som man, efter Cæsar, kan lide paa, indbefatter Moscau indenfor sine Volde 250,000 Sjæle, og i de tilgrændsende Smaahyer 50,000. Gaderne i Moscau ere i Almindelighed overordentlig lange og brede; adskillige af dem ere broslagne; andre, især i Forstæden, dannes ved Træstammer belagte med Planker, liig Stuegulve; nogle Hytter afvekle med store Palladser, og Kønner paa een Etage staa ved Siden af de skjønneste og ædeligste Bygninger. Mange Steenbygninger have en Gavl af Træ; adskillige af Træhusene ere malede; andre have Dørre og Tag af Jern. Mangfoldige Kirker, bygte i egen architectisk Stiil,

sees i hvert Quarteer; paa nogle ere, Ruppjernes, af Købber, paa andre af Lin, forgyldte eller sølvmalede, og mange med Kratag. Kort sagt, adskillige Dele af denne uhyre Stad see ud som en affondret Ørt, og andre som en folkerig Stad, nogle som en uffel Landsby, andre som en stor Hovedstad. (Fortsættelse.)

Inden- og udenlandske Efterretninger.

Indenlandske Efterretninger.

To mere Kjøbenhavn's Gattigkøler trænge til Understøttelse i et Diebtik, da alle Livets Fornødenheder saa ihort stige, desmere prisværdigt er det, at Waanb, som have Evne dertil, række Saar, danne Stiftelser, der ere Staten af saa stor Nytte, en hjælpsom Haand. Hr. Politie-Secretair Berg har gjort sig forjent ved at indsamle en betydelig Sum til Fordeel for Trinitatis Kirke-skole, og at hans velværdige Bestræbelser endnu bestandig vedblive at bære Frugter, sees deraf, at han igjen nyligen har tilskillet Skolens Forsatte 50 Rd., som han har modtaget af adelmodige Medborger til dette værdige Formåls Fremme.

Mariboe, d. 5 October. Stede d. 28 Sept. Vi have til Indhægen havt et udfølgeligt Veir, indtil i Saar, da det regnede hele Dagen, hvilket og hidtil i Dag har fundet Sted. Væsten er næsten forbi overalt, den sidste Væstendagen, som endnu ei har været moden. Al Saad, og i særdeleshed Vaarsaden, har i denne Høst været meget indbringende; saa Landmanden med Glæde kan see sit kommende Aar imøde. — Søndagen den 4de October blev ved Hr. Steiner o. s. v. opført her i Mariboe: Brandkæppen, et Lysspil i 1 Act af Kogebue. Til Efterispil: den II Junii eller Maren til Toros, et Lysspil i 2 Acter. Til Slutning blev dandsjet en Allemando og en Solo Dands. Tilskuerens Antal var, som man kunde formode, temmelig talrigt. Med Hensyn til Sted og Omstændigheder blev alt særdeles godt udført. — Efter Betæning saaes den 16 September imellem Wresen og Hug 2de fiendtlige Kængslebe, som i lang Tid har lagt stationeret der. — Canonaden den 1 og 2 Oct. hidrørte fra Fjendens Anstrængelser for at fælde en Brig i Brand

eller Søst; som vor løbet paa Glands ved Røkke-land. — Den 2 Oct. d. N. døde Kongens redelige og iidskjære Embedsmagts Forfatter Vebek paa Christianminde paa Falster. — Efter Dyrighedens Indberetning vare Priserne paa Korn og Federa- rer i September Maaned her følgende: 1 Tønde Hvede 30 Rd., 1 Ed. Rug 24 Rd., 1 Ed. Byg 15 Rd., 1 Ed. Havre 10 Rd., 1 Ed. hvide Er-ter 20 Rd., 1 Ed. Kartoffer 8 Rd., 1 Pd. roget Kjøtt 1 Rd., 1 Pd. fersk Kjøtt 4 Mk. 8 s., 1 Pd. Dyrkjød 2 Mk. 8 s., 1 Pd. Smør 8 Mk., 1 Pd. Ost 3 Mk., 1 Pd. Tals 9 Mk., 1 Slag-terneb 100 Rd., 1 Haar 15 Rd., 1 Svinn fra 40 til 110 Rd. (Mariboø Kv.)

Stavanger Amt i Aaret 1805. (Fort- sat; see No. 80.)

Mån har ingen Hegler, og behandler derfor al Hør som Blaar, kjøber man roen Hør (man avler ingen) saa hugger man den i Stykker, for uden Hegling at spinde den som Blaar. — Man gjer derimod en Mængde uldne Tøier eller Vadmel, et Vot til eget Brug, ogsaa til Salg, især forarbej-der man en stor Mængde uldne Strømper, som af Handelskøperne, tildeels ogsaa af Handlangerne, af- sættes i Jyllandet og i Bergen. Dette er især Hovednæringen i Helleland. Denne Strømpe-Til- virkning Kæer meget i det store. Der udføres hvel betydelige Partier. De ere bekjendt stette; men Prisen er og derefter. — Der virkes en Mængde Tøpper, (Qvitter eller Qvidtler), som bruges til Sengs, til Borde og til Bænke. — Mendegarnet til dette Slags Bævning hylles om en Voin, som hanges under Loftet eller paa Hjælperne, uden Væv- stuel. Mendingen er saaledes vertical forvev Væv- versten. I fletten puttes ind mellem Dickdegarns- traadene, eller stettes paa den med Fingrene. I flet- den for Bæverfæe eller Hør, bankes I fletten i Mendingen med en Hammer, paa hvis Ende sidder en liden Kam med $\frac{1}{4}$ Tomme lange Tander. Man indvæver saaledes allehaande Figurer. Produktet bliver meget tæt og stærkt, men ogsaa meget skørt. Af 5 Mens Brede kan en Vige om Dagen være $\frac{1}{2}$ Alen. S Virkgrim; Annex til Helleland, en høist øde og af Naturen fattigen boreret Fjeld- egn, hersker ved virksom Deelagelse i al Egnens øvrige Vindstibehelighed, hvorved Indbyggerne, trods deres ublidige Jord og Himmel, ere almindelige vel-

havende, ett egen-Industrie. Her garves nemlig af Bøindene ei allene alt Læder af det Dvæg, des- ved egne og hele Omegnens Dvægabl afsatve; men det opkjøbes mange tusinde Huder fra Stavanger, Mandal og Christiansand. — Her er saaledes en 20-30 siere Vøndergarverier. Denne Virksomhed skal vere meget stor, isællsætte mange Mennesker; og indbringe ei ubetdelig Formue. De sælge altid deres Dvæg med Vilskaar at faae Huderne tilbage; og fra Hunds- og Skislagningen i Christiansand gaae Huderne hid. Det garvede Læder sælges for en Deel i Stavanger, mere opkjøbes af Handlan- gerne; tilfammen gaacr det til Bergen og derfra til Nørdland, hvor især Fiskedragten fordrer en Mængde Læder. Det garves i Virkepark, som her betales med 10 Sk. pr. Spand = 18 Pd. og stiger. — Man troer, at Virkgrims just øderst usfor- dtelaglige Vølliggenhed har vaekt denne Egnis Ind- vaanere til den anspændte Vindstibehelighed. Jords- monnet, ved ilde bestigelige Bjerge, eller lange Br- kener; adskilt fra andre Egne; er en aaben lang- some tll Siderne stigende Dal eller Cætte, flere Mile lang indad Landet, og ligeledes nordad. Ser- den, et tyndt Lag paa Klipperne, opfyldt med siere, og smaa Steene; i sig selv lidet frugtbar; er høist vanskelig at bearbejde. Den ligger kerst udfat for især de kolde Fjeldvinde. Ved Bjergene udeløkt fra Havets formlidende Indfyndelse, er her Vinteren haard, som til Fjelds; men Sommeren raaget og kjelig, som ved Havgneen; og Været, ustadigt og regnsfuldt Aaret om. Ekforværet er derfor og her ubetydelig. Skulde Mennesker her trives; maatte det vere ved ualmindelig Ffid — som paa Løsføe i Guldbrandsdalen. Befolkningen er vel endda kun svag; i det mindste seer det ud som meget tyndt bebøet. Dog hele Fjelderen seer ikke bedre ud. Det er ikke let at bestemme Befolk- ningens Forhold til Areal et her, da dette sidder til den nordøstre ubeboede Fjeldegn, og det beboede kan er Pletter mellem det øde og ubørbare. — Han- del en. Det er kun en liden Deel af dette Op- lands Handel, der gaae gjennem Stavangeres Haender. Handelen drives derimod deels af de overalt her vidt omkring handelnde Handlangere, deels af Østmændene, der er Folk fornemmeligen fra Nummedalen i Aagaershuus Stift, deels fra Dyrreliemærken; deels have disse Egne ogsaa mel-

ken sig egne Handlere, som paa Øslandet hedde Bestmændene. Harbangerne skal have almindelig Bevilling til at drive Handel med Fedevater til Fordeel for Kongsberg. For dens Skyld handle de med Alt, da Alt er nødvendigt i Omjættningen. Der klages sjelden eller aldrig nogensteds over Harbangerne. Under disses Navn gaae og tildeels Ethneboerne. Bestmændene og Østmændene derimod klage gjensidigen over hinanden og torde vel begge have Ret. I Harbanger er hele Verden Handelsmand. Et blot Omhæng, men ogsaa Værlighed i Handelen bliver der saa godt som medfødt Alle. Andre Steder er det kun Bildhøveder, der et gad befatte sig med de mindre løvende Haandteringer, eller dertil due, der staae sig til Handelskabet. Fogderne gjør, formodentligen i Medhold af Forordningen af 8 April 1735 Art. 4, hvem de ville Tilladelse til at handle, for at forsyne Kongsberg. Men endog paa Vestkysten tillade Fogderne mod en Afgift af 2 Rdlr. aarlig enhver at handle med Victualier, hvilket udvides til at handle med alt. Disse Handelsmand handle da med Lodsjer og Strandbødere, og have hos dem deres Opplage af alt hvad de vide, eller troe at vide, de kunne affætte. — De Øst- og Vesteindiske af disse Kjøbmand beskylde hinanden gjensidigen for Allehaande. Tilhøve drive disse den indenlandske Handel, hvis Beskaffenhed og Veløb saaledes ikke kjendes, ligesom Hans Majestæt ikke af dem, for saavidt de handle med indenlandske Varer, faaer Told eller Afgift. — Der er foruden Staden Stavanger, Løstestedet Eggerlund og Udhamnen Soggenbal, hvor der er en Toldbetjent; ei at tale om Løstestedet Flekkefjord, der ligger netop uden for dette Amts Grændse. Den kongelige Handel paa samtlige disse mindre Steder er høist ubetydelig. Selv Emughandelen er ikke paa noget af disse Steder, hvert for sig, af megen Betydning; men paa disse, og overalt paa Kysten, og ved Omkæbere, ogsaa paa andre Kystens Pladse er den Hovedsagen af den Omsætning Landmanden gjør, for at forsyne sig med det fornødne af fremmede Saager, og forhandle hvad han har at affætte.

(Fortsætted.)

Indenlandske Efterretninger.

Efterretningen om Moscaus Indtagelse blev bekendtgjort i Berlin fra Skuepl. den og siden ved Canonernes Løsen i Lyssbaugen. I Følge flere Efterretninger fra Willna har Gouverneuren i Moscau, Gener. Restopchin, ladet sætte Jib paa Staden, derhys bortjernet Brandfjellene og Spræiterne, for at forhindre Redningen af denne skønne Stad, som fortæres af Luerne. — Lybsklands fortrinligste geistlige Taler, Dr. Reinhardt (født d. 12 Martii 1753) er død d. 6 Sept. d. A. (Hamb. Corr.)

Kræml eller Cræmlin, hvor Keiser Napoleons Hovedkvarter efter de seneste Efterretninger var, er et stort og prægtigt Keis. Slot i Moscau, omgivet af 3 Mure og beskryt med Skyt. Det beskjottes af en bred Grøvt, gjenim hvillen Floden Neglina løber. Det ligner en liden Stad og er de Rusiske Keiseres, Storprysters, og Patriarchers Residence, naar de opholde sig i Moscau. Man finder her deres Begtaveller og Stakammer, foruden mange andre Kostbarheder. Ved Enden af Pladsen ere Magaziner og Provianthuse, der altid er overflødig opfyldte med Krigsprovission og Levnetsmidler. Midt i Gaarden staae to skønne Taarne, der ere bedækkede med forgyldt Kobber. Det høieste kaldes Juan Welike (den store Johannes); det andet har en saa stor og svær Klokke, at 80 Mand maa trække dert, naar der skal ringes dermed, hvilket kun pleier at ske ved store Høitider, ved Keiserens Kroning og naar fremmede Ambassadører holde deres Indtog. 1639 bygtes her for den unge Prinds et Palais af Steen i Italiensk Smag; da derimod den gamle Bygning har været af Træ, fordi Træhuse anses for sundest. Begge Palladser ere overordentlig prægtig udstyrede, og man finder dert mange kostbare og rare Ting fra fremmede Lande. Inden for Murene af dette store Rum ere 30 smaa steenbygte Capeller, der ere dækkede med forgyldt Kobber, blandt hvilke St. Michaels er den vigtigste, da de gamle Tsarers Begraveller findes her. Her ere ogsaa 2 Kloster, et for Munk og et andet for Nonner, af Vene-

dictiner-Ordenen. I den for dette Slets Omkreds findes en Deel andre Kirker, der alle ere dækkede med sørgeligt Læber. De skønneste ere: den hellige Trefoldigheds, den hell. Marias, og den hell. Nicolais Kirke. Ved Slotsporten mod Snden staaer den skønne hell. Trefoldighedskirke, som ogsaa kaldes Jerusaleim, og er den allerberømteste i hele Rusland. En Hædel melder, at Czar Johannes Basilowiz, der har ladet den bygge 1550, glædede sig saa meget over dens skønne Bygning, at han lod stikke Vinene ud paa Bygmesteren, paa det han aldrig mere skulde opføre en saadan Kirke. I Nærheden af denne Kirke staaer 2 Canoner, som ere rettede mod det Sted, hvor Tataererne pleiede at bryde ind.

Postefletteringer.

(Af Hamb. Corresp.)

Paris, d. 28de Sept. Den 26de forkyndte Canonerne fra Invalidernes Hotel Keiserens Beir ved Moskwa. — Montteuren leverer Stovarmeens-attende Bulletin, dat. Mosaisk d. 10 September. Den meddeler omstændeligere Efterretninger om og Stadfastelse af forhen bekjendte Begivenheder.

Berlin d. 3 Oct. Vore Tidender indeholde følgende: Under d. 26 Sept. har man i Willna modtaget følgende Efterretninger fra Moscau: Man har paagrebet i Moscau 300 Ildpaasættere, og skudt dem. De vare forsynede med 6 Tommer lange og med 2 Stykker Brænde beklædte Lunter; Sværmere ic, som de kastede paa Tagene (Tæ) og derved satte samme i Brand. Gouvernementet har ladet disse Gienstande tilberede. — D. 19de og 20de ophørte Ildbranden; omtrent tre Fjerdedele af Husene (Staden tæller herved 20,000, men som for det meste ere af Træ), ere afbrændte. Blant andre Bygninger det af Catharin II. saa skønt møblerede Palais. — At Russerne ville draage til Kasan, var at formode, fordi de nedad Hovedfloden Wolga liggende Proviinds(er) ere langt frugtbarere, end de nordlige af Petersborg etc. — For nogle Dage siden ere to nye Transporter russiske Krigsfanger ankomne her.

Posen, d. 28de Sept. Efterretningerne om Moscau udbredte sig meget over de Hjælpekilder, som denne Stad, efter den Ulykke, der er rammet den, endnu tilbyder sine Indvaanere og Stovarmeen. — Formedest den Hurtighed, hvormed de franske Tropper i de sidste Afstande rykkede frem, kunde man standse det Ondes videre Fremskridt, og forekomme nye Uheld. Herved 300 af dem, der paasatte Ilden, ere paa ny blevene skudte. Foruden Hjælpe midler af Levnetsmidler har man endnu forfundet 100,000 Bomber og Canonkugler, 1,500,000 Patroner, 400,000 Pund Krudt. De fleste af disse Krigsmunitioner befandt sig i et Depot, en Mil uden for Moscau. Alle Tropper ere bragte i Casernerne. Omtrent tre Fjerdedele af Husene ere afbrændte.

Warschau, d. 23 Sept. Som Rejsende fortælle og Privatbreve berette, har Moscaus Ulykke forarsaget den russiske Armee et uerstatteligt Tab. — D. 14 Sept. om Morgenen blev Børsen, Hospitalet og den rige Nostgaard overgivet til Fjenden. I samme Døielik udbredte sig en Deel Forbrydere omkring i Staden og paasatte Ild paa 500 forskjellige Steder paa rengang. — En uhyre Mængde Mennesker, bestaaende af Oldinger, Qvinder og Børn, ilede den seiertriumfale Armee i Møde og søgte Beskyttelse hos den. Træhusene brændte snart, men Kjelderne og Høvsvingerne bleve ubeskadigede. Indbyggere havde gjemt i samme deres bedste Sager og deres Proviant. Moscau er vel forsynet med Brød, Belgfrugter, Vin, Brændeviin, Sukker og Caffee. Ogsaa Kjød findes her i Overflodighed. Armeen hviler sig af sine Strabadser. Den har fundet en Mængde Peltse, som ville være den meget tjenlige. — Fjenden trækker sig paa Weien til Kasan, men uden alle de Hjælpe midler af alle muelige uhyre Forraad, som han siden 2 Aar og især siden Krigens havde samlet, for at kunne fordele dem paa Moscau til alle Operationslinier. — Der franske Avantgarde befandt sig den 16de 20 Verster paa hin Side Moscau paa Sporene af den russiske Armee, der vare bedækket med Liig og Mennesker, der vare styrkede af Mæthed. En anden Avantgarde befandt sig paa Weien til St. Petersburg, hvor Fjenden ingen Tropper havde.

Barcelona, d. 12 Septbr. Den Engelske Spanke Expedition, der under General Maitlands Commando er landet i Alicante, og som, efter Instructionsbladene, skulde paa Stedet indtage Valencia, har endnu langtfra ikke opfyldt sin Bestemmelse. Følgende ere de seneste Efterretninger: Saasnart Hertugen af Albufera havde erfaret denne Expeditions Ankomst, forenede han sin Armee ved Xucar og marscherede mod samme. Men ved hans Nærmelse trak Fienden, som havde gjort Mine at rykke frem, sig stor tilbage, og siden den Tid har han bestandig holdt sig under Beskyttelsen af Alicante's Caserner. Smidertid ankom Kongen af Spanien i Epidfen for Centrums-Armeen til Valencia og forenede sig med Hertugen af Albuferas Armee. Paa den anden Side marscherede Hertugen af Dalmatien, for at forene sig med denne Armee, og Alting bebudede, at denne vor Magts Concentrering, som Engellænderne frygte saa meget, snart vil paafølge. Over 20,000 Spaniere have i Kongens Folge forladt Madrid. — Det er vist, at de Spaniere, der have Familier og Forretninger, og især Kjøbstadsbeboerne, ere fædte af en indvortes Krig, der kun er Manditerne og Stratenæverne nyttig, og at alle, efter saa lang Urolighed, længes efter Fred og Rolighed. — Indvaanerne i Madrid ere paa det bedste blevne modtagne af deres Landsmænd i Valencia. Det Dieblæk er upaatvivlelig ikke langt borte, da de ville vende tilbage til deres Hjem og høste Lønningen for deres Tidbæls og Hængivenhed. (Hamb. Corr.)

London, d. 21 Sept. Erkebiskopen af Moskva, Platou, har sendt General Kutusovs Armee Billedet af den hellige Sergius, Staden Moskaus Skytspatron. Han kalder Moskau Verdens første Hovedstad og det ny Jerusalem. — I Lørdags har man erholdt Breve fra Sir Robert Wilson. Denne Officer befandt sig ved Slaget ved Smolensk. Efter hans Beretning beløb Russernes Tab sig til 6000 Mand Døde og 4 Generaler. (S. Bl.)

Wien, d. 16de Sept. Statsraad Grunert, forhenværende Politie-Directeur i Berlin, der er bleven arreteret i Prag og siden bragt til Wien, examineres her stiftigen. Han havde i Prag et særegt Correspondencebureau for det hemmelige Selskab, Dydens Forbund kaldet. Udskillige Godstjævere og andre Personer i Böhmen, som ere ind-

vikkede i denne Sag, ere blevne faldte til Wien. (S. Bl.)

J. J. F. Etienne, kaldet Paplanche, er for begaaet Dørd paa sin egen Moder dømt af Cassationsretten i Paris til at henrettes paa følgende Maade. Han føres barfodet fra Mekim til Schell, Retterstedet, bedækket med et sort Slør. Hans højre Haand bliver derpaa afhuggen, og siden henrettes han, efter Straffelovens Art. 13. En saadan Henrettelse har siden denne Lovboogs Indførelse ikke fundet Sted i Paris. (Hamb. Corr.)

I Aaret 1789 havde Capitain O'Leigh, der gjorde en Rette til Selskabsperne for at hente Brødfrugtplanter, det Uheld, at Skibsvandfabrik, under en vis Christ. Fleischers Ansættelse, gjorde Opstand. Det Engelske Skib, som skulde afhente Oproverne, fandt kun et lidet Antal tilbage. Hvad der var blevet af de øvrige, kunde man ikke erfare. Men nu har man paa den meest uventede Maade faaet Efterretning om deres Skjebne. En Amerticaner fandt Pitkaire-Øen befolket af hvide Negresser, der talte Engelsk, og fik opdaget, at Chr. Fleischers i Begyndelsen havde begivet sig til Otaiti, hvor endeel af hans Mandskab nedfaldt sig. Han og 8 andre fandt det rædseligt, at oplysse et Øe-Eiland, og drog med adskillige Taittiske Qvinder, og et Antal Mandfolk som Dødsens, fra denne Ø. Da de ankom til Pitkaire-Øen, blev de usnige. Christian gik fra Jorkanden, og afstivede sig, efterat han havde ødelagt Fartøiet. Otaiterne myrbede Engellænderne, paa den eneste Smith har, som man, førte saaret, lod ligge, da man ansaa ham for død. De otaittiske Qvinder dræbte om Natten deres Landsmænd og offrede deres myrbede engelske Krigsmænds Maner samme. Smith med 9 Qvinder og 4 eller 5 Børn vare nu Dens eneste Beboere. Han sørgede for den lille Colonies Underhold, Børnene vortte til og gæftede sig. Da Americanerne landede her 1808, bestod Colonien allerede af 35 Personer, der erkjendte Smith for deres Overhoved og Stamfader. (S. Bl.)

Helligestets Sogns Arbejdshuus, No. 147 i Røffegaden ved Helligestets Kirke, er solgt til Marschandiser Sivertsen for 16,000 Rdlr.

Kjøbenhavn. Trykt hos P. H. Schøtts Enke.

Nyeste

Skilderie af Kjøbenhavn.

Tredde Aargang. No. 104.

Udgivet og forlagt af Boghandler S. Eoldin.

Lirsdagen den 29 December 1812.

Skrivelse fra Hr. Lays's Skrep.

Kjære Hr. Udgiver!

Vi har nu en god Stund hørt No for Dem og Deres Lige, men endelig seer jeg, at Naden atter er kommen til os. De har endog to Gange tilsladt Dem at levere Forslag til et Institut og en Embedsereamen for Ridesfogder eller Forvaltere. Ja, jeg kjender nok Deres Hinter, men tro Dem mig, Deres Hølle er ogsaa snart ude, og det vil ikke vare lange, førend der vil blive sat Pind for, at ikke enhver skal skrive om Herremænd og Forvaltere o. s. v. I det mindste seer jeg allerede af Dagen, at man har taget sig den Ting meget nær, at Varepriserne udbalanseres i alle offentlige Blade. Pokkeren komme ogsaa efter den forbi-
strede Publicitet. Hvad behøver Peer og Poul at vide f. Ex. Kornpriserne? Forleden sendte jeg hundrede Lønder Rug til Kjøbenhavn. Jeg havde saa snart jeg lever faaet mine hundrede Rigsdaler for Lønden. Men aldrig saa snart var min Karl kommen paa Torvet dermed, førend man viste ham Statstidenden, hvori Rugen var anført for 80 Rdr.; og kaldte ham en Duger og Kjeltring, som vilde jage Priserne i Veiret. Seer De, det er Frugterne af Publicitet! Var jeg Politimester eller Rector Magnificus eller sligt, saa skulde det under Straf af Landsforvisning forbydes alle Blad-
udgivere at skrive offentlig hvor meget en Snees Væg eller et Pund Smør koster. Men det er en

Følge af den saa lærsjuncere Oplevning og Skoleforbedring og Almuvedannelse. I fortums Dage, da kunde man sige, at en Herremænd var baade Herre og Mand paa sit Ede; han kunde tage for sine Værter hvad Gælden han vilde, uden at nogen kunde rive ham Torvpriserne i Næsen. Men nu — nu læser hver Bonde Aviserne, og veer ordentlig at raisonnere og politisere. — Men hvad kan man vel vente andet i en Tidkaldet, hvor man giver Bønderbørn — Gud forlade mig min Synd — Romaner som Peter Jensen's og Herremanden Brabes Historie, og andre saadanne skadelige og dumme Bøger i Hænderne! Hvor man sætter gamle erfarne Degne paa Pension og lader dem afløses af unge dumhagede Seminariser! Men den Tid er nok ikke langt borte, da man vil indsee, at alt sligt er en Pest for vorrig Mand, og at man reverenter sagt hinder sig et Ditt til sin egen — Men for at komme tilbage igjen til mit første Thema, da troer jeg det vil gaar med de forhen berørte to Projecter, som det gaar med saa mange Projecter, som vor Tidkaldet laborerer af. Man læser dem, begrunder dem, og kaster dem under Bordet, eller lægger dem paa Hylden, indtil man engang trænger til en Fildibus, et Par Papilletter, eller andet sligt. Saaledes sendte min Svoger i Næppe mig forleden en feed Bøg, som var indsvøbt i et meget vidtløstigt og med mange Anmærkninger forsynet Finance-Project, forfattet af Richard Wærstenbinder i Kirne. Da det var saa gjennemtrukken af Sidt, at jeg ikke

kunde læse det, saa sendte jeg det til den gamle Skolemeister her paa Godset, der, som jeg ved, just er i Færd med at udarbejde en vidtløftig Tractat af financierl Indhold, og hvorved han, som han siger, éngang haaber at forskaffe sig en uadelig Udbelighed, som jeg aldrig skal misunde ham; thi for mig maa enhver leve saa længe han vil efter Døden, naar jeg kun kan leve som jeg vil før en Døden. Men betreffende Deres Project min Kjære Hr. Udgiiver, om et Institut og en Examen for Forvaltere, da troer jeg det vil ikke gaae saamme et Haar bedre end Richard Worskens blindes Project, saasom det er en Sag, som jeg, der i mange Aar har været Forvalter paa et betydeligt Gods, bedst maa kunne bedømme. Jeg har mødt som Actor i crimtnelle Sager, jeg har som Skatteopkræver aarlig afleveret Statter paa Amtstuen, og Fourage og Skattefæd paa alle vedkommende Steder, jeg har præsidet saavel i Sessionerne som i Fattig- og Skolevesens-Commissionerne, hvor jeg, efter Guldmagt, har underkrevet mit Navn paa Løgdsforstanderens, Lodseierens og Skolepatronens Vegne, men aldrig har nogen formaaset sig til at spørge mig: om jeg har taget nogen Examen? Jeg har ved Flid, Aldrigsind, Naapaasenhed og Enulhed fra simpel Stand opspringet mig til Forvalter, og fra Forvalter til Herremænd.

Da jeg første Gang kom her til Sjælland fra Ranberkanten i Thyland, var jeg fattig og nøgen. Men saasom vor Herre havde foruødt mig gode Naturalier, saa havde jeg saa godt som af mig selv lært at skrive taalelig, og at regne de fire Species og Regula de Tri. Min salig Fader, Gud glæde hans Sjæl i Evigheden, pleiede altid at sige: "Hvo, som havde lært at regne og skrive, behøvede aldrig at frygte for, at komme frem i Verden!" og deri havde han, som Erfaringen ogsaa siden lærte mig, storlig Ret. Jeg fulgte, strax efterat jeg havde været til Confirmation, med en Kofriver til Sjælland, hvor vor Høsbonde havde givet os Anvisning paa Herregaarden Wakkedal, for, efter hans Ordre, at indsætte en Drøv Kser som Besætning. Ved min Ankomst til Gaarden gav jeg mig i Snak med en gammel Nægter, som til min Lykke var godt hørt hos Metterken, og, ved hendes Indsigelse, hos

Forvalteren. Jeg nød nu den besynderlige Bevaagenhed, at blive strax antaget som Svinedreng med en aarlig Løse af 2 Rbdlr. Den første Vinter var min daglige Forretning at lukke Svinene ind og ud, og at holde nogle Regnskab over Beholdning. Ved daglig at talke Svinene fik jeg end mere Leilighed til at opregne mig i de fire Species. Om Foraaret blev jeg forflyttet fra Svinegaarden til Borgerstuen, hvilken Forfremmelse ikke lidet ærgrede mine Kametater, iblandt andre Peer Gaasdreng eller Peer Skeløvs, som vi den Gang kaldte ham, og som nu er Herremænd og ejer et forhenværende Baroni i Thyland. Nu svæde jeg mig i at talke Høns, Kyllinger, Vender ic., indtil Huusholderken, der var fra samme Egn som jeg, og som var godt hørt hos den gamle Forvalter, forskaffede mig sammes Protection, og fik mig ansat til at bære hans Mad op paa Skriverstuen. Nu havde jeg Næsen halsveis inde i Lykkens Tempel. Da jeg, uden at rose mig selv, altid har havt et godt Memne, saa forskaffede jeg mig snart de Qualiteter, der udfordres til at være en god og flink Skriverdreng, og søgte, saa meget som muligt, at inddiure mig hos Forvalteren. Jeg hjalp ham at opsætte Regninger, naar man saae sig nødsaget til at jage en eller anden Kjeltring fra Gaarden, assisterede ham bestandig naar en Vonde var opsætsig, nævnis eller obstinat paa Skriverstuen, og tjente som Justitssergeant, naar nogen for saadan grov Forføelse mod Hr. Forvalteren dømtes til at sidde i Arresthullet eller ride Træhesten. Den Gang var der Justits- og Orden paa Gaardene og Bønderne maatte have Respekt for deres Øvrighed og Forsatte! Men kom nu — nu har Viben faaet en anden Lyd! Bønderne ere blevne til Herremænd og Herremændene til Bønder, og det har man de for-dømte Frihedsnykker at takke for, som man har sat dem i Hovedet. — Om Aftenen vare vi fri og spillede Trekort med Udrideren; vi vare ialt tre Skriverdrenge paa Gaarden, men havde alligevel alle fuldt op at bestille. Min faste Løn var kun 4 Daler; men de ubisse Indtægter vare saa meget større. Men jeg havde ogsaa mest at bestille af alle mine Kammerater. Jeg maatte om Lørdagen overvære Opmaalingen fra Løsn og uisæ paa see at hver Lønde ikke allene blev stød, knuget og

Fubet, men tilfjige forsynet med saadant Topmaal at jeg med en god Samvittighed kunde være ansvarlig for Maalet; jeg maatte ligesaa staae til Ansvar for Kornbunken paa Loftet, men her kom naturligtvis mine Indsigter i Arithmetiken mig ogsaa til Hjelp, da her skulde beregnes hvor meget Sæden var svunden, hvor meget Nøtter, Meus samt andet Urst havde fortaaret. Min Principal, som iøvrigt sad varmt inden Vægge, blev med hver Dag svagere, og hans Bech fik en saadan Corpulence, at han den hele Dag maatte sidde i sin Lænestoel med Hjul under, som jeg og de andre to Skrivedrænge stiftedes til at trække dagligen nogle Timer omkring i Stuen, paa det der svage Mand kunde faae sig en Motion og ikke falde reent i Staver. Quisder betroede og overlod Forvalteren Alting til mig, som han kaldte sin Jonatham. Han døde, og hans Velerværdighed Hr. Christophersen, samt hele Egnens Forvaltere, Forpagtere og andre Honoratiøner fulgte den salig Mand til Jorden. Der blev ringet med alle Klokker, og fire Nabodegne sang af fuld Hals ved Graven, ligesom og hans Velerværdighed holdt en Åreude og ypperlig Ligtale, hvori han talde over de Ord: "Hvor Regnskab for Din Huusholdning, Du kan ikke længere være Huusfoged." I Følge Forvalterens Testamente fik han et prægtigt Monument, som kostede 1500 Rdlr. Herren paa Godset, som levede bestandig i Kjøbenhavn, og som kjerte sig i det hele ikke meget om Godset eller Bønderne, udnævnte mig nu til Ridesfoged med 20 Rdlr. aarlig Løn. Men hvor lange var Adam i Paradis? Neppes havde jeg beklædt min Post et Aar, førend der udkom en Forordning om Stavnbaandets Løsning; den ruinerede mig som saa mangen en brav og stræbsom Mand i Bund og Grund. Nu kunde jeg hverken sælge Soldater eller forsøge Mandskabet paa Godset, og hver Bønde skulde have sin Skattebog. Bønderne bleve kjaphøide og næsvise, og puffede paa deres Frihed, og truede end og med Lov og Ret. Men jeg fikrede og haledesaa længe til jeg saae mit Gnit, og nu kjøbte jeg mig selv et Herregaard, parcellerede den, kjøbte derpaa en anden, fort sagte: kjøbte og solgte og parcellerede saa længe, til jeg nu eier to Godser, der ikke koste mig en Hvid. Da jeg af egen Erfaring bedst veed, hvad det betyder at holde For-

valter, saa lader jeg mig nøle med tre Skriverlænge, hvoraf den ældste fører Titel af Inspecteur. De seer af Alt, hvad jeg har anført, hvor unyttigt det er at proponere en Embeds-Eraften for Forvaltere, og at man baade kan være Herremand og Forvalter, naar man kan skrive til Huusbehov og regne de fire Species og Regula de Ti.

Verbødigt

Laur's Skrep.

Om en til det Heles Bel'sigtende Formueskat.

J. Kong Christian den Tredies aabne Brev til Danmarks Riges Raad, Adel og Ridderskab, dateret Tirsdagen næst efter vor Frue Undfangedes Dag i Aaret 1542, hedder det:

"Vil Christiann mett gudis naade ic. Store alle vittersliqt och kendis mett thette vortt obne breff att effter thii vore Elff: Danmarkis Rikis Raadt mett menige Adell och ridderschabett Som nu till thenne herredagh hier ubi vor Stadt kisenhaffu tillstede och forsamblade ere hassue nu aluerligenn ossueruegett och besindett thenne vore och Rikigenns store udgiftt oc suars gielddt Som off och Rikiget nu paa henger och hassue nu therfore, for thennom sielff och for theris ygenne personer velvilligenn beuillgett och Indrombt att vilke udgifttue till vore och Rikigenns nøtte och behoff Och till att betale vore gielddt mett Som vii ere borttskylltge thendt tyffuende pendiinge aff allt theris torbtgodts Tefligste aff alle the pendiinge som the hassue ude paa rentte: eller the hassue pantt fore."

Dette var altsaa en Formueskat af 5 PC. Dersom en saadan blev paabuden i vore Dage, vilde den uden Tvivl gjøre ethvert andet Middelevverflodigt. National-Formuen er, i det mindste i Henseende til dens Nominalværd, steget til en saadan Høide, at dens 2de Deel sikkerlig vil udgjøre saa stor en Part af den eksisterende Banksedelmasse. Naar denne Part i Banksedler var inddragen og tilintetgjort, vilde der ikke være flere Banksedler i Circulation end absolut behøvedes for det Heles Løb. — For noget over 2 Aar siden foretog en bekjendt Forfatter det saa ofte projec-

terte, og paa andre Seeder, hvor det har været anvendt, mislykkede Middel: at reducere Banksejlernes Nominalværdi. Blandt flere Indvendinger imod et saadant Reductionsmiddel maace det vist nok anses for den vigtigste: at Tabet paa Banksejlerne ikke kommer til at staae i Forhold til hver Mand's Formue, efter sin den Quantitet, enhver er i Besiddelse af, ikke er proportioneret derved. De Alteste i Staten have ikke dets Formue Banksejler, men i Jordegods, Huse og Gaarde. Vore ic. Det vilde altsaa blive Tilfældet i Almindelighed: at de mindre Formuende kom til at staae ved Siden af Millionairen, og Reductionen saaledes, i Henseende til sine Virkninger, medføre en høj Grad af Uforholdsmæssighed. En Formuestat kan derimod retfærdigen og billigen proportioneres efter enhver Formues Tilstand. Fastsettelse af en vis og uforanderlig Procent, saaledes som i det anførte Exempel, er neppe den billigste Maalestok; thi naar den skal være 5 P. er den for stor for dem, der have liden Formue; men derimod for liden for dem, der have stor Formue. Skatten burde vel egentlig begynde med en lavere Procent og gradvís stige i Procenter, endog til 10 eller 20, naar Formuen var meget stor. Gind en saadan til den Høies Vel sigtende skæffeligg Skats Daabdhelse kan det vel ikke agtes for nogen grundtig Indvending: at Kong Christian den Tredie i samme aabne Brev forpligter sine Efterkommere paa Tronen, aldrig mere at begjere saadan Hjælp; thi dette Vaandi maac antages at være løst ved Souverainitetens Indførelse. Ifølge Rigernes Grundlov kan derfor Danmarks og Norges Konge, naar det gjælder om at halde Forfædres og Egne Kongelige Ord, Løfter og Forpligtelser, frit og ubehindret paalægge Skat og Contribution, saa meget som behøves, og uden at underkaste sig en saadan for sin Værd og Værdighed frænkende og ydmygende Forpligt, som hiin Konge dog var bunden ved Haandfæstning.

Inden- og udenlandske Efterretninger.

Indenlandske Efterretninger.

Udteg af en Skrivelse fra Kiel af 22 Dec. 1812. Endskjønt Betalingsterminen ved Kgl. Re-

solution er bleven betydelig forlænget, tager dog Omflaget her i Staden, for saavidt det tillige er Marked, sit Bøgnbelse, som sædvanlig først i næste Maaned, og enkelte Handlende have allerede begyndt at indfinde sig: — Kornpriserne her i Landet ere ikke stegne i de senere Tid, derimod holde Høstene sig endnu i temmelig høj Priss. — 2 Studerende her ved Universitetet ere fornedelst Duel bleven dømt til Relagation, requ. paa 2 og paa 1 Aar. — En vis Mægler i Husum har faaet allernaadigst Privilegium til at anlægge et Bogtrykkeri. Han har til Hensigt at udgive en egentlig Uvertisements-tidende, ligesom den der udkommer her i Staden, i Flensborg, Slesvig og flere Stæder i Hertugdømmene. Hans Office er tillige saa godt forsynet, at det kan beskrive større Værkers Trykning. — Vi have her i Landet hørt et Par sørgelige Exempler, hvoridt Uenighed mellem Egtefolk kan føre. En vis Sophie Regine-Friderike Carolins Lange, der var gift med Mægleren Otto Wijsfeld paa en til Godset Behrenbood i Hertugdømmet Slesvig hørende Gaard, havde fænge levet i Uenighed med ham, og gjort sig skyldig i utilladelig Fortroelighed med en Døt-ter, som var indquarteret der i Eggen, og som hun endog skal have sovet Egreffat efter sin Mand's Død. En Sommerdag blev Wijsfeld funden liggende paa Marken med flere bys Saar i Hovedet, og bragt til en Gaard i Nabolaget, hvor han blev forbundet. Efter hans Udfrysning harte hans Kone tilføje ham Saarene medens han havde lagt sig til at sove. Det er oplyst, at hun inod Sadvane og uden hans Forlangende havde bragt ham Middagsmad paa Marken tilligemed en halv Flaske Vind, som han ellers ikke pleiede at drikke. Hun opmuntrede ham at lægge sig til at sove, og lovede ham imidlertid at passe Køerne. Dette Raad fulgte han og lagde sin Dre, som han havde med sig, ned ved Siden af sig, tilligemed Flasken, som fandtes at være slaaet itu. Han havde hverken Penge eller nogen anden Ting af Værdi hos sig; det var ikke oplyst at han ellers havde levet i Uenighed med nogen, og har fortsener det at bemærkes, at hans Hund, som var hos ham, ikke vakkede ham ved at gjæ. Alle disse Omstændigheder opvakte vist nok megen Formodning om at hans Egtefælle havde begaaet Mordet, hvilket

indnu bestyrkedes derved at hun efterat være blevet anholdt; undvigte to Gange af Fresten. Da hun imidlertid vedblev at benegge Gjerningen og se fuldkommen Vexis mod hende satredes, behagede det H. M. at resolvere, at hun skulde henføres fem Aar til Tugthuusarbejde, og efter udsigtes Straf forvises de Rgl. Stater, da hun er født udenlands. — Et andet Tilfælde, hvor den fuldkomne Vished blev tilveiebragt, som mangiede i det foregaaende, indtraf i Aaret 1810 paa Godset Løstorf; i det Schlesvigske. En 61 Aar gammel Bonde, navnlig John Callsen, afgik pludselig ved Døden, og det Rygte udbredte sig, at han var død af Gift. Ved den anstillede Obductionsforretning fandtes smaae hvide Korn i Maven, som af Obducenten, efter chemiske Forsøg, blev erkjendt for Arsenik. Alle Sygdommens Symptomer understøttede den Mistanke, at den Afdøde var ombragt ved Forgift. Da det var oplyst, at hans Kane havde levet i Venighed med ham, at hun havde yttret det Onske, at leve af med ham, at hun Dagen før hans Død havde bagt ham en Eggekage, hvorpaa der var strøet hvidt Sukker; blev hun sat under Tiltafte. I Begyndelsen af Forhøret nægtede hun at have bevirket hans Død, og vilde i det høieste kun vedgaae, at hun maatte af Vandvare havde blandet Arsenik med det hvide Sukker, som hun havde strøet paa Eggekagen, da begge Dele vare gjemte i Mandens Chatol. Omfjær tilfød hun imidlertid, at hun havde levet i Venighed med sin Mand; at hun havde ønsket at skilles ved ham, og ikke troet at det kunde skee paa anden Maade end ved Døden; at hun ikke havde gjort sig nogen Umage for at forskaffe sig Gift, men at hun tilfældigviis var bleven det Arsenik vaer, som var gjemt i Chatollet og var indsejlet i et graat Papir; at den Tanke derved var opstaart hos hende at forkorte hendes Mand's Dage, og at hun havde udført sit Forsæt ved at blande nogle Knivspidser af Giften med det stødte Sukker, som hun havde konnet paa Eggekagen. — For dette Mord er Delinquentinden af den Schlesvigske Criminalret bleven dømt til at henrettes med Dre, Hovedet sættes paa en Stage, og Kroppen begravet paa Ketterstøbet. Hs. Maj. har behaget at stadfæste denne Dom. med den nærmere Bestemmelse, at Hovedet efter 3 Gange 24 Timers Forløb, lige-

ledes skulde nedgraves; og Straffen er. i Overensstemmelse dermed bleven fuldbyrdet.

Nyeste Posteforretninger.

Paris, d. 17de Dec. Etorarmeen's 29de Balleterie. Mosoberschno d. 3 Dec. 1812. Indtil d. 6te Nov. var Veiret fuldkommen godt, og Armeens Bevægelse blev udført med største Held. Fra dette Øieblik af mistede vi hver Nat over 100 Heste, der døde i Sivouac. Ved vor Antomst til Smolensk havde vi allerede mistet mange Cavallerie og Artilleriehest. — Den Russiske Armee fra Polhynen stod lige for vor høre Fløi. Vor høre Fløi fulgte Operationslinien ved Minsk, og tog Operationslinien ved Barshau til sin Strætpunct. Den 9de erfoer Reiseren denne Operationslines Forandring, og oppebiede hvad Fienden vilde gjøre. Saa haardt det end syntes ham, at sætte sig i saa skærpt og en Nærhed i Bevægelse, saa gjorde Tingens nye Stilling det dog nødvendigt. Han haabede at ankomme til Minsk, eller i det mindste ved Beresina, tidligere end Fienden. Den 13de brød han op fra Smolensk, og havde d. 16de sit Mattelcie i Krasnoi. Fjorten, som havde taget sin Begyndelse, tog hastig til; fra d. 14de til d. 15de og 16de stod Thermometret 16 til 18 Græder under Frysepuncten. Betene vare bedækkede med Is. Cavallerie, Artillerie og Trainhestene styrkede hver Nat, ikke i Hundretemen i Tusindetal, især de Franffe og Tydske Hæite. Over 30,000 Heste omkom i saa Dage. Vort hele Cavallerie besandt sig til Gods; vort Artillerie og vor Transport var uden Forpand. Man maatte lade en god Deel af vort Artillerie, vor Krigsmunition, og vor Proviant i Stikken, eller tilintetgjøre samme. — Denne Armee, som d. 16de var saa skjøn, var siden den 24de af en ganske anden Bestaaffenhed, næsten uden Cavallerie, uden Artillerie og uden Transportmiddel. Uden Cavallerie kunde vi ikke recognoscere en Hæiding ved omkring os, og uden Artillerie kunde vi ikke vove noget Slag og beholde Fodfæste. Vi maatte marschere for ikke at blive tvungne til et Slag, som vt ved vor Mangel paa Munition, ikke kunde ønske os; vi maatte indtage en vis Strækning Land, for vi at blive indsluttet, og det uden Cavallerie, som kunde give Cottonnerne Oplysning om Fiendens

Nærhed eller sætte dem i Forbindelse sammen. Denne Vanskelighed, forenet med en overordentlig hurtig indtræffende Frost, gjorde vor Stilling særgelig. De Følk, som Naturen ikke har dannet stærk nok til at være ophæiet over alle Lykkens og Ulykkens Udværlinger, syntes rystede, tabte deres Munterhed, deres Læne og drømte blot Ulykke og Uheld. De, som den har ophæiet over alt, beholdt deres Munterhed og sædvanlige Mærker, og saae i de forskjellige Vanskeligheder, der vare at overvinde, ny Hæder. — Fienden, der paa Landeveien saae Eporene af den skrækkelige Calamitet, der rammede den Franske Armee, søgte at bevæge sig deraf. Han omsting alle Colonner med sine Cosaker, der optog de fleste Trains og Vogne. Dette Cavallerie, der blot gjør Støi, og som ikke er istand til at kaste et Compagnie Voltigeurs, gjorde sig, begunstiget af Omstændighederne, frygtelig. Imidlertid kom Fienden til at fortryde alle de alvorlige Forsøg, han vilde gjøre. Han blev af Vicetongen, for hvem han havde opstillet sig, kastet, og mistede derved mange Følk. — Hertugen af Elchingen, der med 3000 Mand udgjorde Avantgarden, havde ladet Smolensks Volde sprænge i Luften. Han var indsluttet og befandt sig i en kritisk Stilling; han trak sig ud deraf med den Uforsædthed, der udmærker ham. Efterat han den 18de hele Dagen havde holdt Fienden fra sig, og bestandig tilbagedrevet ham, saa gjorde han om Natten en Bevægelse med hvorefter Flanke, gik over. Dnieper og tilintetgjorde alle Fiendens Bevægelser. Den 19de gik Armeen ved Orza over Dnieper, og den Russiske Armee, der var udmattet og havde mistet mange Følk, standsede her med sine Forsøg. — Siden d. 16de var Polhyniens Armee brudt op til Minsk og marscherede til Borisow. Den 23de var den forceret og nødt til at romme denne Stilling. Fienden gik nu over Beresina og trak sig til Dobr; Divisionen Lambert udgjorde Avantgarden. Det andet Corps, under Hertugen af Reggio, der var i Escherein, havde faaet den Befaling, at bryde op til Borisow, for at betrygge Armeen Overgangen over Beresina. Den 24de stødte Hertugen af Reggio, 4 Mile fra Borisow, paa Divisionen Lambert, angreb den, slog den, tog 2000 Fanger, 6 Canoner, 500 Bagagevogne af Polhyniens Armee og kastede Fienden tilbage til hvorefter Bredde af Be-

resina. General Wertheim udmærkede sig ved et hurtigt Angreb med det 4de Cuirassier-Regiment. Fienden fandt blot sin Dødning i, at afbrænde Brezen, der var over 300 Favne lang. — Imidlertid holdt Fienden alle Passager af Beresina besatte. Denne Flod er 41 Favne bred; den var fuld af Drivtis, og langs med samenes Bredder ere 300 Favne lange Morasser, hvilket gjør den vanskelig at passere. — Den fiendtlige General havde opstillet sine 4 Divisioner paa forskjellige Udvæie, hvorhan troede at den Franske Armee vilde gaae over. — Den 26de brød Keiseren, efter at han d. 25de ved forskellige Bevægelser havde skuffet Fienden, op til Landsbyen Studzianca, og lod sit Ar, i en fiendelig Divisions Pgaah, saae to Broer over Floden. Hertugen af Reggio gik over, angreb Fienden og drev ham 2 Mile langt tilbage. Fienden trak sig tilbage til Broskandsen ved Borisow. Gener. Legrand, en høist fortjent Officier, blev stærkt, men ikke farlig saaret. Den 26 og 27 gik Armeen den hele Dag igjennem over Floden. — Hert. af Belluno, Commandant over det 9 Corps, havde faaet Befaling at følge Hertugen af Reggio's Bevægelse, at udgjøre Arriergarden, og holde den Russiske Hæers Armee, som fulgte ham, i Tæmme. Divisionen Vertounne udgjorde dette Corps's Arriergarde. Den 27de om Middagen ankom Hertugen af Belluno med 2 Divisioner til Broen ved Studzianca. — Divisionen Martouin brød om Natten op fra Borisow. En Brigade af denne Division, der formerede Arriergarden, og som det var overdraget at brænde Broen, gav sig Kl. 7 om Aftenen paa Marschen, og ankom imellem Kl. 10 og 11. Den søgte sin første Brigade og sin Divisions-General, der vare brudt op 2 Timer tidligere, og som den ikke havde mødt, undervæds. Dens Efterfølgninger vare frugtesløse. Man begyndte nu at blive bekymret. Alt, hvad man siden havde kunnet bringe i Erfaring, bestod deri, at denne første Brigade, som brød op Kl. 5, var farret vild, var marscheret til hvorefter istedet for til venstre, at den i denne Retning havde tilbagelagt 3 Lieues, at den om Natten og i den heftige Kulde havde trukket sig til den fiendtlige Ild, som den antog for den Franske Armee; saaledes omringet vil den være bleven tagen. Denne skrækkelige Feiltagelse kostede os formodentlig 2000 Mand Infanterie, 300 Heste og 3 Canoner. Der gik et Stykke, at Di-

Divisionsgeneralen ikke befandt sig ved sin Colonne, og var marscheret ene. — Efterat den hele Armee d. 28de om Morgenen var gaaet over Floden, holdt Hertugen af Bellune Brøstlandsen paa venstre Brodde besat; Hertugen af Reggio og bag ham den hele Armee befandt sig paa høire Brod. — Efterat Borisov var vundet, traadte Düna og Polshy-Mens Armeeen i Forbindelse sammen og besluttede et Angreb. Den 28de i Dagbrøtningen lod Hertugen af Reggio tilkjendegive Keiseren, at han var angreben. En halv Time derefter var ogsaa Hertugen af Bellune det paa venstre. Armeeen traadte under Gevær. Hertugen af Elchingen drog til Hertugen af Reggio og Hertugen af Treviso opstillede sig bag Hertugen af Elchingen. Føgtningen var levende. Fienden vilde indslutte vor høire Flanke. Gener. Doumenc, Commandant over den 5te Division-Cuirassierer, der hørte til det andet ved Düna bleve Corps, befalede det 4de og 5te Cuirassier-Regiment at angribe i det Dieblis, da Reichel-Legionen blev engageret i Skovene, for at gjenembryde det fiendelige Centrum, der blev fastet og staaet tilbage. Disse brave Cuirassierer gjenembryd efter hinanden 6 Quarrere og dreve det fiendelige Cavallerie tilbage, som kom Infanteriet til Hjælp. 6000 Fanger, 2 Kanon og 6 Canoner faldt i vore Hænder. — Hertugen af Bellune angreb paa sin Side Fienden eftertrykkelig. Hertugen af Reggio er bleven saaret. Hans Saar er ikke farligt; han har faaet en Kugle i Elden. — Næste Dag, d. 29de, bleve vi paa Balpladsen. Vi havde to Veie at vælge imellem: Rejen til Witsk og Veien til Willna. Veien til Witsk gaar igjennem en Skov og igjennem udrykkede Moradser. Armeeen havde ikke kunnet føde sig der. Veien til Willna derimod gaar igjennem meget gode Egne. Armeeen, uden Cavallerie, svag paa Munitio, ved 50 Dages Marsch skrækkelig udmattet, førende sine Syge og Saarede fra saa mange Føgtninger efter sig, trængte til at komme til sine Magaziner. D. 30de var Hovedkvarteret i Plechnitz; den 1 Dec. i Slaisoi og den 30de i Widoberschno, hvor Armeeen fik de første Tilførsler fra Willna. — Alle saarede Officerer og Soldater og alt hvad der opholder, Bagage &c. er blevet sendt til Willna. At sige, at Armeeen trængte til at gjenoprette sin Disciplin, at forfriske sig igjen, at remontere igjen sit Cavallerie, sit Artillerie og

sit Materiel er Resultatet af den her skorte Frestilling. Nødsnød er dens første Behov. Materiellet og Hestene ankomme. Gener. Dourcier har allerede 20,000 Remonteheste i forskellige Depots. Artilleriet har allerede raadet Rod paa sit Tab. Generalerne, Officererne og Soldaterne have lidt meget ved Strabadser og Mangel paa Levnetsmidler. Mange have mistet deres Bagage, som en Følge af Tabet af deres Heste, og nogle ved Cosakernes Baghold. Cosakkerne have taget mange enkelte Mennesker, Ingeniører, Geografer, der optog Positioner, og saarede Officerer, der marscherede uden Forsigtighed, og som hellere udsatte sig for Fare, end at de vilde gaae langsomt og med Convoyer. — Beretningerne fra de Generalofficerer, der commanderede Corpsene, ville opgive de Officerer og Soldater, der meest have udmærket sig, og levere nærmere Efterretninger om alle disse mærkværdige Begivenheder. — Ved alle disse Bevægelser marscherede Keiseren bestandig i Midten af sin Garde, hvis Cavallerie commanderedes af Marschal Hert. af Istrieh, og Infanteriet af Hert. af Danzig. H. M. har været tilfreds med den gode Mand, som denne Garde udviste. Bestandig var den bered, at kaste sig alle vegne hen, hvor Omstændighederne krævede det; men disse Omstændigheder have været af den Natur, at deres blotte Nærvarrelse var nok, og at den ikke har været i det Tilfælde, at kæmpe. — Fyrsten af Deutschmetel, Overstaldmesteren og det Keiserlige Husets Militairbetscenter have bestandig ledsaget Hs. Majestæt. — Vort Cavallerie var saaledes demonteret, at man kunde forene de Officerer, der endnu havde deres Heste, for at danne af dem 4 Compagnier, hvert paa 150 Mand. Generalerne betattede derved Capitainsplads og Obersterne Underofficerers Pladser. Denne hellige Escadron, som under Kongen af Neapel commanderedes af General Grouchy, tabte ved alle Bevægelser ikke Keiseren af Sigte. — Hans Majestæt har aldrig besundet sig bedre. (Hamb. Corresp.)

(Formedelt Posternes usædvanlige sildige Ankomst leveres her Udtoz af fire Aviser paa eengang, nemlig fra 16 til 22 Dec.)

Engelland. Depeche fra Lord Wellington, dat. Ciudad Rodrigo, til Grev Warthurst, berette, at Tropperne under Gen. Hill vare d. 8de gaaede over Tor-

med, og at det havde været Fiendens Hensigt at affjære dem; hvilket imidlertid ikke lykkedes. D. 16de. havde man lidt noget ved Fiendens Cannonade, under Overgangen over Huebra, og d. 17de blev Lord Paget gjort til Fange. Formeddelt de Herre Veie var der imellem den 6de og 7de Division bleven en Adskilning, hvori han, formodentlig i en imellemliggende Skov, var bleven opsnappet. Joseph har forladt Madrid d. 4 Nov., er d. 8de kommen til Penaranda, og har efterladt i Madrid en Garnison af 6000 M. under Marchal Jourdan og Livkæmpe. Fiendens Stykke er rimeligvis 80 til 90,000 M., hvoraf 10,000 M. Cavallerie, og det er sandsynligt, at han ikke har færre end 200 Cannoner. Tropperne have lidt meget ved det paa Veitilg. Fra Gibraltar skrives, at 5000 M. sicilianiske Tropper ere afsaaede fra Sicilien til en ubekendt Bestemmelse, og at General Matland er vendt tilbage til denne De. Fra Portsmouth ere afsaaede 100,000 Pd. St. som Lønning for de engelske Tropper i Portugal. — Briggen Frolle paa 18 Cannoner, som ledsagede en Courvoy fra Hondouras, er, efter at den i en heftig Storm havde mistet sine Stænger, stød paa en amerikansk Fregat, og er, efter 1½ Timers haard Fægtning, hvori den mistede sine Masten bleven tagen. (Efter Hamb. Corr.)

Frankrige. Den 87de Cohorte har i en Adresse til Keiseren anholdt om at blive kaldet til Exercitarmeen, og Keiseren har i den Anledning ladet denne Cohorte tilkjendegive sin Tilfredshed ved Krigsministeren, uden dog at give ham nogen Befaling i Henseende til Anføringen. — En Douane-Prenotal-Act er bleven oprettet i Trieste og to overordentlige Douane-Tribundler i Fiume og Laybach. — I en Indberetning fra Brig. Genl. Bar. Thonvenot, Gouv. over det 4de Governement i Spanien, dat. Vittoria d. 4 Dec. 1812, berettes, at 2,600 Fanger, hvoriblandt Lord Paget, ere, under Escorte af omtrent 3000 Mand af Portugalskarmeen, ankomne til Vittoria. Engellænderne have trukket sig tilbage til Portugal, og det synes vist, at det paa den Kant staaer saa godt som uueligt med vore Sager. — Keiseren har skjenket det Westphalske Cuirasseregiment, som har udmærket sig i Slaget d. 2de Nov., 21 Marslegionsdecorationer. — Af Strabos Geographie er, efter Regjeringens Befaling, besørget en fransk Oversættelse, hvorefter det 3die Bind er udkommet. — Fra Vittoria berettes, under d. 2 Dec., at Nygterne om et stort Slag, som Hs. Cath. Maj. har vundet mod den Engelske Armee, vedligeholdte sig. Man begriber ikke, hvorfor man hidtil ei har haft nogen Efterretning desangaaende, men man ventte hørt Næppe det officielle Trom, og troer at der befinde sig Røgere paa Landvejene, som forhindre Samfarten. — Grev Heille begiver sig til Portugalskarmeen, hvor hvilken Keiseren har betrukket ham Comandogen. Prinzen af Esslingen (Mascena) vender formeddelt Engellænderne tilbage til Paris, for at konsultere de berørende Læger og tilbringe Vinteren i det sydlige Frankrige. — March. Jourdan meddele i en Skrivelse til Krigsministeren, dat. Salamanca d. 21 Nov., følgende Liste over de til Salamanca ankomne Krigsfanger og Deserteurer: Engellænder, 7 Officerer, 1414 Underofficerer og Soldater; Portugisere, 9 Offic., 904 Undero. og Sold.; Spaniere, 9 Off., 849 Underoff. og S.; Deserteurer, 330 Undero. og S. Ialt 25 Off., 3497 Underoff. og Sold. Blandt Officiereene Gen. Lieut. Paget. — Efter en Indberetning fra General Lamarque, Commandant i Nore-Catalonien, dat. Girona d. 29 Nov., have vore Tropper bemægtiget sig Arnyis-Del-Mare, Oplagssted for Fiendens Læntrebænde, og et af hans Magaziner. Ved Indløbet til Staden oprettedes et bevægeligt Bateria og ved det første Cannonskud toge Engellænderne Flugten. — General, Senator, Grev Valence, er for sin Sundheds Skyld kommen tilbage fra Storarmeen og taget Veien til Cilly ved Reims. (Fortf. — S. 21.)

Glogau, d. 12 Decbr. I Aften er Keiser Napoleon i Følge med Oberstadschefen Herzog af Brezga (Camincourt) samt en Suite af Domeficer, Beriente ankommen her fra Storarmeen. H. M. fortsatte efter et kort Ophold sin Reise over Dresden til Partz. (H. Sp. T.)

Dresden, d. 14 Dec. I Nat indtraf H. M. Keiser Napoleon her, og behagede at aftræde hos den her ved Hofset accrediterede kaiserlig fransk Gesandt, hvor Allerhöfistampre ogsaa modtog H. M. Kongen af Saxens Besøg. Efter saa Timers Ophold fortsatte H. M. sin Reise. (S. 21.)

Med dette Numer sluttes 9de Hærgang.

Ribbenhavn. Trykt hos D. S. Høckes Enke.

Næste Skilderie af Kjøbenhavn.

Tiende Aargang. No. 7.

Udgivet og forlagt af Boghandler E. Seldin.

Lørdagen den 23 Januarii 1813.

Skrivelse til Hr. Pastor Nøse i Bøgelund,
om den ny Forordning angående Penge-
væsenets Forandring.

Lang Tid har ingen Gjenstand gjort saa levende Indtryk paa Kjøbenhavns Indvaanere, ligesom fra den meest glimtende Borg indtil den laveste Hytte, end Pengevæsenets seneste Forandring ved Forordningen af 5 Jan. Hvor man gaar og staar, i alle Huse og alle Selskaber, paa alle Gader og alle Stræder tales om intet andet end den ny Forordning. Folk, som ellers hele Aaret igjennem ikke læse noget Prentet, og naar det kommer høit, en Adresseavis, en Comœdieplacat, en Spiltebog eller en Visitebillet, finde det dog Umagen værd at lægge deres Hoved i Blod, for at gjennemstudere denne Forordning, der har en saa vigtig Indflydelse paa deres hele hjerterlige Stilling. De vil let indsee, min Ven, at de levende Indtryk, Forordningen har gjort, maa være af høit forskjellig Natur. Fædrelandsvennen glæder sig over, at der nu er kommen Fasthed i vort Pengevæsen, og at enhver Tilgodehaver nu ved hvad han virkelig eier og hver Skyldner hvad han virkelig skylder. Embedsmanden og enhver, som har fast Løn og hvis Indkomster under hele Kølgen, selv efter at have faaet Tillæg, sank, ligesom Priserne paa alle Fornødenheder stige, seer nu en bedre Fremtid i Møde og sine Kaar stieblikkelig for-

andrede; den egenlyttige Speculant, der bestandig vandt ved at spille i oprarte Vande, og forøgede sin Seddelmasse paa det Almindeliges Bekostning, naagner deels op af den søde Drøm, hvori han indbildte sig at eie Millioner, og seer deels en Ende paa det Spil, han hidtil kunde drive med Courser; Kjønt han i Hjertet dog maaskee endnu sniffer sig mod det falske Haab, at det vil kunne blive ham mueligt, ogsaa at ødelægge, efterhaanden, den ny Cours. Fædrelandsvennen er imidlertid overbevist om, at den ny Dank er bygget paa en saadan Grundvoild, som ikke saa let vil eller kan røffes, og at Regjeringen nok vil sætte saadanne Skranke for alt Nagrerie med Banco, at der i det mindste vil voves noget ved at inblade sig i saadanne Operationer. Landsforvisning eller maaskee endog Livsstraf er noget, som kan holde endog den meest forrovne Agiotør i Ase.

Virkningerne af den ny Forordning vare strax efter at den var bleven bekjendt, ligesaa forskjellige som de Indtryk den gjorde. Egenlytte og Enfoldighed syntes at ville frembringe det Modsatte af hvad Regjeringen egentlig agtede at opnaae ved. Istædet for at Priserne paa alle Fornødenheder skulde falde, som en Følge af den forøgede Værdie, Kongen giver Courantsejlerne, saa begyndte de hos nogle tvertimod at stige ganske overordentlig. Den retskafne Mand, der saare vel vidste, at de fleste, om just ikke alle, Artikler allerede i Forveien vare forhøiede efter Coursen, indsaar meget vel, at hvad der til en Cours af 1800

havde for nogle Uger siden kun kostet 10 Rd., ikke burde til en Cours af 1680 koste 14 Rd., og at overalt den ny Forordning befaler at indløse, ikke at ned sætte Courantsejler, ja, at den endog ansætter dem til en Cours af 1200 Istedet for at man i Hamborg ansatte dem til 1800, altsaa til en halv Gang saa meget. Men enten nu visse Folk ikke vilde eller ikke kunde indsee denne sofsklare Sandhed, nok er det, man forlangte paa adskillige Steder 8 Rdlr. for et Pund Caudis, som man Dagen i Forveien havde solgt for 4 Rd., 10 Rd. for et Lpd. Rugmeel, som man Dagen i Forveien havde solgt for 9 Rd., og adskillige Afsvarer bleve paa enkelte Steder forhøiede 10 til 25 PC. Selv paa Areltorvene begyndte Bønderne at ville forhøie Priserne paa en hvist urimelig Naade, ja, somme begjerte for deres Varer nu ligesaa mange Rigsdalere, som de forhen toge Marker. En Bønde, som kom til Torvs med slagtede Gjøes, begjerte, efter Torveprisen, 8 Rd. for Stykket. Een af de saakaldte Torvegriise, som her vilde vise sine finansielle Kundskaber, mueligen ogsaa fortjene sig til en Snaps, hvidskede sig Bønden i Øret, at han maatte vide hvad han begjerte og at 1 Rdlr. nu er nedsat til en Mark. Den arme Bønde vidste i sin Betuttelse ikke hvad han skulde sælge sine Gjøes for, og meente nu at naar han fik 40 Rdlr. for Stykket, saa tabte han dog endnu ved Handelen. Men for ikke at lukke Munden for hoi op, lod han sig nisie med at begjere 40 Rdlr. At han omsider blev nødsaget til at sælge dem for 10 Rdlr. er naturligt, thi uagtet 1 Rdlr. efter hans Formening nu kun var 1 Mk., saa havde der dog ingen Naad til at give 40 saadanne Mark for Stykket af hans Gjøes.

Af saadanne Oprin, som deels Egennytten og deels den pure Enfoldighed foranledigede, havde man i forrige Uge adskillige. Men da Providenscommissionen derpaa strax lod bekfendtgjøre, at den vilbliver at sælge Brød, Smør, Lys &c. for de gamle Priser, og at det, som hidtil betaltes med 1 Rdlr. siden kun betales med 1 Mk. i de nye Penge, saa gif der et Lys op for de Enfoldige, og menig Mand berøligedes. Enkelte egenyttige Kræmmere vedbleve, trods Providenscommissionens Bekfendtgjørelse, deels at forhøie deres Varepriser, deels reent ud at nægte, at ville sælge no-

get, tilskyndte ved den overdrevene Søgning, som enfoldige Folk, der i deres Feberdrømme forudsaae en reen Hungersnød, forundte dem. Adskillige Damer røbede især i den henfjende en stor Angest for, at de skulde komme til at mangle Stads, og kjøbt Sirs til 10 Rd. og Cambridge til 14 Rd. Alen medens det endnu var saa billigt! Dog, ogsaa paa denne Misbrug gjordes Ende ved følgende Kongelige Bekfendtgjørelse, kundgjort ved Raadstue-Placat af 19de d. M.:

Da Vi have fornunnet, at nogle Detailhandlere og Høkere i den senere Tid skulle have paa en uforholdsmæssig Naade forhøiet Udsalgspriserne paa deres Varer, og i Særdeleshed til saadan Forhøielse taget en aldeles ugrundet Anledning af Vor Forordning af 5 Januarii dette Aar om en Forandring i Pengevæsenet, saa vilke Vi, deels for at kunne tage de fornødne Forholdsbregler mod sliq ubillig Forhøielse, deels for at seerbygge, at ikke samtlige Detailhandlers gode Navn og Rygte skal lide ved de Enkeltes egenyttige og utilhadelige Krenskerd, allernaadigst have befalet, at samtlige i Vor Kongelige Residensstad Kjøbenhavn værende Bryggere, Brændevinsbrændere, Vagere, Isenkrammere, Urtekrammere, Silke- og Klædekrammere saavelsom de privilegerede Høkere og Enhver, uden Undtagelse, der er berettiget til offentlig Udsalg i Detail, de Skomagere, som holde aaben Boutique, derunder indbefattende, skulle, under deres Laugsrettigheds, Privilegii, Bevilling eller Børgerskabs Fortabelse, inden 3 Gange 24 Timer, efter Bekfendtgjørelsen derom, til Eder, hver for sig, indsende Priiscouranter over de Vare, med hvilke de handle. — I denne Priiscourant skulle de opgive i 3de forskjellige Rubrikker: 1) De Priser, til hvilke de have faldholdt Varene i Ugen fra den 15 til den 22 November s. A. 2) De Priser, til hvilke de have faldholdt samme Varesorter i Uger fra den 15 til den 22 December s. A. og indeligen 3) De Priser, til hvilke de nu faldholde samme Varesorter. — For Rigtigheden af disse Priisopgivelser skal Enhver for sig indestaae under samme Straf, som foranført. — Til at modtage bemeldte Priiscouranter og gennemgaae samme, have I af Eders Middel at udkavne en Committee, hvilken Committee Vi allernaadigst ville have bemyndiget til, naar den maatte finde, at en

eller flere af de Handelende have gjort sig skyldig i ukjellig Paasættelse paa deres Udsalgsartikler, da foreløbigen at suspendere den eller de Paagjældendes Udsalgsret, og ved Politiet at lade Udsalgsboutiquen lukke, samt offentlig at bekendtgjøre Natfagen til Udsalgets foreløbige Ophævelse, som imidlertid skal vedvare saalænge, indtil Vi, paa allerunderdanigst Forestilling om Sagen fra Vort Cancellie afgive nærmere allerhøieste Bestemmelse. — De øvrige Priiscuranter, som Committeeen ikke finder ubillige, blive derimod ved Trykken at bekendtgjøre, paa det Publicum kan vende undværet om, til hvilke Detailhandlere det kan henvendes sig med Sikkerhed om at finde billige Udsalgspriser.

Jeg er overbevist om, at Regjeringens Retfærdighed vil tage Hensyn til, hvilke Artikler, der allerede have været forhøiede, ikke blot efter, men endog over Courser, og hvilke derimod endnu ikke stode i noget Forhold til Courser eller til de ny Rigsbankpenge. Vi stik nok ere de fleste indenlandske Fornødenhedsartikler stegne langt over et Forhold af en Courser af 1 mod 6. En Tønde Rug, som endog efter Krigen kun kostede 10 Rdlr., kostede i de senere Tider 100 Rdlr. Et Pund Smør, som kostede 1 Rdlr., koster nu 12 Rdlr. Et Pund Rind, som kostede 8 S., koster nu 64 S. En Pot Brandvini, som kostede 1½ eller 1¾ Mark, koster nu 18 Rdlr., ja i disse Dage have nogle endog bedjert 20 Rdlr. Saadanne Priser paa Livets allerførste Fornødenheder, efter hvilke Arbeids- og Folkelønnen, saavel som alle andre Fornødenheder, der ikke forskrives udenlands fra, altid ville rette sig, maa og bør kunne nedstemmes. Naar en Bønde tager 10 Rdlr. for en Slagte Gaas eller 5 Rdlr. for en Sners Egg, saa er det en ublu Priis; thi det er uetop det Dobbelte af hvad han har faaet i Frestider. Lad end være, at hans Skatter og Afgifter, som en Følge af Krigen, ere stegne betydeligen, saa ere de dog langtfra ikke stegne saaledes, at han for sine Børn bør lade sig betale det Dobbelte som i Frestider.

Jeg vilde ønske, at især Folkelærere og Dyrtighedspersoner, saavel i Kjøbstæderne som paa Landet, vilde oplyse Almuens Ideer og bibringe dem rigtige Begreber om den ny Forordning angaaende Pengevæsenet; thi saadanne Stenstaende ere

alt for abstracte til, at menig Mand, som ikke er vant til, at tænke over sig, naar kan fatte den rigtige Sammenhang. Ideerne maa her, som de hedder, indgives ham med Steer, naar han ret skal kunne begribe dem. De Mand, som skrive i Financesanliggender, kunne sjelden gjøre sig ret forstaaelige for den store Hob; thi hvad de kunne paa deres Fingre, og hvad de troe enhver, endog den Enfoldigste, i Dieblicket maa kunne begribe, er for de fleste mørke Taler. Den Gave, at udtrykke sig paa en populær eller almeenfattelig Maade, er desuden ikke enhver medgiven, og allermindst er den Mand istand dertil, som bestandig har sysselsat sin Mand med abstracte Begreber. Derfor ere ogsaa ofte de lærdeste Mand mindst skikkede til at skrive for Mængden eller ved Skrifter at virke paa den.

Jeg er overbevist om, at De, min Ven! som sand Patriot, vil i Deres Kreds søge at gjøre Regjeringens velgjørende Hensigter med den ny Forandring i Pengevæsenet saa indlysende som mueligt. Naar jeg ser at for vel kjender Deres store Popularitet og herlige Gave at gjøre Deres Tale almeenfattelig, saa mener jeg dog, at jeg, som i en Række af Aar har tænkt over vort Pengevæsen, og som tillige troer, ikke at være usvet i den populære Skrivemaade, at kunne give Dem nogle Vink, hvorledes man bedst kunde gjøre Forordningens Formaal ret indlysende for de simplere Menneskeclasser, da jeg er overbevist om, at den pure Enfoldighed kan stifte her ligesaa stor Skade som den største Egennytte. Jeg vil her til Prøve anføre en Samtale imellem en oplyst Præst og en enfoldig Bønde, angaaende den ny Forandring i Pengevæsenet. Saaledes som denne Præst taler med Bønden, troer jeg enhver Folkelærer og Dyrtighedsperson burde tale desangaaende med sine Undergivne. —

Bønden Hans Jensen. Præsten Hr. Sørensen.

Præsten. Hvorfor hænger I saaledes med Hovedet, min kjære Hans Jensen? I pleier jo ellers, altid at være saa glad og fornøiet.

Hans (Halvgrædende). Hvem kan vel være glad og fornøiet i disse Tider, Deres Velærværdighed! Man hører jo intet andet end hvad der

er galdt. Der kommer jeg nu lige fra Kjøbenhavn. Disse Kjøbenhavns Folk ere dog nogle stemme Mennesker. De vare færdige at prygle mig ihjel i Dag, og havde ikke min forrige Capitain, som just kom gående i det samme, taget mig i Forsvar, saa havde jeg, Drollen ride mig, ikke sluppet levende fra dem.

Præsten. Hvorledes kan det gaae til, min kjære Hans? Kjøbenhavns Folk pleie jo dog ellers ikke at være saa stemme. De betale Jer jo for Jeres Varer hvad I vil have.

Bonden. Ja, det pleier de rigtig nok hidtil. Men denne Gang vare de reent gale. Da jeg i Morges kom til Torvs med et Læs slagtede Sjas, og havde allerede solgt fem Stykker for 10 Rdlr., saa hvidskede mig Veer Torvegriis eller Sidtepeer, som vi pleie at kalde ham, mig i Dret, at dersom jeg vilde give ham til en Pøgel, saa skulde han sige mig noget, som skulde være mig mange Penge værd. Da jeg havde lovet ham en Pøgel, trak han mig til Side, og sagde, at 1 Rigsdaler nu var nedsat til 1 Mk. Det skal Du have Tak for Veer, sagde jeg, og efterat jeg saa løselig havde udregnet, at en Gaas i det mindste maatte betales med 6 Gange saa meget som før, begjerte jeg 40 Rdlr. for hver Gaas. Men nu skulde Deres Vælværdighed bare seet, hvorledes man overfalder og pryglende mig. Den ene tørfkede paa mig med en tyk Knippel, og sagde: Du skal have 40 paa Din Nys, Din Vesel; den anden sagde: han maa have Prygl efter Coursen, slaat til! Herre Gud! raabte jeg, hvad har jeg da gjort. Er da ikke en Rigsdaler nu nedsat til en Mark? Men her gjaldt ingen Reson. Man havde lemlestet mig, dersom ikke min gamle Capitain var kommen mig til Hjælp.

Præsten. At man mishandlede Jer, min kjære Hans Jensens, det var skammelig; thi ingen bør tage sig selv Dret; men at I begjerte 40 Rdlr. for en Gaas, som I et Øieblik i Forveien solgte for 10 Rdlr., det var ligesaa skammelig.

Bonden. Men, gode Hr. Sørensen, er da en Rigsdaler nu ikke nedsat til en Mark, og maa jeg ikke nu have ligesaa mange Rigsdalere for min Gaas, som jeg før fik Marker?

Præsten. Jeg skal snart hjælpe Jer ud af Jer Vildfarelse, min gode Mand. Besvar mig

nu først et Spørgsmaal. Dersom nogen for 8 Dage siden havde villet givet Jer 2 Fem-Rigsdalerssedler istedet for 10 Een-Rigsdalerssedler, havde I da ikke ladet ham faae Gaasen derfor?

Bonden. Det er jo ligefrem!

Præsten. Godt. Naar nu Kongen lader forfærdige nye Ser-Rigsdaler, som han siger skal være ligesaa gode som 6 af de gamle Rigsdalers Sedler, tager I da ikke ligesaa gjerne 1 ny Serdaler Seddel som 6 gamle Een-Rigsdalerssedler?

Bonden. Jeg maatte jo være en Nar, om jeg ikke gjorde det.

Præsten. Seer I, saadanne Ser-Rigsdalerssedler blive de nye Penge, som vi nu skal have. Da enhver af de nye Sedler er ligesaa god som 6 af de gamle, saa maa ogsaa 1 af de nye Marker være ligesaa gode som 6 af de gamle, som hidtil var en Een-Rigsdalersseddel. — Hvad tog I for 6 Nar siden for en Gaas?

Bonden. 4 til 5 Mark, ligesom det falde.

Præsten. Hvorfor tager I da nu 10 Rigsdaler?

Bonden. Fordi vor Nabo Mads Jensen og vor Gjenbo Veer Pærsen har sagt, at vore Penge ikke ere gode, og alle vore Hymænd, som holde Smaakra, toge det samme, og fordi jeg maatte svare større Skatter og betale mine Sild og min Tjære dyrere end før. Naar jeg kom til Kjøbenhavn, saa sagde Hørkrammeren altid, hver Gang jeg klagede over, at han var saa dyr, at 1 Rdlr. kun var 1 Mk., og tilsidst blev han reent gal og paastod, at den kun var 8 s.

Præsten. Vel! Altida har I jo allerede forhøiet Prisen paa Eders Sjas fra 4 Mark til 10 Rdlr., fordi I troede, at 1 Rdlr. kun er 1 Mk. Vilde I nu vel være saa ugudelig, atter at tage 6 Gange saa meget for dem, som I tog for 8 Dage siden?

Bonden. Ja, nu faaer jeg Dinene op. Naar saa er, at en ny Seddel er ligesaa meget som sex gamle, saa maatte jeg være den største Kjeltring, der kan gaae paa Guds Jord, om jeg tog en Skilling mere i de nye Penge, som er 6 Gange saa gode som de gamle.

Præsten. Men det er ikke nok, min kjære Hans Jensens, at I ikke vil tage mere end I har taget; naar I mener det vel med Jeres Konge og

Medunt:saattene, saa bør J nu, da J faaer Jeres Varer betalte i gode Penges, og J kan kjøbe alle Jeres Fornødenheder lettere end før, ogsaa nedsette Eders Priser. Nu kan J ikke klage mere over, at Pengene ere stette, og J har allerede i Forveien drevet Eders Varer alt for urimelig høit i Veiret. J kan ligesaa lidt, som ærlig Mand, være bekjendt at tage 10 Mk. i de ny Penge for en Gaas, som J før Krigen kunde være det bekjendt at tage 10 Mk.

F o r d r i n g .

Forordning om Forandring i Pengevæsenet for Kongerigerne Danmark og Norge, samt Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen. (Slutn.)

F o r H e r t u g d ø m m e r n e S l e s v i g o g H o l s t e e n .

44) Alle lovbestemte Summer, saavel som Forordninger paa slesv. hollst. Cour. eller Species, for Capitaler, Renter, Penge-Præstationer, af hvad Navn nævnes kan, gaar over til at vorde Forordninger i Rixpenge, 2 Riddal. S. B. for hver 1 Species. — Paa Gjæld eller Forpligtelser, contracterte i nogen anden Pengefort eller Værdi, end S. H. E. eller Species, skulle de her foreskrevne Bestemmelser ikke anvendes.

45) J alle de Tilfælde, som her ikke udtrykkeligen undtages, skulle de i §. 12. nævnte Betalingsmidler antages som god Betaling. Alle efter denne Forordnings Bekjendtgjørelse eller fra den 1ste Jan. 1813 af forfaldende Rentebetalinger eller Forordninger, Kapitalbetalinger enten høit eller for en Deel undtagne, skulle derfor uvægerligen antages i Rixbankpenge efter den 12te §. Da denne Bestemmelse tillige gjælder for Omslaget 1813, saa skulle dog alle førend denne Forordnings Bekjendtgjørelse forfaldne Forordninger i enhver Henseende afgjæres efter de forhen gjældende Forordninger.

46) Hvad her bestemmes om skyldige Capitaler, gjælder uden Undtagelse om enhver Slags Gjældsfor skrivelser. Dog skal paa de Gæder, hvor strengt Børler gjælder, samme forbiig i fuld Kraft. Men Betalingen af alle efter denne Forordnings Bekjendtgjørelse forfaldne, paa Species eller S. H. E. lydende, Børler skeer med Rixpenge efter §. 12.

47) Ved alle Capitalbetalinger uden Undtagelse, der skulle skee i Omslaget 1813 i S. H. E. klingende Mynt, eller Species, er Creditor ikke forpligtet til at modtage andet, end saadan Mynt. Tilsvarende kan den, der har bringet sig en Capital i Sølvs, ikke forpligtet at modtage noget andet Betalingsmiddel. Paa saar Creditor derimod Betalingen til bestemt Tid, saa er han ikke berettiget til at fordræ uden Rixpenge efter §. 12, og skal endog være forpligtet at modtage de Anviisninger, som for Laan paa deponerte Skatkammerbeviser paa 20 Rdlr. S. H. E. udfædes i Folge §. 10. Det samme gjælder, naar en til næste Omflag lovet Capital paagaaes nu tilveiebragt.

48) Kun i Tilfælde af, at der, ved et efter Junii Maaned 1812 slutet Kjøb, er i Omslaget 1813 betinget en vis Sum i rede Mynt, skal Forpligtelsen forsaavidt blive i Kraft, at naar Kjøber en kan eller vil betale den bettede Sum i Sølvs, gaar Kjøbet, paa Salgerens Forlangende, tilbage, og hvad der mueligen af Kjøberens er erlagt, skal Salgeren ufortøvet tilbagebetale paa den i §. 12 foreskrevne Maade. Men efterkommer Kjøberens Billaarere i dette Omflag, saa er Salgeren for Fremtiden underkastet de i det følgende foreskrevne Indskrænkninger.

49) Hvor en anden Betalingstermin end Omslaget finder Sted, skal det, som i §§ 47 og 48 er bestemt, anvendes paa den første Termin efter Forordningens Bekjendtgjørelse.

50) Da hele Statens Formue i faste Eiendomme, saavel forsaavidt den er Eierens for Panthavernes, bør forholdsmæssigen bidrage til at grundfaste den af Os oprettede Rixsbank, men det var uanligt strax i vedv. Værdie at opbevare et saa høit tydeligt Bidrag af alle i Eiendommene prioriterede Capitaler, og da det ikke bestod med Bankens Sikkerhed at have lige direkte Forordninger til Capitalister, saa skal disse hele Bidrag og Gjæld til Banken besørget erlagt af Eieren, og denne ene være ansvarlig til Banken for det Hele. Enhver, som har Pant i en fast Eiendom, skal derfor til sin Debitor for eensgang betale 6 Procent af den i Eiendommen staaende Sum, enten strax eller ved Capitalens Opkjøbs- og Udbetaling, i hvilket Tilfælde han, indtil bemeldte 6 Procents Udlæggesse, svarer til Debitor lige saamange Procent aarelig af Renten, som han faaer af Capitalen. S.

Er. af en Capital paa 10000 Rbdlr., som forrentes med 4 Procent, betaler Creditor aarligen 16 Rbdal.; forrentes den med 5 Procent, betaler han 25 Rbdal. o. s. f. Til Sikkerhed for de øvrige eller yngre Creditorer bestemmes, at Erløggelsen af de 6 Procent ikke loyaldigen kan bevise, med mindre de ere affkrevne paa Fordringen. I alle Gieldes- og Pant-Protocoller skal Skrивeren ex officio anføre den Rente, som hver Creditor har at yde Banken, og iagttag, at de 6 Procent, naar de engang ere erlagte, ikke atter protocolleres. Om flige Protocollers almindelige Indførelse ville Vi nærmere anordne det Fornødne.

51) Af udenlandske Creditorer, som have udskaant deres Capitaler paa fæste Eiendomme i Her-tugdømmene, kan dette Vidrag, enten for éengang eller aarlig, ikke kræves. Hvorved dog bliver at iagttag, hvad herefter de angaaende bestemmes.

52) Vil Debitor betale sin Gield, før han tilsvare hele Beløbet i Rbdal. Sølvsørdie. Men skulde Creditor, han være indenlandsk eller Fremmed, forlange Betaling inden det udløbne fjerde Aar efter Freden, saa erholder han Beløbet kun i Navneværdie, og skal desuden indtil Udgangen af Aaret 1813 modtage de i § 47 nævnte Anviisninger paa den deri bestemte Maade, og er end ydermere, saafremt han er hypothecarisk Creditor, underkøstet et 6 Procents Afdrag af sin Capital; dog skulde de Betalinger, som i Omslaget 1813 af vedkommende Debitor paa Creditors forlangende erlægges i Navneværdie, i Følge en i lovlig Tid førend denne Forordning skeet Opsigelse, undtages fra bemeldte 6 Procents Afdrag.

53) Fire Aar efter Freden kan enhver Creditor, naar han iagttag, den ved Contracten fastsatte Opsigelsestid, opsig sin Capital til Udbetaling i Rbdal. S. V. mod Afkortning af 6 Procents Vidraget til Banken, hvis han er af vore Undersaatter, men er han Fremmed, er han fritaget derfor. Til Lettelse for den Debitor, som er i sidste Tilfælde, vil ved Reguleringen af Bankens Fordring, disse 6 Procent vende ham godtgjorte.

54) Til den Ende skal enhver Debitor, 8 Dage efter denne Forordnings Bekjendtgørelse, for sin Vurghed beviisligen opgive alle sine udenlandske Creditorer. Der som dette Opgivende enten ikke skeer til bestemt Tid, eller skeer urigtigen, taber Debitor,

med mindre han kan bevise, ei at have været in culpa, sin Ret til at erholde Godtgørelse af Banken, og er desuden, naar Koregiveret har været fæstet, Tiltale underkøstet efter Lov og Anordninger. Sam udenlandsk Creditor kan alene den anses, som hverken har Eiendom eller Opholdssted i Kongerigerne eller Herugdømmene, og førend denne Forordnings Bekjendtgørelse har viet en, af Vore Undersaatter paa hans Navn udstedt eller vedgaaet Forskrivelse. Enhver Overdragelse eller Cession til en Fremmed har, uden saaledes at være vedgaaet, ikke den ovenmeldte Virkning, om den endog var ældre, end denne Forordning.

55) Ved al chirographarisk Gield finder det i § 52 fastsatte forsaavidt Sted, at Creditor indtil 4 Aar efter Freden ikke kan forlange Betaling inden i Navneværdie, men dog ikke er underkøstet noget Vidrag til Banken efter § 52.

56) Ved Fideicommiss-Capitaler gielde alle foransætte Bestemmelser, forsaavidt de derpaa ere anvendelige, til hvilken Ende det om Vidraget af Renterne foreskrevne straf vil være at iagttag.

57) Alle terminøvis bestemte Betalinger og Capitalafdrag begynde paa den i Documenterne bestemte Maade, først naar det 4de Aar efter Freden er udløbet. Dog kan Creditor, paa de i §§ 52 og 53 indeholdte Villkaar, forlange Betaling til den bestemte Forsaldstid.

58) Udenfor Capitalbetalinger, hvortil dog Tilbageleveringen af Deposita og deslige, ikke hører, skulde alle andre Betalinger, af hvad Navn nævnes kan, erlægges til den bestemte Tid.

Den Debitorerne ved § 52 tilstaaede Udsættelse bortfalder, ligesom for Vore Kongeriger er bestemt (§ 29), naar Debitorerne ikke i et Aar have betalt de forfaldne Renter, og naar Sikkerheden beviisligen forringes. I disse Tilfælde kan Creditor forlange Betaling i Sølvsørdie, dog uden at kunne unddrage sig for 6 Procent-Afdragets Erløggelse.

Forandring af Debitor kan ikke berettige til Opsigelse.

59) Naar en chirographarisk Debitor dør, opbyder sit Gods eller fallerer, og naar der ved en Gieldsforskrivelse, endan med eller uden Pant, tilfide er givet Caution, og Cautionisten enten dør, opbyder eller fallerer, er Creditor berettiget til,

naar saadan reel Sikkerhed ikke kan stiftes, som er foreffreven for Umyndiges Midler, at erholde Gieldens fulde Beløb i Solvverdie.

60) Alle, Debitorerne ved denne Forordning tilslagne, Nødtigheder kunne paa ingen Naade derved indskrænkes, enten at Betalingen udtrykkelig er betinget i Mynt eller rede Sølv, eller ved nogen anden Clausul, Stipulation eller Renunciation, hvilket altsammen, forsaavidt det maatte stride mod de heri fastsatte Bestemmelser, skal ansees som ugiort og ugyldigt. Hvorimod alle indgangne Korsskrivelser og Forpligtelser, som ikke ved denne Forordning ere modificerede, forblive aldeles uforandrede.

61) I Henseende til de Contracter og Korsskrivelser, som affattes efter denne Forordnings Bestemmelser, gielde ingen andre Indskrænkninger, end de i §§ 19, 20 og 21 angivne.

62) Enhver Dom eller anden offentlig Retshandling, hvorved nogen paalægges en Pengebetaling, affattes og beregnes i Rixpenge, hvorved de foran bestemte Grundsætninger, forsaavidt Betalingen hidrører fra en Forpligtelse, der oprindelig er paadragen eller indgaaet i den hidtil gjældende slesv. hollst. Courant.

Hvorefter Vedkommende sig have allerunderdanigst at rette. Givet i Vor Kongelige Residensstad, Kjøbenhavn, den 5te Januar 1813.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Friderik R.
(L. S.)

Kaas.

Cold. Knudsen. Bülow. Monrad.

Juden- og udenlandske Efterretninger.

Judenlandske Efterretninger.

Igjennem det Vestindisk- Guineiske Rentegeneral-Toldkammer er, under d. 26 Dec. 1812, udfærdiget en Placat af følgende Indhold: "I Følge allerhøieste Resolution af Dags Dato ere Løspengene for fremmede Hartsier, som indkomme fra udenlandske Steder ved Elben, Weser og Ems, uden Hensyn til Hartsierens Størrelse, at erlægges med 4 Sølvspecier pr. Commerce-ss, hvorimod de hidtil anordnede Skibsafgifter bortfalde."

Igjennem Rentekammeret er, under 6 Jan.

d. N., udfærdiget en Placat af følgende Indhold: "Hs. Kongl. Maj. har ved Resolution af 2den i denne Maaned allerhøiest befalet, at, naar Kornvarer eller Fourage, efter Udskrivning i Kongeriget Danmark, afleveres, i Følge vedkommende Amtsforvalteres Paafordring, til andre, end disse selv, bør Modtagerne, uden Hensyn til, hvormeget der til bestemt Tid bliver leveret af det Quantum, som er requireret, meddele Yderne Qvittering strax ved Modtagelsen for det, der afleveres, og de Qvitteringer, som saaledes meddeles, derpaa af Yderne, i det seneste inden 8 Dages Forløb, efterat de have modtaget samme, indleveres til vedkommende Amtstue til Nødtigheds Opgjørelse med denne for Leverancen."

Udtag af en Skrivelse fra Kiel af 19de Jan. 1813. Den nylig udfærdigede Forordning angaaende Pengevesenet er i disse Dage bleven bekendt her. Den er bleven optaget med det samme Bisfald, som sikkert vil gøres den i alle Statens Dele, og med ubegrænset Tillid til vor landsfaderlige Regjering, der med Held vil udføre den Plan, som den har udfæstet med Visdom og med mueligste Skaaelse mod enkelt Mand. — Læsere vil erindre, at Staden og Universitetet i Hjørring havde at beklage Tabet af en saare forfient Mand, Grev Nanzau, der var Overpræsident for Hjørring og Curator for dette. Den første Post er af Hs. Majestat allerhøiest overdraget til Hr. Baron von Eggers, hidtilværende Overprocureur og Deputeret i det Kgl. Chesvigholstenske Cancellie. — Enken Hagederü her i Staden har erholdt allerhøieste Tilladelse til at give nogle Maskeader, saavel i den nærværende i Omflagstermin, som i de senere indfallende Markeder.

I Onsdags mødte den Ulykke, at en Mand, som kom gaacende i Løstredde, fik et saa stærkt Stød for Brystet af en Karet's Vognstang, der just i fuld Fjerspring kom farende ham i Møde, at Brystbenet knustes, og at han, efter en paafulgt voldsom Blodstyrning, strax døde. Det er nyt Bevis paa de uhykelige Følger af vore Rudelses balskyrige Kjørsel, og Nødvendigheden af at stærke Anordninger udsættimod.

Kjøbenhavns Børsnoter d. 21 Jan. 3 Maaneder 1750, à vista 1770.

(Af Hamb. Corr.)

Berlin, d. 5 Jani. D. 2 d. M. indtraf her
Kjæper Grev Henkel v. Donnermarkt, Adjut. hos
Kongen, fra det i Marken staaende Kgl. mobile
Armeecorps.

Neapel, d. 18 Dec. Væner i Algier, ber-
sken nogen Tid sæcer Krig med Beduinier-Araber-
ne, i Orkenere i den sydlige Deel af Landet, og
hvis Tropper ere bleve flagne af disse, faldt paa
den Mistanke, at hans Hoffolk mueligen havde
forraadt hans Interresse, ved en Drevverking med
Fienden. For at hevne sig for denne formeenslige
Troløshed indled han 40 af samme til en Fæst-
under hvilken han, efter et aftalt Tegn, lod sin
Garde overfalde Gjesterne, af hvilke den nedslæde
25, medens han med egen Haand ombragte de
øvrige 15. Denne Barbar begiver sig aldrig uden
for Byen, uden at lade sine Skatte føre bag efter
sig, for i Tilfælde at en Opkand skulde udbryde
blandt hans Undersaatter, og lægge Hindringer i
Veien for hans Tilbagevendelse.

Paris d. 4de Jan. Den 3die, 76de, 77de,
78de og 88de Cohorte af Nationalgardens første
Bann, have ansøgt Keiseren om den Naade, at
maaatte blive sendt til Sto:armeen.

Berlin, d. 9 Jan. Krigsmarsch. Hert. af
Saxen (Macdonald) er med endel af det under
hans Befaling staaende Armeecorps ankommen til
Königsberg. Gener. Grev Eblé, Chef for Artille-
riet, er død sammesteds, og Divis. Gener. Barague-
d'Hilliers i Berlin. Gener. Grev Narbonne, Keiser
Napoléons Adjutant, er afgaaet fra Berlin til Pa-
ris, og de Franske Generaler Charrier, Chasseloup
og Reynard. — Gener. og Dansk Gesandt v. Wal-
tersborff er ligeledes reist herfra til Paris.

(Udtæningen af Hs. Majestæts Rescript N.
74-76 i No. 5.)

I samme Hiemed, ville Vi endvidere have af-
kerneadigt fastsat, at intet af Vore Collegier eller
Departementer herefter maa Indkomme med noget
allerunderdånigst Forslag eller Indstilling om nye
Skatter, Paabudde, Udskrivninger, Municipal-Af-
gifter, Collecter eller Repartitioner af hvad Navn
navnes kan, være sig for hele Landet, eller for en-
kelte Provindser, Amter, Communer, Districter
eller Byer, naar Gjensænden er en Oppebøtsel for
Statskassen eller for nogen samholst speciel Række

eller Fond, og hvad enten Hjælpen paalægges alle
eller ikkun visse Stænder og Personer, forinden
derom er ført Drevverking med Vore Finants-Col-
legium.

Hvorledes den Nødsnødvendighed over samtlige
Staats-Indtægter og de realien-enterede eller appro-
berede Udgifter, der her føres af Finantskaffe-Di-
rectionen, som Centralpunkt i denne Hensende,
kunde være at simplificere, saaledes isærdeleshed at
samme paa enhver Tid nærmest muligt kunde give
et paalideligt Oversyn over den virkelige Forfar-
ning, derefter ville Vi nærmere meddele de nødven-
dige Foranstalter.

Da Vi med særdeles allerhøieste Naade og Vel-
behag ville anse, naar Vore Collegier og Depar-
tementer, saaki us som Vi med Tilfredshed erkjen-
de allerede at være Tilfældet i nogle Forvaltnings-
gren, iade sig være magtpaaliggende, ved god Or-
den, strængt Tilsyn og hensigtsvarende Sparsom-
hed, at see Indtægterne muligtst forøge og Udgif-
terne indskrænkede under det, som for samme er
bragt i Anslag, saa vilde Vi allernaadigt, at der,
sunder det Finants-Overslag, som ved Trykken
bekjendtgjøres over det foreskædede Aars Indtæg-
ter og Udgifter, tillige ved hvert Aars Slutning
skal forelægges Os en sammenlignet Forklaring o-
ver, hvorvidt de virkelige Indtægter og Udgifter
under hver Rubrik have svaret til det, som i Bud-
geten er bleven bragt i Berregning, hvilken Forkla-
ring maaatte være saaledes betallet, med Hensyn
til hvert Collegiums og Departements særskilte Res-
sur: at Vi deraf kunne have et Oversyn over hvor-
vidt ethvert af dem i det tilbagelagte Aar har seet
sig istand til at medvirke til Opnaaelsen af Vore
allerhøieste landsfaderlige Hensigter.

Derefter i Eder allerunderdånigst have, at rette;
og kan dette Rescript, som skal meddeles alle Vore
Collegier og Departementer til allerunderdånigst
Efterretning og Sagttagelse, ved Trykken bekjend-
gjøres. Befalende Eder Gud!

Skrevet i Vor Kongelige Residensstad Kjøben-
havn, den 5te Januarit 1813.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

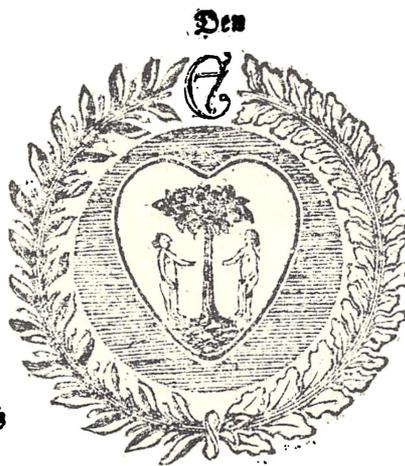
Frederik R.

Rescript til Vort danske Cancellie.

Kjøbenhavn. Trykt hos P. H. Schæfers Enke.

til Forsendelse
Kongelige
Biborger

der Mandag
udgives og trykkes hos P. S. Søns

med Tideposten
privilegerede
Samlere,

og Torsdag
og samles af H. S. Just.

No. 77. Torsdagen den 24de September 1807.

Petersborg den 29 Aug.

Deget Artilleri føres hertil fra Kronstadt. Keiseren har selv adskillige Gange været der, for at see Flaadens og Havnens Forsvarsanalter. Man veed her, at den engelske Flaade ligger for Rissens havn. Fra Niza melde Kviserne "De russiske Tropper, som efter Krigen vare paa Veje at marschere hjem, have faaet Ordre at gaae i Høide, og maa nu vende tilbage til Østersøens Kyster, da Engländerne træde dem alle."

Italien den 25de Aug.

Til Neapel er kommen den officielle Tidende "at de franske Tropper den 19de Aug. have sadt sig i Besiddelse af Corfu og dens Fæstningsværker." Breve fra Livorno af 31 Aug. melde: "Vor Stad blev den 25de besat af de franske under General Dumoulin, alle hervedværende engelske Vahre konfiskerede og alle Engländerne arresterede. General Miollis drager i samme Weekend over hele Etrurien, for at stoppe den engelske Handel."

I Bologna siges: at H. M. Dronning Caroline er død i Palermo.

Vicekongen i Italien har været i Venedig og beset Tøjhuset og Flaaden. Man venter han om Vinteren agter at opholde sig nogen Tid i Venedig.

Fra Trieste meldes officielt: "at Engl. nu heller ikke tage i Betænkning, at franske den østerrigske Keisers Gebet. En af deres Fregatter have nemlig forfulgt et lidet italiensk Skib under Kysten af Trieste og fyret 26 skarpe Kanonkud efter det. Skibet var uforæret og lydde ej Matroserne,

som vilde han skulle give sig; men blev ved at sejle. Han naaede lykkelig Land og de ham tilkænkede Rugbrød gik over ham og kjølede sig paa Strandbredden."

Paris 9 og 11de Septbr.

Den 9de Septbr. er Keiserens og Storfyrstens af Würzburg med det keiserlige Hof til Rambouillet. Keiser Napoleon holder i Dag Raad med sine Ministre der. Arveprindsen af Baden er og der.

Divisionsgeneral Hulm erklærer det for ugrundet, at Kongen af Preussen har foræret ham, ved sin Afreise fra Berlin den 30de Brne-Orden og en kostbar Gulddaase.

Bed Audientsen d. 6 Septbr. i St. Cloud havde og Deputerede fra Hanskesterne Dantzic, Hamborg, Lybek og Bremen Audients.

Til Cette er kommen en algierisk Ketsik, der har en Gesandt ombord, som Storsultan Selim før hans Afsættelse sendte til Deyen af Algier for at hilse paa Krigen mell. ham og Tunis. Denne Gesandt kom hertil i Ordstrid med Deyen og da han strax efter fik Selims Kald at høre, vovede han ej at gaae til Konstantinopel; men flygtede til Frankrig med et Folke af 7 Personer. Tuniserne have atter havt en ny Sejr over Algiererne.

Man taler her, Skøndt ganske upaallideligt, om Underhandlinger med England.

Efter de til Paris fra Petersborg indløbne Beretninger, har Keiseren af Rusland tilkiendegivet sin Wishag over Engländernes Opsærel mod Danmark og givet Ordre til i største Hast at udruste alle sine Krigsskibe. Man venter almindelig, at Rusland ta-

ger Danmarks Parti mod England; det forstikres og, at Rusland vil søge at bevæge en anden Magt til at afstaae fra sin Forbindelse med England.

I Publicisten fortælles følgende om Lord Cathcart: (den engelske General, der nu kommanderer de engelske Tropper i Siam) 1793 flyttede han, sidst i Januar, efter at det hollandske Tog mislykkedes, ind i Papenburg i Bispedømmet Münster, paa højre Bred af Emsfloden. Bønderne der, som vare meget fiedt af denne Indquartering, fandt paa en Krigslist, der lykkedes. De samlede et Duusind gamle Landsbøuer og lode dem om Natten gaae paa den tilfrosne Ems og tromme irøphørlig. General Cathcart troede at denne græffelige Trommen kom fra den franske Armee som var i Anmarsch, og Bønderne som vidste Besked, forstikrede det samme, hvorpaa han strax marscherte bort med sit Korps. I Aarene 1794 og 1795 kommanderede han en stærk Division engelsk Kavalleri paa Gasklandet.

Fra Newyork skrives: "Kommer det til Krig mellem Nordamerika og England; saa vil England miste Canada og Nyfforland og den amerikanske Handel vorde meget ødelagt."

"En Hr. Soltan har i disse Dage gjort et Forsøg her med en ny Brandmaskine; han stillede den paa en dybt liggende Bælte og aftryede den paa et gammelt Stik paa 300 Tønder, som sprang i Luften med et stort Knald." (Der kan altsaa de engelske Stryktere faae en duelig Mand at øve sig paa)

London 2 Septbr. (Af Monitoren)

Fra St. Domingo ere i forrige Uge komne 3 Skibe til England, som gif derfra i Juli og medbringe den Efterretning: General Vexhion indfaldede i Maj 2200 Mdt. i Port au Prince, landede med dem i Gonaves, overfaldt den derværende svage Garnison paa 60 Mdt., der vel gjorde tappert Modstand; men endelig maatte rømme Staden. I 7 Dage havde Vexhion Staden inde og brandte i samme Tid endeel Effekter, der tilhørte Desfalines Enke og nogle engelske Kjøbmænd. Christoph, der imens paa en anden Kant af Den var isærd med at dampe Oprør stiftede af Vexhions Agenter, samlede strax Folk og indtog Gonaves med Storm. Vexhions Tropper flyttede ombord og blev stærkt befudre, hvorved mange faldt — tilsidst drog de tilbage til Port au Prince. Samme Tid gif Vexhion fra Port au Prince med Fortet Boucassin, hvor General Toussaint kommanderede for Christoph; han løb 3 Gange Storm og blev hver gang drevet tilbage. Toussaint forlod derpaa Fortet og drog til St. Marc. Vexhion fulgte efter og fik den 6te Juni drøje Børst af Toussaint, hvorpaa Vexhion retirerte

til Port au Prince. Hele Mas Maaned hæret Oprør, Mord og Brand i den nordlige Deel af Den, som Vexhions Agenterne afstedkom. Nu ere de dog tildeels dampede. Christoph viser mindre Grumhed end Vexhion og besørger dog Koloniernes Dyrkning. Sidst i Juni var Christoph i Cap Francois og andrøede en Udsørselstold. Kaffe var der at faae for Skamkjøb, da alle Magasiner vare fulde. En fransk Kaper strandede der med 50 Mand; som Christoph behandlede menneskefjælsigt.

Modvinde have nådt vor Kanalslaade til at gaae til Torbay. For Seinetag er til vor Despirning meget adspredt og vor Flaade derfor mærkelig svækket. For Kadix ligge kun 8 Skibe nu. Man udspredt, at den franske Eskadre fra Rochefort er i Soen og har taget 9 af vore hjemkomne Ostindifarerer; men endstjædt man temmelig sikker veed, at denne Esadre sj er utv. ophører dog Frygten for dem ikke, da de allerede sidst i forrige Uge vare i Kanalen og man siger Plymouth forbi, og siden har man øj seet dem. Ostindifarereren Ganges er forgaet nærved Cap; men Mandskabet red det.

Man tvivler ikke paa at sige vore Aviser — At vor Tog mod Sjælland jo er lykkedes. Man gør megen Regning paa den Tryghed Danmark maas, som bestandig Neutral, være i; og hvorved det har forstomt at tænke paa Forsvarsanstalter imod saa usædvanligt et Angreb. (Dette sandes; det er spørgs og fortjener at være dybt indgravet i Europas Hæboger — Nordbeanderpolitiken lader Himlen dog vel ikke vorde den regjerende i det sig kaldende plyste Europa.)

Man troer, sige vore Aviser end videre, at Admiral Callington har faget Debre, at tage den russiske Flaade i Middelhavet under sin Beskyttelse, paa samme Maad, som Admiral Gambier skal gjøre det ved den danske.

I Portsmouth fandtes 6 Danske Skibe, som bleve arresterede.

Fregatten Pandora er gaaet til Østersøen med Transportskibe.

Sir James Craig er afgaaet med et Orløgsflib og 3 Fregatter samt 3 Regimenter til Vestindien — Han skal der have Overkommando. Nordamerikanerens ulydighed forbirede paa England og neppe kan Uenighederne i det Gode bilægges.

Vor Garnison i Alexandrien, der er 3500 Mdt., skal være indsluttet af 20000 Tyrker.

Blandede Efterretninger.

De Franskes Tog mod Den Rygen, viser at den

Væres Dygt og Mod til at have og overvinde enhver Vanskelighed. Saaledes lørte de 3 Mile over Land 160 Vaade til overfløede Krøpperne paa og derud vandt de Dånholm og Kygen.

De 7 Værs Republik er, ved Besættning af sine 100 Krigskibe, besatte af 10,000 Frænke.

Erkherceg Carl rejser nu til Bøhmen.

Byens Territorium er, for at bestride de svære Indquarteringer o. l. v. paalagt en Skat af 20 Rd. af en Husr (en Dags Nøjsland).

I Anledning af det Sagn, at Kongen af Preussien vilde forlægge sin Residentes fra Berlin, hvorved denne Fionne Stad vilde gaae til Grunde, har Politikerne Veteran Archenholz frevenet syndigt Brev til den Konge, for at straaende ham et for saa mange Underfaatter, fordervelige. Ved samme Leilighed underrettes Publikum ogsaa om: at fornavnte Forfatter ligeledes kort efter Slaget ved Friedland har tagt sig den Frihed at tilsende Ketter: Napoleona nogle Jagttage lser angaaende det ulovlige Nordskotland; om disse ere komne tilnoef, om de ere staaet i Dødsjelse, om de frugtede. — veed han ikke, men Det som siden er foregaaet har i det mindste Intet der er skridende imod disse Anmærkinger, overimod Meger som harmoneret med samme.

Frank. Vands berette følgende Markværdighed: En Dige, som ved Charvignis vaskede Klæder i Aasn, blev paa engang ligesom angrebet af en Skade, der slog Krigende omkring hende og baskede nu og da hendes Hoved med sine Vinger. Ved at staae efter den, fik hun den endelig dræbt, men da hun vilde tage den op, saae hun en stor Slange i Nærheden, som hun næsten halvdød undløb, med den Sorg at have saa ilde lønnet den Skadning, der vilde advare hende om sin Fare.

Jndenslandske Tidender.

For at forstaae ret den engelske Værelse af føre Krig paa og det grueligste Bombardement i Historien har hørt, anføres her et Djevidnes Fortælling om Ribbenhavns Bombardement. "Den Kraftfulde Virkning, som Engellmændenes Bombardement havde paa Hovedstaden, vil først kunne forstaaes, naar man bliver bekendt med de gyselige Mordredskaber; af hvilke de berente sig ved denne Leilighed; det anmærkes derfor, at de ikke allene kastede Bomber paa 250 og 150. Pd. Vægt og Brænder ind i Ribbenhavn; men desuden ogsaa en utallig Mængde Brandkugler og Jdraketter. De Bomber af saadan Tyngde, naar de faldt fra en overordentlig Høide, maae sønderknuise alt, hvad de træffte paa, beskrives let og man saae under Bombardementet ogsaa de sørgeligste Deviser derpaa; de sloge

sig igennem 4 Etager med en saadan Kraft, at de endnu begynde sig selv i Rielserne og i deres Fart undervejs knækkede de sværeste spanke Vielter som Svovvelstikker. Dog vare de ikke nær saa farlige som ødelæggende, fordi man lettelig kunde slukke den Ild der fandtes i det Sted, hvor de vare sprungne. Langt større Skader derimod anrettede Brandkuglerne og Jdraketterne. De første vare ligesom Bomberne hule indvendig. Nogle af dem havde 4 a 6 Huller, der vare løselig tilledede enten med Gærp eller Beeg; naar derfor Explosionen af Krudtet skedd og antændte de brændbare Materier indenfor, aabnede disse Huller sig og Ilden sprødede ud af dem, uden at den egentlige Skat sprængtes. Andre vare fyldt ad i Midten og kunsløselig sammenføjede, saa at de ved Explosionen aabnede sig i 2 Stykker, af hvilke ethvert kastede Ild fra sig. Allesammen vare de forsynede med 4 skarpe Kroge, hvorved de hagede sig fast paa saadanne Steder, hvor man ikke lettelig kunde komme til at slukke, hvilket foraaftagede, at Frue Taarn kom i Brand. Jdraketterne ere egentlige Indretning kunde man ikke saae opdaget, fordi det kun var Kapslen deraf, som man fandt, efterat dens Indhold var udrømmet. Denne Kapsel var et Bliskor om trent 3 Quarter langt og af 2 a 4 Tommers Dvermaal; der var paa samme ligesom paa Bomberne anbragt en Lunte, der tændte Krudtkammeret og uddrev Fydingen, der, foruden de almindelige Ildfængende Ting, ogsaa skal have bestaaet af en flydende Materie, der ligger som en Lavastam antændte alt hvad den berørte og var overmaade vanskelig at slukke. Desuden skjøde ogsaa Engellmændene med gloende Kanonkugler, af hvilke nogle endog naaede til Kristianshavn, hvor der og faldt en enkelt Bombe ved Børnehøuskirken. Betænker man nu, at alle disse Drabsding udsendtes fra alle Kanter i største Mængde, saavil man vist ikke undre sig over, at de virksomste og kreffteste Bestræbelser af Brandvæsenet tilsidt bleve frugteløse og Ilden fik saadan Overmægt, at intet kunde stande den, førend den havde ødelagt saa betydelig en Deel af Staden og gjort saamange Familier huusvilde og høst elendige. Var det end muligt, at endogsaa den meest levende Fantasie kunde skabe sig alle de gyselige Scener dette Bombardement fremstillede og den Nød og Jammer det udbredte, O! da vilde Medlidenshed og Menneskekærlighed sikkert aabne baade Hjertet og gavmilde Hænder til saamange udsigtelig ulovkelige Menneskers Hjælp og Understøttelse.

16. M. Kongen kom i bedste Velgaaende til Rydeborg den 14 Septbr. Staden var om Aftenen illumineret.

Under Dato Coldinghuss Slot 22 Aug. er udfømt en fgl. Forordning om en Leverage for Betaling af alt Landets og Kirkeherdernes Hartkorn, hvorefter skal løvres af hver Tde. Hartkorn, 1 Skpe. Aug 3 Skp. Havre 9 Ppd. 6 Pd. Hø og 7 Ppd. 8 Pd. Halm. H. H. Hr. Biskop Widdelboe er d. 4de September kopieret i Ribe Bispegaard med forhenværende Hofdame ved det Prunsdigske Hof i Horsens, Georgine Grubbe Kaas.

Til Viborg ankom i Mandags som Krigsfange engelsk Oberst og Baron Hr. von Coehorn, fra Slesvig.

For at vise, at det før saa kultiverede Europa nu ikke giver sine Søstre Asien, Afrika og Amerika noget efter i Warbari og grusomme Opfindelser, naar det kommer an paa at adelægge og forurette, har Professor Guldberg leveret følgende Kjønned Ironie:

Europa! bluds dog ei meer!
 I Dine Søskers Kreds den første Plads Du tage!
 Besæden træder hver af dem tilbage,
 naar op til Dig hun seer.
 "For al min Christendom?" Bliv ikke vred!
 men, var endog det saa, Du svakte kun dens Dyder.
 Jo mindre Hidselig, des meer energisk krydter
 man Staven over Andres Hæd og Fred.
 "For al min Wijsdom?" Hvad man maaler, hvad
 man vejer,
 kun det paa Kramboddiken er i Pris,
 Og, alt er Krambod kun! Men Kan t var nær saa viis
 som Urtekammeren, der Millioner ejer?
 "For alt mit Landbrug?" Klover, Korn, Salater,
 Kartoffer, Humle, Rapsaat, Græs og Bøg,
 Hvad er det Jædskop mod Kafetter og Granater,
 Bombardementer og befudte Staders Røg!
 Nei! Krods Din store Kunst og korre Ikkeløst:
 Krods Din ubrydelige Atmosphære
 af Cosmopolitismens spæde Væge
 og Landeskaberiets mugne Dunst;
 Krods Alt, hvormed Du danner og Du møder:
 Krods Dine gennemskuelige Klover:
 Krods Dine hesteløse Sporer;
 Krods Dine Kridiser, Dvæser, Tæsker, Snorer;
 Borkeller, Apotheker, Professorer,
 Programmer, Promotioner, Præceptorer,
 Stov, Mal, Bogtrykkerstærte, Professorer:
 Krods det tilhøbe, dog Din Granditet hidtil saae
 De fire Søstre Dig ved Siden stolte Kaas.
 "Hvad har jeg manglet da? Na n mig den
 Brøde,
 jeg ubevidt har rettet! Skynd dig! Svar!"
 Saa vid det, Dig bestraaler lys og Klar
 nu først Kuidkommenhedens Morgenrøde.
 En Staa, der af den hele Bibels Ord
 paa dem, "en Tyv om Natten" ene troer:
 en Koeses Kædetat, der krygger Kræmper øde

med sande Mesters Noe, seet den Din Mangel var?
 Men derpaa Vret til a nu vil, dog cengang ærlig vøde.
 For første Stud, det ogs paa Danmark løbnet har,
 drog satlig Folket sig sidste Suk og vøde.
 Europa! bluds dog ei meer!
 I Dine Søskers Kreds Din Hæderplads Du tage:
 Udsælig træder hver af dem tilbage,
 og rødmer naar til Dig hun seer.

Da der i Klar er saamegen Træstugt, raadet de
 som have formæget at røre samme til Brug i Huus-
 holdning, saaledes: man skæller dem, skærer Været
 to og Tle i 4 Stykker og tærer dem i Ovnen
 efter Vagning, da de saa holde sig godt.

Bekjendtgjørelse.

Kan man drage i Tvivl, at den saa almene
 Rød og Trang blandt vore Kjøbenhavniske Brødre,
 nødvendigen, hos enhver ædelstænkende Jyskæn-
 der maa vække Deeltagelse og Lust til
 at hjælpe dem? Nu saa nær Esteraar og
 Vinter bleve mange hundrede Familier huusvilt-
 de: Luerne fortogrede deres Gods og faste Ejens-
 domme: Sjendens gyselige Mordredskaber quæ-
 stede Mange og borttreve de forsørgende Fædre,
 fra de i Armod sunkne Esterladte; ja selv de
 hvis Huse stode, hvad høve de ikke lidt? bryt-
 fældige ere de stolte knejsende Bygninger, falde
 færdige de nylig saa beqvemt indrettede Vopæle.
 Den største Provinds i Landet er Jylland og
 den har, ved lignende Ulykkestilfælde, viist,
 at Hovedstadens Indvaanere vare dens Brødre,
 Deeltagende i den Rød, der ligesaa vel kunne
 have ramt os, ville vel ingen unddrage dem
 efter Gode sin Hjælp. For dem her i Byen
 og Hmeegnen, der have ægte Danske Brøders
 sind mod disse Medbøiede og Betrængte i Ho-
 vedstaden og som ikke selv have Fæstighed til,
 at tilstille dem deres godvædige Gaver, tilbys
 de si undertegnede, at være Indsamlere og tro
 Udelerne af hvad man, Lidet eller Mere, maate
 ville nedlægge paa Menneskekjertighedens Alt-
 ter. Regnskab, saavel for Gaverne som Giv-
 ne og Modtagerne, skal offentlig werde trykt og
 kundgjort i Stiftstidenden.

Viborg den 21de September 1807.

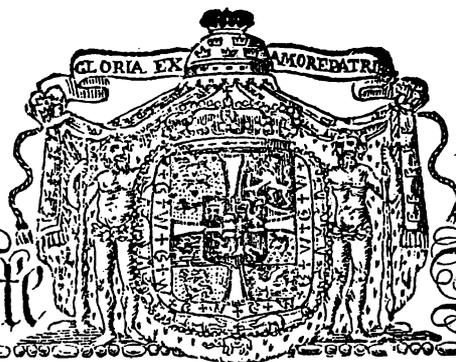
H. S. Zahrtmann. N. F. Just.

(Hermed følger Tillæg.)

No. 1798.

No. 77.

De
Forsendelse
allene
Kjøbenhavn

til
med Posten
privilegerede
Sidender

Mandagen, den 24de September.

Af disse Tidender udgives ugentlig 2de Stykker ved Brodrene Berling.

Constantinopel, den 25de August.

I Forgaars Nat fik det tyrkiske Ministerium vigtige Depescher fra Pachaen af Rhodus. Han melder, at adskillige franske Fregatter vare ankomne til hans Øe, og at han, i Følge tidligere erholdte Befalinger fra Storherren, strax har confiskeret dem. Til lige melder han, at den engelske Admiral Nelson var uventet kommet igien for Havnen af Alexandrien, havde der fundet den franske Flaade og angrebet den med overordentlig Hefstighed. Det franske Admiralskib, hvorpaa Buonaparte forhen befandt sig, l'Orlent paa 110 (Efter andre paa 90 Kanoner) blev efter denne Beretning kudit Brand af det engelske Admiralskib og lagt i Aske, og Resten af den franske Flaade, som ikke kunde udstrække sig, for største Deelen ødelagt. De franske Fregatter, som redede sig i det aabne Hav, vidste ikke, at Porten var ilbesindet mod Frankrige og at Fiendtlighederne vare allerede ligesom begyndte. De gik derfor til Ankers i Havnen ved Øen Rhodus, hvor de strax bleve confiskerte. Af disse Fregatters Capitainer fik Pachaen af Rhodus Efterretning om den franske Flaades Ødelæggelse og Hovedomstændighederne ved denne Tildragelse. Porten lod strax ved sine Folke bekiendtgjøre alle her værende fremmede Gesandtere denne Efterretning, og i Dag fik den engelske Minister Hr. Spencer Smith Beskrivelse paa samme. Hvad Armeen under Buonaparte angaaer, har man her følgende Efterretninger om samme: Den havde en Tid lang beholdt sin Stilling imem Rosette og Cairo, men derpaa pludselig vendt tilbage til Damiette. I Nærheden af denne Stad stødte den paa et arabisk Corps af 20,000 Mand, meest Cavallerie, under Mustapha Beys og 2 andre Beyers Commando. Det kom til en heftig Fegtning, og Araberne sigte i deres Beretninger til Pachaen af Damas, at de havde drevet Fienden tilbage, som havde lidt anseeligt, og derpaa gløtt holdt nogle Mile fra Damiette. Disse Beretninger tale intet om, hvorfor Buonaparte i Begyndelsen, i Stedet for at rykke frem mod Beyens Residence, strax var

marcheret saa meget tilbage; men man vil her tilskrive dette deels det talrige Cavallerie, som dækkede Cairo, deels Nilstrømmens Oversvømmelser, som paa den Tid var steget til det høieste, og endelig og den Vanskelighed, som de Franske fandt ved at skaffe sig Levnetsmidler paa en Tid, da saa mange Landeveie stode under Vand.

Porten har forresten meget ilde optaget denne de Frankses Invasion, og anseer den, som en aabenbare Fiendtlighed. Den betragter Buonapartes Projecter som meget fornærmende for dens Værdighed, som meget skadelige for dens Souverainitet, som meget stridende mod de Rettigheder, som den har paa Egypten, og som tværtimod de Forhold, som i lang Tid eksisterer imellem den og Beyerne, der i dens Navn behersker Egypten. Da Porten desuden er bleven underrettet af Beyerne og Pachaerne saavel om de trykkende Handlinger, som de Franske have begaaet i Alexandrien og ellers i Egypten, som om de Fegtninger, hvilke de havde leveret de tyrkiske Undersaatter i Egypten, som retmæssig havde bevaaret sig til deres Fædrelands Forsvar; saa har den fundet for tienligt, at tvinge den franske Charge d'Affaires, Vorger Ruffin, til at opholde sig med sine Domestiquer i hans Voepæl, som i et Arresthuus, uden at maatte begive sig ud af samme under noget Slags Paaskud. De her værende Franske have ogsaa faaet Ordre, at ikke lade sig see med Nationalkorfarden paa Gaderne og de offentlige Pladser. De have og allerede aflagt Korfarden af Frygt for at blive paa det yderste mishandlede af Folket, som nu er overordentlig opbragt mod de Franske og deres Regjering. Til lige er den franske Charge d'Affaires efter Portens Befaling bleven nødt til at aftage den franske Republiks Vaaben, som befandt sig over Indgangen til hans Hotel. Lige Befalinger ere blevene sendte til alle tyrkiske Stæder, hvor de franske Consuler eller Viceconsuler befinde sig. I Besynderlighed ere eftertrykkelige Ordre blevene sendte til Jassy og Bukarest angaaende de franske Consuler, saasom Porten troer, at der i disse Stæder blive holdte hem-

melige Fortsaesser med de uroeliefundede Polakkere. — Næsten daglig blive holdte Statsforsamlinger og Conferencer imellem de tyrkiske og nogle andre fremmede Ministere, i Besynderlighed med Gesanterne fra Engeland og Rusland, som nu staaer her i stor Anseelse. Den østerrigiske Internuntius er endnu ikke bleven indbudet til disse. Det er vist, at et stort Alliance-Project nu er paa Tapetet. Paa vor store Flaades Udrukning arbeides nu paa det ivrigste. Den skal med Værelade sig see i Middelhavet, men nu vil ingen Fiende finde der at seire over.

Florenz, den 31te August.

Følgende Bulletin er her bleven bekiendtgjort: "Det franske fuldbdyrde Directoriums Commissarier i Rom til Borgeren Reinhardt, Minister for den franske Republik i Toskane. Den franske Flaade og dens Convoj er den 8de Julii gaaet til Ankers i Havnen af Alexandrien. Denne Efterretning, som de uden Tvivl ville erfare med Fornøielse kuldkaster alle meer end urimelige Nygter, som for kort Tid siden ere blevene udsprede om dens Stiebne; Hilsen og Broderkerlighed

Bertolio. Florent. Dupont.

Vor Tidende indeholder følgende Beretning fra Constantinopel af 1ode August: "Den 8de Julii lod den franske Flaade og Convoj sig see for Alexandrien. Man forlangte i Begyndelsen Levnetsmidler og Tilladelse at træde i Land. Begge Forbringere blev aflagne, og Artilleriet i Havnen begyndte endog at spille paa de franske Skibe. Disse svarede derpaa med Eftertryk Kanonaden varede i nogle Timer. Imidlertid havde et fransk Troppercorps landet i nogen Afstand fra Staden, bemægtigede sig et Fort, som bestroeg Havnen og beskyttede derved Flaadens Indløben og hele Convojsens Landgang. General Buonapartes første Foranstaltning var stiler mod Pesten. Han lod opbrænde et ragusisk og et alexandriisk Skib, som befandt sig der i Havnen, og underkastede Mandskabet paa samme en streng Quarantaine. Herpaa bragte han et stort Forraad af Levnetsmidler, besynderlig megen Riis, tilfammen for Trepperne, og betalte alt med rede Penge. Siden hans Udskibning var alting roeligt i Alexandrien. Han lod de til Constantinopel bestemte Skibe uforstyrret afsejle. Et Antal med Kærn ladte Skibe skulle ufortøvet gaae derfra her til Hovedstaden.

Wapland, den 3die September.

Ogsaa her have vi allerede havt den længe forventede politiske Revolution, som er afløbet uden Blods Udgydelse. Høusgiennemfølgelserne og Constitutions-Circulens Tilladelse vare Revolutionens Forbude. Sidste Torsdag fik 78 Medlemmer af de Gamles Naad en Indbyggelses-Skrivelse, undertegnet af den franske Borger Trouve og Overgeneralen Brune, til at indfinde sig om Aftenen Kl. 9 i det franske Gesandtskabs-Palais. De Indbudne begave sig derhen, og forbleve der indtil om Morgenen Kl. 4. I denne Forsamling blev den nye af Frankrig givne Constitution oplæst, hvilken er næsten som den romerske. Departementerne ere nedsatte til 11, og Halvdelen af National-Representationen er ophævet. Af det store Naad forbleve kun 80 Medlemmer, og 40

af de Gamles Naad. 22 af vore Representantere have vægret sig ved at antage den nye Constitution, og i deres Sted ere blevene valgte andre, samt 2 nye Directorer. Den franske Armee i vort Land er beredt til at marchere paa første Ordre.

Paris, den 11te September.

Efter en lang Stiltienhed i Henseende til Buonaparte medder Redacturen for i Dag: "Den franske Consul i Ancona har oversendt Ministeren Talejrands Depecher, som officel berette Buonapartes og hans Convois Ankomst i Alexandrien. Den spanske Gesandt bestemmer denne Ankomst til den 5te Julii. Man slutter heraf, at Directoriet endnu ingen Depecher har faaet umiddelbar fra Buonaparte selv. Nygterne om Krig og Fred have hidindtil daglig afberlet. Pultier siger i sin Ami de loix for i Dag: "Vi sagde i Forgaars at det politiske Barometer stod paa Krig; men det er ligesaa foranderligt, som Veiret, og vi have i Dag meget tydelig mærket, at det nu er steget til godt Veier. Vi troe at kunne forkynde, at Hovedvanskelighederne, som hidindtil havde Stød ved Congressen i Rastadt, synes at være hævede, at Forterne ved Kehl, Castel og Ehrenbreitstein blive skæfede, og at Tractaten af Campoformio skal ved en hastig Fredsslutning snart blive opfyldt." — Andre derimod troer, at Secularisationspunktet torde endnu finde mange Anstød, om endog de øvrige Vanskeligheder skulle blive hævede. — Directoriet har nu besluttet et Ultimatum, som skal blive forelagt Congressen i Rastadt. I Dag kommer Directeur Knebel med Borgerinden Buonaparte tilbage til Paris fra Plombieres. Vore Efterretninger fra Berlin forsikre, at Kongen har besluttet at opfylde de imellem ham og vor Republik varende Tractater paa det næieste, saa at altsaa ingen Tilrædelse af ham til Forbindelsen imellem andre Stater er at vente. — Viceadmiral Morard de Galles; som endnu opholder sig i Paris, er i Begreb med at afreise til Drest, for sammesteds at paatage sig Commandoen over vor Flaade.

Rastadt, den 12te September.

Rigsfredsdeputationen har i sin Forsamling den 1ode affattet et Conclusum, hvis Indhold stemmer overens med de allerede i vor sidste Skrivelse bekiendtgjorte Punkter. Rigsdeputationen samtykker nemlig i Peters Øens Afstaaelse til de Franske, naar derimod Kehl, Castel og Mars-Skansen blive restituerede, alle Forbringere efterladt paa den hvire Rhinbredde, naar der paafulgte en billig Erklæring over alle fra denne Side glorte Forslag, fornemmelig angaaende Gielsvæsenet og den private Eiendom, og naar der blev gjort en Ende paa de Krigsbesværligheder og de uudtvingelige Contributioner, som de besatte Dele af den hvire Rhinbredde laae under, medens Waabenstilstanden og Fredsunderhandlingerne varede. For den franske Republik vare alle disse øvrige Artikler, af hvilke Deputationen ingen torde afstaae, ikke af nogen væsentlig Interesse meer; den smigrede sig derfor med det behagelige Haab, at det franske Gouvernement ingen Hindring mere vilde finde i at slutte det store Fredsværk, og udbrede Fredens Belsignelser over det allerede saa længe suk-

fende uskylde Land. Dette Conclusum blev som Note den 1te tilstillet det franske Gesandtskab af den keiserlige Plenipotentiarius.

Wien, den 12te September.

Keiseren har udnævnt Erkehertug Carl, Prinds Ferdinand af Würtemberg og Generalerne Latour, Alvingz og Devins til Feldtmarskaller, og overdrager den sidste Commandoen over den italienske Armee. Den 9de er Fyrst Nepulin afreist herfra over Wilna til Petersborg. Avantgarden af de russiske Hielpetropper, som skal blive commanderet af General Denisow, er alle ankommet til Lublin. Der siges, at dette Hielp:corps skal blive besoldet af Rusland, men underholdt af Østerrige. Man taler desuden om nok et Corps Russler af 60000 Mand, som skal blive underholdt af England. Paa Keiserindens instændige Anmodning har General Mack besluttet sig til at antage Overcommandoen, som han allerede havde frabedet sig, over den neapolitaniske Armee, hvilken skal blive forstærket med 20000 Østerrigere, som skulle blive overførte fra Dalmatien. — Ved alle disse krigeriske Udgifter viser sig igjen en Straale af Haab ved 2 Courerers Ankomst fra den spanske Gesandt i Paris. Det spanske Hof har nemlig paataget sig at forsøge en Nægling. — Portens Krigerklæring var den 26de August endnu ikke paafuldt, men Reis-Effendi havde afbrudt al officiel Samkvem med den franske Charge d'Affaires. Ogsaa have 2 Skebatter, som tilhøre Pachaaen af Syrien, efter 3 Timers Begning erobret en fransk Fregat, efter at de frugtesløst havde søvordret den til Lydighed.

Wien, den 12te September.

Embedsberetninger fra Constantinopel, som i Gaar ved Courerere ere indløbne til den herværende engelske Gesandt og russiske Ambassadeur, indeholde den Efterretning, at Admiral Nelson deels har boret i Grund, deels opbrændt den franske Flaade for Alexandrien, som endnu temmelig var besat med Mandskab. Nogle Skibe, som vilde redde sig med Flugten ere faldne de i Beredskab staaende Tyrker i Hænderne, og have havt en lige Skiebne, saa at der af den store franske Flaade næsten intet Fartoi var bleven tilovers. — Til samme Tid have ogsaa de her værende tyrkiske Kæbmænd faaet Dreve fra Constantinopel, der dog ere afgangne tidligere, end ovenmeldte Embeds-Beretning, efter hvilke den tyrkiske Nation er i Opstand mod de Franske, og med Forbittrelse forlanger den nu værende franske Charge d'Affaires sat i de syv Taarne. I midlertid ere fra Portens Side allerede udsædte Befalinger til at arrester: alle franske Consuler, og at gjøre Beslag paa de i de tyrkiske Havne liggende franske Skibe. Beslaget paa alle øvrige franske Eiendomme er allerede fuldbyrdet, og Consulen i Jassy har man først arresteret. Fra Smyrna er Krest til de herværende tyrkiske Kæbmænd, at Buonaparte var trængt frem med sine Landtropper mod Stor Cairo, og at hans Indbydelse til Frihed i det arabiske Sprog var bleven forubsendt, men at Indbyggerne vare kun blevne mere forbittede derved, hvorpaa han havde truffet sig tilbage igjen.

London, den 14de September.

I Forgaars har Hertugen af Portland faaet følgende Depeche fra Lord-Lieutenanten i Irland, dateret St. Jehu's Town i Grevskabet Longford den 8de Sept.: "Mylord! Jeg har den Fornøielse at melde Dem, at de franske i dette Nige landede Tropper have paa Discretion overgivet sig, efteraet de i nogen Tid havde udstaaet et Angreb af Colonnen under General Lake. Rebellerne, som vare stødte til dem, bleve adspredte, og et forholdsmaessigt stort Antal af samme dræbt eller fanget. Jeg veed endnu ikke tilviffe de Frankses efter Rebellerens Styrke; men jeg troer, at begge vare ubetydelige. — Jeg har ingen Leilighed havt til at see General Lake siden Actionen, og kan derfor ikke meddele Dem videre Omstændigheder, end at ingen Officer er bleven dræbt eller faret saaret. Jeg har den Ære at være ic."

Cornwallis.

Efter en officiel Beretning fra General Lake bestaaer Antallet paa de til Krigsfanger gjorte Franske af 96 Officerer og 746 Gemene, hvilke stode under General Humberts Commando. Regjeringen skal nu virkelig have faaet denne Efterretning, at den franske Admiral Richery er ankommen i de østindiske Vande med 3 Linieskibe og 2 Fregatter. Alle i Frankrig værende engelske Fanger skulle nu Mand mod Mand blive udvevlede paa det hurtigste. Den franske Regjering vil blot beholde tilbage 500 Engælændere til Gidsler for de øvrige franske Fangers gode Behandling. Den største Deel af Admiral Dridports Flaade er kommen tilbage til Plymouth og Torbay. I Loverdags indløb til Lord Grandville Depecher fra Sir Eden i Wien, hvori meldes, at Sir Hamilton i Neapel har faaet Efterretning fra Admiral Nelson, som den 19de Julii var i Salonichi uden at have truffet den franske Flaade. Den brittiske Flaade var den 22de Julii i Syracus, hvor den forblev 5 Dage længere og Nelson selvede derpaa mod Ofen. Efterretningerne fra Constantinopel bekræfte, at Buonaparte har indtaget Alexandrien. Man veed nu officialetter, at Admiral Nelson forgieves har søgt i 27 Dage efter Buonapartes Flaade imellem Messina og Alexandrien. Fra Plymouth er en Eskadre af 1 Skib paa 110, et paa 98, 2 paa 74 og 1 Fregat paa 32 Kanoner afskilet den 6te mod Westen, og om Aftenen samme Dag gif Harlem paa 68 Kanoner og 2 Fregatter med Lancashire-Regimentet til Irland. Den 7de selvede ogsaa 3 østindiske Skibe fulde af Tropper til Irland. Alle øvrige, som gaae derhen have ogsaa mange Feltstykker og Ammunition inde. — Hr. Dundas, som paa nærværende Tid befinder sig i Skotland, er ved en Courer kaldet tilbage. Da Buonaparte er landet i Egypten, saa skulle nu de Foranstaltninger aftales, som ere at tage i Henseende til Ostindien. — En Fange paa Fregatten Decade, som bragte de forviste Deputerter til Capentne har udsagt, at Barthelmy, Michegru, Delarue, Willott, Morere og andre have reddet sig med Flugten. Det var ikke bekiendt hvorhen; men Fregatten var affendt i den Hensigt at bringe Directoriet denne Efterretning. — Fra Jamaica er indløbet den Efterretning, at de franske Generaler paa St. Domingo have

truet at angribe Cap Nicule Male med 12000 Mand; men Indbyggerne vare roelige, saasom denne Plads befandt sig i bedste Forsvarsstand.

Helsingser, den 24de September.

Fra den 21de hujus til i Dag ere 95 Skibe passerede Sundet. Da Vinden den 21de strax efter Postens Afgang blev contrair, ankrede den engelske Convoj igjen. Samme Dag ankom Fregatten Najaden under Lieut. Gerners Commando fra Nordsejen og fortsatte Reisen til Kiøbenhavn. Den 22de ankom en russisk Fregat fra Østersøen, en engelsk Convoj fra Liverpool under Anførsel af en Fregat, og Fregatten Cronborg retournerede forueedst contrair Vind. Den 23de kom 5 russiske Orlogsskibe til Ankers her paa Neden fra Østersøen. Vinden var ved Postens Afgang S.

Kiøbenhavn, den 24de September.

Den 5te September ere Renteskriveren i det søndenfieliske Toldcontoir under General-Toldkammeret, N. Tost, og Toldforvalteren i Langensfeldt, N. Nissen, beklædte til virkelige Kammerraader. Den 12te er Fuldmægtigen i det sielandske Told-Contoir, A. Junge, udnævnt til Renteskriver i det sjeniske Told- og Consumtions-Contoir; Fuldmægtigen i det sjeniske Contoir, E. Kornerup, forflyttet i samme Qualitet til det stellaske og lollandske Told-Contoir; Copiist H. N. K. Hansen til første Fuldmægtig og K. Clemenhen til anden Fuldmægtig i det sjeniske Told-Contoir, og Exam. Juris M. H. Augsburg til Copiist i det jydskke Told-Contoir under General-Toldkammeret. Den 14de er Postskriver E. Hege Dahl udnævnt til Controleur i Kiøbenhavns danske Brevpost-Contoir, for at modtage og udlevere de slesvig holsteenske og udenlandske Breve; Cand. Theol. N. S. Petersen confirmeret som Catechet og Diaconus ved Nicolai Kirke paa Søhr, og J. Wohlenberg beklædt til Stadskærmer i Glykstad; den ved Prinds Friberichs Regiment til Fods staaende Major v. Heinson efter Ansøgning ansat paa Wartpenge; Stabs-Capitain v. Wendel ved Artillerie-Corpsen avanceret til virkelig Capitain og Compagnie-Chef i den efter Ansøgning med Pension dimitterede Capitain v. Drechwaldts Sted; den characteriserede Capitain J. F. E. v. Kriboe til Stabs-Capitain. Den 19de Sept. er Sognepræsten til Høe og Malum, E. A. Colban, udnævnt til Sognepræst for Waagens og Glemsøe Menigheder i Nordlandene; Bysfogden i Tønsberg, J. Winsberg, til Bysfoged i Strømsøe, og i hans Sted Vice-Naadmand E. A. Dahl; Bysfogden i Slangerup, L. Arff, til Bysfoged og Politimester i Christianssand; Cancellie-Secretair M. Winsnæs til Sørenskriver i Thunøe og Bemb under Aggershuus Stift. Den 21de er den residerende Capellan til Bissenberg i Fyen, A. E. Obel, confirmeret til Sognepræst for Karby, Hvidberg og Næsteds Menigheder under Aalborg Stift; Cand. Theol. L. Luplau confirmeret som Personel-Capellan til Sognekaldet i Solbing.

I Generalforsamlingen af Interessentene i det almindelige Brand-Assurance-Compagnie for Varer og Effecter, den 13de September, blev valgt til Repræsentanter:

Conferentsraad og General-Procurour Chr. Colbjørnsen.

Justitsraad og Bank-Commissair Wilkens.
Grosserer Romeis.

Bank-Commissair Damler.

Statsraad og Deputeret Lavaß.

Kammerherre og Deputeret Baron v. Brokooß.

Agent Zinn.

Desforuden har Kongen ved Resolution af 12te September udnævnt til Tilforordnede:

Brandvæsens-Directeurerne Holm og Bertelsen.

I Repræsentantforsamlingen den 15de September ere valgt til Compagniets Directeurer:

Statsraad og Justitiarius Falbe.

Over-Krigscommissair Hammerich og

Administrator Wengs.

I Dag begyndtes Trækningen for det 45de Lotteries 5te Klasse, da der udkom følgende Nummere med høie Gevinster: No. 17081, 16 Rdlr. og Præmie for 1ste Lod 100 Rdlr. i Hr. Hjorths Collection her i Staden; No. 12439, 100 Rdl. hos Hr. Secretair Splittorff; No. 2000, 100 Rdl. hos Hr. Drellestadt; No. 28139, 50 Rdl. hos Hr. Paaße i Bergen; No. 22975, 300 Rdl. hos Hr. Siemen i Glücksstadt; No. 24376, 50 Rdl. hos Hr. Friccus i Tøndern; No. 12658, 50 Rdl. hos Hr. Schjøning; No. 32399, 100 Rdl. hos Hr. Klising i Tronhiem; No. 13961, 100 Rdl. hos Hr. Worup i Aalborg; No. 28972, 50 Rdl. hos Mad. Collin; No. 3231, 50 Rdl. hos Hr. Paaße i Bergen; No. 28271, 50 Rdl. hos Hr. Controleur Hansen. (Fortsættelsen følger.)

Danske og norske Species-Bank.

I Følge Conventionen for den danske og norske Species Banke, dens 41de §, bekiendtgjøres herved de Herrer Interessentere i bemeldte Banke: at Torsdagen den 27de Sept., om Eftermiddagen Kl. 4., holdes Generalforsamling i Bankens Foramlings-Værelse paa Börsen, for at vælge 4 nye Representanter, i Steden for

Hr. General-Adjutant og Capitaine Tøger Abo,

Hr. General-Fiskal Poul Frid. Skibsted,

Hr. Etatsraad Carl Vigant Falbe,

som i Følge Oåroyens 42de §. fratræde Representantskabet, og

Hr. Peter Tutein, junior,

som, efter at være valgt forrige Aar, ikke har villet antage Valget. — Trykte Lister over de Interessentere, som kunne komme paa Valg, kan behageligen afhentes 8 Dage i Forveien, hver Formiddag fra Kl. 10 til 1, i Species-Banken. — De Interessentere, som ville give Stemme for sig selv, eller efter Fuldmagt for andre, kunne i Følge Conventionens 46 §. afhente de fornødne Stemmesedler hos Directionen, fra den 24de til 27de Sept., hver Formiddag fra Kl. 10 til 1, da tillige de, som agte at stemme for andre, behageligen ville producere de ihændehavende Fuldmægter.

Directionen for den Danske og Norske Species-Banke den 17de Sept. 1798.

Malling. Wendt. Kirketerp. Larssen. Dunsfeldt.

De
Forsendelse
allene
Kjøbenhavniste

til
med Posten
privilegerede
Sidender.

Mandagen, den 15de October.

Af disse Tidender udgives egentlig 2de Stykker ved Brødrene Berling.

Lissabon, den 10de September.

Den fra Brasilien saa længe forventede Flaade, 117 Skibe, er nu lykkelig ankommen. Denne er den rigeste Koffardieflaade, som i lang Tid er løbet ind i en portugisisk Havn. Man skætter samme for over 150 Millioner, hvoriblandt dog de Deamanter og Penge ere medberegne, som den overbringer for Tronens Regning.

Semlin, den 25de September.

Man kan nu med Visshed melde, at den største Deel af den tyrkiske Armee har trukket sig tilbage fra Widdin, og at kun Pachaen af Natolien med hentmod 30000 Mand byder Paswan Oglu Spidsen. Det Forliis, som blev tilbudt denne Rebeller-Anfører af Porten, har han paa en listig Maade afslaaet; hvorfor Pachaen af Natolien har saadet Ordre, at bestørme Widdin og bemægtige sig Rebelleren. Denne Stab bliver nu uophørlig bombarderet, og Paswan Oglu besvarer dette Bombardement med en forfærdelig og vel dirigeret Kanonild, saa at hidindtil endnu intet vigtigt er bleven udrettet imod ham. 30 Angreb af den tyrkisk-keiserlige-Armee har han lykkelig afflaget og man venter nu, hvorledes den 31te vil løbe af. Efter det sidste Fjeldslag med Gouverneuren af Romelien, i hvilket paa begge Sider bleve mere end 14000 Tyrker, har denne Pacha trukket sig tilbage til Nizza, hvor han under Forliis af sit Hoved skal afslægge Regnskab saavel for de tabte Slag, som og for de store unyttige Udgifter. Han har nu begivet sig til Sophia og completeret sit Corps med 30000 Mand af Biergfolkene, og derpaa krevet til Størstultanen, at han vilde komme til Constantinopel selv, og afslægge Regnskab for sit Embeds Førelse.

Paris, den 2den October.

Directoriets Budskab, som skal forkynde vor Flaades Meddelag, har endnu ikke havt Sted. — Vore Journaler paaftaae, at den tyrkiske Gesandt var endnu ikke arresteret, men holdte sig indgetogen i sin Boepæl, som han paa nogen Tid ikke har forladt. — Den Esterretning, at en spansk Flaade

var udløbet fra Ferrol med Landingstroppe, er ugrundet. — Underhandlingerne med den nye portugisiske Gesandt skulle finde Vanskeligheder, hvorfor han har affærdiget en Courree til Lissabon. — Esterretninger fra Florenz melde, at Paven besinder sig igien ved god Helbred, og dicterer sin Secretatrs flittig Breve.

Wien, den 3die October.

I Malta skulle Indvaanerne, i Folge en Opstand mod de Franke, hvorved disse trak sig tilbage i Fortet St. Etkne, have hidset neapolitanisk Flag. Denne Veretning behøver dog nærmere Bekræftelse. — Den første Colonne af de russiske Tropper ventes den 7de October i Billis. — De Franke skulle allerede have forladt Zante, Zephalonia og St. Maura, og trukket sig samtlig sammen paa Corfu. Det Rygte har udbredt sig her, at Directorjet i Paris har erklæret, at Neapel burde straffes, fordi det havde provianteret de engelske Skibe og forsynet dem med alt det Nødvendige, hvorved det har medvirket til den franske Flaades Undergang. — Var dette virkelig sandt, var Krigen imellem Østerrige og Frankrige uundgaelig, saasom Østerrige skulde understøtte Kongen af Neapel paa det eftertrykkeligste med sin hele Magt i Italien, da det ingenlunde kan tillade, at Neapel bliver ødelagt.

En Skrivelse fra Wien, den 3die October.

Esterretning om Søslaget ved Nilen imellem den Engelske og franske Flaade fra den 1ste til 3die October.

Da General Buonaparte havde landet med sine Tropper i den gamle Havn ved Alexandrien, som kaldes Tyrkernes Havn, stak hans Krigsskibe for dybt til at kunne komme derind, og fandt sig ikke heller i Sikkerhed i Frankernes Havn. Admiral Bruens foreslog at seile til Corfu, hvor han haabede, at hans Flaade kunde være i mere Sikkerhed mod alle Tilfælde, og hvor samme ogsaa let kunde blive forstærket, saavel af Toulonnerflaaden, som de forskellige franske Skibe, som vare stationerede i de italienske Havne. Men Buonaparte, som

kuns lidet kunde stole paa Indbyggernes Sindslaug, og frygtede for, naar han ikke kunde vinde deres Yndest, at være nødt til at gaae til Søes igien, troede ikke, at han burde samtykke i at hans Flaade gik derfra. Altsaa blev den franske Flaade paa Kysten af Ægypten, efter forgiæves at have gjort Forsøg paa at faae den til at løbe ind i den gamle Havn. — Admiral Nelson paa sin Side, som, efterat han var kommet førend samme til Alexandria, til ingen Nytte havde opsøgt den i andre Egne, var nødt til at komme tilbage til Kysten af Sicilien, for at forsyne sig med Vand og Levnetsmidler, og kunde ikke forlade Syracuse med sin Flaade førend den 25de Jullii. Hans Fregatter, som vare gaaede til Sicils nogle Dage i Forveien, satte fra den 28de af den franske Flaade i Stræk. Denne, som ventede at blive angrebet, valgte den fordeelagtigste Stillning i Bugten af Abakir i en Kraastand af 16 til 18 engelske Mile Østen fra Alexandria, og 25 til 27 Mile Vesten fra Rosette. Den kastede derfor Anker i een Linie ved Indløbet af Bugten, paa en Grund af 5 til 7 Favne, under Kanonerne paa Strandbredden. Paa venstre Fløi var den beskyttet af et Batterie af Mærser, som stod paa Pynten af Abakir, og en Sandbanke foran fra samme Odde, den høire af lave Grunde, hvor Havet paa nogle Steder kuns var 2 F. vne dybt. Saaledes drev den for sine Ankere, paa det at Skibene vepelviis kunde byde den engelske Flaade begge Siderne, og gjorde sig særdig til Slag. — Admiral Nelson lod ikke længe vente efter sig. 3 ser Dage giennemføer han det Rum, som adskiller Sicilien fra Ægypten, kom i Sigte af Fienden den 1ste August mod Solens Nedgang, og da han havde bemærket dens Stillning, befalede han at formere en Linie og kaste Anker et Pistolskud fra den findtlige Flaade, førend at Skibe et eneste Skud. For at efterkomme dette, maatte de engelske Skibe, som da vare Vesten fra Bugten, løbe uden om den Sandbanke, som der er talt om. Det første Linieskib Culloden, commanderet af den firætte Capitain Troubridge, hvis Styrmand blev bedraget ved Ufuldstændigheden af Søefartene over denne Kyst, havde det Uheld at støde paa Grund paa en Sandbanke, og da det blev sidende der, medens Slaget varede, bleve de andre Skibe advarede ved Cullodens Vanhæld, holdte sig i større Kraastand fra Sandbanken, og udførte saaledes paa det nøiagtigste Admirals Befaling. — Ved det, som hændtes Culloden befandt den engelske Flaade sig formindsket til 9 Skibe paa 74 Kanoner, uden Fregatter; thi disse krydsede i flere Miles Kraastand, og tre af de engelske Linieskibe med et andet paa 50 Kanoner, som bleve tilbage for at bugseri nogle Priser, som vare giorte under Veis, kom ikke førend de følgende Dage. — Det er da blot med 9 Skibe paa 74 Kanoner, hvoraf et (Vanguard, Admiralskibet) havde mistet sit Bøgspreed i en Storm paa Kysten af Sardinien, og hvis Besætning var meget udmattet ved en forceret Fart, at Engländerne angreb en fransk Flaade paa 13 Linieskibe, nemlig 1 paa 120 Kanoner, 3 paa 80 og 9 paa 74, af 2 Fregatter paa 40, og 2 paa 36, en Corvette paa 18 og en Bombardeergallot, i alt 19 Skibe, alle i bedste Stand, og hvis talrige Besætning var suldbom-

men frisk og sund a). — Man bemærker ydermere, at ved den Manoeuvre, som vi har udfiklet og som var uundgaaelig, har Engländerne nødvendigvis været udsatte for den hele Jld af de første Lag fra den franske Flaade, førend de kunde formere deres Linie til Slag, eller løse et eneste Kanonskud. — Endelig bemærker man, at da de tvende Flaader vare til Ankers paa et ganske roligt Vand, befandt Engländerne sig derved berøvede den Fordeel, som deres større Færdighed i Manoeuvret vilde have givet dem paa et stormende Hav, det som altsaa her i denne Kamp paa begge Sider kuns an paa Færdighed, Raahed, og frem for alt paa Mod. — Striden; en af de mest haardnaktede og skrækkeligste, som Søefrigs-Historien fremviser, varede tre Dage, fra den 1ste om Aftenen lige til den 3die August, undtagen nogle Mellemrum. — Neppe havde den begyndt, førend Vellerophon, som var lige for l'Orient, (det franske Admiralskib paa 120 Kanoner) fik i 3 Minutter 2 Lag af samme, hvert af 50 til 60, 48 pundige Kanoner, som gjorde omtrent 150 Mand urenstbygtige. Denne Erfaring bragde dem til at forandre Stillingen af Angrebet imod dette frygtelige Skib; det blev taget for og agter af Sevisture og Alexander, som i en Tid af to Timer satte det i Brand. Admiral Bruens, som i Begyndelsen af Actionen blev haardt bleferet, blev uagtet hans Officere traraadte ham det, paa Dækket i en Lænestol for at give sine Ordre. En Kanonkugle gjorde Ende paa hans Liv. 3 Døden har denne Admiral medtaget sine ødle Fienders Agtelse og Hoes, som bekiage, at saa stort et Mod ikke vistes for en bedre Sag. Lidet derefter sprang hans Skib i Luften med 1000 Mand Besætning. — Under Slaget blev de Franskes Linie giennembrudt paa forskellige Stæder, saa at 7 engelske Skibe efterhaanden kom bag ved de franske Skibe, og bragte forskellige af dem imellem en dobbelt Jld. Den følgende Dag havde Timoleon paa 74 Kanoner samme Skæbne som l'Orient. Fregatten Serienne paa 36 sank. Artimise paa 36 og Bombardeergallotten Herkules sprang i Luften, hvilket Besætningen selv gjorde; thi da de havde strøget Flag, vare de saa troeløse at sætte bemi i Brand, 350 Mand af Timoleon og 50 af Herkules undgik. Tak vare de engelske Matrosers Mennefselighed i den Ulykke, som traf disse tvende Skibe. — Ni Linieskibe, nemlig 2 paa 80 Kanoner og 7 paa 74 med en Corvette paa 18 jaldt i Engländernes Hænder, saavel som Mærserbatteriet paa Pynten af Abakir, hvis hele Bombeforraad befandtes udtømmet, da det blev taget. — Et Skib paa 80 Kanoner, et paa 74 og 2 Fregatter paa 46 vare saalystkelige i den største Forvirring at komme bort til Corsu. — Engländerne have ikke tabt eet af deres Side. Man var længe urolig over Cullodens Skæbne, men den blev endelig flod iglen. Capitainen paa dette Skib, saa bekiendt af sit uorsærdede Mod som ikke mindre agtvardig ved sin Ugenyttighed, var længe inderligen fortrædelig over, at hans Skib

a) Disse 9 Engelske Skibe havde i alt ikke mere end 666 Kanoner, og 5365 Mand Besætning, de Franske havde foruden deres Mærser-Batterier 1196 Kanoner og 11220 Mand.

ikke havde kunnet tage Deel i Slagets Farligheder, havde strax erklæret, at han ikke vilde tage nogen Deel i de Priser, som hans Kammerater gjorde. Men disse og alle deres Besætninger, som holdte ham alt for uheldelig nok, fordi han paa en vis Maade havde været en unyttig Tilskuere ved deres Seier, have eenstemmigen besluttet, at de ikke vilde tage deres Part af Prisene, dersom Capitain Trowbridge og hans Mandskab ikke ogsaa fik deres. Hans Medbrødre overlagde og indbyrdes, ikke at modtage nogen Forfremmelse for dem selv, naar den ædle Capitain Trowbridge ikke var indbefattet med deri, ligesaa fuldt, som om hans Skib havde taget Deel i Seieren. Englandsernes Forliis indskrænkede sig til 218 Dræbte, iblandt hvilke den fiakke Capitain Wainscoat af Skibet *Majestic*, og til 677 Vlefsrede, hvoriblandt mange Officerer. — Admiral Nelson er blandt disse sidstes Antal. I Begyndelsen af Slaget fik han et hæstigt Slag paa Hovedet af et Stykke Træe (foraarfaget af en Kanonkugle) som skilte ham paa nogen Tid ved hans Bevidsthed. Man kan dømmen om hele Flaadens Stræf, da den fik at høre dette Tilfælde. Capitain Trowbridge, som efter sin Rang burde følge ham i Commandoen, som strax ombord paa Vanguard, og i al den Tid da Admiralen var i Lagernes Hænder, var han i hans Sted paa Dækket, han bad ham siden, saavel som alle Officererne, at bære Omsorg for et Liv, som var saa kostbart for hans Fødeland. Nelson imodtog sin ædle Waabenbroder med den Følsomhed, som er store Siæle egen; han bevidnede ham sin Erkiendtlighed i de meest rørende Udtryk, og sin Smerte over det, at Cullodens uheldige Forsætning bandt hans Mod og skilte Flaaden ved de store Gierninger, som han ellers vilde have gjort i sin Konges og sit Fædrelands Tjeneste. Men hvad ham selv angik, tilføiede han, vilde han ikke forlade Slaget saalænge der endnu var Liv og Nænde i ham. Virkeligen vedblev han fra dette Øieblik af at give sine Befalinger med al det kolde Blod og det usforfædede Mod, som characteriserte ham. — Den engelske Flaade, fuldt med Beundring over denne høimodige Opoffrelse, stræbte i Henseende til sin Admiral at vise sin Erkiendtlighed sørend Kongen og den britiske Nation, ved at bestemme ham paa Kamppladsen en Forærlag af en Guld Kaarde af overmaade stor Værdie. — Officerene forenede sig ogsaa, for strax at lade de brave Matrosers, som havde mistet Livet i dette hæderfulde Slag, deres Enker og Børn faae en Understøttelse af 500 Guineer. — Man troer ikke, at man her bør forbigaae med Tausched tre engelske Skibes Uheldmodighed, hvilke kom sidst paa Kamppladsen, som da de mærkede Besætningens Mæthed paa de Skibe, som de bekrygede, tilbød dem en Stilstand af nogle Timer, for at lade dem Tid til at forfriske sig. Da dette Tilbud blev modtaget, og Stilstanden noliagtigen holdt fra begge Sider, begyndte Slaget igien, lige indtil de Franke ikke mere kunde modstaae de Engelses Hæftighed og strøge Slaget. — Disse Træ af Menneskelighed mod en Fiende endog midt i Stridens Hede, denne Uegennyttighed, denne Agtelse for Ret og Villighed og selvfælelige Forhold, denne Medlidenshed mod den Bedrøvede, denne Hylning mod høiere Verstrin og Fortienester satte den

engelske Søemand i sit rette Lys, og gjøre ham endnu mere Være end hans Seire. Lykkelig det Folk, hvis Forsvarere ere besieledede af en saadan Mand! lykkelig især den Constitution under hvis Beskyttelse saa aarværdige Evner danne sig og udvikles! — Efter de franske Commissaires Veretning maa deres Fortlis paa de Skibe, som ere tagne, skude i Grund eller sprungne i Luften, have været 5225 Døde. De tvende Skibe og tvende Fregatter, som kom bort, ved man endnu ikke, hvad de have lidt. De Fangne, de Saarede indbefattede, ere 3705. b) Disse sidste Officerer, Tømmerrænd og andre Haandværkere, i alt 200 i Tallet, undtagne) bleve siden ved et Cartel satte i Land paa Kysten af Egypten, hvor de formodentlig vil komme til at følge den Skibne, som det guddommelige Forsyn har bestemt Buonaparte og hans Arme. — Nogle Millioner Specier og det meste af Byttet som var gjort ved at plyndre Malta, som var ombord paa l'Orient er blevet et Kov for Havet. Man har dog Haab om at vedde noget deraf. — Admiral Nelson har sendt sine Priser til Gibraltar und:r Besdækning af 7 af hans Skibe, hvoraf 4 behøvede at kalfattes, og han har begivet sig for Alexandrien med Resten af Flaaden og den Portugisiske Eskadre, som ankom saa Dage efter Slaget, stærk 4 Linieskibe, en Corvette paa 22 og et mindre Skib paa 10 Kanoner alle fuldkommen vel i Stand og beredte til at vedligeholde det Portugisiske Flags gamle Være. Med denne Forstærkning foresatte han sig, om det var mueligt, at gjøre Ende paa sine Operationer i disse Egne, ved at adslægge de tvendes Franske, forhen venetianske Skibe og alle Buonapartes Transportskibe, som have flygtet ind i denne Havn. — Det synes, at hverken denne Generals Bestræbelser for at vinde Arabernes Yndest eller den Agtelse, som han har viist imod den Mohamedanske Religion, imodens han plyndrede de kristelige Kirker og lod dem tillukke, eller Directoriets lykkelige og kunstige Proclamation, have kunnet bedrage Landets Indbyggere, i Henseende til de Følger, som hans Tog vilde have for dem, dersom det kronedes med hædligt Udfald. De har taget den mest levende Deel i Udfaldet af et Slag, paa hvilket paa en vis Maade deres Skibne beroede. Hele Nationen var Naboeysten oplyst, og ved Slagets Ende antændte de Glædes-Ild og viiste alle muelige Tegn paa Fornøielse. — Saasnart denne vigtige Nyhed ankom til Constantinopel, sendte Storherren en af sine fornemste Officerer for at complimentere Admirat Nelson over hans Seier og forære ham en fortræffelig Negrette af Brillianter, til Bevils paa hans Erkiendtlighed og Høiagtelse. Endelig har han ladet bekiendtgjøre en Krigserklæring mod det franske Directorium, som han kalder Wantroende * * *, han har ladet Directoriets Charge d'Affaires hos Porten, Borgeren Ruffin, sætte i de syv Taarne, ladet

b) Det er et bekiendt Forliis af 8930 Mand. Man troer ikke at overdrive ved at vurdere de bortkomne 2 Skibes og 2 Fregatters til Halvdelen af dens Besætning af Dræbte og Saarede. Det udgjorde da 1150 Mand. Vi vil nedsatte dette Antal til 1070 og lægge det til ovennævnte 8930, saa bliver det i alt 10000 Mand, som de Franke have forliist uden at regne 15 af deres flæneste Skibe besatte med 962 Kanoner.

fængsle hans hele Følge, og fastsætte de Franſke i hele Riget, og lagt Beflag paa deres Skibe, Menbler og Varer, ſom tilhorer dem. Man har bemærket ſig en franſk Corvette ved dens Ubløb af Nilen, førend den havde Tid til at tage ſig vare, affendt af General Buonaparte med Depecher til Directoriet, ſom den ikke fik kaſtet i Havet. Efter det man veed af denne Correſpondence, ſom Admiral Nelson har ſendt til Engeland med ſine egne Depecher og den franſke Viceadmirals Kaarde (ved Capitain Capel, Lieutenant paa Vanguard, men udnævnt til Capitain paa Balpladsen til Belønning for ſin Tapperhed) ſynes det, at Buonaparte beklager ſig bitterligen over det ſlette Udfald af dette Foretagende, i hvilken hans Lydighed mod Directoriets Befalinger bragte ham til at tage Deel, imod ſine egne Indſigter, og i Hensyn hvis Falſkhed Erfaringen har beviift. Uagtet hans Troppers Tapperhed og Overvægt i Krigskonſten, de Penge de har udspreedt, og de Fordele, ſom de allerede have vundet over Landets Indbyggere, finde de ſig betydeligen ſværkede, deels ved Spdomme, deels ved Fiendens Waaben, ſom har dræbt eller gjort til Slaver en ſtor Mængde af hans beſte Soldater. De ſaa, ſom han har tilbage, ere ganſke og aldeles møbløſe, og da han paa en gang maae ſtride imod Elima, Hunger, ſlet Vand og en Fiende, ſom dagligen bliver ſtærkere, holder han Toget for mislykket, og anſer ſig ſelv for endnu mere ulykkelig end om Directoriet havde ſendt ham til Cayenne med hans Collega Vichereu c) Efter diſſe Riendsgjerninger kan man uden Formastelighed ſlutte, hvad tiſſidſt Enden bliver paa dette kampemæſſige Tog, ſom har koſtet Franſkig mere end 200 Millioner, forhalet en Fred, ſom man ſaa almindelig ønskede, og holt Europa, Aſia og Afrika i tvivlſom Forvendtning over deres tilkommende Skæbne. Uagtet det Franſke Directoriums og dets lønne- de Skribenteres hovmodige Uttringer har det kuns tient til at ſille Republiken ved ſin førſte General og ſin førſte Admiral, tilligemed ſaa mange erfarne Officerer, Generaler til Lands og Vands, en Mængde udmærkede Lærde, og desuden ødelagt 40000 af deres beſte Søfolk og dens tappreſte Soldater; deres Sømagt er fuldkommen og uerſtatteligen ødelagt, ſaavelſom dens Handel i Levantet og dens Havne og Provinſer ved Middelhavet, hvis Velſtand eene og aleene beroede paa denne Handel. — Det er ſandt at Directoriet ved ſaaledes at ſtaffe ſig denne General af Halsen, hvis Overmagt det frygtede, og en Armees ſom havde vovet at modsætte ſig de Kirkeran og Plyndringer, ſom efter dets Befaling og for dets Regning udøvedes i Italien, har opnaaet et af de fornemmeste Niemed ved dette pengespildende Tog. Men det ſaaer tvende Klender flere paa Halsen, Ruſland og Tyrkiet, ſom Malthas Erobring og Indfaldet i Ægypten en-

c) Et Brev fra den unge Beauharnois, Buonapartes Stedſøn og Adjutant, til hans Robert, denne Generals Kone, indeholder, ſiger man, diſſe Udtryk: ”Jeg har aldrig ſeet Papa ſaa bedrøvet, ſom ſiden vores Ankomſt til Alexandrien, han befale mig at ſige dem, at han vilde foretrække det at være Deres Skibehund, fremfor det at være General over den Armees, ſom han commanderer.”

delig nødte til at forene ſig, førſte Gang, imod dette Directorium, ſom efter at have undertrykt Franſkig med et Jern- Nag, triumferet uden Moderation over de fornemste Magter paa det faſte Land, og udſtrakt Franſkigs Grændſer paa en Maade, ſom ikke kan beſtaa med diſſe Magters Røe og Sikkerhed, ikke ophører at arbejde ved den hemmelig Udbredelse af diſſe revolutionaire Grundſætninger, ved hemmelige Forbindelser og Sammenſværgelſer, og ſom uden Betænkning fornærmer alle neutrale Staters Tractater, Territorier, Retligheder og Uafhængighed, og ikke ſætter nogen Grændſe for ſine Uretfærdigheder og ſin Ærgerrighed.

Kaſtadt, den 4de October.

Med det førſte ſkal en ruſſiſk Geſandt ankomme hertil, ſom efter Rigtet har den Ordre, at Communicere et Opraab til alle Souveræner, at gjøre fælleds Sag med den nordiſke Coalition. Man taler endnu beſtändig om, at Kriegen er nær ved at bryde ud i Italien, men troer at Fredsunderhandlingerne dog ſkulde blive forſatte, og at Rigets Neutralitet vil i alle Tilfælde blive erkendt, at Øſterrike allerede har ſamttykt deri, og at Kongen af Preuſſen arbejder ſtærkt derpaa hos den franſke Regiering.

London, den 2den October.

Sir Sidney Smith ſkal have ſaaet Ordre til en hemmelig Expedition. Man ſiger og, at Porten har anholdt hos vort Gouvernement om en Officer, ſom ſkal commandere dens Flaade, og at Sir Sidney Smith ſkal være bleven foreſlaget dertil. — Irlands Skæbne ſynes endnu længe at blive bedrøvelig. Grumheder uden lige blive daglig udøvede af Rebellerne, ſaa at det ſaa milde Gouvernement maae igjen gribe til de ſtrængſte Forholdsregler. Holts Bønde er ſteget til 400, og beſtaaer af Deſerteurer og andet Røverſk, ſom alle ere velbevæbnede og ſegte ſom Løver. General Lake er trængt ind langs Biergene i Wicklow; endel af hans Tropper har haft en ſtærk Skiermydſel med denne Bønde, og adſpreedt ſamme. 14 Deſerteurer, ſom ſtrax bleve hengte, have forſikret, at Bønden troede, at dens Anfører var dræbt, ſaaſom hans Hæft med Sædel og Tøi havde indfundet ſig; men ikke han. Lake havde ikke Tid til at udføre ſin Hensigt; men ilede tilbage til Dublin, og blev derfra ſendt til Cork, hvor han ſkal paa- tage ſig Commandoen. Oberſte Crawforde har nu ſaaet Commandoen i General Lakes Sted; men han finder ikke ſine Tropper tilſtrækkelige til at tage en af Naturen ſaa faſt Ægn fra de behierrtede Rebellerne, og er kommen til Dublin, for at forelægge Lord Cornwallis en nye Plan. — General French har ſlaget Rebellerne ved Ballina. De efterlode ſig 1500 Mand paa Balpladsen og paa Flugten. De fanger, ſom vare i deres Hænder, hvoriblandt ogſaa Biſkopen af Killaloe beſandt ſig, ere ſatte paa frie Fod. Diſſe have de Franſke at takke for deres Liv, hvilke med en liden Hob hve overgivet ſig paa Discretion ved Killaloe. Rebellerne havde Ugen for deres Forliis givet Ordre til, at myrde alle Proteſtante, og ikke engang at ſkaane de Diende og Aldinge. — Lord Bridport ſkal være gaaet til Brest, for at afværge at ikke nok en Eskadre løber ud, og tillige for at tage den udløbne, i Fald den vilde

Kongelig allene

Adresse =

udgives 3 Gange ugentlig

og forsendes

overalt i Danmark,

privilegerede

Aviser.

i Bøuse af S. Hempel,

med Brev, Postens

Norge og Hertugdømmene

Mandagen den 27de August 1798.

Sæen.

Paa Efterretninger om den Touloner Expedition mangler det denne Gang ikke; men ingen ere officielle. — Midlertid er det interessant nok, de indeholde, og man kan af dem i det mindste gøre temmelig Akter Regning paa: at næste Post endelig maae medbringe noget Tilførligt. Efterretningerne selv ere af et treedobbelst Indhold. — Enten er 1) den franske Flaade under Buonaparte reent slaget af den engelske under Admiral Nelson; eller og har 2) Buonaparte alt gjort Landgang i Egypten; indtager Alexandria, og ved denne Landgang mistet 8000 Md.; eller endelig 3) er denne Landgang gaaet for sig uden mindste Modstand. — Hvad Spørgsmaalet angaaer, da haves Kræfterne samlede i Breve fra Livorno, Neapel, Venedig, Trieste &c., hvilke — paa den Datum nær, da Slaget skal være holdt — ere til Forundring overensstemmende, i at oppege Omstændighederne ved samme, hvorpaa Hovedindholdet er: at der (den 8de eller 14de og 15 Juli) var forefaldet en blodig Fægtning mellem begge Flaader imellem Landien og Cypern, som varede 24 Timer. Udfaldet paa samme blev: at Engellænderne erobrede 7 Linieskibe og nogle og tredie Transportskibe, og adspredte og forfulgte Resten af Flaaden. Det forreste Stib af den engelske Avantgarde og det franske Flagstib Orient samt i Følgningen; Buonapartes med hele Admiralstab, hvoriblandt 20 Generaler, blev taget til Fangen, og den bedelig saarede Admiral Nelson levede endnu saa længe, til han havde taget Raaden af Buonapartes Hænder. De engelske Matroser vare blivne saa rasende over deres Admirals Død, at de ingen Pardon vilde give mere; men hagede alle sørendende Transportskibe i Søen. Ubestidlige franske Fregatter havde søgt Tilflugt til Norea &c. (De Grunde, som kunne anføres, for at drage denne afgørende Begivenhed i Tvivl, ere følgende: a) Den vedvarende Savn af enhver officiel Efterretning; b) Det Usandsynlige i at de indsejrede franske Kri-

gere skulde saa reent lade sig slaae, som bærer Præg af den Overdrivelse, der sædvanlig hersker i deslige Opdigtelser; c) At mangfoldige andre Breve fra samme Steder i Italien, som dog lige saa godt kunde indeholde denne Efterretning, ikke melde et Ord om det Hele; d) at Rygteet alt saa længe har været frugtformeligt med dette Slag, hvilket faktisk kunde tiene dem til Stof, der saa gjerne skabe store Nyheder, og e) at følgende Tidende fra Konstantinopel, der udgives for autentisk vis, modsiges det ganske. — Midlertid ere alle hine Breve alt for senlydende, til at man, paa Grund af disse Indvendinger skulde kunne nøgte dem al Troeværdighed.) Efterretningen om Franzosernes Landgang ved Alexandria haves i Breve fra Konstantinopel, Smyrna og Venedig (over Wien), hvilke samtlig lade det gaae for sig den 8de Juli: Den tyrkiske Kæser paa Ort Cypren, skal have sendt Bortten samme, hvilken er bleven saa fortorret derover, at man daglig ventede en formelig Krigserklæring imod den franske Republik. Buonaparte havde i en Proklamation formant Indvaarterne i Egypten til Nøilighed m. m. En Wiener Skrivelse søger at forene begge Efterretninger — den om Slaget og den om Alexandriens Indtagelse — saaledes: at Buonaparte, efter at have afsat de til Egypten bestemte Tropper i Alexandria, sejlede selv med Flaaden og Resten af Tropperne til Alexandrette i Syrien, paa hvilken Wei da Engellænderne indtøe ham. Andre paastaae ogsaa, at Havnen ved Alexandria vel er god nok for Transportskibene, men ikke for de store Krigsskibe. De officielle Efterretninger ville nu snart indfinde sig! Efterat Nyhedigheden er ved ovennævnte Tidender spændt i saa frugtliggen Grad, tvæler man ikke gierne ved de langt mindre betydelige Tilfælgelser. Det maae derfor være nok at bemærke, at der endnu vedvarende stikkes nye Engelske Krigsskibe ud i Middelhavet; at Engellænderne stætte deres Opmærksomhed paa de franske Havne ved Bræst, Havre &c.; at den bekendte Sidney Smith skal ubløbe med

3 Liniestibe og 3 Fregatter fra Portsmouth, for at støde til St. Vincents Flaade; og at Engellænderne i denne Tid have opbragt endel franske Kaper. — Koffardicflaaderne fra Westindien (i alt 219 Skibe) ere lykkelig hjemkomne til de engelske Havne; derimod blive de hollandske Gronlandsfarere bortsnappede af de engelske Fregatter, alt som de nærme sig deres Hiem. Spanierne glæde sig paa deres Side over en fra Vera Cruz med 500,000 Piastre og en Ladning Cochonille hjemkommen Fregat; men vente endnu daglig med Frygt og Bævelse paa et Liniestib sammesteds fra, som har 2 Millioner Piastre ombord. Uden for Anticbs have franske Borgere, under Anførsel af General Massena, borttaget 2 rigtladte Priser fra en Engelsk Kaper, og til Bordeaux er opbragt en Engelsk Ladning Stokfisk af 150,000 Livres Værdi. —

F r e d s e f t e r r e t n i n g e r n e

ere endnu det samme som sidst. De franske Gesandtere have meget alvorligen bejvaret Rigsdeputationens sidste Note, og opfordrer den til at tage en endelig Beslutning, da der ikke var lang Tid tilbage at betænke sig i. Fra deres sidste Note veeg de ikke i mindste Maade. Rigsdeputationen har faaet ængstelig travlt over denne Tone og Franzosernes frygtelige Krigsanstalter langs med hele Rhinen; men saa villig Riget end er til at indgaae alle franske Fordringer, og at slutte Fred under enhver Betingelse, saa kan Grev Metternich, som Keiserlig Gesandt, slet ikke give sit Samtykke dertil, og saa længe dette ikke steer, gielde de Andres Beslutninger aldeles intet. Franzoserne forstærke sig vel daglig imellem Lahnen og Nied, men holde sig endnu roelgte. Gienem Frankfurt ile hvert Dieblisk Kourerer og Staffetter, og alle vegne troer man at forudsee Uundgaeligheden af et nyt Brud mellem Østerrig og Frankrig! —

B a t a v i s k e R e p u b l i k.

Magtet de to af de nye valgte Direktorer havde ved det lovgivende Korps frabedet sig denne Post, saa hiialp ingen Bøn; men de maatte tiltræde samme imod deres Willie. Der skal nu igien gøres et overordentligt Paalæg af 36 Millioner, som mangle til de offentligedgiveres Bestridelse. Samme skal have Navn af frivillige Gaver, og der sørges for, at de mindre formuende Borgere, eller de som sidde med mange Børn, blive skaanede saa meget mueligt. Lovet imod de Engelske Warers Indførsel skal endnu stærkes mere. Saa arbejder man ogsaa paa en nye bestemt Lov, til, om muligt (?) at tilintetgjøre alle overblevne politiske Factioner i den Bataviske Republik. De Amsterdammers Borgere klage nu over de formeentlige Fornærmelser, som ere tilfoiede dem ved de sidste Uroeligheder. Den styrede Direktor Wrede har i et Bønsskrift ansøgt det lovgivende Korps om at maatte vende tilbage til Haag, for at opdrage sine 8 modersløse Børn og at retfærdiggjøre sig, da han blot er flygtet for at undgaae Revolutionens første Hæde, men var i sit Hierte

overbevist om, at have opført sig som en ærlig Mand." Alle de andre Statsfanger, paa Eydirektor van Langen nær, ere nu satte i Frihed; men Øvrighederne i de Stæder, hvor de ville opholde sig, er paalagt, at have et vaagent Die med dem. Frankrig.

Den ene republikanske Fæst afføser den anden. Saaledes belæver man sig alt paa den 21 Septbr. (Frankrigs Nytaarsdag), hvilken ogsaa skal høitideligholdes ved Armceerne. Man venter nu for vist, om kort Tid en for de Neutrals nyttig Forandring i de franske Kommerz-Love, da saa mange grundede Forestillinger om dennes Sag ere indkomne fra alle Sider, og Minister Tallerrand har alt forskrevet den spanske Gesandt om en fordeelagtig Forandring, som vilde stee med det første. Finansministeren giør sig al Umage, for at faae de uhyre Resfancer indbrænge, hvilke for det 5te Aar (eller 1797) endnu beløbe sig til 137 Millioner, og af resten vende Grundstatte for dette Aar allene til 191 Millioner ic.

I t a l i e n.

Den franske Armee i Cisalpinien skal forstærkes med 20,000 Md; den Cisalpinske Republik vil bidrage 20 Millioner til de nye Krigsomkostninger, og stikker megen Munition til Mantua, Peschiera, Ferrara ic. Paa den Liguriske Republiks Gebeet bliver kun 7000 Md. fransk Infanterie tilbage; alle øvrige franske Tropper gaac til Toulon og Korsika. Blandede Efterretninger.

Engelland. Det Danske Asiatiske Retourstib, Grev Bernstorff, er paa sin Hjemreise indløbet til Portsmouth.

En Amerikansk Krigsflotte har aabnet Fiendtlighederne mellem Nordamerika og Frankrig, ved at tage en fransk Kaper paa 12 Kanoner og 70 Mand, som den har opbragt til Philadelphia. Man venter nu paa at erfare, om Regieringen vil billige denne Fangst. De forenede Stater opretter nu 8 Regimenter Infanterie og 6 Eskadroner lette Dragoner, som skal holdes paa Venene, saa længe de franske Stridigheder vare. Senatet har dekretet Penge- og Fængselsstraf for Enhver, som under de nærværende Omstændigheder modsætter sig eller i nogen Maade søger at svække Regieringens Foranstaltninger.

De Kongelige Tropper i Irland skal nu reent have slaaet de overblevne Rebeller, som streifede om og plyndrede, saa at der paa en Dag bleve 300 paa Pladsen. Midlertid tale andre Efterretninger endnu om et Korps paa 500 Md., som har forstandset sig paa et Bierg. Den af Rebelleres Ansøker, som fik Pardon paa Ketterstedet, er Eier af 100,000 Pund Sterling, og folk, som holde Penge for Sielen i Alt, spørge med Forundring, hvad Fordele han vel kunde love sig, hvis det nye System var bleven indført? Staden Dublin har overgivet Lord Cornwallis en Tak-Adresse for sin Virksomhed i at dæmpe Rebellionen.

Den bekjendte Londoner-Sangerinde Mara har vliift sig i en nye Rolle for Publikum. Hun er nemlig anklaget ved

Politikeretten, for ved Hjælp af en Virtuos, som boede hos hende, at have mishandlet en gammel Pige, der ikke vilde blive længer i hendes Tjeneste, paa den grusomste Maade, ved at slaae hende omkring paa Jorden, frakte og nippe hende, saa hun maatte skrike: "Mord." De nægtede begge denne voldsomme Medfart, og paastode, at Pigen havde tilføiet sig selv Skaden m. m. Vidlørtid maatte de stille Kaution, for at undgaae Arrest.

En Gæstlig er for at have skrevet ærerørige anonyme Breve borte i en Mængde af 1500 Pund Sterling.

I Ostindien har været oprørste Bevægelser baade imellem de engelske Tropper og Marosfer.

En Konstner har opfundet en Maskine, hvorved kan forfarvliges 200 Hestestøbe i een Time. En Anden har ogsaa opfundet en Maskine, til at gøre Fartøier frem paa Kanaler, uden at bruge Heste dertil.

Det menneskevenlige Selskab i London har overrakt Prinds Ernst en Gælds-Medaille, fordi han især har bidraget til et Menneskes Redning, som vilde stille sig selv ved Livet.

Den anden svenske Flaade med Ammunition ic, under Kommando af en Fregat, (See S. 519) er nu virkelig opbragt i Dänerne.

Da Duonaparte har lovet den af sin Hær, som først satte Fod paa Engelland, en Belønning, saa siger man nu for Spor: at den fangne General Baraguay d' Hilliers har den ustridige Ret dertil!

Frankrig. Den nye kongelige Korvet, som er bygget i Toulon, og alt lagt ud paa Rejden, kan deles i 3 Dele og saaledes transporteres over Land, for igien at bruges, naar man kommer til en Søe.

Præsidenternes Taler i begge Raadene den 19 August indeholdt haardt Udfald imod Engellænderne; man lovede Irerlænderne hastig Udfærdigelse fra Frankrig ic. Direktør Werlin sagde i sin Tale: at saavidt man kunde slutte fra de forbigangne Begivenheder, saa vilde Frankrigs Seier snart blive fuldstændig, Engellænderne overvundne o. s. v.

Engellænderne have hverken (som sidst formodedes) landet ved Ostende, eller Dünkirchen. Dog frygter man paa det sidste Sted for et nyt Bombardement.

Den bekendte Postmester Drovet, som arreterede Ludvig XVI, siden saldt i Østerris Fængsel, blev efter sin Udløsning Medlem i Oldingsraadet, og derpaa flygtede, som indvirket i den Baboefste Sammenrøttelse, er nu igien kommen til Syne som en Supplikant, der beder 5000 Raabere om Understøttelse. Han har atter tunktet besynderligt: da han nemlig vilde flygte til Ostindien blev han ved Teneriffa taget og recnt udplyndret af Engellænderne, som derpaa satte ham i Land. Derfra kom han atter tilbage til Europa; og blev i Amsterdam understøttet af Direktør Trellard, som dengang underhandlede Freden med Engelland i lysse, til at kunne vende tilbage til sin Familie. Direktøret har dog tydeligvis ikke gorgjort ham mere end en Hest, som

han mistede i Krigen. Nu beder han Raadet om at gienbringe den uværdige Grundsaetning: "at Uatnemmelighed er egenstabs ved Republikkerne." —

Direktoriets General-Sekretær, Lagarde, befinder sig i saa mislige Sundhedsmæssigheder, at han ikke længer selv kan bestyre sine Forretninger, der vel ogsaa oversteige een Mand's Kræfter.

De Pariser-Journalister kunne ikke nok undre sig over, at den Wiener-Kænde kaldte den Italske Republik: "den saa kaldte."

En General Baraguays Ankomst til Paris taler man i en mildere Tone om den Kapitain, som kommanderede Fregatten Semibel, og paastaer, at Fiendens Overmagt ene var Aarsag i at han overgav sig.

Forleden blev følgende græsselige Mord-begaaet: To Skofstekensfeiere, som logete sammen i Paris, spadserede ud til en Stov. Medens den ene, der bestandig bar sin hele Rigdom (144 Livres) paa sit Liv, lagde sig under et Træe for at udhvile, anfaldt hans Kammerat, som troede at han sov, ham med en Kniv, tilføier ham endel Stik i Halsen og flere Støder, bestrieler ham og forlader ham. Vænderne fandt den Ulykkelige (kun 17 Aar gammel), og bragte ham i et Hospital, hvor han opgav Anden. De gode Vænder efteratte ogsaa Morderen (der var 28 Aar), greb ham, og overantvoede ham til Retten, som alt har dømt ham fra Livet.

En anden Mand myrdede nylig i Fortvivelse over sine usle Raar sin Kone, Svigerfader og 6 Væner (2 vare fraværende).

En Officer, som lidt efter lidt havde tabt 21 Louis' over paa Gaden, fik Bevist paa en stelden Ærlighed. Thi da han vendte sig om, bleve der 19 igien bragte ham af 19 Personer, som hver havde fundet sin!

Toffentlige Blade læses alt een Proklamation, som Joubert den 10de d. har udstedt til Wajnyser-Armeen, hvori den opfordres til at slaae som Helte.

Italien. En Tydsker holder nu i Rom Forelæsninger over den Kantiske Filosofie i det Italienske Sprog.

Rusland. Nu meldes atter fra Posen: at en Russisk Flaade, paa 12 Linieskibe, 14 Fregatter og 60 Galeer med Landgangstropper er den 26de Juni i udlobet fra Evimms Havn, som man troer er bestemt til det Middellandske Hav.

Tydsland. Gaasnaart Hs. Hellighed har forladt denne Jord, skal, efter Fortlydende, Kurfyrsten af Kolin, Erkeherzugen Maximilian, vælges til Kristi Stattholder. — Kunns Skade at han ligger syg af en Batterjot i Wrystet, i Frankfurt.

Vatavisk Republik. Den nu afløste Mellemregjering har ladet en interessant Retfærdiggjærelse over Revolutionsjonen af 12te Junii trykke.

Sveerig. Hertugen af Sildermanland reiser med sin Gemalinde til Carlsbadet, og vil, efter Fortlydende, forblive et heelt Aar udenlands.

Indenlandske Efterretninger.

Den 23de Julii vare i Kristiansand Oprin, der nær kun-
ne blevet blodige og stabelige, hvis Dyrigheden ei havde
brugt Konduite. Om trent 50 fransk Søkrigsfolk af Eug-
geren le Honssard (Kapt. Hammond) logere i et Huus,
hvorfra Nationalsafhnen udhænger. En paa Havnen liggens
de engelsk Kutterkapitain — (Den samme Temple, som
indensfiers ved Mandal skal have bestudt de Franske) — fores-
giver at en Matros er rømt fra ham, og forlanger de Franskes
Huus søgt og især igiennemsogt. Verten Appel vil ei ops-
lutte for Politiet. Dette kommer igjen med militær Magt,
og nu stødes Døren op, uagtet Frankernes Protest fra Windus-
erne. 2 Englskmand følger ind med for at igientiende Pers-
sonen. Men see! Trappen findes saaledes besat, at man
maa giøre høire om og gaae tilbage ud paa Gaben. Frankers-
ne med deres tilkomne Officerer bevæbne sig nu med Pistoler
og Sabler, lukke atter Indgangen og giøre sig fattede til en
haard Beleiring. Man er i Dageb med at lade mere Mil-
litar marschere, — men de ophidsede Lidenskaber giver snart
efter for Fornuften, og den hele Feide ophører just som den
syntes at ville bryde løs for Alvor.

Christiania lader en Franzos nu opgaae Luftmaskiner
eller Ballons af 12 Alens Høide og 60 Fod i Diameter.

Tirsdags kom et Fruentimmer paa Kongens Nytorv og
saac paa at Tallotteriet blev trukket. Under Trækningen fik
hun et græseligt Slag, og blev baaren næsten død fra Plads-
sen. Maa skee har hun faaet en Terne!

Omkring Ebeltoft, Frederichsborg og Holbøl har Eynils
den den 13de, 14de og 18de slaaget ned, og i Nærheden af først-
ste og sidste Sted afbrændt et Huus og det meste af en Gaard.

Reisende over Faaborg: Den 21 August Hr. Kam-
merjunter Major Normann fra Steinsfort til Walsø i Sielland.
Hr. Professor Niemeyer med Fru fra Halle, Hr. Capit. Rent.
von Thun og Fru samt Hr. Kabinetts-Rouzeur Brumer fra
Svendshav, alle til Kiøbenhavn.

AVERTISSEMENTS.

Elden jeg er bleven Ejer af Pilegaard, ved Wester-Nahne
deliagende, har jeg braat i Erfaring, at skarnaatige Mennesker
har taget i Gaardens tilhørende Skovhauger nogle Væstetrær;
Da nu ingen Veie eller Gange gaae over Pilegaardens
Skovhauger, og følger ingen Fremmed har der noget at
forrette eller giøre, uden naar de vil tilføie mig Skade paa
Skoven. Saa bliver herved alle og enhver advaret at entholde
sig fra bemeldte mine Skovhauger, thi skulde nogen ved at
komme der tage Skade, formedelst de Anstalter jeg har soiet,
har de sig selv at tilskrive det; Den eller de, som kan navn-
give mig, hvem der har staaen ommeldte Væstetrær, skal
faae en Douceur af 10 Rd. og hans Navn fortiet.

Faaborg den 24 August 1798.

J. Ploug.

Da jeg Understrevne formedelst min Faders Joachim Mey-
ers tiltaende Alder og Svagheit er traadt i Kompanie-Han-
del med ham, og desangaaende søtter herfra den 1ste Septbr.,
saa beder jeg mine respectieve Venner og Belydere, som hidtil
har undt mig deres Handel, fremdeles at vedblive dermed, og

henvende dem til os i Sveinborg under vores Firma Joachim
Meyer & Søn. Paa reel Behandling, gode Vare og prompte
Betiening, kan de usvækket Regning.

Faaborg den 24de August 1798.

David Meyer.

Endnu kan faaes imod anordnet Vandt af Umvndtæs Mid-
ler til næstkommende 11te Decbr. Termin hos Understrevne
250 Rdlr.

Odense Døerformynderte den 24de August 1798.
J. W. Gottschalk. J. Lorentzen.

300 Rdlr. forlanges enten strax ellet til 11te December til
Laans imod aanzbar Rent, sikker Pant og, om forlaanes,
Caution. Fortegnelsen over Pantet, saavel som nærmere Op-
lysning erfares paa Adressecomtoiret.

En Liener der om sin Duellighed og Troeskab kan forevise
paalidelige Attester, seger Condition hos et Herskab i Kyen.
Nærmere Anvisning gives paa Apotheket i Odense uden Etage.

Mandsbaen den 29de August førstkommande om Formiddag-
en Kl. 9 Stet bliver efter Vedkommendes Forlangende foreta-
get paa Odense Raadstue offentlig Licitation over 2000 Runder
Grus, som behøves til Troelstræningen paa Torvet. Thi
siibe de Eysihavende behage til bemeldte Tid og Sted sig at
indfinde. Odense den 21 August 1798. E. M. B. endz,
Auctions-Directeur.

Tirsdagen den 4de Septbr. førstkommande om Formiddag-
en Kl. 10 og efterfølgende Dage, lader Mad. Wohl, for-
medelst hendes hidtil førte Handels Opgiøvelse, ved offentlig
Auction ubi hendes tilhørende Gaard her i Byen, bortsalge
nogle Møbler og Effecter, bestaaende af Sengesteder, Cha-
toller, Dragestier, Klædestabe, Borde, Stole, Speile,
Lampetter, Sengelæder, Jernskafeløve, Kobber, Tin,
Jerngyder, Bevæhrer, hvoriblant en Kugle-Riffel og ad-
skilligt mere, efter de Conditioner, som nærmere ved Aucti-
onen bekendtgjøres. Kiertemjnde den 21de August 1798.
J. Bluhme.

Mandsbaen den 10de Septbr. førstkommande Formiddag Kl.
9 Stet og følgende Dage bortsalges ved offentlig Auction her
i Afsens afgangne General-Adjutant Schubarths Etroboes
Effecter af Sølv, Kobber, Messing, Tin, Jernfang, Træ-
vare, Borde, Stole, Speile, Sengelæder, Vinned af alle
Slags, Vogne, Væster og Rier m. v.; hvilket herved be-
kendtgjøres. Afsens den 18de August 1798.
Nellemann.

Inden September Maanedes Udgang agter jeg at holde den
femtende Kvartal-Auction. De som ved samme maatte have
noget at bortselge, vilde behageligt jo før jo hurtigst berover til
mig indlevere de sædvanlige Fortegnelser.

De som endnu restere med Betalingen for tiøkt Lørd og
for Jordleie af Byens Markte, ligesom for andre til Betaling
forfaldne Auctions-Regninger, vilde i det seeneeste inden denne
Maanedes Udgang betale samme, for derved at undgaae de U-
behageligheder, som i Tilfælde af længere Henstand vil blive
en nødvendig Følge; og som enhver da maae tilskrive sig selv.
Odense den 20 August 1798. E. Meyer.

Til førstkommande November kan en ædruelig og skikkelig
Karl, som forstaaer sig paa Landvænnet, og kan pastage sig
en Vølvinges Besvarelse, soge Lienejste hos Understrevne, naar
han derom henvender sig betids enten til mig selv eller til
Adressecomtoiret. H. V. toft.

God nye Kirsebærviin er at faae paa Klubben i Overgade for 2
Rt. 4 s., og dobbelt Al for 10 s. Flaissen.

D A G E N.

No. 1.

*Samlet, forlagt og trykt hos Bogtrykker og Skriftstøber K. H. Seidelin, i Pilestræde No. 94,
som er Forfatter af alt, hvorunder intet Navn findes:*

MAAE TRYKES.

Kjöbenhavns Politikammer d. 30 Januar 1803.

Haagen.

*Enhver, der bærer Udgiveren af dette fortællende Blad med Bidrag under Navn, kan
være vis paa, at samme ikke werde censurerte, da Bladets Censur ikkun angaaer
hvad der forfattes af Udgiveren.*

A n m æ l d e l s e.

Et Blad, der paa en fortællende Maa-
de bibringer Medborgeren Dagens Vi-
deværdigheder, har længe forekommet
Mange at være een af de Ting vi hid-
til fattedes. Uden at indlade sig i
at bestemme Vanskeligheden eller Let-
heden af at udgive et saadant Blad,
uden at søge forud at undskylde sin
Dristighed i at vove et Foretagende,
som Læsren først *om nogen Tid* kan
vide om han var dulig til at udføre

eller ikke, vil Udgiveren, der nu en-
gang har gjort dette Skridt, blot ud-
vikle den Plan han agter at følge.
Fædrelandets videværdige Tildragelser
have vi hidtil sædvanlig først af Frem-
medes Bladē erfaret. Det Selskab,
der for nogle faa Aar siden oprejste
sig, for ved et periodisk Blad at afbø-
de dette Savn, og som et besynderligt
Uhæld omstødte, dette Selskabs Stif-
tere, der bestod af anseete Mænd, over-
tydede Udgiveren om, at det vil være
at raade Bod paa et Hul i vor Lite-

ratur, hvis det lykkes ham at meddele i dette Blad alle de Underretninger om Begivenheder i den danske Stat, der ere deeltagelige for den danske Mand og hans Statsbrødre. *) (Ogsaa Kundskab om Tildragelser i fremmede Lande, naar denne Kundskab hentes af tilforladelige Kilder, er den tænkende Læser ikke uvigtig. Det er derfor Udgiverens andet Formaal, af sin Læsning af franske, engelske, tyske og flere Blade at meddele hvad han troer værd at fortælles sine Landsmænd. For at gjøre denne Læsning mindre tør har han Haab om, undertiden at kunne levere suaae Poesier og Fortællinger af yndede Penne. En fjerde Gjenstand for Bladet skulle de daglig udkommende Skrifter afgive. At disse strax anmeldes er vigtigt for Boghandelen, at de anmeldes med en rigtig Kritik, der uden at være for vidtløvtig giver den læsende Deel et Begreb om det Skrivt, der tilbydes den, maa være baade Forfattere og Købere kjerksomment. Den Umulighed det maatte synes at være, for een Mand, at bedømme Skrifter, i alle Videnskaber,

*) For at sættes i Stand til at udføre denne Deel af sit Foretagende, maae Udgiveren bede alle dem, som kunne, at understøtte ham med Bidrag.

skal Udgiveren stræbe at hæve, ved at indhente kyndige Mænds Tanker; og benytter han sig til den Ende af Lejligheden, til at anmode vore Videnskabsmænd og Kunstnere, om at meddele ham Bedømmelser af de i deres Fag udkomne Skrifter, der skal indrykkes uforandrede med Navn under, hvis det ønskes, i andet Fald, hvad enten de ere mundtlige eller skriftlige, anseer Udgiveren dem kun som Tanker, der skulle tjene til at vejlede ham under Affattelsen af hans egen Doan, og som Udkast, hvorover han har fuld Raadighed.

Disse her fremstillede Gjenstande for Bladet venter man i Fremtiden at kunne give endnu mere Afveksling, og skal de gode engelske og franske Blade til den Ende være dettes Mønster.

Intet stridende imod den Kjerlighed og Agt en god Borger skylder og saa gjerne yder sin Regjering, intet som krænker de bestaaende Love for Skribenten, intet bittert-Ubfald paa Medborgere, ingen Selvpolitiseren, ingen Strid over Religions Emne skal flyde fra Udgiverens Pen. Derved haaber han at erholde sine Læseres Yndest, som han ufortrøden skal søge at gjengælde ved at arbejde for deres nyttige Moro.

I det forløbne Aar ere vaccinerede i Danmark 6489 Personer; 312 Portioner Koppematerie ere omsendte fra Vaccinekommissionen, deraf 12 til Island, 16 til Grönland, 16 til Vestindien, 22 til Ostindien, til Færøerne allene ingen. I Koppekommissionens Indberetning antages som Resultat: 1) *At Kokopningen befrier for Börnekoppesmitte i Fremtiden.* 2) *At den er uden Fare.* 3) *At de indpodedes Helbred ikke lider, men snarere forbedres.* 4) *At det altsaa herefter vil være urigtigt og skadeligt at indpode de rette Börnekopper.* Endelig at Koppematerien ikke udarter, og, at det eneste der kunde indtræffe var, at ukyndige kunde tage Materien paa en uret Tid, hvilket ved god Underretning er let at undgaae.

I 1801 er i Danmark og Norge udkommen 324 Skrifter store og smaae.

Af Moniteuren.

Ved Forordningen af 27 frim. er det bestemt at naar i et Skib i en fransk Havn, kommende fra en anden fransk Havn, Ladningen er under Angivelsen, skal det Manglende, vurderet efter Varenes kurante Pris tilligemed 500 Frankor i Straf erlægges af Angiveren. Ere Varene af en anden Natur end angivet, konfiskeres de og Angiveren erlægger de angivne Vares Pris og 500 Fr. Er Angivelsen under det virkelige, tabs Overskuddet af Vare, og 500 Fr.

Den Told af 400 Fr. af 5 Myriogrammer, af fremmede brodede Musseliner er udstrakt til alle andre Nettelduger.

Alle Indkomster af forrige Domæner, hvoraf siden den første Dag i Republikkens første Aar ikke er svaret Betaling, og som ikke har været paatalte, item alle forhen geistlige Indkomster eller af indgaangue Lag, eller af offentlige Indretninger, der ikke findes optegnede og ikke har været indtælede skal være Hospitalernes. Dog ikke for 6 Aar ere forløbne fraden Tid de blev Nationens, til nærværende Lov.

Af The Courier.

For Kingsbench er nylig Skibbygger Thomson dømt i Skadeerstatning til Kapt. Lars Larson, der var kommen fra St. Kroix med Sukker, og hvis Skib ved Skiödeslöshed kom til betydelig Skade i Thomsons Dokke.

Af megen Vigtighed for den handlende Verden er det Princip, hvorefter man i Engelland agter at indrette den Toldforordning som snart kan ventes. Ved den skal visse Havne kunne blive Frihavne, dog ikke paa andre Vilkaar end 1. at stille Kaution for Tolden, 2. bevise at være forsynede med fornødne Varehuse, 3. at der er i en betydelig Tid handlet med vedkommende Varesorter.

I Newgate Fængsel i London, var d. 18 Dec. 1802, 315 overbevüiste Forbydere, dömt til Bortførsel. Udgiften allene for Bröd til dette Fængsel løber til 15000 Rixdaler aarlig; men der er ogsaa Gjældsfauger.

Theatret.

Löverdagen den 8 Jan. 1803 blev paa det kongelige Theater opført:

Indtoget

Syngespil i 2 Akter af Hr. Translatör P. A. Heiberg, Musikken af Hr. Capelmester Schultz.

Personerne:

Bræger Hr. Kruse. Mariane Mad. Frydendal. Johan v. Thüren Hr. Saaby. Frands Eberhard Hr. Odonnel var anmeldt paa Plakaten, men Hr. Rosing udförte Rollen Salomon Joseph Hr. Knudsen. Med tilhörende Dands comp. af Hr. Balletmester Galleotti. Stykket faaes hos Hr. Bogtrykker Sebbelow i store Fiölstræde No. 218 og koster 1 Mk 12 Sk.

Logerne til denne Forestilling tilfaldt Fredags Abonnementerne istedet for Fredagen d. 31 Dec. f. A. Stykket blev givet for meget fuldt Huus og med Tilskuernes Bifald. Kl. 6 var ingen Parterrebillet. Hr. Kruse spillede Bræger, en Rolle der först gjorde Publikum opmærksom paa Hr. Frydendals sjeldne Talent i dette Fag, med al den Flid, som man kan vente af en Rosings Elev og af den Skuespiller, som søger at tækkes

uden at overdrive. Mad. Frydendals Sang blev nok denne Aften ikke modtaget med det Bifald, som den fortjente. Hr. Saabys Rolle er nok den, som mindst interesserede Publikum; han sagde visse Replikker meget got og Duetten i anden Akt imellem ham og Mad. Frydendal gik særdeles vel. Samme Roes fortjener han og for hans sidste Aria i anden Akt. Hr. Rosing udførte, saavel i Henseende til Spil som Sang sin Rolle med udmærket Flid; savner man i Henseende til Sangen end i denne Rolle en Qvists og en Odons behagelige Stemme saa overgaar Hr. Rosing vist begge disse i Særdeleshed den sidste i Musikkundskab. Hr. Knudsen udførte Salomon Josephs Rolle med Publikums Bifald. I den tilhørende Dands udførte Mad. Schall 3 Soloer, uden det Bifald, som hendes sjeldne Gave fortjente. I Korene blev der undertiden faldet for sildig ind af nogle Koristinder.

For den læsende Verden.

Digte af Adam Öhlenslæger. 19 Ark i 8vo koster 1 Rd. hos Brummer.

En synderlig blandet Følelse opstod hos Recensenten, ved at læse disse Digte. Ligesaa meget, som han glødede sig over det Gode, der findes i dem, ligesaa misfornøjet blev han over det slette, der staaer ved Siden af det og vansirer det.

Samlingen begyndes med Romanzer, hvoraf der findes 18. Nogle af dem ere virkelig skjønne, f. Ex. Skattegraveren og Sivald og Thora. Men naar Hr. Öhlenslæger i Ellehøjen fortæller os, hvorlunde han om Nattem paa en Bakke mødte en smuk Pige, der stænkede Vand paa ham og truede at udsuge hans Hjerteblod yarmt, hvis han ikke fulgte med hende, og naar han af den hele Affaire faaer denne Moral ud:

"Vogt unge Kjæmpe dig for slige Höje, den lumme Død der Blomsterne beklæder, og Trollden suger Blodet af dit Öje"; naar han i Rosmer Haymand skildrer os en Kæmpe med et Öje i Panden, der løder af Blod og et Sind

saa bistert, at han steger Folk paa Teen, naar han i Fuglefængeren fremstiller os en Elsker, der for at fange en Fugl til sin Pige, i Mangel af anden Lokkemad, af sit eget Bryst hugger Kjød, som Fuglen da (en synderlig Fugl at torære bort til en Pige) hopper glad ind og nipper og bider i; naar han i *Bjergtolden* beskriver os, hvorlunde Elleqvinder uden Bæn i Ryg væve en Brudekjole af Mennesketarme, da fristes man til at ønske Forfatteren menneskeligere Phantasie.

I den følgende Afdeling, betitlet: *Blandinger* findes ligeledes adskillige gode Stykker, f. Ex. *den frembrydende Vaar*, *Wilhelm blandt Blomsterne* og flere; men ogsaa her er Forfatteren sig selv troe ved at fremkomme med frastødende Underligheder. I Romanzerne bragte han os i Bekjendskab med cannibalske Trolde; i Blandingerne fortæller han os Side 139, hvorledes den store Dommer, naar han i den sidste Time knuser sit eget Værk, *alter Jorden med sin Arm sau stærk*. I Romanzerne truede en smuk Pige ham med at suge hans Hjerteblod ud; i Blandingerne S. 159 føler han sig ret henrykt af Glæde ved at drømme sig forvandlet til en Bænk, hvorpaa hans Pige sidder. Døg flere Synderligheder forbyder Rummet mig at anføre.

(fortsættes.)

Nytaarsgave for Danske og Norske Sömænd, bestaaende af en Samling af vore bedste Sömmandsange, er udkommen og faaes hos Udgiveren i Pilestræde No. 94 for 2 Mk. 8 Sk. Trp. og 3 Mk. Skrivp. indb. paa Trykp. 3 Mk. 8 Sk. og paa Skrivp. 4 Mk. 8 Sk.

Vexelcours d. 7 Januar 1803.

Hamborg	36 $\frac{3}{4}$	pr. Ct.	2 m. d.
	38		a vista
Amsterdam	27 $\frac{3}{4}$		2 m. dtv.
	26 $\frac{3}{4}$		a vista
London 5 Rd.	80		pr. Lst. 2 m. S.
	5 Rd. 84		a vista
Species	38 $\frac{1}{2}$		pr. Ct.
Paris	22 $\frac{3}{4}$		pr. Fr.

Dette Blad tilbringes Subskribenterne for 2 Sk. Nummeret.

D A G E N

No. 2.

Samlet, forlagt og trykt hos Bogtrykker og Skriftstøber K. H. Seidelin, i Pilestræde No. 94, som er Forfatter af alt, hvorunder intet Navn findes.

MAAE TRYKES.

Kjöbenhavns Politikammer d. 11 Januar 1803.

Haagen.

Enhver, der bærer Udgifveren af dette fortællende Blad med Bidrag under Navn, kan være vis paa, at samme ikke vorde censurerte, da Bladets Censur ikkun angaaer hvad der forfattes af Udgifveren.

I the Courier siges, efter Breve fra Kiöbenhavn, at Sukkerløsten paa de danske Vestindiske Öer har været meget overflödig og at 60 Millioner Pund Sukker er ladet for at gaae til Europa. Denne Mængde synes i det mindste en Trediedeel for stor.

Maalingen af de offentlige og private Huse for at bestemme den nye Besiddelses- og Brugs-Skat er nu i fuld Gang i Kiöbenhavn.

Private Efterretninger fra Vestindien berette at St. Kroixs Garnison og endel af Byens Indvaanere ere döde af Sygdom. Ligeledes af Skibenes Mandskab i Havnen. Paa St. Thomas er Alting vel. Paa Guadeloup hersker endnu Oprör, og de Franskes Forfatning paa St. Domingo skal være meget usikker. Uden for de faste Steder er alt underkastet Negernes Ödelæggelser.

Man kan nu gaae paa Iæen ud til det ny Batteri.

En hollandsk Skipper har nylig i Nordsöen reddet en gammel engelsk Lots, der havde reddet sig fra et forulykket Skib i en lille Baad, og i 17 Timer ikke havde nydt det mindste.

I forrige Aar er i Kbhvn. fød 3615 og döde 3262 altsaa 353 flere, af Brystsygdom ere döde 518.

Gaars Hamb. Post ankom först i Nat.

Af the Courier

Det Forslag om en Commission, til at undersøge Misbrug ved Sökrigsvæsenet, har voldet megen Debat i Underhuset. Hr. Canning indvendede, at Forslaget sigtede til at oprette en overordentlig Rettergang, uoffentlig og stridende mod Grundlovene. Man skulde gaae langsomt til Verks. Admiralitetet kunde bedst undersøge selv, og hvis det ej havde Magt nok dertil, kunde det gives Magt. Kanzleren beviste

at den foreslagne Commission ikke var noget forfatningsstridigt ikke heller noget i den Engelske Historie usædvanligt. Han vilde ikke overle Huset, men erkjendt Tilværelse af Misbrug krævede Hurtighed. Commissionen fik ingen straffende Magt, den kunde kun give Efterretning. Da der laae Angivelser paa Bordet af Misbrug i Söedepartementerne, saa vilde det være en Fornærmelse for Admiralitetet selv, ikke at gjøre Undersøgelse. Aarsagen hvi Admiralitetspresidenten ikke var mellem de foreslagne Commissarier var fordi Admiralitetet selv kom under Undersøgelsen. Adm. Berkelay tilraadede Langsomhed, han var ikke fornöjet med de foreslagne Commiss. da de alle, Sir Pole undtagen, vare ubekjendte med Personerne og Tingene. Ministerne burde være mere enige. Een havde sagt at Admiralitetet ikke kunde paalægges denne Undersøgelse af Mangel paa Tid, en anden fordi det kom selv under Undersøgelse. Lord Temple sagde at Forslaget gav Commissarierne for megen Magt, ved at lade dem kunne arrestere uden Borgen enhver Person, der nægtede at svare til Spørgsmaal, der sigtede ham paa Retskaffenhed og Ære. Dette var inkvisitorisk og grundlovstridigt. Hr. Sturgess var for Langsomhed med Forslaget. Admiralitetet skulde levere Documenter til Commissionen, men vilde det vel i Tilfælde give Documenter imod sig selv? Forslaget var grundlovstridigt. Sö og Admiralitets Retterne havde jo Magt nok til at forfølge Misbrugene paa lovlig Maade. Gen. Advokaten sagde at der var ikke Grund til at opsætte. Admiralitetet vilde ikke kunne undgaae at fremlægge forlangte Dokumenter. Andledning til den foreslagne Commission var de af Admiralitetet selv gjorte Angivelser. Commissionen burde sættes, den vilde nok finde hvem den havde med at gjøre. Det var i Sandhed en ny Ting at Regjeringen selv forlangte Undersøgelse af Misbrug i offentlige Forretninger. Den foreslagne Commission var fortrinlig skikket til Undersøgelsen, da den kunde tage Vidner i Eed, hvilket en Committee af Huset ikke kunde. Her var ingen Inquisition, da ingen kom under Forhör over Misbrug begaaede af ham selv. Doct. Laurence fandt at Commissarierne fik en Magt hvorunder de kunde inddrage hver Mand. Forslaget maatte ikke overiles. Det galdt om fem Mænds Ansættelse, med

behørig Skrivere o. s. v. og en Magt, der kunde strække sig til hver Købmand i London og de övrige Handelstæder i England. Kunde Huset ikke tage Vidner i Eed i saadan Sag, da kunde det i ingen. Ministerne kom her som tilførn til Huset uden tilstrækkelig Grund. Misbrugene var ikkun privat angivne, og kun een benævnet. Hvorledes skulde der forholdes naar nogen angav sig selv, skulde enhver Selvangiver være ustraffet eller kun nogle? skulde Commissarierne handle her eller Instrux eller eget Tykke? De citerede Exempler af Historien vare ikke passende.

(*fortsattes.*)

Til den Rygtemager der havde ladet Pitt döe kunde man sige med Poeten: les gens que vous tuez se portent assez bien. Pitt er friskere end hidtil.

I Kumana i Syd Amerika har været et stort Jordskælv. Oronokofloden steeg overordentlig höj.

D. 7 Nov. sejlede det første franske Skib ind i det sorte Hav for at lade Korn i Sebastopol.

Prinds Ruspoli, som Bonaparte vilde gjøre til Stormester af Malta, foretrak at nyde som Privatmand sin betydelige Formue. Han er en Elsker af Rejser og agter at sejle fra England til Kina.

De kongelige Skove i England ere under Skatkammerherrernes nöjeste Overvejelse, i Hensigt om muligt af dem at kunne erholde det fornödne Tømmer til den britiske Flode.

Fra England til Qvebec er i afvigte Aar ankommet over 200 tildeels store Skibe.

Fra Qvebec er af forrige Aars Höst udfört 1200000 Bushels Hvede, i Natura, i Meel og i Tvebakker.

Af Morn. Chronicle.

Paa Ejland Graine indrettes en nye Dokke for Floderne i Nordsöen og Dynerne; da Dokkerne i Woolwich, Deptford og Chatham herefte skal være Byggedokker.

London-Broen skal brydes af og en prægtigere opbygges hvis Centerbue skal staae 64 Fod

over Vandskorpen, saa at næsten de største Skibe kunne gaae derunder for fulle Sejl.

Udførselspremien for Sukker fra England er forhøjet fra 15 til 22 Shilling for 100 Pd. Indførselsolden for 100 Pd. er kun 20 Shill.

Den Omstændighed, at vore Ostindiske Kompagniskibe skulle tage Tropper ind paa Gothaabs-Forbjerg vil sinke dem og give vore private Ostindiefarere et fordeelagtigt Forspring.

Af Hamb. Correspondent.

Holland. For at opmuntre Sildefiskeriet har Statsdirectoratet sat en Kommission for at berette om det er tjenligt i 12 Aar at give hvert Fiskeskib en Premie af 700 G.

Konstantinopel Rejseffendi har havt adskillige Konferencer med Lord Elgin om de Krigsomkostninger, som England har anvendt paa Egyptens Erobring. Lord Elgin anslaaer dem til 36 Mill. Piastre, naar disse ere betalte skal de engelske Tropper forlade Egypten, hvor de imidlertid ikke blande sig i Krigen mellem Tyrkerne og Mammelukkerne.

Øen Zante er ikke sunken.

Spanien. Kongen har anordnet at ved Toldangivelserne skal leveres Certificater der vise hvor de indførte Vare ere frembragte. Disse Certificater skal udstædes af de paa Frembringelses Stedet ansatte spanske Konsuler, er der ingen, da af Konsulen i Udskeibningshavnen. Hver Ejers eller Afsenders Gods maae have særskilt Certificat med Angivelse af Pakker Fade og Kasser sammes Indhold og hvert Stykkes Mærke, under Konfiskation.

Hertugen af Würtemberg har forbudt Hasardspil i sine nye Lande.

De nye prægende franske Mynter faae alle Bonapartes Billede.

Den nye Post af Frankrigs Stormarskalk, som man taler om, giver man til Moreau.

Fra Brest afgik d. 19 Dec. 5 Linieskibe og en Skebek under Admiral Bidou, til St. Domingo med et anseeligt Troppekorps.

I Elboeuf har man d. 20 Dec. merket et Jordskælv i 3 Sekunder. Det stormede samme Dag meget stærkt.

I Corunna har man allerede faaet 40000 Huder fra Buenos Ayres, og venter en Paketbaad med en Mill. Piastre.

De betydelige franske Hattfabrikker i Marseille, der før Revolutionen kunde forfærdige over 33000 Dosin Hatte og havde ved 800 Arbeidere, ere nu ikke istand til at levere $\frac{1}{3}$ deraf. Af hvert Dosin Hatte som indføres i Spanien betales i Told 60 Fr.

Den hollandske Eskadre under Adm. de Winter er ankommen til Livorno.

Den berømte Marlyer Vandmaskine er befalt at istandsættes.

En Betjent ved Discontokassen i Paris er gaaet med 715991 Frank. Men det er bekendtgjort at Actiehaverne ikke tabte deres sædvanlige Renter af 6 Pc. kun maae de indskyde 300 Fr. hver.

Fech, af Bonapartes Familie, er bleven Erkebisp i Lyon.

Fra den nyskabte lille Walliserrepublik er en Deputation ankommen til Paris for at takke.

I Middelhavet ankommer immer flere engelske Linieskibe, allene i Sardinien ligger 15.

Af- og Tiltrædelsen af Fulda er iværksat. Biskoppen faaer 40000 Gylden Pension, beboer i Staden et Privathus og paa Landet Slottet Geis, faaer fri Jagt og Brændsel og 15 Centn. Fiske, og for engang 20000 Gylden, foruden de allerede erholdte 140000 G. og beholder desuden den gejstl. Jurisdiction. Alt andet, Viinforraaden og Statsprydelserne m. m. tilfalder Oranien. Den Johannisberger Vinhøst for i Aar var kiøbt af Hergen i Maynz for 28000 G.; men dette Kiøb annulleres. Den ny Regents Titel er Wilhelm, Prinds af Oranien regjerende Fyrste af Fulda, Korvey, Arveprinds af Nassau Dietz o. s. v.

Det Badenske Militær forøges til 8000 Mand og Prinds Ludvig bliver oberst Kommanderende.

Kejseren af Rusland har anvist Kunstakademiet 140000 Rubler. Adelen i Rusland har ved en Ukase faaet Lov at drive Grof og Söhandel.

Kongen af Sverrig har udnævnt Ridder og Friherre Silverstolpe til overord. Gesandt i London istedet for Hr. v. Asp, der skal bruges i Fædrelandets Hiemliggender.

I den Hager Courant anføres fra Paris, at Stordommeren Regnier har opdaget Oberconsul- en nye Sammenrottelse. Endeel Personer arresteredes, og Patrullerne fordobledes medens Bonaparte var i Skuespillet.

Theatret.

Igaar opførtes *Onkel-Rollen*, Skuespil i een Akt, oversat efter Faurs franske Original; Le confident par hazard, af Hr. L. Kruse.

Personerne:

Dorval, Handelsmand Hr. Frydendal. Luise; hans Datter Md. Heger. Blainville, rig Amerikaner Hr. Schwartz. Floricour, Blainvilles Søstersøn Hr. Saabye. Julie, Selskabs Jomfrue Md. Foersom. Firmin, gl. Handelsbejant Hr. Lindgreen.

Bødkeren, Syngestykke i een Akt af Audinot, med Musik af Monsigny.

Personerne:

Morten Hr. Knudsen. Trine Md. Dahlen. Johan Hr. Saabye. Anders, hans Morbroder Hr. Duc. Broder Sup Hr. Lindgreen. Imellem Stykkerne Balletten:

Linna og Valvais

comp. af Hr. Balletmester Galleotti. *Onkel-Rollen* faaes hos Hr. Bogtrykker Sebbelow i store Fiolstræ- No. 28 for 1 Mk. *Bødkeren* faaes i den Gyldendalske Bogladé for 1 Mk. og 4 Sk.

Der var temmelig fuldt Huus. Ideen til Onkelrollen er ret artig, men i Oversættelse hos os vil det neppe nogensinde gjøre Lykke. Dette Stykke bør nok, som de fleste franske Stykker gaar med Raskhed og Fasthed i Rollerne. Hr. Frydendal som Dorval var vist ganske paa sit Sted, men Hukommelsen slog ham fejl. Hr. Saaby har ganske det franske Væsen og forstaaer vist nok Rollen men følgende Ting vil man dog henstille til denne flittige Skuespillers Opmærksomhed: om det er rigtigt at han siger sin anden Replik i syvende Scene, uden at sees af Tilskuerne, saa og om Maaden, hvorpaa han i sextende gjenkiendte sin Onkel var den meest passende. Md. Foersom forekommer Anmelderen at have forbedret sig meget til sin Fordeel. Intet blev denne Aften modtaget med saameget Bifald, som Hr. Poulsens og Mad. Schalls mesterlig udførte pas des deux i Linna og Valvais. Veteranen Hr. Vejle morer stedse Publikum og vinder Bifald. Mad. Biörns mesterlige Pantomime blev ej nok paaskjønnet. Stykket *Bødkeren* gik, som det plejer, godt, saavel i Henseende til Spil somog i Henseende til en Saabyes,

en Knudsens, en Md. Dahlens Udførelse [af Saagen].

I Aften opføres *Barberen i Sevilla* og en Entre.

For den Læsende Verden.

Öhnlslagers Digte. (Fortsat.)

Bogen slattes med *Sanct Hansaftenspil*, et Stykke, der er en Efterligning af Göthe og Tieck. Ideen har Forfatteren laant af Göthes: das Jahrmarkt-Fest zu Plundersweilern, men naar han lader en Eeg og en Sanct Hansorm holde patheticke Taler, naar han lader en Poppie recitere en lang, kjedsommelig Ode, naar han lader Döden i en Vise, der har et meget muntert Versfald, syngende om ringlende Dands og danglede Dands, om ringlende Been og dinglede Been, da viser han sig heri som en troe Efterligner af hin Tieck, som han selv anpriser S. 249, men hvis Usselhed Merkel tilstrækkelig har lagt for Dagen i sine kritiske Breve, der udkommer i Berlin, til stor Fornøjelse for de tyske Kraftgenier. Uagtet slige Synderligheder indeholder dette Stykke dog meget godt, mangt et vittigt Indfald, skjønne Naturmalerier, Steer af Ild og Kraft og Følelse. Ogsaa ved Forfatteren ved Scenernes og Tonens Afvexling at underholde Læseren. Kun Skade, at han ogsaa søger at gjøre Opsigt ved Angreb paa vore agtede Digtere Saaledes gjør han sig t. Ex. S. 247 lystig over følgende Linier af Thaarup:

Den, som med Ord sin Fryd kan male,
Hans Sjæl er arm paa Fryd.

Dette er ikke det sande Genies Gang. Det hæver sig over andre ikke ved Forsøg paa at ned-sætte dem, men ved sin egen straalende Flugt op til Udödelighedens Tempel.

Her slutter Resensenten med det Önske og Haab, at han vil uddanne sit sande poetiske Tå- lent ved at studere gode Mönstre, ved flittigen at bruge Filen, förend han udgiver, ved at raadfrø sig med Mænd, hvis dannede og sikke Sinag kunde vejlede hans, f. Ex. med en *Sander* eller en *Rahbek* og ved for alting at huske hin gyldne Regel af Storm i en af hans Fabler, at det er ikke ved at skrive meget, men ved at skrive godt, at man bliver udödelig.

Dette Blad tilbringes Subskribenterne for 2 Sk. Nummeret.

De
Forsendelse
allere
Støberhaverne

til
med Posten
privilegerede
Sideret.

Fredagen den 22de November.

At disse Siderer trykkes og udgives ugentlig tvende Stykker paa Brodrens Besling.

Skrivelse fra London den 8de November.

Til Admiralitetet er i Forgaars indløben følgende nærmere Efterretning om: aende vor Flaades store Seier over den combinerede fransk spanske Flaade:

Euryalus paa Høiden af Cap Trafalgar den 22de Octbr. "Det sørg- lige Tab af Viceadmiral Lord Viscount Nelson, som i det sidste Slag faldt i Seierens Stund, vdaalægger mig at indberette, at det meldtes Chefen den 19de fra Vagtskibene i Kadixbugten, at den for- enede Flaade var gaaet under Seil; da de seilede med lader vestlig Vind, sluttede Nelson, at de vare bestemte til Mid- delhavet, og satte strax alle Seil til, for at noge Strædet med den brittiske Flaade, bestaaende af 27 Skibe, hvoraf 3 paa 64; men der underrettedes han af Capit. Blackwood, at de ikke havde gaaet Strædet ind. Mandagen den 21de ved Dagningen, Kap Trafalgar i D. t. S. 6 til 7 Svemle, saaes Fienden 6 til 7 Mile østlig, Vinden omtrent Vesten og lader. Admiralen gav strax Signal at holde af i to Kolonner, saaledes som i Seilelinie; en Angrebmaade han havde forud anvist, for at undgaae Uleiligheden og Forsin- kelsen ved at danne Slaglinie paa sædvanlig Maade. Fiendens Linie bestod af 33 Skibe (hvoraf 18 franske og 15 spanske) under Overansjersel af Admiral Villeneuve; Spa- nierne under Gravinas Befaling, gik over Stav, laae Nordlig an, og dannede Slaglinie med stor Tæthed og Næ- agtighed; men som Angrebsmaaden var usædvanlig, saa var og deres Linies Form ny, den dannede en Halvmaane, indgaaende mod V. — Saa at jeg ved at holde ned paa deres Centrum fik boade deres Fortogt og Agtertogt tværs agterlig ud; før der syredes var hvert andet Skib omtrent en Kæbelængde til Luvaris før dets Formand og Estermand, dannende et Slags dobbelt Linie, der syntes tværs fra kun at lade liden Afstand mellem dem: og alt dette for magelige Seil. Admiral Villeneuve var i Bucentaure i Centrum, og Prindsen af Asturias viste Gravinas Flag i Agtertogten;

men de franske og spanske Skibe vare blandede sammen uden noget Hensyn til at udgiøre nationale Eskadrer. — Davor Angrebmaade forud var bestemt og uddelt Flagofficererne og Capitainerne, vare saa Signaler nødvendige, og der gjordes blot Tegns at holde tæt Linie under Nedseilingen. — Admiral Nelson førte Luu Kolonnen, ombord paa Victory, og jeg, ombord paa Royal Sovereign, førte Bakolonnen. — Slaget begyndte Kl. 12 ved det at de forreste Skibe af Kolonnerne brød igiennem Fiendens Linie, Admirals ved det 10de Skib forfra, og min ved det 12te fra det Agter- ligste, ladende Fiendens Fortogt ganske urørt, hvert føl- gende Skib brydende igiennem, allevegne, tæt agter sin Formand, og syredes lige for Rundingerne af Fiendens Kanoner. Kampen var haard. De fiendtlige Skibe sag- rede med en Tapperhed, der gjorde deres Officerer megen Ære, men Angrebet var uimodstaaeligt, og det behagede Forsynet at forunde Kongens Vaaben en fuldstændig og vrel- fuld Seier; omtrent Kl. 3, da mange af de fiendtlige Skibe havde strøget, skiltes deres Linie; Admiral Gravina for- enede 10 Skibe med deres Fregatter i Lu og stod ad Cadix. De 5 forreste fiendtlige Skibe af Fortogtet gik over Stav og holdt sydlig til Luvar af den brittiske Linie, og mistede under Fægtning det agterste; de andre 4 slap, efterladende til Kongens Flaade 19 Linieskibe (hvoraf 1 af første Rang, Santissima Trinidad og Santa Anna) med 3 Flagofficerer, Admiral Villeneuve, Don d'Aliva, Viceadmiral, og den spanske Contra-Admiral Don Esueros — (her berømmes Flaadens Officerer og Mandskab). Achilles, en fransk 74, kom i Brand, formodentlig ved de Franskes Forseelse, efter at den havde strøget og sprang; 200 af dens Mandskab red- dedes af SkibetTenderne. — En Omstændighed under Slaget giver det stærkeste Beviis paa den brittiske Søermands Uover- vindelighed; Temeraire entredes enten af en Handelsk, eller efter Plan, af et fransk Skib paa den ene og et spansk Skib paa den anden Side. Efter en rasende Fægtning, blev de

allerede flag nedrevne og det brittiske heist istødet. — Et saadant Slag kunde ikke andet end medføre stort Tab. Allerede først begynde vi den uheldige Nelson (her følger endel Lovtaler); han fik en Musketkugle i det venstre Øystr under Midten af Slaget, og sendte en Officer strax til mig med sit sidste Farvel, og døde strax efter. Ofsaa Capitainerne Duff og Cooke faldt og endel andre Officerer. Jeg frygter, at Taket paa de faldne vil findes meget stort. Det opkomme Uveir lige siden Slaget har hindret mig fra at faae Listerne. Royal Sovereign har mistet sine Mastes paa den ravende Fokmast nær; jeg lod derfor under Slaget Euryalus giøre mine Signaler, og gif siden der ombord, for desletterer at give Ordre og samle Skibene. Den hele Flaade var nu i en færlig Stilling, mange Skibe masteløse, alle bekkadigede og kun 13 fævne Vand uden for Trafalgar Skiar, og da jeg gav Signal at ankre, vare faa Skibe istand dertil, da deres Touge vare overskudte. Men det samme Forryn, der hjalp os igiennem saadan en Dag, bevarede os om Natten, da Winden løb nogle Stræger om og drev Skibene udad, undtagen 4 af de tagne masteløse Skibe, som nu liggje for Anker ved Trafalgar, og som jeg haaber vilde der kunne ride Veiret af o. s. v. Collingwood.

2 Dage senere har Admiral Collingwood affendt følgende Rapport: "Euryalus uden for Cadix den 24de October. Siden mit Sidste har jeg fristet en bestandig Række af Uheld, men af en Art, som ingen menneskelig Klogskab eller Indsigt kunde afværge. Den 22de om Morgenen bleste det op med en stærk Siden, med Byger, som dog ikke hindrede Officererne og Mandskabet paa de Skibe, der vare styrkelige, at faae mange af Priserne fat (13 eller 14) og buyre dem vesten ud, hvor de samlede rundt Royal Sovereign, der slæbtes af Neptune; men den 23de blev Uveiret stærkere, og Søen gif saa huul, at mange brak Skærbouget og dreve langt i Læ, før man igien indhentede dem, og nogle af dem, som benyttede sig af den mørke og urolige Nat, kom for Winden, og ere maaffee drevne paa Land og sunken. Om Eftermiddagen samme Dag holdt Levningen af den forenede Flaade, 10 Linieskibe, der ikke havde lidt meget. Optomod min ådsprede og ramponerte Flaade i Læ, som om den vilde angribe, hvilket nødte mig til at samle en Magt af de friskeste Skibe, og formere Linie i Læ til Forsvar; alt dette finkede Frembringelsen af Skrogene, og, da Uveiret vedblev, bestemte jeg mig til at ødelægge alle de Skrog, der vare længst i Læ, og som man kunde faae Gølkene fra, da jeg anskaae deres Besiddelse mindre vigtig end den Fare der var, at de igien kunde falde i Fiendens Hænder; men at ødelægge dem var vaanselig nok i en saadan Sægang. Jeg haaber dog det er bleven udført for største Delen, da jeg betroede det til de erfarenste Officerer. Capitainerne af Prince og Neptune klarede Trinidad og sank den. Capitainerne Hope, Bayntun og Malcolm, som i dette Dieblisk stødte til Flaaden før Gibraltar, fik Ordre at ødelægge 4 andre. Rodoubtable sank bag Sviftsure mens den var paa Slødetang. Jeg tvivler ikke paa, at jo Santa Anna er sunken, da dens hele Side var styrt ind; og deres Tilstand er i det Hele saadan, at jeg tvivler om at bringe nogen i Havn, med mindre Vi-

ret stiller af. Jeg haaber, at denne Beslutning, som var nødvendig, bifaldes. Admiral Villeneuve er ombord hos mig. Viceadmiral Aliva er død. Ved bedre Veir vil jeg sende alle Slags Officererne hjem i en Fregat, og tillige Slagene, hvis de ikke gaar til Wunds, før at lægges for Hs. Majestæts Fødder. Der var 4000 Tropper ombord under General Contamin, der ogsaa er taget. — Collingwood."

Ranonernes Torden forkyndte strax denne vigtige Begivenhed. Alle ilede til Admiralitetet for at faae nærmere Underretning om det Førefaldne; men paa Tilbageveien mødte man en stor Deel, som med Taarer i Øinene forkyndte en Seier, der havde kostet den brave Admiral Nelsons Liv. De kongelige Faner vajede fra alle Taarne og man ringede med alle Klokker.

Om Aftenen fandt en Illumination Sted i Londons offentlige Bygninger. Theatret høitideligholdt ligesledes Seieren og tillige den brittiske Helts Død. En Dødsang blev fremsagt til hans Hæder. Næste Aften bleve alle Huse illuminerte i London og Gaderne vare propfulde af Mennesker til langt ud paa Natten. Hvor ingen Lys saaes bleve vinduerne slagne ind.

Lord Nelsons sidste Diebliske.

Saa snart Admiral Nelson ved et Skud fra Trinidads Mers var bleven saaret lod han sig bringe ned ira det øverste Dæk i Kabytten. Chirurgen vilde strax undersøge Saaret. Lord Nelson, som imidlertid faae flere Saarede, bad ham bte, indtil Røden kom til ham. Paa Saarlægens Ansigt kunde Nelson strax see, at Saaret var dødeligt; han kaldte derfor strax paa en Officer, som han sendte med sin sidste Hilsen til Admiral Collingwood. Med fuldkommen Kiolighed udstedte han derpaa sine videre Ordre, og spurgte adskillige Gange, hvor mange fiendtlige Skibe der allerede havde strøet deres flag. Da man bragte ham Efterretning om, at stedse flere og flere Skibe strøge deres flag, syntes han at blive munter. Ved hans Kræfters Aftagelse var de tagne Skibes Tal allerede 15. Kort før hans Død fik han den Tidende, at Santissima Trinidad havde overgivet sig, hvorved han følte særdeles Glæde. Han lænede sig derpaa i Capitain Hardys Arm, takkede Gud, som havde kronet hans Død med Seier, bad, at man vilde bringe alle hans elskede Venner hans sidste Besiguelse, og døde derpaa under de Tilstedeværendes Klager og Taarer. Hans sidste Signal før Slagets Begyndelse var følgende: "Engkland venter, at enhver vil giøre sin Pligt." Capitain Hardy, hans Skibscapitain, som saae, at Skarpskytterne fra det fiendtlige Skib Trinidads Mers og Seil især fyrede paa Officererne, bad Nelson adskillige Gange at tage Overkiolen paa, fordi Ordrene ere paa hans Kiolen alt for meget udmærkede ham, men dette vilde han ikke. Ruglen, som traf ham i Øystrøet, gif igiennem en af Ordensstierne. Hans Liv bliver sørt hertil i Westminster og skal hensættes i Westminster-Abbedie. Lord Nelson havde nylig fyldt sit 47de Aar og netop saamange fiendtlige Skibe har han erobret i sin Levettid.

Sæslaget den 21de Octbr. er et af de største, som nogens

finde er leveret. 60 Linieskibe kægtede imod hinanden. Da Havet var stille den Dag, traf næsten hver Kugle.

Admiral Collingwood, siger man, skal udnævnes til Rigets Pair. Admiral Duckworth er stødt til hans Flaade.

En af vore Aftentidender, the Star, indeholder den Efterretning, at en Courree skal i Eftermiddags have bragt behagelige Efterretninger til Admiralitetet. Sir Sidney Smith er afsæilet mod Boulogne med en Mængde smaa Krigsskibe, Bombardeer-skibe og Explosions-Maskiner. Man forsikrer, at Expeditionen med den fiendtlige Flotille sammesteds skal have haft et lykkeligt Udfald; imidlertid er endnu intet officielt desangaaende bleven bekendtgjort.

Admiral Mitchell er i Forgaars igien seilet til Texelen med 6 Linieskibe.

Vor Raadssaade for Vrest er bleven adspredt ved Storm; men er igien lykkelig bleven forenet.

Admiral Calder er i Gaar kommen til Portsmouth. En Krigsret skal efter hans eget Forlangende holdes over ham.

Regjeringen skal nu være bestemt til at sende et Korps af 40 à 50000 Mand til det faste Land.

Man forsikrer nu almindelig, at Volontairsystemet skal noget reduceres næste Aar, for at hielpe paa Hvervingen for den regulære Armeé.

Fregatten Egyptienne har taget et Skib af en fiendtlig Convoy, som var bestemt fra Bilbao til Rochefort og adspredte Resten, som bestod af 20 Skibe. Den fiendtlige Fregat, som eskorterte Convoyen, endkom.

Stocks: 3 per Cent ved. 58½. 3 per Cent cons. 5½.

Omnium 5.

Skrivelse fra Stockholm den 8de Novbr.

Just som Kongen af Sverrig var ifærd med at gaae ombord til Pommern, udtædede han følgende til den svenske Nation: Vi Gustav Adolph o. s. v., gjøre vitteligt, at da vi tiltraadte vort Riges Bestyrelse, havde ulykkelige Statsomveltninger allerede i flere Aar hærjet Frankrig, og foruden de skrækkelige og blodige Optrin de indenlands forvoldte, udbredt Evedragt, Oprørsaad og Krig over en stor Deel af Europa. I de følgende ni Aar har den franske Revolution ei ophørt at arbejde imod den almene Ro og at tildrage sig alle Regjeringers Opmærksomhed. Trygge ved det svenske Folks Trofasthed og en gunstig Fraliggenhed, skuede Vi uden Fare Partiernes vilde Rist om Vældet over et sødret Land forestillende Os, at de alt fristede store Ulykker, som Splid og Flervælde avlede, skulde omsider tilbagebringe Orden og en fast Regjering, til Ro og Sikkerhed for det franske Folk selv og for andre Stater; men dette glade Haab opfyldtes ei. Ofte skiftedes vel Styvere, men aldrig deres for Europa skadelige Grundsetninger. Ikke allene vedbeholdtes disse under den konsulære Regjering, men jo mere Magt der samlede i Førstekonsulens Haand, desmindre agtedes paa Ret og Billigheb. Alt spofredes for en Vergjærrighed, som satte sig over Folket, Traktater, og selv den Afgjælse, som Regjeringer for deres egen Skyld vise hinanden. Af det ældgamle ærværdige franske Kongehus har en værdig

Ættings og Prindses Blod for ikke længe siden rundet for voldsom Haand. Denne gyselige Gierning var ikke allene et Exempel paa den franske Regjeringens Begreb om Lov og Ret, men selv en Forskiag paa dens Statslære, og gav i begge Henseender, alle Regjeringer en stærk Advarsel. Da nu foruden disse Indgreb de store Magter tilstedt i Underhandlingerne sølte Kauget af Frankrigs uimodstaelige Magt, de mindre Stater ved Tvang og List forvandledes til Provindsler; saa syntes Faren saa almindelig som overhængende, og der var ingen Stat mere saa aflaggende at den jo truedes. — Frugtesløse vare de retmæssige Deklamationer Vi gjorde hos den franske Regjering om Erstatning for de betydelige Fordringer, flere af Vore Undersaatter have tilgode hos den franske Regjering for ulovlige Kaprier, egenmægtige Befragtelse, samt utilbørlige Beslag paa Lidninger; Uretferdigheden stred til den Yderlighed, at den svenske Handel, med ikke lidet Tak, nu i 9 Maanedder har været lankbundet i de franske Havne. — Saadant kunde ikke andet, end styrke Begrebet om ovennævnte skadelige Udsigter, og hos Os, saavel som uden Tvivl hos hver oplyst og redelig svensk Mand, oplive Længselen efter en megtig Modvægt mod en Magt, som saa tydelig tragtede efter Overvældet, og saa ulovlig nyttede alle Midler til at naae det. — Siden ingen Stat har været megtig nok til at undgaae Forurettelse, haabede Vi, at den almindelige Erfaring endelig skulde ene de Fornærmede til med sælles Styrke at modstaae det Aag, der efterhaanden stræffedes over dem alle. — Denne Tidspunkt indtraf, og Europas største Magter have reist sig til Kamp for deres gamle Værdighed og Selvstændighed. Vi som allerede have staaet i ældre venskabelige Forhindelser med dem alle, som deltagte med dem i samme Formaal, have endnu nærmere forenet Os med dem, og haabe med Forsynets Bistand, at virke med dem til Almeentryghedens Gienbringelse. Derfor overgaae Vi nu til Pommern med endeel af Vor Hær, at forene Os med en der samlet, og under Vor Kommando staaende, russisk Styrke, og videre at handle, med det Eftertryk og paa den Maade, som Omstændighederne medføre. — Vi forvente i dette Bort lovlige og vigtige Forehavende, at følges af Vort troe Folks Vilsignelser og Forsønner, saa vist som det er Vort Formaal at stride for det Fremtids Selvstændighed og det svenske Navns Ære. Og som Vi attraae, at Foretningerne i Vor Graværelse kunne gaae jævnt og uafbrudt frem, saa have Vi fundet for godt at forordne: Regjering, og til dens Lemmer udsæet og kaldet: Sverrigs Ni. Edroft o. s. v., Grev Wachtmeister, Overstatholderen o. s. v., Grev Ugglas, Krigskollegiepræsident, Gen. Luth. Baron Cederström, Kansellipræsident Baron Ehrenheim, Hofkansleren, den tjenstgjørende Gen. Adjutant for Armeen, og den tjenstgjørende Gen. Adjutant for Flaaden. Vor naadige Villie og Befalinger derfor til alle Vore troe Undersaatter og Embedsmænd, hæv og lave, at de lydigen efterkomme hvad den nu af Os naadig forordnede Regjering i Bort hæv Navn og paa Vore hæv Regne kyder og befaler o. s. v. Marsvinsholm ved Ystad den 31te October 1805 Gustav Adolph." —

Skrivelse fra Wien, den 9de Novbr.

Keiseren, den keiserlige Familie, Cabinetsministrene, Grev Coloredo og Vicekansleren Grev Cobenzlere afsendte til Oksim å g. I hvorhen det diplomatiske Corps ogsaa har begivet sig.

De russiske keiserl. Troppers Arriergarde blev den 5te d. M. om Eftermiddagen angrebet ved Kammelbach af en Avantgarde paa 10000 Mand, hvilke, efter Gaugernes Udflugende, endnu 30000 Mand fulgte. Uaget Fienden med stor Bravour blev drevet tilbage med Bajonetten, fandt dog den en Chef commanderende Generallicutenant Kutusow det nødvendigt, at trække sig tilbage til Wisk, fordi en betydelig fiendtlig Colonne truede hans Flanke.

Den østerrigsk-russiske Armee ved Donau har faaet Ordre, at trække sig langsomt tilbage. Russerne under General Kutusow forinere Centrum, General Riemayer venstre og Grev Wersveld højre Fløj af denne Armee, der snart vil blive forstærket til 10000 Mand.

Ritmester Scheibler har Natten til den 5te d. M. med 230 Mand overrumplet en fiendtlig Post ved Linz, uden at miste en eneste Mand. Den fiendtlige commanderende Officier, en Dragonofficier og omtrent 30 Dragoner slevne dræbte og 2 Krigscommissairer, 3 Officierer, 18 Dragoner og 23 Sapeurs bleve fangne; 28 Heste bleve gjort til Bytte; alle, som ikke bleve fangne eller dræbte, undkom i Mørket. Keiseren har udnævnt Ritmesteren til Major.

Den Proclamation, som blev udstedt i Wien den 28de f. M. var følgende:

Vi Franz den Anden, af Guds Naade valgt romersk Keiser, Arvekeiser til Østerrig &c. &c.

Frankrigs Keiser tvang mig til Krig. For hans Higen efter Ere, for hans Lidenskab, at tilvinde sig en Erobrers Navn i Verdenshistorien, synes Frankrigs, ved hellige Forbund bekræftede, saa meget alt uvidede Grantfer endnu steds meget for snevre. Alle Vaand, hvor paa Europas Liv og Død beroer, ønsker han at have samlede i sin Haand. De skønnere Frugter af den forhævede Cultur, enhver Lykke for Folket, som Fred og Frihed medfører, Alt, hvad der ligeledes maa være arverdigt og dyrebart for ham, som et stort Folks Behersker, skal forkyndes ved Erobrings-Krige, og saaledes den større Deel af Europa tvinges til at hylde Frankrigs Dyd og Frankrigs Bink.

Alt, hvad Frankrigs Keiser gjorde, truede os lovede, bebudede denne Plan. Han agtede ingen Førefilling, som erindrede ham om Folkerettens Sagtaalelse af de hellige Forbund og de første Afgifter imod fremmede uafhængige Stater. Saaledes tilbagesigtede hans Ruslands Mægling, saaledes hiin Skridt, som jeg, bestemt ved Min Værdighed og Mit Hjerte, gjorde til Rolighedens og Sikkerhedens Bedsigelseløse i Mine Stater og for at tilvejebringe den almindelige Fred. Tydelige vare hans Hensigter og Intet Bakt var tilbage imellem Krig og værgelas efterhaanden at underkaste sig Uaget!

Under saadanne Omstændigheder modtog jeg den Haand, som Ruslands Keiser, fuld af ædel Følelse for Retfærdighed

og Uafhængighed, tilbød mig til Underkastelse. Langt bortfærnet fra at ville angribe Frankrigs Keisers Trone, erklærede vi, med vedholdende Blik paa Freden, som vi saa aabenhiertig og inderlig ønskede, i hele Europas Paasyn: I intet Tilfælde at tage Deel i Frankrigs indvortes Antiggender, eller at ville forandre noget i den nye Form, som Tydske Land, i Følge Lunevillers-Freden, havde erholdt. Fred og Uafhængighed var det eneste Maal, efter hvilket vi stræbte; ingen argværrige Hensigter, ingen mig paadigtet Plan at erobre Bapern, blandede sig deri!

Den Frankrigs Behersker, som foragtede Rolighed, hørte ikke denne Stemme. Indsluttet i sig selv, kun ihjelsat med Udvidelse af sin Storhed og sit Esherredsnæme, sammentrak han sin hele Magt, tvang Holland og Churførsterne af Würtemberg og af Baden til at foræne sig med ham, medens hans hemmelige Allierede, Churførsterne af Pfalz, utro hans mig hellig givne Ord, frivilligen forenede sig med ham, overtraad paa en fornærmende Maade Kongen af Preussens Neutralitet paa samme Tid, som han havde igientaget sammes ubrødelige Sagtaalelse, og ved disse voldsomme Forholdsregler lykkedes det ham, at gaae omkring, affiere, og, efter et tappert Modværge, endelig at tvinge en Deel af hine Tropper, som jeg havde opstillet ved Donau og Iller, til at give sig fangen.

En Proclamation, mere ophidsende end nogen, som Terrorismen i den franske Revolution frembragte, var bestemt til at begejstre de franske Hære til det højeste Maserie.

Lad kun Krig-Lykens Ruus eller en fiendtlig sindet og uretfærdig Hevners Land beherske Fienden! Rolig og fast staar jeg i Kredsen af fem og tyve Millioner Mennesker, som ere dyrebare for Mit Hjerte og Mit Huus. Jeg har Ret til deres Kierlighed; thi jeg vil deres Lykke. Jeg har Ret til deres Medhjælp; thi hvad de vove for Tronen, vove de for sig selv, for deres Familie, for deres Efterkommere, for deres Lykke og deres Roelighed; de vove det for Bedligeholvelsen af alt det, der er dem helligt og dyrebart.

Med Kraft reiste der østerrigsk Monarchie sig af hiin Storm, som i de sidste Aarhundreder truede det. Dets indvortes Kraft er ubesejret. Endnu besieles de gode og retfærdige Mennesker, for hvis Lykke og Rolighed jeg strider, at den gamle Fædreneløds Land, der er bereed til enhver Handling og ethvert Offer, for at redde hvad der maa reddes: Trone og Uafhængighed, National-Ere og National-Lykke!

Al denne Mine Undersaatters Fædreneløds Kierlighed Land venter jeg med høi og roelig Tillid alt Stort og Godt; men frem for alt: Enighed og fast, hurtig, modig Samvirken til Alt, hvad der bliver forordnet, for saalænge at holde den raske Fiende fra Grændserne, indtil hiin store og vigtige Hjælp kan virke, som Min hvide Allierede, Keiseren af Rusland og andre af Frankrigs Behersker forhen og nu nylig haardt fornærmede Magter have bestemt til Kamp for Europeas Frihed og Troværnens saavel som Nationernes Sikkerhed. Ikke altid vil Lykken vige fra den retfærdige Sag og Regenternes

Enighed, deres Folks høie mandige Mod og Selvfølelse vil snart bringe de første Uheld i Forglemmelse. Freden vil atter blomstre; og i Min Kierlighed, Min Taknemmelighed og i deres egen Lykke vil Mine troe Undersaatter finde en riig Erstatning for hiint Offer, som jeg maae jordre, for at vedligeholde deres Selvfølelse.

Wien den 28de October 1805.

J. Hs. Keiserlige og Kongelige Majestæts Navn
og paa udtrykkelig Befaling.

Franz Greve von Saurau,
Landtyrskelig Hof-Commissair.

Skrivelse fra Paris den 1te Novbr.

Den italienske Armæes tredie Bulletin, dateret Vago, den 3te October. "Efter Trefningen den 30te havde Armæen taget en Position ved Vago, 2 Mile paa denne Side af Caldiero. Den 3te om Eftermiddagen Kl. 2 angreb den Fienden paa hele Linien. General Molitor angreb den venstre Fløi, General Gardanne Centrum og General Dubesne den høire Fløi. Disse Angreb blev godt udførte. Byen Caldiero blev erobret under det fryderaa. Keiseren leve! Fienden blev forfulgt til Bakkerne. Kl. 4 $\frac{1}{2}$ lod Prinds Carl sit Reservecorps, bestaaende af 24 Grenadeerbatailloner og endel Regimenter, rykke frem. Slaget blev nu heftigere. De franske Tropper viste deres sædvanlige Mod. Cavalleriet gjorde adskillige og stadse lykkelige Angreb; Reservecorpsets Grenadeerbatailloner angreb paa samme Tid og Bajonetten afgjorde Dagens Sliebne. Fienden havde ladet over 30 Kanoner, som stode i hans Forkædsninger, spille. Uagtet hans valende Modstand blev han drevet tilbage og forfulgt til sine Forkædsninger paa hiin Side af Caldiero. Vi have gjort 3500 Mand til Fanger. Baldpladsen var skjult af Østerrigere. Deres Dødes og Saaredes Antal er i det mindste lige saa stort, som deres Fangers. Prinds Carl har forlangt Stikhand, for at lade de Døde begrave. Bort Tab er ubetydeligt i Sammenligning med Fiendens. Dyrregeneralen giver sin Armæes Mod og Hengivenhed sit Bisid; han vil i alle bekjendte de skønne Handlinger, som have udmærket denne Dag og forelsæge Keiseren de brave Folks Navne, som Æren derfor tilkommer."

Den italienske Armæes fierte Bulletin, dat. Montebello den 2den Novbr. "Efter Slaget den 3te Novbr. blev en fiendelig Colonne skilt fra General Rosenbergs Corps ved vor Position ved Caldiero og var General Serras's Bevægelser; og var saaledes afskaaret, at den hverken kunde naae Dalene eller stæde til sin Armæe i Wien. Den trak sig den 1ste Novbr. til Bakkerne ved St. Leonard, hvor Marschal Massena lod den ved en Adjutant opfordre, at strække Gevær. General Hillinger, som commanderede Corpset, erklærede, at han vilde fægte. Marschallen lod derpaa det fiendelige Corps aldeles omringe af 4 Grenadeerbatailloner under Generalerne Charpentier og Solignac, og opfordrede paa ny Fienden, som ogsaa søjede, at han maatte beslutte sig til at strække Gevær. En Capitulation blev opstillet; hvorved 5000 Fanger faldt i vor Magt med Vaaben og Bagage, 70 Officerer, 1 Brigadier, 1 Oberst, 1 Major, 80

Heste o. s. v. Prinds Carl, der saae en Colonne af sin Armæe afskaaret, og frygtede at blive courneret i sin Position, tænkte paa sin Retraite. Man erfarede, at han havde gjort nogle Bevægelser om Natten. 3 Dagbrænninger blev stærke Detachements udsendte, for at recognoisere, og General Espagne forfulgte Østerrigerne med de ridende Jægere og Voltigeurerne, hancellerede med hele Dagen og gjorde 600 Mand til Fanger. Vi befælte Montebello i Dag. Armæen fortsætter sin Marsch i Morgen."

Capitulation imellem Generalerne Solignac og Hillinger, dat. Cata Albertini, den 2den Novbr. 1) De østerrigiske Tropper under General Hillingers Commando blive Krigsfanger. 2) General Hillinger og alle hans Officerer beholde deres Kaarder, Heste og Bagage; de vende tilbage til Østerrig paa deres Resord, ikke at tiene mod Frankerig, førend de ere blevne udræbde. 3) Soldaterne strække Gevær, førend de marschere ind i Verona, de beholde deres Bytte. 4) Alle østerrigiske Saarede, som ere i Egnet af Paganò og Grazzaro, bringes til de franske Hospitalet. 5) Da Hs. Majestæt Keiseren af Tydsklands Tropper have fægtet med første Mod og først capituleret i det Dieglig, da dt vare aldeles omringede, saa vil den franske Armæe gjøre alt for dem, hvad man skylder det militaire Mod.

Moniteuren meddelede følgende officielle Efterretning fra Italien. "Den 2ten November blev 6000 Østerrigere fangne uden for Verona. Denne Colonne var kommet igiennem Biergene og skulde falde den franske Armæe i ryggen. 300 Mand af det 22de Reg. let Inf. opholdt den fiendelige Colonne, bestaaende af 6 Batailloner og 1 Husarscadron, en Time, og da de havde faaet en Forsterkning af 1500 Mand, tvang de dem, at strække Gevær."

General St. Cyr er i fuld Marsch med 22000 Mand fra Kongeriget Napoli, for at forstærke Marschal Massena. Kongeriget Cerurien skal besættes af spanske Tropper.

Moniteuren indeholder den store Armæes 14de, 15de, 16de og 17de Bulletin. De indeholder, foruden de forhen meldte Efterretninger, følgende: "Da Prinds Murat forfulgte Fienden den 3te October, dækkede 8 Batailloner Russier Retraiten. En russisk General og en østerrigisk Husaroberst blev dræbte. General Bisson fik en Kugle i Armen; General Caffarelli er bleven udnævnt til Commandeur af hans Division. I blandt de erobrede Kanoner var 2 russiske. — Marschal Bernartte lod den fiendelige Colonne, der trak sig tilbage til Kärnthen, forfølge af General Klermann. Ved Golling kom det til en Trefning, hvori 500 Østerrigere bleve fangne. — I Linz fandt man mange Syge i Hospitalerne, hvoriblandt 100 Russier. Man fik nogle Fanger, hvoriblandt 50 Russier."

I Saar blev en Politiforordning udstedt, som forbyder alle, at trænge sig frem til Bauen, under Paaskud, at veksle Dankedler, naar de ikke kunne fremvise Mairens skriftlige Tilladelse dertil. I den derom aflagte Beretning siges der. "De Naatrængende bestaae for det meste af Borgere, for hvilke rede Penge ere aldeles nødvendige; men der findes ogsaa Kagekærlige og under tiden Savtyve iblandt dem,

hvorded der let kan gives Anledning til Excesser, hvilket Politiet maa forebygge. Mairerne som kiende deres Borgerses Liv, skulle derfor inddele et vist Antal Deviser til Biermænd af Bantfedler, hvilke skulle faae deres Sedler veriede i rede Penge." — Ministeren for den offentlige Skat har bekendtgjort, at Banken har tilstrækkelige Summer i Forraad.

Skrivelse fra Regensburg den 11te Novbr.

Baron Albini har i Churerkantslerens Navn gjort Rigsdagen en under nærværende Omkændighed meget mærkelig Erklæring, der indeholder det Ønske, at den tydske Rigsforsamling maa vedligeholdes, og en god, ærefuld og varig Fred udvirkes.

Den 1ste d. M. marscherede over 50000 Mand franske Tropper igiennem Alt. Døtting til Østerrig. To Dage forud passerede Keiser Napoleon selv derigennem. Overhovedet vedvare de franske Troppers Marscher fra Frankrig igiennem Schwaben og Bayern uafbrudt. Saaledes passerede den 2den d. M. nogle tusinde Mand Cavallerie igiennem Ulm, og den 4de 6000 Mand Dragoner til Guds her forbi til Jnn.

Fæstningen Kufsteins Erobring af de bayerske Tropper var overmaade blodig. Stormen mislykkedes to Gange. Derpaa steg General Deroy af Hæsten og stillede sig i Spidsen af Tropperne, hvorpaa det tredie Angreb lykkedes, men Generalen blev saaret.

Keiser Napoleon har givet den bayerske General Brede Vreslegionens Orden og Rang med en fransk Divisionsgeneral.

Skrivelse fra Erlangen, den 12te November.

Keiser Napoleons Hovedkvarter var den 4de i d. M. i Jps. Om Aftenen ankom en Deputation fra Magistraten i Wien dertil og fik Audience. De Deputerede bade Keiseren, at han vilde behandle Staden Wien med Skaansel, ifald han rykkede derind, da de uslykkelige Indbyggere ingen Skyld havde i Krigen. Keiseren skal have svaret Deputationen, at han vilde behandle Staden Wien med Edelmodighed, dersom man ved hans Ankomst frivillig aabnede Portene for ham.

De bayerske Tropper erobrede den 5te det tyrolske Nas Scharniz ved Storm, efter at de havde gjort to frugtesløse Angreb, hvori de mistede mange Folk ved Skarpskytternes Ild og ved Klippestykker, som man styrkede med paa dem. Den 6te marscherede de til Inspruck; de fik mange Fanger og erobrede et betydeligt Antal Kanoner.

Et fransk Corps skal være trængt ind i Bøhmen og allerede være ankommen til Pilsen.

General Wolfskehl, der har sat hele Dvre-Schwaben i Contribution er nu bleven omringet af Marschallerne Ney og Angereau og har ingen anden Udvej, end at retirere til Schweiz.

Landgreven af Hessen-Darmstadt er igien ankommen til Darmstadt med sin Familie. Hans Militair, der var blevet affædiget paa en ubekemt Tid, er igien blevet indfaldet og skal, saasnart det er complet, marchere til Westphalen, for at forene sig med den preussiske Neutralitets-Cordon.

Skrivelse fra Amsterdam, den 14de November.

Breve fra Cadix melde, at Viceadmiral Rossily, der skulle commandere den forenede fransk spanske Flaade, var ankommen til Cadix 3 Dage efter at Flaaden var løbet ud. Capitain Cosimao, der commanderede Linieskibet Plato, har med Hielp af nogle Fregatter befriet 3 spanske Linieskibe, som vare tagne af Engellænderne, og ført dem til Cadix. Nogle spanske Skibe skulle have taget Flugten til Carthagena.

Skrivelse fra Schlesien den 14de Novbr.

Efterretninger fra Wien af 11te d. M. melder følgende. "I Morgen eller Overmorgen rykke formodentlig de franske Tropper ind her i Staden. Den østerrigsk-russiske Armee er gaaet over Donau og trækker sig til Wäbren og Ungarn.

3 de østerrigiske Districter, som de Franke nu have besat, ere for det første 14 Mill. udfkræve i Contributioner og Leverancer.

Skrivelse fra Nedre-Elben den 18de Novbr.

3 Forgaars og i Saar ankom 135 Transportskibe fra Engelland paa Elben og Weseren med omtrent 17000 Mand, som i Dag og i Morgen sættes i Land i Stæde, Bremerlehe og flere Stæder.

Blandede Efterretninger.

Frankrig. Da Krigsfangernes Antal tiltager saa meget, skulle de nu ogjaa fordeles i Departementerne Marne, Ardennes, Meuse, Meurthe og Vosges og indkvarteres i tomme Kaserne og andre offentlige Bygninger.

En Quartiermester, hvis Haand blev afhugget i Trefningen ved Ried, sagde til Prinds Murat, da han passerede forbi: "Jeg beklager min Haand, fordi den ikke mere kan tiene vor tappre Keiser." Keiseren, der erfarede dette Træk, befalede, at han skulle ansættes i en fordeelagtig Post i Versailles.

Ingenieuren Martinet er paa Reisen til den store Armee bleven overfuldet i Breisgau af Røvere og myrdet.

En skrækkelig Orkan, som rasede i 2 Dage, har gjort stor Skade i Toulouse og i Egnen deromkring. Stormen brakkede de stærke og tykkeste Træer eller oprykkede dem med Rødderne, rev Tagene af Husene og nedstyrkede Læder og Kornmagasiner. Spadseregangene i Toulouse ere bedækkede med oprykkede Olie- og Lindetræer. I Cathedralkirken i Toulouse bleve næsten alle Vinduerne indslagne og den skionne Gruppe, der forestiller den helte Stening, ledet saa meget, at den aldrig kan blive fuldkommen istandsat.

Den franske Charge d'Affaires i Walliserland har nylig i Selskab med Overamtmanden og flere aadnet den ny Vej over Simplon i Kareth med 6 Heste for. — Den som kiender de store Vanskeligheder ved dette ny Veianlæg imellem Frankrig og Italien, maa undre sig over, at et saa stort Arbejde er bleven tilendebragt i mindre end 5 Aar.

Den berømte Erconstituant Cazales er død paa sit Landgods ved Grenada i sit 50de Aar.

Hr. Carl Delacroix, forhen udenlandsk Minister og til sidst Præfect i Gironde-Departement, er nylig død i Bordeaux.

Det keiserl. Hofapothek i St. Cloud er indrettet med største Pragt. Væskerne og Dugtskaalene ere af fint Sølv.

Den parisiske Sundhedstidende klager over, at man ikke kan gaae et Skridt i denne Tid uden at møde hostende Menneſker. I en Tid af 12 Dage er Vinden 11 Gange sprungen om til Nordost, 7 Gange til Østen og 10 Gange til Sydvest.

England. Fjærend Admiral Nelson forlod London var han hos Smedkeren Piddison, hvor hans Liigkiste stod, som er forfærdiget af Messen paa Linieskibet l'Orient. Med Munterhed gjorde han den Bemærkning, at han sandsynligviis vilde komme til at bruge den ved sin Tilbagekomst. — Mange Personer have allerede anlagt Begrævelser for ham.

Abbs de la Marre er i Følge Allen-Acten sendt til Harwich for derfra at bringes til det faste Land.

3 Bindfor og mange andre engelske Stæder og Havne har man ogsaa illumineret i Anledning af Seiren og ringet med Klokkerne.

Øster rig. Stænderne i Böhmen have bevilget en frivillig Gave af 4 Mill. til Landets Forsvar.

Sydskland. Hungerensuden er saa stor i Bayern, det Eichstädtke og den sydlige Deel af Schwaben, at Jordæbler søres dertil paa Vogne fra Egnene ved Nedre-Meyn. Humlen betales 6 Gange dyrere, end sædvanlig; man drikker Æblemost istedet for Æl.

Over 30 bayerske Officierer bære nu Hærslegionens Orden.

Tyrkiet. Den spanske Gesandt hos Porten, Ridder Ocariz, døde den 28de Septbr. i Barna. Hans Liig skulde bringes til Constantinopel, men Skibet, hvorpaa det var, sank i en stærk Storm, hvorved hans Gemalinde, Gesandtsekretæren, Tolken og Portens Commissair omkom.

Russland. Frostene har indfundet sig ualmindelig tidlig i Ar. Neva var allerede tilfrosset den 27de October. Over 100 Fartøier, som bruges til at løsse de store Coffar disse ere deels strandede, deels knuste af Isen og Ladningerne fordærvede. Ligeledes ere enderl Dærker, som vare ladede med Korn, Hamp og Levnetsmidler, knuste af Isen. Skaden er meget betydelig.

Helsingør den 22de November.

Fra den 18de til den 22de dennes ere 37 Skibe passeret Sundet. Den 10de indtræv her paa Nøden en tremastet Danksiger, som i den stærke Storm forrige Næt havde stødt paa i Rætegattet og derved mistet sit Rør og Stormast. Den 19de gav alle her paa Nøden sig, endt engelske Skibe en tredobbelt Salut for Seiren ved Cadix, derefter blev Flaget taact paa halv Stang og trænde Minutskud givet til Ære for Admiral Nelson.

København den 22de November.

En lille russisk Kutter kom i Tirsdags hertil fra Hestersøen; den havde stødt paa ved Dragøe; men blev af Dragværne hjulpen af Grund. Den kommer til at overvintre i den for Bønnen.

En engelsk Brig kom samme Dag paa Grund paa det første Rev ved Dragøe. Næste Dag blev stukket Afkord med Dragværne om Hjælp for 600 Rd., hvorpaa Briggen samme Nat kom af og fortsatte Reisen.

Endreel Stykknægte og Artilleriehæste skal endnu udskrives for at begive sig til den i Holsteen kampende Artilleriebrigade, og et endnu større Antal af begge skal holdes beredt til ligeledes paa første Vink at kunne afgaae til samme.

Vice-Landsdommer Hoff til Åsmild Kloster har under 8de d. M. faaet Tilladelse til at anlægge en Vase- og Glyde-Færge imellem bemeldte Kloster og Staden Viborg, imod bestemt Tægt for Oversførselen.

Den hidindtil paa Cronborg Fæstning for Deeltagelse i falske Species Banksejlers Forsærdigelse arresterede Carl Bigneron er nu, da hans Straffetid var udløbet, sat paa fri Fod den 16de d. M., paa det Vilkaar, at han uopholdselig forlader de kongel. Stater.

Sil Understøttelse for de Brandlidte i Tronhiem er i alt indkommet 2707 Rd. 54 s.

Den 8de Novbr. er udkommet et Patent, angaaende Dvoftumines Underviisning og Forsørgelse, for Hertugdømmene Slesvig og Holsteen, Hertskefabet Pinneberg, Grevskabet Rankan og Staden Altona.

Væsten fra København af 16de Novbr. ankom til Hamborg den 19de, Kl. 12 om Middagen; den Københavnske Post af 19de passerede Nyborg den 20de, Kl. 5½ om Eftermiddagen.

Fra den 19de til i Dag ere udgaaede: Skibene Juliana Margretha, Capt. P. G. Veyer; Laurentius, Capt. J. C. Becker og Andreas, Capt. H. S. Jensen, alle her af Staden, til de danske Her i Bestindien med Cargaison og Provisioner; Capt. A. Burges af og til Salem i Nordamerika med Jern og Hamp.

Befordring.

Under General-Foldkammeret: Den 1ste November ere Sergeanterne G. v. Einem og G. D. v. Virgin ansatte til Second-Lieutenanter ved det vestindiske Infanterie.

Under det tyske Cancellie: Den 15de d. M. er Doctor Philosophiæ og hidtil værende Rector ved Stadskolen i Segeberg C. D. Dose bestykket til Pastor i Bunstorff i Hütten Amt og den hietilværende Underretsadvocat J. J. Egen i Tjehoe bestykket til Regierings-Over- og Landretsadvocat i Hertugdømmene Slesvig og Holsteen.

Den 19de d. M. er Cand. Juris M. G. E. Wessche bestykket til Underretsadvocat i Hertugdømmene.

Specie-Cours den 22de November 1805.

London 2 Maaneders Sigt 5 Rd. 5 1 s. pr. Livr. Sterl:

avista " 5 56

Amsterdam i Wco. 2 M. Dato 26½

avista " " 27½

Hamburg — 2 Maan. Dato 36½

avians " " 38½

Species-Coursen 138½

Procent:

Gods-Lotteries 903 Trækning i Kjøbenhavn udkom;
No. 27. 79. 19. 85. 24.

Fra det Kongelige Danske Cancellie er os under 8de denes tilhøvedekommet Hans Majestæts allernaadigste Reskript, hvorefter Allerhøiøstamme har fundet en nærmere Bestemmelse af Hofbedemandens og de øvrige her i Staden værende Bedemandes gjensidige Retligheder, at være nødvendig, og til den Ende allernaadigst anordnet og fastsat: at Bedemandene her i Staden skal tilkomme Bedemandes-Forretningerne:

- a) Hos alle de i Placaten af 14de Maj 1733 nævnte Borgere, Betiente og Haandværksmestere, saalænge de ingen Gage nyde af den Kongelige Kaffe eller boe i de Kongelige Huse.
 - b) Hos Stadens Magistrat, saaledes som hidtil, hvad enten de have andet Kongeligt Embede tillige, og derfor nyde Kongelig Gage, eller ikke.
 - c) Hos Stadens samtlige Borger- og Brand-Officerer, hvad enten de nyde Gage af den Kongelige Kaffe eller det borgerlige militaire Fond, naar de ikke boe i Kongelige Huse; og
 - d) Hos alle her til Staden ankommende og som Gæster sig opholdende Kjørende, som ikke ere adelige, Rangspersoner eller Embedsmænd, som have Gage.
- Derimod skal Hofbedemanden tilkomme Bedemandes-Forretninger hos alle andre, inclusive Holmens Kirkes Betiente. Hvilket herved til alle Vedkommendes Efterretning bekiendtgjøres. Kjøbenhavns Raadstue den 13 Novbr. 1805.

Det har behaget Hs. Majestæt ved allernaadigst Resolution af Dags Dato at tillade, at de i Aaret 1801, efter derfor under 1ste December s. A. af Finants-Collegio udstædte Obligationer, i Forbindelse med de transportable Stads Fonds optagne Capitaler, hvoraf Renten udbetales i Species, fremdeles inaae indtil videre blive staaende paa halvaarig Opfigelse fra begge Sider, til hver 1ste Junii, og 1ste December Termin, saaledes at Renterne herefter, ligesom hidtil, udbetales i Species efter Obligationernes Indhold, men at Capitalen, ligesaavel naar den af Finants Collegio opffiges, som naar Opffigelsen skeer fra Creditors Side, udbetales i Courant.

Derhos staaer det dem, der maatte søske det, frit for, til enhver Tid, at lade deres Capitaler gaae over i de transportable Statsfonds, efter det i Obligationerne angivne Forhold imellem Courant og Species, naar de derom gjøre Anmeldelse 6 Maanedre i Forveien.

De nu udstædte Obligationer bltve fremdeles gjældende paa ovenanførte Maade; dog bliver, til Efterretning for Jænhaveren, fornemmelig ved Forandring af Eier, ved Renternes Udbetaling i næste Termin, hver Obligation vedlagt et Exemplar af denne Bekiendtgjørelse. Finants-Collegium, den 22de November 1805.

Schimmler. Reventloy. Moltke. Wendt.
Tetens. Lange. Birch.

Kellermann.

Paa Pladen.
Her
glemmes det Forgængelige

af
Kammerraad Torkel Baden.
Født den 16 Maji 1734, død den 14. Novbr. 1805.
Kondestandens

og
fornemmelig den Bernstorffske Bondes
første og uforsagte
Talsmand og Velgjører.
Kongens trofaste Underaet.
Følelandets virksomme, gavnlige og hengivne Borger.
Skidons an Tåremuelighed
vil ofre Hans Minde m ngen en fortient Taare!

Og
Kun Tidene
er i Stand til at helbrede det dybe Svar,
som Hans Bortgang forvoldte Hans Nærmeste!

Tanker
och min uforglemmelige Stedmoders
Madam Karen Magrethe Fjeldsted
født Brogaard, Grav.
Carissé den 14de November 1805.

Hvæ hviler en Kone,
Hvis Siel for Guds Throne,
I Himmelen staaer.
Tak for jeg dig kiendte,
Din Gørlig Gud endte,
Din Sygdom og Nød,
Nu Verden gif over,
Du reelig her fover,
Dg er ikke død.

Adam Gotlob Fjeldsted.

AVERTISSEMEN T S.

At vores retskafne og uforglemmelige Fader, Lauritz Sahl, forhen Prof. i det græske Sprog ved Universitetet i Kjøbenhavn og Conrector ved Frueskolen sammesteds, den 19de d. N. ved Døden er afgaaet i hans Alders 71de Aar; det bekiendtgjøres herved sørgeligt, paa min Søsters og egne Vegne, af

Cancellie-Secretair og Cancellist udi det danske Cancellie.

Kjøbenhavn den 20de November 1805.

Med inderlig Veemod kan vi ikke undlade at bekiendtgjøre for nærværende og fraværende Slægt og Venner, at vores elskede Mand og Fader ved en pludselig Død Mandagen den 18de November bortgik til det Evige, og da vi ere forvissede om enhver Deeltagelse i vores store og smertelige Tab, frabejder vi os al Bevidnelse.

Cicilia Katarine sal. Hock, Peter Hock,
i paa egne og Børns Vegne, paa egne og Sødfendes Vegne.
Lilleg tager jeg mig den Frihed at bekiendtgjøre, at jeg for Fremtiden for egen Regning vedbliver den af min afdøde Fader og mig forte Tobak-Fabriqation og Handel, under Firma Peter Hock, hvortil jeg anbefaler mig hos enhver, saavel inden- og udenbys Handlende der har bæret os med deres Gøgning forhen, som og dem der for Fremtiden vilde bæere mig dermed, da det stedse skal være min ivrigste Bestræbelse at fornoie enhver med prompte og reel Behandling efter Omkø.
Kjøbenhavn den 19de November 1805.

Peter Hock,
Tobaks-Fabriqneur, Kulotorvet No. 97.

H. Baagøe, Bogholder ved Universitetet, Redacteur.

Samlet, forlagt og trykt hos Bogtrykker og Skriftstøber K. H. Seidelin, i Pilestræde No. 94, som er Forfatter af alt, hvorunder intet Navn findes.

MAAE TRYKES.

Kjøbenhavns Politikammer d. 13 Jani 1804.

Haagen

I nogle Aviser var det Rygte indført, at Leve-
rantsen til Hougunds Sygehuus var frataget Konge-
bergs og tillagt Brøgers Apothek. Dette er nu
fra Kongsberg modsagt som en Usandhed.

I Kristiania er i afvigte Aar, i vor Frelsers Me-
nighed, ægteviede 51 Par, fødte 149 hvoraf 32 uægte,
døde 138 hvoraf 10 dødfødte, altsaa 11 flere fødte
end døde.

Kristiania har ifjor forbedret sin Havn ved at
mudre udanfor Sadelmagerbryggen, som ikke har
kostet Havnekassen lidet.

En Student af den jødiske Nazion i Altona, som
i nogle Aar har studeret Jura paa Universitetet i Kiel,
og der faaet gode Vidnesbyrd om Du-lighed og Sæ-
delighed, har sig. Majestæt nylig allernaadigst tilladt,
at praktisere, som Prokurator; dog med den udtryk-
kelige Betingelse, at han ikke maa befatte sig med
Sager, der angaa Kirke-Criminal- og Fattig-
væsenet.

I Zeitung für die elegante Welt, December 1803,
findes en vidtløftig Kritik over det danske Theater-
personale, som tillægges en hævrende diplomatisk
Fremmed.

I Aaret 1803 har til Trondhjems Forligelseskom-
mission været indklaget 596 Sager, hvoraf 376 ere
blæve forligte eller hævede, 2 udsatte og 218 til
Retten henviste.

Kjødtaxt for Slagterne i Trondhjem, fastsat paa
Trondhjems Raadstue den 19de Dec. 1803. Fra Nyt-
aar til Paaske: 1 Mark godt Oxekød, 3 a 3½ Sk. 1 Mark
Gjødalkvød, 6½ a 7 Sk. 1 Mark Spækalkvød 2½ a
3 Sk. 1 Mark Faarekød 3 a 3½ Sk. 1 Mark Bukke-
kød 2 Sk. — Hele Bringkoller sælges alletider ½
Deel mindre Marken, samt Boger og Skanker ½ Deel
mindre Marken, i denne Taxtes Tid. Fleskeskinker
7 Sk. Marken, og Mellemflæsket 8 Skilling Marken i
Taxtens Tid. Naar ellers nogen køber hele Voger,
skal Vogen sælges for 12 Sk. mindre end her er sat.

Kornpriserne i Kristiania d. 4 Jan. 1804: Østersøisk
Rug 6 Rd. 24 Sk. Td. Dansk dito 5 Rd. a 5 Rd. 24 Sk. Td.
Byg 4 Rd. 3 Mk. a 5 Rd. Td. Malt 4 Rd. 24 Sk. a 4
Rd. 3 Mk. Td. Havre 3 Rd. a 3 Rd. 24 Sk. Td.

I Landbusholdnings-Selskabets Møde d. 11 Jan.
blev følgende foretaget: 1) Et Brev fra Hr. Gartner
Vothmann i Sønderborg paa Als til Assessor Rafn,
angaaende hvilke Frugtarter man helst skulde dyrke
i Danmark, hvorledes de skulde behandles, og hvor
stort Udbytte de i en vis Tid kunde give etc. 2) En

Afhandling af Forst-Inspektør Schaeffer om Vejr-
ligets Indflydelse paa Vegetationen 1803. 3) En Be-
retning fra Hr. Lind paa Amager om Svin, som vare
fedede allene med Hestekød og grønt Affald fra Ha-
ven. 4) En Afhandling fra Hr. Haveinspektør Schmidt
om Forsøg med at dyrke Hirse i Danmark. Hr. Kom-
merceraad Norberg blev valgt til Medlem af Sel-
skabet og af Konst-Kommissionen.

I Trondhjems Arbejdsanstalt befandtes ved Nyt-
aar 47 Abejdere.

Opdagelsen af Graverkarlenes forargelige Adfærd
med Ligene paa Assistentskirkegaarden gik saaledes for
sig: Skomagermester Mejer, hvis Søn d. 2 Jan. blev
af Bommen ved Vesterport ihjelslagen, lod ham begrave
d. 6 d. Ligskaren skildtes ad uden at opbee Grævens
Tilkastning. Den gik Faderen ud for at bese Graven
og tage Maal af et Kors dertil, men fandt den endnu
aaben og uden Kiste, og fik blot til Svar af Graverkarlene
at han var lagt et andet Sted, som de dog ikke vilde op-
give. Han gik derpaa hjem og tog Vildhandler Søberg
ud med sig samme Aften Kl. 4. De trængte begge paa
Graverkarlene, men disse gjorde sig vrede, og sagde at
naar de næste Morgen kom igjen skulde de faae Liget at
see. Efter megen Ordvexling pagede den ene hen til et
Sted og sagde: der ligger han. Søberg forlangte en Spade,
men de nægtede det. Han gik derpaa hen til en Mand
paa Broen og fik en. Ved at grave paa det anviste Sted
optrædte et Kortere dybt fandt de Liget, paa et Par smaae
Lapper nær nøgent, og uden Kiste. Graverkarlene vare
imidlertid skulkede bort. Søberg gik endnu samme Aften
til Politimesteren og angav denne Uorden. Næsten Morgen
beordredes to Politibetjente derud. Men nu fandtes den
rette Grav meget vel tilkastet. Desuagtet befalede Betjen-
terne dem at kaste Graven op igjen, som de ikke gjerne
vilde til før de smagte Stokken. Man fandt da Liget uden
Klæder og Stykkerne af den sønderlagne Kiste satte der-
omkring. Disse to Graverkarle bleve derpaa arresterede.
Imidlertid havde nogen af de Tilstødeværende set ind
igjennem en anden Graverkarls Vindue og opdaget der en
Kiste hvori endnu var et Lig. Denne Karl blev da og ar-
resteret, og Kisten bragt paa Politikammeret. Dagen ef-
ter blev endnu den fjerde Graverkarl taget. Overgraver
Meisling er senere af Magistraten suspenderet. Den Vrim-
mel af Mennesker, der i disse Dage har gaaet til og fra Kir-
kegaarden, hvor Liget endnu et Par Dage efter Jaae tilsy-
ne, er ubeskrivelig. Endeel havde i Begyndelsen ladet
deres afdøde Venuers Grøve opkaste, for at see om deres
Kister endnu vare der. Men denne Opgravning er for det

første meget viselig hæmmet. Andre stikke med Jernsøgere ned i Gravene, og mange have havt den Bedrøvelse at de ikke have stødt paa nogen Kiste. Saa krækende denne hele Historie end er for enhver Følende, vil den dog sikkert have den Følge at vore Hensovnes Hvilested herefter tages bedre i Agt.

I Dagsavisen har Politimesteren bekendtgjort, at da adskillige have anholdt om Tilladelse til ved Opgravning at undersøge Tilstanden af Slægtninger og Venners Lig, anmodes alle, som have samme Ønske, inden 8 Dage at melde sig, samt den Afdødes Navn og Begravelses Tid og Sted; da det nærmere bekendtgjøres naar Undersøgelsen maa skee.

I Gaar Nat var Skørstensild paa Købmagergade. Indlevering af Fragtgods til Ostindien og Indskrivning af Passagerer didhen med Paketskibet Kronprindsesse Marie staae aabne til 16 Februar n. Maaned. D. 18 d. holdes Gen. Forsamling paa det asiatiske Kompagni.

I alt hvad der angaaer Handelen for Huset C. S. Blacks Enke et Komp. gælder, ifølge den afdøde Grosserer P. Eriksens sidste Villie, Hr. I. U. Hörmann og H. S. Groots Underskrift.

Den 11 Jan. optog Landhusholdningsselskabet Hr. Mörrck, Sekretær ved de Rosenfeldske Fideikommisser, og Bogholder A. T. Werlin til Medlemmer.

Ved 14 Trækning d. 2 Jan. paa Rosenborg, af det under 1 Maj 1789 aabnede 5. Pc. Annuitetslaan, indkom O. 7. T. 15. I. 9. R. 5. C. 8. Q. 15. Y. 7. Q. 6, hvilke Beviser altsaa til 1 Juli udbetales.

I Onsdags bekendtgjorde Gen. Post Amtet følgende: Efter Indberetning fra Korsør er Beltet ved den igjen indtrufne Frost forenet med stille Vejr paa nye tillagt med Iis saaledes, at Posterne til og fra Hamborg maae transporteres med Iisbaade. Den i Nat indkomne Post ankom her til Nyborg Søndag Eftermiddag Kl. 3 $\frac{1}{2}$, men kunde af forommeldte Aarsag ej afgaae fra Knudshoved förend i Gaar Morges Kl. 7 og kom til Korsør Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Middag.

Tirsdagen d. 27 Dec. fremstillede sig Hr. Cornelius Gottlieb Roll til Examen medicum theoretico practicum, og erholdt eenstemmig Karakteren Laudabilis.

AF FRANSKE BLADE.

Statsraadet har i disse Tider været beskæftiget med Finantsanliggender og med Udkastet til en borgerlig Lovbog, og Bonaparte har sluttig vedværet dets Møder.

To engelske Fregatter skulle være strandede paa Kysterne af Nordamerika.

Ogsaa i Rochefort udrustes en Expedition imod England, og den Bayonner Armee er hverken opløst, som man troede, eller har mistet Augereau; tvært imod voxer den daglig.

I Midten af Dec. er fra Paris afgaaet til Kysten 2 Millioner Pund Hamp, 90 svære Kanoner, 17000 Kugler, 2000 Pike, 2000 Entrebiler og 2400 Sabler.

Saa vel paa Verfterne i Paris, som i Havnene i Boulogne arbejdes om Aitonen silde ved Laterner.

De Franske gjøre sig til af den Fægtning, som 7 Fladbundere under Segars Anførsel skal have havt med to engelske Lineskibe og en Fregat ved Æn Groix. Uagtet Fjenden gav dem over tyve Gange det glatte Lag, fik de dog ingen Skade, da derimod deres Kugler meget beskadigede Skibenes Takkelage og nødte dem til at vige. Disse Fladbundere havde lagt sig tæt op til Landet.

Imellem Gravelines og Calais var en Sekzion af en Transport-Flotille kommen paa Grund. De engelske Krydsere nærmede sig for at tage dem, men Jægerne og Infanteriet, tilligemed nogle ridende Batterier, gjorde saa god Tjeneste, at de maatte søge udad, efter tre Kvarters Kanonade. Fartøjerne kom siden af Grund og førtes ind til Calais. Endel franske Granater traf paa de engelske Skibe.

I Bulletin de la Societe Philomatique paartaars med gode Grunde at Basalten ikke, som hidtil troedes, er af vulkanisk Oprindelse, men henhører til de Steenarter, der ere dannede under Vand.

I Monitören bemærkes et Cadet de Veaux Opfindelse, at anvende Dyrenes Been til Suppe, har faaet det største Bifald udenlands, og nævner ogsaa det nylig denne Sag angaaende af Landhusholdningsselskabet udsatte Frisørgsmaal: "Antagelsen af dette Næringsmidd. i det nordlige Europa, siges der, er mindre en Virkning af Kjødets Sjældenhed og Dyrhed, end en Følge af de Statshusholderske Grundsætninger, der karakterisere Regjeringerne i de nordlige Lande, hvor denne første Dyd er tillige den første af de Videnskaber, som man lærer i Skolerne.

Den sidste helvetiske Kanton, der har fuldendt sin Organisation, er Turgsu. Dens Skatter beløbe til 67,800 G., og dens offentlige Udgifter til 62,960 G.

De franske Soldater, der søm forhen omtalt, reddede Mandskabet paa et nær Ostende strandet norsk Skib, behandlede samme overmaade vel og kappedes om at varme og klæde dem. Man saa en Soldat varme en gammel Matroses Fødder imellem sine Hænder, for at Varmen af Eaeliden ikke skulde forarsage ham Smerte. Endog Skibet er bleven reddet, og har fortsat sin Rejse, men Ladningen, som var Salt, gik forloren.

De Limborgske Klædefabriker tiltage nendelig ved den nærværende Krig, som hindrer den engelske Konkurrents.

180 franske Passagerer, der fra St. Domingo gik til Nordamerika, stødte paa en engelsk Fregat, som udplyndrede dem til Skjorten, og satte dem endelig over paa en svag Barke, uden Vand og Proviant. Formodentlig troede Englænderne ikke at disse Mennesker skulde nogensinde kunne vride imod dem. De ere imidlertid paa en næsten mirakelagtig Maade reddede, for at aabenbare en saa stor engelsk Umennesskelighed.

AF ENGELSKÉ BLADE.

Man følger i England en stedse mere overhaandta-

gende Mangel paa Sølvmynt, hvorimod Guld er ligesaalet at overkomme som Sedler. Man troer faldt og fast at denne Mangel har sin Grund deri, at Almuen af Frygt for Invasionen gemmer alle de Sølvpenge med de kan skrabe sammen. Denne Omstændighed var en Grund mere til at man forlængede den skadelige som uretferdige Tilladelse, hvorved Banken slipper for at indfri med Klingende sine Sedler. Det hedder at Ministeren vil lade slæbe et Par Millioner i Sølv, og ved at sætte disse i Omløb, baade afhjælpe Manglen, og standse Frygten ved at vise at Regjeringen har Metal nok i Eje.

At det brittiske Museum ogsaa samler paa Ubedydeligheder, seer man deraf, at man højtideligen har beriget det — med den Nathus, som Franskmændene havde sat paa Pompeji Støtte i Ægypten.

Den hollandske Kontraadmiral Verhuel er nu i Vlissingen, hvorfra man ventet snart at see et Tog iværksat. — De tre hannoverske Halvbrigader, som ere marseerte igjennem Holland, gaae til den flandrske Armee.

Parlamentjournal. Dec. 20. Addington foreslog at Huset udsatte sine Møder til 1 Febr. 1804 hvilken Mozion gik igjennem uden Modsigelse.

AF TYDSKE BLADE.

I det preussiske Vestphalen have (efter Westphal Anzeiger) gjentagne Klager over at Herremænd, der have jus vokandi, af Gunst eller for Gave, ofte vælge de uuligste og uværdigste Personer til det vigtige Embede, at være Moralitetens og Religionens Lærere, foranlediget en kongelig Kommission, der skal undersøge denne skandaløse Sag. Alle Patrioter haabe, at Kaldsrettigheden allevegne maa komme i Regjeringens Hænder.

Dr. Marezoll, Superintendent (o: Provst) og Sognepræst i Jena, menes at blive Generalsuperintendent i Weimar, i den afdøde Herders Sted.

I Førstningen af Des. kom en Konvoj af 12 Amerikanere under Bedækning af 2 Krigsbrikker, med rige Ladninger til Livorno. Af Fiskevare, som der ere saa begjærlige, have de imidlertid kun medbragt lidet.

Ved den stærke Sne, som i Italien strax smelter, er Tiberfloden gaaet over sine Bredder og har sat den lave Deel af Rom under Vand.

I Mallaga troer man nu at de kontrabande Vare, der have tilbragt Smitten, ere førte did af et hollandsk Skib fra Smyrna; dette Skib har faaet Ordre d. 3 Des. at pakke sig bort, med tilføjet Trudsel, i Modfald at vorde boret i Grund.

Den hollandske Ökurasao er endnu ikke angreben af Englænderne. Ogsaa til at angribe Surinam ere de endnu ikke stærke nok. Martinique og Guadeloupe dristede de sig ikke heller til at angribe med et par tusinde Mand.

I Vien har man havt det berlige Exempel at en Herre, der ansattes til Chef for Fattigvæsenet, begjundte sin Bestilling med at skænke Kassen 50000 G. — Denne Herre var Fyrsten af Schwarzenberg.

I Friaul har man havt en uophørlig Torden, Regn, Hagl og Sne i Førstningen af Dec. I Triest og Fiume laver man sig nu til at drive en umiddelbar Fært og Handel paa Antillerne i Vestindien, hvor man troer at finde godt Marked for østerrigske Produkter, især paa de stærke istriiske Vine.

Efter at den tyrkiske Eskadre havde sat 6000 Md. i Land i Albanien, kom den tilbøge til Konstantinopel.

I Slesien befandtes i forrige Aar 2,022200 Mennesker. Ingen Deel af det preussiske Monarki viser en saa stigende Befolkning som denne.

Revisorerne for den svenske Banks og Rigsgælds-Kontor have bekendtgjort følgende: I Slutningen af forrige Aar var Rigsgælden 29,721276 Rd. heraf var den udenlandske Gæld 10,893,293 Rd., og den indenlandske 2,988,817 Rd. i Banko og 15,834,160 Rd. i Kreditsedler. Kontoret har altsaa siden dets Opretelse fundet Midler til at liquidere 2,179,741 Rd. Kongen har understøttet Kontoret meget, og som man veed, aabaet det et Laan i Leipzig paa fordelagtige Vilkaar.

Man anfører som et Beviis paa den Badenske Adels Aristokratie, at da Kurfyrsten, for at more Kongen af Sverrig, lod give en offentlig Mærkerade, hvor dog Pöbel ikke maatte tage Deel, skal de adelige Bestyrere, Kurfyrsten uafvidende, have udelukket som Pöbel alle borgerlige Personer fra samme.

THEATRET.

I Tirsdags gaves: Borgermesterfamilien, eller: De lystige Fejltagelser, en nye Komødie i 4 Akter af Kotzebue, frit oversat af Hr. N. T. Bruun. Personerne: Mikkjel Stær, Hr. Knudsen. Frue Stær, Jfr. Winther. Sabina, hans Datter, Md. Lønge. Peer Stær, Hr. Rongsted. Nille Blære, Md. Clausen. Md. Hinkelsving, Md. Petersen. Lars Madsen Finke, Hr. Lindgreen. Olmer, Hr. Foersom. Mons Hoppensak, Hr. Clausen. Ole Vægter, Hr. Jean, Malene, Mad. Foersom. Jens, Hr. Enholm. Dortha og Claus, Børn, Jfr. Holm og Jfr. Abildgaard. Derefter en Entree dandset af Jfr. Bironste. Kongen og Arveprindsen med Familie, bærende Forestillingen med deres Nærværelse. Stykket faaes hos Hartvig Soldin, i Pilestræde No. 92, for 40 Sk.

I Aftes opførtes Nytaarsgaven, eller: Den heldige Fejltagelse. Og Lønkammeret. Personerne i begge Stykker som forhen anmeldt. Imellem Stykkerne Balletten: Amors og Balletmesterens Luner. Kongen, Arveprindsen, Prindsesse Marie og Datter og Prinds Ferdinand, bærende Forestillingen med deres Nærværelse.

I Aften gives: Indianerne af England, og en Entree.

GAARD- OG GODSKØB I SJÆLLAND.

Under 12 Nov. 1803 har Kammerherre J. P. Neergaard skjød det paa egne, og Broder, Kammerjunkor

T. C. B. Neergaards Vegne Svenstrup med fri Hovedgaardstaxt, Ager og Eng 77 Td. 5 Sk. 1 Alb. Skovskylld 7 Td. 3 Sk. 2 Fd. 2 Alb., samt Bøndergods Ager og Eng 1039 Td. 5 Sk. 3 Fd. 1 $\frac{5}{8}$ Alb. Skov og Mølleskylld 65 Td. 3 Sk. 2 Fd. 2 $\frac{1}{2}$ Alb., item Borup og Kimmersløv Kirker med Kirketiende 46 Td. — til deres Broder, Major J. A. Neergaard for 410,000 Rdlr.

GAARD OG HUUSKÖB I KÖBHVN.

Den 2 Jan. 1804. Kammerherre og Deputeret i det danske Kanselli C. Schöller v. Bülow köbt Gaarden 60 Litr. O O, paa Hjørnet af Frederiksgaden og Bredgaden af Kammerjunker og Herre til Rosenfeldt og Aunöe, F. Hoppe for 24000 Rd. og Grunden 71 Litr. O O, 5, i Frederiksgaden, af Professor og Stadskonduktör J. H. Ravert og Major A. Hallander for 1350 Rd. — C. Nielsen köbt Huset 134 i Vognmøsegaden af Arvingerne efter J. P. Sandgaard og Enke E. Sandgaard for 3100 Rd. — Köbmand J. A. Bindsjö köbt ved Auxion Skræder Jacob Wulffs Huse 306 og 307 i Christenbernikovstræde for 1730 Rd. — Kommissionen angaaende Slottets samt det ny Raad- og Domhuses Opførelse köbt Grunden 127 i Kattesundet af Parykmager C. Morsings Arvinger for 790 Rd. — Brændevinsbrænder A. Spendrup köbt ved Auxion afgangne Brændevinsbrænder Grönbechs Boes Hus 31 B. paa Bryggernes Længde for 3900 Rd. — Naalemager A. V. Wulff köbt ved Auxion Vognmand A. Petersens Hus 23 i Vimmelskaflet for 9030 Rd. — A. M. Barfred atgangne Reg. Kirurgus Proets Enke köbt Gaarden 199 i lille Larsbjörnstræde af Snedker J. F. Brynger for 16700 Rd. — Höker C. Knudsen köbt Huset 188 i Regnegaden af af Fuldmægtig ved Banken J. M. Lind for 9090 Rd. — Skibskapt. C. Aars köbt ved Auxion Bryggergaarden 30 i Strandgaden paa Kristianshavn af Brygger Rohdes Enke for 30000 Rd. — Urtekræmmer C. Höeg köbt Gaarden 92 i Fredriksborggaden af Isenkræmmer C. B. Winslöw for 12000 Rd. — Kurvemager Christian Stick köbt ved Auxion J. Petersens Hus 210 og 233 paa Hjørnet af Rosenborggaden og Gottersgaden for 4051 Rd. — C. Olsen köbt Huset 180 i Mikkelbyggergaden af Höker S. P. Hallager for 4650 Rd. — F. N. Gjær köbt Huset 182 i store Regnegade af Skomager J. C. Waltmann for 1800 Rd. — Viinhandler G. Hansen köbt ved Auxion Viinhandlerne Hansen et Coldings Separations Boes Hus 25 og 26 paa Hjørnet af store Kongensgade og Gottersgaden for 12700 Rd. — Justitsraad og Kommittet i det kongelige Rentekammer H. N. Archtander köbt Gaarden 71 O. O. 4. i Bredgaden af Major A. Hallander, for 22500 Rd. —

Svar paa Opfordring.

Efterat jeg havde læst Gratenauers Skrift: Wieder die Juden, harmedes jeg meget over de mageløse Usandheder, Skriftet vrimer af; jeg besluttede derfor at fremstille Skriftet, ledsaget med en grundig Kritik; thi jeg frygtede, at kun faae eller slet ingen vilde outage sig at forsvare en Nation, som det synes. man i Tydskland atter søger, efter gammel Skik og Brug at forfølge. — Nogenid herefter fik jeg Skrifterne imod Gratenauer til Gjennemlæsning, og jeg fandt hvad jeg mindst ventede. Gratenauer blev af sine tydske Brødre imodtaget med Foragt, og hans Forfatterlere paa en saadan Maade nedbrudt, at Lysten nok vilde forgaae ham i F. entiden, at opvarte Publikum med skammelige Usandheder. Jeg holdt derfor min Recension tilbage i der jeg ikke vilde afgive mig med et Meneeske, hvis Agtelse og Ære saaledes var nedreven, og til ydermere, da allerede agtellesværdige og oplyste Mænd, saa kjæk som öjerv drage til Feldts imod ham, — og derfor taug jeg. — At mit Löfte om at igjendrive Skrifterne ikke var en löselig henkastet Idee, vsl Opfordreren bedt kunne overbevise sig om, naar han vil have den Gædd i dette Blad at tilkjendegive mig sit Navn og sin Bopæl, da vil jeg findes villig at give ham Recensionen i Manuskript til Gjennemlæsning, og hvis acete ikke stær, anseer jeg Opfordreren for en Person, der kün vilde give en Pröve paa sit Genie, at han veed at skrive en offentlig Opfordring paa tre og en halv Linie. BUBE.

KLARERINGER VED KÖBHVNS TOLDRÖD.

D. 10 Jan. INDKOMNE: J. Bolck f Rostock m Kornvare. D. Robertson f London m Stykgods. UDGAAENDE: Jan H. Helsding t Ostindien m Cargason. S. Johansen t St. Croix, H. Nannings t Ostindien, C. A. Amlo t Barcellona; B. Eskildsen t Antwerpen, N. H. Mähler t Bourdeaux, H. R. Smidt t Lübeck, M. J. Weichaudt t Rostock, alle m Sendingsgods.

D Ö D E.

Grosserer P. Eriksen i Köbvn. Gen. Adj. Major C. W. S. Schmitter sammetseds. J. J. Wnther i Lyugbye. Mad. B. Höegh i Kristiansand.

REJSENDE.

(Fra og til Hovedstaden.)

TILREISENDE: Justitsraad Knutzon og Propritair Gjestrup fra Norge; Kapt. Müller fra Norge; Sekretær Sletting fra Nyköbing; Lt. Grove fra Helsingör; Lt. Grev Schack fra Fyen; Kapt. Moth og Lt. Fries fra Helsingör; Lt. Wenzel fra Korsör; Hr. Gardiner fra England. FRAREISENDE: Doct. Keusch og Hr. Barnes til Vestindien; Gen. Major Haxthausen og Præsident Rosenkrantz til Norge; Lt. Hindenburg, Fændr. Levetzou, Köhm. Berger og Philip til Holsteen; Köhm. Rappe til Hambörg; Köhm. Seestadt til Hambörg.

Kl. 1, da Dagen sluttedes, var Hamborgerposten for i Dag endnu ikke ankommen.

Dette Blad tilbringes Subskribenterne 4 Gange om Ugen for 1 Rd. Trykp. Kvartalet, og for 7 Mk. 8 Sk. Skrivp. Enkelte Nummere sælges ikke.

Samlet og forlagt af R. H. Seidelin, KommanderKersant ved det Borg. Artilleri og Literatus.
Trykt hos M. J. Sebbelow.

Maas trykkes.
Københavns Politikammer d. 17 Des. 1805.

Haagen.

(Af den off. Handelsst.) Fra Livorno er i Aar fra 1 Jan. til 7 Nov. expederet 70 danske Etibe, og 20 dito laae i Havnen.

Ved kongl. Resk. af 8de Juni 1783 var det tilladt enhver ved det kbbvske Brandkorps, naar han vandt Borgerkab, at fritages fra at indtræde ved andet borgerligt Militærkorps. Denne Anordning er ved Resk. af 6 Des. saaledes ændret, "at forbeholdte Resoluzion af 8 Juni 1803 ikkun maas komme dem af Randkorssets Personale til Deel, der maatte have tjent ved Korpsit som Assistent- eller Straalemeistere, eller være af de Haandværkere, hvilke den borgerlige Indrullingskommission maatte skjønne at være væsentlige nødvendige for Brandkorpsjets Tjeneste, i hvilket sidste Tilfælde de dog bør have tjent idetmindste 3 Aar ved Samme, forinden de skulle have Adgang til at nyde gode af forbeholdte Resoluzions Bestemmelse."

Ved Høder fortjener at nælbes den priselige Adræt af Direxionen for det Classenske Fideicommiss, at den ikke allene har givet os, ved Læseren paa dettes Agerdyrknings Institut, Hr. Prof. Oluffen, Høretælleren af hans nyttige økonomiske Annaler, der nu stadig udkomme; men at den endog, for at gjøre dem des almennyttigere, lader, igjennem Agerdyrkningsinstituten, uden Betaling og portofrit, tilstille enhver Herredsprovst i Danmark et Exemplar med Anmodning at lade det sirkulere mellem de Herreer Præster i Herredet. Nylig har Direxionen ogsaa udstrakt denne fri Uddelelse til Norge. Endvidere har den ligeledes befalet, at den af Professorens til Brug ved Institutet forfattede Lærebog i den danske Landøkonomi skal paa samme Maade, som et Tillæg til hine Annaler frit gives og frit tilsendes samtlige Provster i begge Riger.

Paa Torsdag læser Dr. Ørsted over det flygtige Ludsal og over Kalfen.

Onsdag: Præsteordination i Frue Kirke, Boysen præker. — Landhusholdningselskabsmøde. — Læsreaux. i Kalleboerne No. 287.

Torsdag: Presse til Norge. — Læsreaux. hos Hornbech. — Et Parti Kristiania Ansiofer sælges Kl. 4 Efterm. — Børsaux. over Vine, Olie, Rum, Kryderier, Hjar, Vinbruer, Sukat, Karris. — Læsreaux. paa Falkenegaarden. — Auz. over Brandevinspaarden 357 i Dr. Tvergade Kl. 2.

Fredag: Auz. o. Huset No. 382 i Et. Annegade. — Børsaux. o. Fiskevare, Tran, Estrømper, Ederdun og Skindvare, Kendsdyrhorn, Barber Kl. 10. — Auz. paa Gl. Holm Kl. 10 o. Joller og al. Tjæretønder. — T. Auz. o. det Velsourste Geneverbrænderi i Helsingør. — Børsaux. o. Vine. — Auz. o. 290 i Kristensb. Str. Kl. 2.

Gaarshamborgeren ankom i Aftes Kl. 7½. Dens vigtigste Nyheder ere følgende: — Om det store Slag i

Währen er endnu intet ganske sikkert og Efterretningerne ere tilbøls modsigende. En Skrivelse fra Berlin af 9 Des. mælder følgende: Eiden i Førgaars ere forskjellige Etagerer ankomne heitil og melder os det i Währen den 2den og 3die forefaldne store Slag. Da alt grundede sig paa mundtlige Efterretninger, veed man intet sikkert, uden at Slaget har været meget blodigt, og at den russiske Keiser selv havde søgt til i Fjidsen af sin Garde med ubeskriveligt Mod. Den første Dag var meget mordisk. Hussjerne havde taget Kejs af en Vej. Denne Omstændighed havde Frankrændene benyttet, og ansaldet det russiske Centrum, som kom i Uorden. Og saaledes tagedes med afvejlende Lykke ud paa Natten. Den næste Morgens fornyedes Slaget. Nu trængte den venstre russiske Flaag med ubeskriveligt Mod igjennem. De blev franske aldeles tilbagedrevne, og Hussjerne indtog nu deres forrige Etilling ved Austerlig. Tabet paa begge Sider anslaaes for 20000 Mand. Fyrt Decoration har udmærket sig. — Anden Skrivelse fra Berlin af 10de Des. Man ventte hvert Øjeblik paa nærmere Efterretning om de vigtige Krigsbeviendheder i Währen. Tabet paa begge Sider anslaaes til 25,000 Mand. Under den russiske Keiser skulle 3 Heste være skudte. Den første Dag havde de franske, der vidste at Keiser Alexander var i Centrum, rettet deres hele Magt did, og det lykkedes dem at forcere det. Ved Hussernes tappre Anstrængen blev dog der tabte Artilleri og Fanger gjenerobede og Etillingen ved Austerlig beholdt. — Fra Nederrhein skrives under 11 Des. følgende: Efter et Brev fra Troppau af 4de Des. om Aftenen har det i Währen forefaldne Slag været indtil den 4de Des. med afvejlende Lykke og stort Tab paa begge Sider. Efter en i Dag ankommet Efterretning fra Berlin af 5de har Slaget været hælsfærdige Dag. Lykken var i Begyndelsen, ved Tabet af en Del russisk Artilleri, paa fransk Side, men paa den 4de Dag, skule Hussjerne, som hele Tiden søgte med Bajonet og Sabel, have havt en fuldkommen Sejr og de Franske have begyndt Tilbagemarsjen til Wien. Blodsudgydelsen skal have været utrolig paa begge Sider. En høj Perian har været i stor Fare og blev reddet ved Opførelsen af en Del af Kirkgarden. Dette ere de foreløbige Efterretninger. Man ventte det Sikre. — Læa vakkende ere de nyeste Efterretninger. Nu nogle af ældre. Nussberg d. 7 Des. Man har her Rygter om et i Währen forefaldet Slag, der dog endnu ere ganske uafstemte og tilbøls modsigende. — Währen d. 4 Des. I Førgaars d. 2 Des. er det virkelig kommet til et Slag mellem den forenede og den franske Armee, hvorved den sidste har gjort Angreb. — Massenas Øtende Bulletin, dateret: "Hovedkvarteret Gørz d. 23 Nov.: Armeen holder endnu sin ved den venstre Bred af Nonshoden tagne Etilling. General

Spanien har med Avantgarden fremrykket mod Bipacco, drevet
 Sjenden til Gauz og gjort 600 Fanger. Det hele fjendelige
 Kavalleri retirerede ad den store Landevej; En betydelig Deel
 af det fjendelige Infanteri ilede ad Bejen ved Triadalen,
 for at naae Oberlaybach. Fem Voltigerkompagnier forfølge
 dem did, medens vore Forposter allerede refogosere hen
 mod Retrenchementet Vrevald, og rykke mod Laybach. —
 Marskalk Massena har ladet Divisionen Seras marsjere til
 Trieste. Østerrigerne rømte strax ved vor Nærmelse. Sta-
 den, og efterlode sig der 300 Saarede. Et Korps forfulgte
 dem paa Bejen til Laybach og gjorde 50 Fanger. To af
 vore Dragonregimenter, samt Infanteri, rykkede paa vor
 venstre Fløj, mod Chiusa di Vlg, som var besat af de øster-
 rigiske Infanteriregimenter Estrafolds og Pigne, samt af
 Kavalleri. Ved vore Troppers Ankomst forlod Sjenden alle
 sine Poster. — Vor Brigadegeneral Latour erholdt Befæ-
 lling at irænge frem til Villach, for at forsøge, at aabne en
 Kommunikasjon med den store Armee, hvis Værgesler
 sikkert have forarsaget Sjendens Tilbagegaa. Daa til-
 Ponteba-Veneta blev et Detasjement beordret. Sjenden,
 der paa dette Sted var stærk, vovede ikke at oppebie os. —
 Ved disse forskjellige Bevægelser have vi gjort ved hændt
 400 Mand Fanger. Marskalk Massena har ved Padau ef-
 terladt det fra Neapel komne Troppkorps, og forstærket
 samme med den Corsicanske Legion og med det andet Italien-
 ske Regiment. General St. Cyr, som kommanderer denne
 forenede Magt, bevogter Chioppa og Brondole. Han hol-
 der sig rede til at angribe Nisserne og Engländerne, ifald
 de skulle forsøge en Landing, hvormed de true Italiens Kyster. —
 2 Linieskibe ere affendte fra England for at forstærke Esk-
 adren for Radix. — I de østindiske Waade stødte Adm. Li-
 nois, paa Crossbridge, som konvojerede en engelsk Flaade.
 Linos, som kun havde 1 Linieskib og en Fregat, atgæbe, men
 blev tilbageflaget. Han sejlede derpaa til Kay Godchaas,
 hvor han ankom d. 13de Sept. Han havde i Juli taget en
 engelsk Østindiefarer, som dog siden strandede. — De En-
 gelske tale om at sende flere Tropper til Kastlandet. — Prinds
 Ludvig er med mange Generaler og Offiserer ankommen til
 Antwerpen. Der er allerede 13000 Mand samlede og flere
 ventes. Nogle Regimenter marsjere til Herzogenbosch, Grave
 og Nymwegen. Og saa Fæstningsværkerne ved Antwerpen ud-
 bedres. — I Wien laae d. 24 Nov. 7300 Mand saarede
 og syge Franskmænd, og 7 Regimenter franske, der havde
 lidt meget i Mähren, ventedes did. Den Wienske Kæbmand-
 stand har ansøgt om at maatte faae Moratorium for paabe-
 løbende Fordringer, da de ikke kunde faae Remisser. Dette
 nægtedes, men dem tillagdes, at naar alle Armeekorps vare
 forenede; skulde Posternes Gang igjen faae frit Løb. Wien
 har daglig 40000 Gjlden at betale foruden Kontribuzioner.
 — Ved Hameln have Nisserne optaget en fransk Paket paa 80
 Mand. I Overfloden samrændrages et preussisk Observations-
 korps. Monitoren mælder at Grev Stadion og Gen. Grev Giulay
 ere i Wrinn forestillede Kejseren om Befuldmagtigede fra
 Kejseren af Tydskland til at underhandle, aflutte og un-
 derrette en Disjunktivfred mellem Frankrig og Østerrig.
 Kejsen Napoleon har paa sin Side befuldmagtiget sin Mini-
 nister Talleyrand. Man bør haabe, at Freden bliver Resul-
 tatet af deres Arbejder, men dette bør paa ingen Maade
 formindste Embetsmændenes og Nasionens Iver. Det er
 tyertimod en ny Bevæggrund til at paaafhynde de Konflikt

bertes Mars, efter Ordspørg: si vis pacem para bel-
 lum. Hs. Maj. har andesaler den udenlandske og Krigs-
 ministeren slet ikke at forminske deres Forstræbelser. I
 Monitoren læses ligeledes en Beretning fra Divisionens Ge-
 neral Lecchi dateret Legnago d. 25 Nov. hvori han mælder,
 at Prinds Kohan var kommen ned fra Tyrol til Passano,
 for at søge Venedig. Regnier afkar dem Vesen, Gen.
 Peyri, Dombrovsky og Lecchi selv angreb dem tillige.
 2000 bleve gjort til Fanger. De øvrige retirerede til Villa
 Franca og overgave sig. Herved vandtes 8000 Fanger,
 700 Heste, 12 Kanoner, 6 Fæner og 10 Standarter.
 Prinds Kohan, 3 Oberster, 3 Oberstlieutnauter, og 6 Ma-
 jorer vare mellem Fangerne. 600 Mand, 2 Oberster, 2
 Oberstlieutnauter og 4 Majorer dræbtes, de Saarede vare
 600. — Fra det Hannoverse marsjere Preusserne gjennem
 det Hessiske. — Kurfyrsten af Würtemberg har taget alle
 Ridderskabs- Tydsk- og Johanniterordens Godser i sine
 Lande i Besiddelse, hvortilmod det svaabeske Ridderskab har
 protesteret ved Rigsdagen. — I Boulogne ere tre Kanon-
 baade sprungne i Luften, hvorved Syen tog no. en Etade.
 — Hieronymus Bonaparte er i Brest og kommanderer et
 Linieskib. — Den østerr. kejserlige Familie befinder sig nu i
 Troppau. — De fremmede Gesandter opholde sig i Vesen.
 — Den tydske Kejsers tiende Kejserrinden d. 2 Des. et
 Brev fra Balpladsen. — Erkehertug Ferdinands Hoved-
 kvartier var den 128 Nov. i Czarlau i Böhmen; andre Be-
 retninger sige, at han har forener sine 30,000 Mand med
 Kufusov og Burghuden. — Grev Stadion og General
 Giulay, ankom den 28de November til Wien. — De franske
 Tropper rykkede den 27 Nov. ind i Presburg. — Fra Ind-
 spruck meldes under 1ste Desember at det hele Nyske Korps
 vilde inden d. 1 Des. forlade Tyrol. Disse franske Trop-
 per marsjere samtlig til Kärnthen, Fra Bayern ere allerede
 6000 Mand did ankomne.

Uf franske Blade.

For sin Afreise til München lod Kejserrinde Josephine an-
 vise 6000 Fr. til de fattige i Strasburg.
 Delamethrie har udgivet: Notice d'un voyage aux tro-
 piques, executé par Mrs. Humboldt et Boupland, som
 noget lindrer Længselen efter den sildfomne Beskrivelse, som
 Humboldt vil udgive. Rejsen indbefatter Karene 1799 til
 1804 og i Rum 9000 Mile, den vidtløftigste Tour en Pri-
 varperson paa egen Bekostning har udført. Med Fregatten
 Pizarro gif de til Tenerif, bestege Krateren af Pic de Tepebe,
 analyserede den atmosfæriske Luft, og undersøgte Basalterne
 og Porfyrslagene. Fra det Antilliske Havs Kyster til Ceva-
 tor giennevandrede de Calahoz's, Arutas og Nedre Orino-
 kos vide Sletter. I disse Ørkerer, der meget ligne de Afri-
 kanske, bringer Westeren Thermometret i Skygge til 37
 Gr. Reaumur og dog opholde sig i de øde og græslose Etrat-
 ninger, der ere bevorede med noale hvidsiedne Arter af Mau-
 ritia og Emborrhium, laade Krokodiker og Slanger. Man
 har nægret Tilværelsen af den Arm af Orenoko, som under
 Navn af Casiquiare løber i Amazonfloden; ved disse Rej-
 sendes Beskræbeller er den nu aandske bekræftet, men de kob-
 berfarvede Guajaraber, som ere vildere end Guaias India-
 nerne vesten om Washioni, og selv Menneskeædere, gjøre det
 umuligt at nærme sig Orinokos Kilder. Fra Missionen Es-
 meralda gif de til Orinokos Munding, og besaae de Fisser

hvis søndre Eide ikke saare af Kejserne Gumilla og Saulin. I 1801 gif Humboldt i Martsmaaned til Batabano, de stue astronomisk adskillige Punkter af Synder-Lubas Kystser, opholdt sig ved Rio Cinu, hvor endnu aldrig var botaniseret, tilbragte nogle Uger i de for Naturhistorien saarige Turbacos Eove, og udkaftede under den største Plage af Muskitter et Kort over Magdalenafloden, medens Bonpland studerede den overdaadige Vegetation. Til Septembris besaae de i Santa Fe Fossen Tequendama, der falder fra 98 Favnes Højde, Bjergverkerne Mariquita, St. Anna, og Sipaquiva, og den naturlige Bro ved Irononzo, hvor to ved Jordkalku affondrede Klipper bære en tredje Klippe frit hængende imellem sig. For at komme til Cartago og Buga maatte de i 13 Dage arbejde sig igjennem den dybeste Morads, og kom barfodede og gjennemvraade bid, over Eane, som endnu ingen mennekelig Fod havde betraadt. De gjennemvandrede nu Platinas Fæderland, Provindsen Choco, og efter fire Maaneders Rejse gjennem de høje Ander, hvor de daglig maatte udstaae Negrtravater og slæbe paa deres Instrumenter, ankom de i den sydlige Hemisfære til Stæderne Ibarra og Quito. I Popayan stige de op til det ildsprudende Bjerg Puraces Munding, og saae Esvælgelset af sydende Vand, og Svoveldunkter opstige midt igjennem Sene under skrækkelige Drøn. I 1802 fortsatte de deres geologiske og botaniske Undersøgelser 8 til 9 Maaneder i Riget Quito, et Land, der er det eventyrligste og mærkværdigste hele Verden, hvortil dets snetakte Bjerges Kæmpehøje, dets skrækkelige Ildbjerge, dets herlige Værtrige, og Levningerne af de gamle Peruvianers Bygningskunst meget bidrage. Jordkalku ere her idelige og forfærdelige. En eneste opslugt den 7 Febr. 1797 over 40,000 Mennesker. Efter to frugtløse Forsøg lykkedes det dem, at naae Vulkanen Pichincha Munding, som Condamine ligner ved Pdeternes Kaos, og anstillede herlige Forsøg med Luften, men paa et hængende Haar havde Humboldt her tilsat Livet. Hans trigonometriske og barometriske Jagttagelser bevise, at nogle af disse Vulkaner have sunket anseeligt siden 1753, og han overbevistes om at alle disse uhyre Vasser have deres Oprindelse ved Krypalkalifation. Paa Vulkanen Antisana bragte de deres Instrumenter 2200 og paa Chimborazo 3300 Fod højere op, end Condamine og Bouguer kunde komme paa Corazon. De naaede 3036 Favne over det stille Havs Vandlinie, og saae Blødet frempible af deres Dine, Læber og Summer. Endnu fejlede 274 Favne for at komme til Eviden af Chimborazo, som de hindredes fra at bestige ved en bred Bjergsprække. De toge nu Vejen fra Quito til Amazonfloden og Lima, og gjorde ogsaa her særdeles vigtige Jagttagelser. I Hualguapots Bergverk saae de Sølvet i store Vasser 200 Favne over Havskorpen. I Nærheden af Tuzillo saae de Levningerne af den store peruvianske Stad Mansiche, som var prydet med Pyramider, i en af hvilke man i det attende Aarhundrede fandt slaget Guld for mere end 4 Millioner Livrer. I Havnen Callao til Lima kunde de med temmelig Nøjagtighed observere Enden af Merkurs Gjennemgang gjennem Solen, da man ellers sædvanlig knap kan see Solen for den tykke Dunstskreds. I 1803 for de paa Fregatten Atlante til Ny Spanien, hvor de saae de skrækkelige Odelæggeser, som Vulkanen Cotopaxi afstedkom. De havde nu i sinde at gaae tilbage til Frankrig, hvortil der var saa meget mere

Grund som deres Instrumenter vare gjorte ubrugbare. Men Landet var saa indragende skønt, Folket saa gæstfrit, og tillige Frygten for den gule Pest, der rasede i Vera Cruz, saa vel grundet, at alt dette endnu holdt dem tilbage. I Filabelia havde Hr. Humboldt den Glæde at erfare, at hans fra Cuba hjemjendte Manuskripter for 1799 og 1800 vare i Behold. Derimod erfor han, at en Trediedel af hans Insektssamlinger fra Orinoco og Rio Negro, saavel som en Høvdupletter, vare tabte. Han ankom endelig i 1804 til Bourdeaux tilligemed Bonpland, hvor man modtog dem med tilbørlig Ære, og kundgjorde endog deres Ankomst vidt og bredt ved Staffetter. Deres hjembragte Skat var i 35 Kasser, og Værterne udgjøre 6000 Species.

Uf tydste Blade.

I Königsberg er Udførselen af Hvede paa ny bleven forbudet.

I den sidste Mikels Messe i Leipzig var der 738 kristelige og 204 jødiske Handelsmand færrer end i den forrige Wielsmesse, og overhovedet 1858 færrer end i den forrige Jubilate Messe.

Uf engelske Blade.

I England er man endnu i den faste Tro, at Preussen vil erklære Krig mod Frankrig.

Ved en Kongres-Akt af 2die Marts d. A. bleve de store Skrækninger i Nordvest, som tilhøre de forenede amerikanske Stater, delte i tre Distrikter eller Samegne, under Navn af Genessee, af Buffalo Creek, og af Miami, alt at tage Begyndelse fra 31te Marts 1805. — Distriktet Genessee indbefatter alle Kyster og Bunde af Søen Ontario, og de Floder og Bunde, der have Forbindelse dermed, liggende inden de forenede Staters Jyrtidixion og i Staten Nuyork, vesten for den vestligste Udkant af Eodus Baj, med Undtagelse af alle de Floder og Bunde, der falde i benævnte Baj, og Osten for det østlige af en vis Baj imellem Niagara og Floden Genessee, og bekjendt under Navn af Oak Orchard Creek. For dette Distrikt skal Floden Genessee være den eneste Stabelhavn og Toldsted. — Distriktet Buffalo Creek skal indbefatte alle de Kyster, Floder og Bunde, som hidtil hørte under Niagara-Distriktet, der falde i Søen Erie eller i Niagara-Floden, ovenfor Niagara-Fos. I dette Distrikt skal Buffalo Creek være den eneste Stabelhavn og Toldsted. — Distriktet Miami skal indbefatte alle de Kyster, Floder og Bunde, under de forenede Staters Herkab, der ligger mellem Vest-Dredden af Vermillion-Floden og Nordkaj eller Nasset af Miami Baj, hvortil Floden Miami fra Søen Erie af strømmer sig, icem alle Bunde af samme Flod Miami. I dette Distrikt skal Presidenten have Magt til at udnævne en Stabelhavn og Toldsted i eller nær Sandusky ved Miami-Floden.

I Ouachitta i Louisiana ere hede Kilder, hvor Vandet har 150 Grader Fahrenheit. Iorden selv er paa et Stykke nær saa hed, at man fornemmer det, naar man gaaer derpaa, og Sneen smelter som den falder.

Jeg iler at fremlægge min inderligste Tak til de adle Velgjærere, der ved mig tilsende Gaver have betænkt de bedrøvede Efterladte af de nylig druknede Dragers Løbser. Siden Fryd disse stakkels Mennesker vilde føle ved denne overraskende uventede Hjælp, maatte kunne fluge af Siverne. Det

kan den ej, men velsignende Bønner skulle opstige og vist fra alle gode Gavers Giver igjen nedhente Held over de Røde, der have skabt sig saa rig en Rilde til Selvtillfredshed. Det tilsendte er: Fra N. P. 2 Rd.; fra Kapt. Lets 4 Rd.; fra C. F. 10 Rd.; fra Styrmænd Jo 2 Rd.; fra Lømmersmester Stenberg 1 Rd.; fra en Ubenævnt 1 Rd.; fra Faktør Woldem 5 Rd.; fra Kapt. He 5 Rd.; fra Kapt. Sm. 4 Rd.; fra Vessfor C. 2 Rd.; fra Stadsmægler M. 1 Rd.; fra de forenede Frimurerloger Jorobabel til Nordstjernen og Frederik til det kranede Haab 84 Rd. tilsammen 121 Rixdaler.

Ager bech.

Ved i mange Aar at spjellsætte sig med Undersøgelser i Landvæsenet overbeviste Under tegnede sig om, at Landhusboldningsvidenskaben maatte have naaet et langt højere Trin, hvis de mangeaarige Eraringer, tyndige Landmænd haade haadt, af disse vare blevne optegnede og overleverede Efterlægten. Det majsommelige i slige Sagtagelsers Vædfrivning, og det endnu majsommeligere Arbejde, at bringe slige imellem hinanden hentastede Betænkninger i Drey, har været Aarsag til, at ni tiende Dele (det tør vel uden Overdrivelse siges) af mange vigtige Erfaringer ere blevne spildte for andre end den Mand, der selv gjorde dem, eller maatte have ved en forfattet Tradizion endog stiftet Etæde. Sagens Vigtighed bestemte Under tegnede til at eftergaae, for at naaenoe et Midde, der kunde afhjælpe denne Mangel. Efter henvend tvende Aars uafbrudte Arbejde, mange Forsøg og Samarbejder bragte han det saa vidt, at han troede at turde underfatte sit Arbejde Sagtyndiges Bedømmelse. Indsigtsfulde Mænd bifaldte hans Idee og dens Udførelse. I Tillid hertil, og for at forfatte sit Arbejde et anbefalende og hødrende Stempel af en offentlig kompetent Autoritet, indleverede han det til kongl. Danske Landhusboldningssekretærs Bedømmelse. Sekretæret fandt, at Værdets Stands haade for det theoretiske og praktiske Landvæsen er af ubestrikelig megen Vigtighed; at dets Udførelse rober Forsfatterens grundige Bekjendtskab med alle Landbrugets Dele, et overfløende Blik, Observationsgave til de minste Details, Stærksindighed i at ordne, og Uurædelighed i at udføre sine Ideer; at dersom Landbruget skal have sig til nogen betydelig Grad af Fuldkommenhed, dersom Landmændene skal bruge sine Grundsætninger i et rigtigt System, og udføre dem efter en fast Plan, da vil dette Bogholderi paa engang være en vigtig Drivekræft, og en nyttig Ledetråd dertil. Det vil sikkre den ærlige Regnskabsfører for Misstanden, og sætte Proprietæren i Stand til at opdage Uordener hos den Uredelige; det vil være en uvigelig Maalestok for Fordeidommens Værdi, og ligemeget sikkre baade Køber og Sælger for Tak. — Og det vil tillige for Statistikerne være af Værdi. — Dette Arbejde, der har vundet dette meget smigrende Bifald, bestaer i lutter Tabeller og Schemata, hvori alle ved Landbruget forekommende Gjenstande, Ting og Arbejder er kraet i ærfatte Rubriker, hvori altsaa enhver Erfaring kan opbevares ved et enkelt Læts Redskoning. Dette systematiske Landbrugs Bogholderi agter Forsfatteren at udgive i Trykken, og forsyne det med en oplysende Text, der viser hver enkelt Tabels Henfsat, Nytte og Nyvendelse. Dem der ikke allerede skulde kende noget til Værdet, er han villig til at gjøre bekjendt dermed, naar de ville behøge at henvende sig til ham, for nærværende Tid tærende hos Traktør Møller paa kongens ny Torv. Prænumerazion, uden Hvitten

han ej seer sig i Stand, til at begynde et saa betydeligt Værdets Trykning, modtages saavel hos ham selv, som hos Universitetsboghandler Brummer, og Bogtrykker A. Seidelin. C. S. Cypembourg.

Anekdoter og Indfald.

En af Montesquieus Kolleger, som disputerte med ham, sagde i Hastighed: hvis det jeg siger ikke er rigtigt, giver jeg Dem mit Hoved. "Jeg takker, sagde Montesquieu, smaae Foræringer tjene altid til at holde Venfabet vedlige.

Da man fortalte Linguet, at den saa jordhadre Finansminister Calonnes Sengehimmel en Nat puudselig faldt ned og vækkede ham paa en meget ubehagelig Maade, raadte han med Enthusiasme: Ret færdige Himmel!

Efter den Fred, hvorved Sverrig afstod et Stykke af Finland til Rusland, da Stockholm illumineredes, saaes i en vis Etasje kun et eneste Lys og denne Transparent:

Som Freden er

Suillus her

Paa Danff:

Saa som Freden er

Saa oplyses her

Man indstævne de denne Illuminæer som en Spottet, da man paastod, at Ordet Som var en Præposition; og at Transparenten altsaa gjorde Illuminationen til en Sammenlignings Gjenstand med Freden. Illuminatoren derimod forsikrede at Ordet Som af ham var brugt som en Conjunction, og at Oplysningen altsaa kun var en Følge af Freden. Til Værdet for Retten fritjendte den Manden.

Til den ulykkelige brandlidte Skolelærer Schwarz er mig end videre tilsendt fra J. M. og W. W. 1 Rd. 2 Wik. 10 S., som ere ham tilsendte, hvorfor her paa hans Vegne takkes. R. S. Seibelin.

Klareringer ved Kbhvns Lædbod.

D. 16 Des. Indkomne: J. Spinder f. Næstving og J. Petersen f. Villau m. Hvede. J. Poulsen f. Næst m. Værdet. A. Brun f. Kjøge og H. Hansen f. Stege m. Kornvare. J. P. Holm f. Bornholm m. dito og Fedevare. N. P. Ulrichs f. Riga m. Rug og Hamp. H. Callse f. Liebau og J. J. Knudsen f. Keval m. Rug. A. Larsen f. Gothenborg m. Jern og Tjære. L. M. Nebbe og J. Petersen f. Stockholm m. Tjære. J. J. Petchou f. Riga m. Lømmers. G. Sassenberg f. Stockholm m. Værdet og Tjære. J. Jensen f. Bourdeaux m. Viin. — Udgaende: C. Hansen og H. Lange t. Stege, K. Nielsen t. St. Thomas, alle m. Sendingsgods. M. E. Isberg og L. M. sing t. Drags m. Baglast.

D o d e.

D. Styrer i Saltkop. Lieutn. M. Holst Godeman omkommen paa Søen nær Oure i Trondhjems Stift.

Postbræt Kl. 8 Form. d. 17 Des. 1805.

Lokalskift. Post antom Kl. 12, om.

Hamborger Pakkepost antom Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Efterm.

Læsterns Tilstand Kl. 8 Form. d. 14 Des. 1805.

Barom. 25 L. 2. Therm. 4 Gr. 29, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Dette Blad tilbringes Subskribentene 4 Gange om Ugen for 1 Rd. Tryk. og for 7 Rk. 8 S. Skriv. Kvartalet. Enkelte Nummere selges ikke. Subskription modtages hos Udgifveren R. S. Seibelin i Pilestr. No. 94 Struen.

Samlet og forlagt af K. H. Seidelin, Kommanderendesant ved det kong. Artilleri og Picerarius.
Trykt hos M. J. Sebbelow.

Maanedstallet,
Københavns Politikammer d. 3. Octbr. 1806.

Daagen.

Den saavel i inden som udenlandske Tidsskrivter nok som bekendte bristige trædhjemiske Borger Hans Warden er farer fort med tosværdig Tro, at fremme Almindel og Almueoplysning, at gjære sig vel fortjent af sine Landsmænd. Han har saaledes i Aar 1804 at oplyste Almuen i Stredalens Præstegæld, nordre Trondhjems Amt, i Lærefangst, saaledes kunde blive til en ikke ubetydelig Mængde, saasom en Mængde var gaaet op i den store Flo, der lobet igjennem Stredalen. Stredalingerne, som ikke forstod sig paa det Slags Skrift, har han lært at bygge Læsekaarde, og Bønden Peder Haave, som først begyndte hermed, har skrevet for smert. 150 Rb.; en Sted andre have fulgt dette Exempel. Almuen sammesteds har han oplyst til at bygge Baarde, for at befæste Etoen, der er ligesaa sejsbar som Frans Etoen i Overhalden. Bæreforselen lættes meget herved. Han har og lagt en Landse over Etoerfloen, der betydeligen vil lette Kommer og Vedtransporten. Hans nye indrettede Skole og Skole begynde nu og mer og mer at vinde Almuens Vilfab. Hans Teglbænderi i derorte Dal lyktes ogsaa ret godt. I Nærheden af nogle ham tilhørende Gaarde i denne Dal har han vidst at bringe sig af et betydeligt Vandfald til at anlægge en Sæugsmølle og en Mallemølle. I et af ham sammesteds indrettede Smedeværksted smeddes det nødvendige til de Agt. vorkingsredskaber han forberediger, og dels Jaener (Petr), Sæugblade og andet Jernaarbejde, hvilket ellers i Trondhjems Stift lades af Udlenninge.

Efter Skrivelse fra Kongsborg den 20 Sept., er Høst Jernværks Værksted afbrændt i den foregaaende Uge, just efterat den var udfæst.

Rektorkommende Mandag d. 3te Okt. Kl. 11 Formiddag begynder Professor Hjeldeby sine Forelæsninger over Anatomien.

Provdsten Rønnau, Præst til Opdals Præstegæld i Trondhjems Stift, har indrettet et Kornvæjrede Magasin sammesteds, til hvilket en Skovs Rogn gives Aarlig af 230 Gaardmænd om en 10 Aar vil det være et Forraad af 2000 Tønder Korn; der gives desuden en liden Kjendelse for Laanen. Da der med Tid klages saa tit over Kornmangel i det nordensjællske Nørge, var det at vække store efterfulgte denne værdige Besigtiges smukke Exempel. — Han er og i Begreb med at anlægge et passende Almuebibliothek. Et Bærelse til denne Bogsamling er indrettet i Opdals Kirke lige over for Altanen.

I det Søndensjællske Nørge har formæst den store Flo været saa stor en Kædermangel, at der forskreides sig fra England og Holland. Bønderne føre i Høst med deres liden til Kristiania, hvor der gives 12 Rb. for et Skæp.

(Af den officielle Handelsr.) Der saakaldte Trinity House lader nu paa Klamborough Head anlægge et Kyr. — Man ventte der vil blive færdigt om 5 a 6 Uger. — Der danske Skib: Admiral Chapman, Kapr. Broager; er nu bleven frigivet. Admiralitetseretten har ogsaa frigivet 2 andre til britiske Havne opbragte danske Skibe, nemlig Helena, Kapr. Blod, og Alida

Georgia, Kapr. E. H. Tothhammer, med Fortbehold af nærmere Kjendelse angaaende Godegjørelse af Fragt og Omkostninger. — Dandig den 19 Sept. Af 8 her liggende danske fragtsøgende Skibe ere til Dato kun 3 blevene besvarede. Af disse er det ene bievnen besvareet til Lissabon med Svæde 1 55 Rb. Banka pr. Skt, og det andet til Irland med Afse og Lønning a 5 Skt, pr. dito. — Paris den 19 Sept. Breve fra D. n. R. H. ombede, at norsk Lovsæt skaaer sammesteds; i en saa lav Pris, at de dertil fra Stavanger ankommande Skibe, der pleje at medbringe Præder, indhaves i Aar kun halvt last, da de vil finde Regning ved at medbringe hirt Artikler. De Artikler, som derfra udføres, skaae ogsaa i en lav Pris, især Branderin, hvoraf en temmelig betydelig Mængde nylig er bievnen udført med danske Skibe.

Helsingør d. 1 Okt. Fra d. 22 Sept. til 1 Dag ere 197 Skibe, i hele Maanedden 953, i Aarets 3die Kvartal 3097, og i Aarets 3de første Kvartal er kun 5603 Skibe expederede ved Helsingørs Skibtkammer, derimod var Antallet i forrige Aars 3de første Kvartal 938, folgelig hidtil i dette Aar 3778 færre end i for. En betydelig og paafaldende Kormindskning. En svensk Kutterbrig kom i Dag fra Østersøen og gik strax til Nordøen. Der i Dagen No. 158 udkr. Helsingør indførte om den, Kaptiesnen ved det kongerlige Artillerikorps i tredje Kompagni oberstvede Sabel, der og maae berigtiges berhen: 1) at den blev overleveret til Kapteinen, Dag, (Magister ikke Major) Hansen. 2) At den ved Kompagniets egen Stabskaptajn Lusa, der tilstige holdt den omhaalder Tale, blev overleveret til Kapteinen og kun vandrede igjennem Korpsens Adjutants Hænder, der, som siddende næst Kapteinen del modtog og afgav den til sin Kæbe, Kaptejn Hansen. I Gaar og i Dag holdtes her det aarlige Grammarfæd. Et Marked, der efter manges Mening er t alle Henseender ligesaa nødvendigt, som betydeligt og pengesibvende. Et Marked hvorved 2de Arbejdsdage tabtes, saavel for Haandværksmestere og den almene Husbonde, som for Evende og det almene Lyende. — Helsingør d. 2 Okt. Igaar ankom en russisk Eskadre af 5 Linieskibe, 1 stærkstjende Kutter og et Hspitalskib fra Østersøen, hvilke ginge strax til Nordøen.

I forgaars nød Kbhvn første Gang i sin Tilværelse det store og Rønne Eyn, en Luftsejlad. Paa Exerkerpladsen ved Rosenborg, der aabnedes Kl. 10 var Ballonen allerede faldt, nogle saa smukke Linier fra dens Toppunkt, fæstede ved Siderne, hindrede den fra at vige af sit Sted, og en halv Sures Mennesker holdt den fra at stige op ved at lægge deres Hænder paa den Trøring, fra hvilken Daaden, hvori till en Persøn sad som Daglast, nedhang. Daaden var smukt omhængt med røde Klæde. Ballonen, i Form af en paa Enden staaende Melon, gav et særdeles smukt Syn. Tilfuerens Mængde paa Pladsen var meget anseelig, og dog tagtogs den bedste Orden. I femten Tønder med Vitriololie og Jernspaan udvikledes Luften, som leedes igjennem Vand, for den brugtes til at fylde med. Opfarten var

løvet til Kl. 1½, men allerede Kl. 12 var alting færdigt. Klokker 1½ ankom Hans Majestet Kongen, Prindsesse Juliane og Charlotte, Hertugen af Augustenborg og Prinds Ferdinand, og toge Plads paa Altanen af Kafferen, der var betrukket med rødt. De sege siddet ned i Kredsen og besaae med Deltagelse alle Tilberedelserne til Rejsten. Imidlertid syndedes den lille Dalkon, som skulde udspjæde Vindens Retning. Der hæftedes ved den en Kane med Kongens Navnetræk, og den overraktes af Professorens til H. H. Prindsesse Juliane, som klippede Daandet, der holdt den, over; den begynder sig og søgte vester ud over Sjælland i en betydelig Hvide. Herkabet forsøjede sig nu atter op paa Altanen, og den sidste Haand lagdes paa Daandens Tiladning. Dr. Schel havde bragt Professorens en Kort-Symmetriske, som han modtog. Tre fire Personer holdt nu Daanden efter at Prof. Robertson var indstegen og gik saaledes hele Kredsen rundt, medens han tog Afsted med Tilskuerne. Kl. 1½ opsvang endelig Luftsejleren sig med en hurtig og dejlig Flugt, følgende samme Kurs som den lille Dalkon. Faa Minutter efter Opfarten lod han en Høne gaae ned med en Faldskærm, som faldt ned paa Nørrebro. Dalkonen steg fædse højere, hvorved det blev muligt, næsten i en halv Time, at see den fra Exercispladsen. Hele Pladsens Klap og glade Hurra ledsagede Professorens, og det samme gjenlød af den uhyre Mængde af Tilskuere, der overalt paa Farimagsvæsen og paa Broerne var sammenstemt. I en hel Time svævede Luftsejleren hen over vort Sjælland, og Kl. 2½, da han saae Roskilde-fjorden og lidt længer borte den bredere Jæsjord for sig, og nærmere under sig en Mængde Røser og Mørdaber, nedlod han sig og udfastede Ankeret. Efter at have svigtet nogen Tid og skæbet hen efter den over Mark og Enge henstrygende Dalkon, faldt Ankeret ned i et Dige, og nu holdt det. Heste og Køer paa denne sumpige Eng toge Flugten, og nogle Bønder i en Frakant lykkedes det først Hr. Robertson at nærme, ved at holde uogle Bannkødder i Haanden. En gammel Bønde var den første, der gik til og tog Hold i Ringen, og hans Exempel opmuntrede flere Bønder og Bønderkoner til at komme og gjøre det samme. Det Sted hvor Dalkonen nu blev sømmet for Luft var en sumpig Eng, 2 Mile fra Roskilde, 1½ fra Jylinge, 3½ fra Røhn, tilhørende det bagved liggende Smørumovre Sogn. Vden Østrup var ikke langt borte paa venstre Haand. Efterat have gaaet omtr. en Fjerdingvej til en Kro, fandt Hr. Robertson der Hr. Pastor Hindeshølle fra Ledøje, med hvem han tog tid, og hvis Omhu og Modtagelse han var overmaade fornøjet med. Han fik nu der en Bøndevogn til København hvort han ankom omtrent Kl. 9½ og modtoges med glade Hurraaaf af en Kollestimmelse, som lige til Midnat vedblev at opfylde Gaarden til Raas. — Hr. Prof. Robertson har i denne Fart for første Gang, og efter Opfortring af en lærd Professor i Stockholm, gjort den Erfaring, at det er muligt, i de højere Egn af Atmosfæren, hvor Varmen er omtrent ens, at holde Dalkonen i en jævn Hvide; i hele 3 Kvarter, foregik paa Hr. Robertsons Barometer ikke en Forandring af en 7/8 Linie. Ved Opflugten stod Barometeret paa 28 Tommer 2 Linier, og efterat Farten havde været et Kvarter, sank det til 22 Tommer 2 Linier (fransk Maal) og holdt sig der til Hr. Robertson gik ned. Therm. stod ved Fjorden, før Farten begyndtes, paa 20 Gr., og paa den første Hvide var det ved 2 Grader under Frys punktet. — Hvor stor en Mængde af Mennesker der var udstillet af Staden, for at nyde Synet, kan man dømme deraf at det ikke var muligt for Kongen, at komme ud igjen nem Nørreport for at tage til Frederiksberg. I

Gottergade vare Tage og Skorstens besatte af Mennesker. En Mand, som var klædt op i et af Trøerne paa Reformert Kirkegaard, havde den Udfølelse, at Grenen brak og at han i Faldet røvede paa Statuetten, og blev overmaade jammerlig forskaaet. Flere Ulykker af Betrydning har man dog ikke hørt. Vingerne af Møllerne paa Bolden var ogsaa fulde af Tilskuere. — Meget bidrog det til at forherlige det Hele, at Besætt var saa skønt, at Dagen ogsaa i denne Henseende var mærkelig. Den almindelige Opmærksomhed var Beundring og Glæde over den skønne Opfart, og Luftsejleren havde derved forskaffet sig saadan Tillid, at der næsten ikke hørttes mindste Frygt utraet, at han jo vilde vide at komme velbeholden tilbage.

De Kunstgeister, der, som i disse Glæde mælebedes, havde den Være at vise deres Færdigheder paa Gode Akademi, vare i Følge Placaterne de samme, som her paa Nørrebro fremvistes af Fæddeder.

D. 20 Sept. opbeagtes til Plymouth det danske Skib Vennerne fra Barsellona til Lybet, ligeledes de danske Skibe Sofia Elisabeth, og Charlotte Maria fra Tønningen til Barsellona.

Under Navn af Forberedelsesanstalt indbyde de Herre Stoud Platon, Flor og Arnesen i Kristianias Avis, til at undersøgte dem i Oprettelsen af en Skole, der kan afbøde Savnet der i Staden af en Borger-skole.

Mandagen d. 29 Sept. er det 53de Klasse-lotteriet 3te Klasse bleven 9de Dag trukken og følgende Nummere med høje Gevinster udkommet: No. 12550, 600 Rd. — 22702, 200 Rd. — 43150, 400 Rd. — 10836, 1000 Rd. hos Abarhanel. — 27963, 400 Rd. — 8811, 200 Rd. — 37219, 200 Rd. — 1521, 1000 Rd. hos Inspektør Die. — 13284, 200 Rd. — 1661, 150 Rd. — 9727, 3000 Rd. hos Inspektør Die. — 10749, 200 Rd. — 33604, 400 Rd. — 28724, 200 Rd. — 33637, 200 Rd. — 35748, 200 Rd. — 35659, 200 Rd. — 33460, 600 Rd. — 36826, 400 Rd. — — Torsdagen den 2 Okt. 10de Dag: No. 26874, 400 Rd. — 13105, 200 Rd. — 1555, 200 Rd. — 24452, 1000 Rd. hos Møller i København. — 40711, 1000 Rd. hos Inspektør Die. — 30127, 300 Rd. — 35672, 300 Rd. — 30436, 600 Rd. — 20007, 200 Rd. — 1726, 500 Rd. — 14185, 600 Rd. — 11384, 2000 Rd. hos Redaktør Christian.

En ny højst vigtig Følge af, at de hollandske Lande nu ere indlemmede i den danske Stat, er den hollandske højstpriselige Bestemmelse, at Lovgivning, saavel i Høsten som Sønderjylland, skal gives en almindelig Grundlighed med den danske, og at Kristian den 3tes danske Lovbog til den Ende i sine Statens Dele skal indføres, som kaldes Grundlovbog. Det Olesvigholstenske Ranselli, Konferentsraad Hoe, Etatsraaderne Frelsen og Heintzelmann, samt Justitsraad Rothe skulle samtræde i Kommission, for at gjøre Forslag til den nye der med 1ste Jan. 1808 indførende Lovgivning. — Glad vil enhver Patriot, der læser ovenstaaende, belave sig paa engang at see opnaaet den saa ønskelige Enhed i Statslegemet, som Regjeringen atter ved dette Skridt viser, at den sindigen men uafslædig gen skrider imøde.

Rønns Brevpost af 23 Sept. ankom til Hamborg d. 26 om Morgenen Kl. 8½. Rønns Brevpost af 27 var ikke ankommen til Nyborg i Søndags Eftermidd. Kl. 4½. Den i Mandags indkomne Hamborger Brevpost har været 2½ Time paa det lille og 4½ Time paa det store Vælt.

Talotteri i Rønns, den 91de Trækning.

53. 13. 88. 85. 16.

Lundtofte den 2den Okt. Ogsaa herude have vi have Del i det markværdige Syn, som Kbhvn især nød igaar, nemlig Professor Robertus Lufseilads. Fra Eremitassen har man med Rikkert fulgt hans Løb, og der faaes den at gaae ned i en Kiering, som fører til en Linie, trukket fra Eremitassen og ud mellem Kirkeværlose og Smørumsvore.

Løverdag: Pøtsreaux. i No. 8 Lier. A i Kronprinsessej., hvor tillige sælges en Billard. — Pøtsreaux. i 89 Hjørnet af St. Sjærrudstræde og Rosenborg. Versaixon o. Humle, Olive, Caaag, Oliven, Figner, Oke.

Staffetten, som ankom i Gaar Formiddags, bragte engelske Aviser til den 23 Sept. — Udrustningen ved Plymouth, der er bestemt til Sicilien, har ondtelig faaes bryemte Ordre, at sejle med første søjelige Vind. Duckworth konvojerer disse Tropper. — Efter en frugtlos Krydsen efter Jeronimus Donaparte og Villamet i endel Maaneder, løb Admiral Strachan endelig til Bekindien, ifølge af nogle Efterretninger, der vare komne ham tilhænde, medens han krydsede ved Azorerne. D. 8de Aug. ankom han til Barbados, hvorfra han sejlede til Martinik, som han ventede at naae Dagen efter. Da han nu der maatte erfare, at Flønden var gaaet Nord paa, vil han ventelig tage samme Kurs. Man anseer det som et Under om Villamet undgaar, da 17 Linieskibe ere paa Udflid efter ham i det Atlantiske Hav, nemlig Warrens 6, Strachan 7 og Cochran 4. — Parlaten kommer ikke sammen før i næstkommende November. — Den store engelske Væstfarskade, som man med saa stor Længsel venter efter, har endnu ikke naaet England; er enkelt Væstfars, som d. 19 Sept. ankom til Liverpool, forlod Flaaden d. 1 Sept. paa 37 St. Brede og 30 St. Længde. Dengang havde Cochran for 3 Dage siden forladt den. — Endnu er det ikke bekendtgjort, hvorfra saar Føres Plads i Ministeriet. — I nogle Dage var ingen ordentlige Bud ankommen fra Landersdale til London, men en Hr. Duff, Grev Hides Brodersøn, der var frigiven af fransk Fangenskab, kom den 18de til London, og man troede, at han havde noget med fra Landersdale. — Ogsaa ved Portsmouth samles Tropper til Indskibning, og man taler om tre fire forskellige Toge. Omkring 21 Regimenter forskjelligt Krigsfolk er allerede samlet eller ventes til de to Indskibningssteder, Portsmouth og Plymouth. — Ved Kap Fribel, nær St. Wales, har en engelsk Fregat og 2 Kanonbriger drevet paa Grund en fransk Fregat paa 30 Kanoner. — De Penge, som Englænderne tog i Buenos Ayres, ere nemlig et Pragttog indførte igjennem Londons Gader til Banken. 8 hestspændte Vogne med Tjenerne udgjorde Sjalen i dette Tog; foran gik et lille Korps Matroser, der selv havde været med ved Landgangen, og i de samme Klæder som de havde paa, da de gjorde denne saare lette Erobring. — Popham har sendt Opfordring til alle engelske Manufaktur- og Fabrikstæder, at benytte dem af Leiligheden, til at skaffe sig Afsetning i la Plata, Endskjænt alle engelske Vare, som der indføres, skulle betale 12½ Procent Told, vil Afsetningen dog blive stor, da de samme Vare før kom hid paa anden Haand, og maatte erlægge 25 Procent Told. Denne vedbliver dog paa tydske Værelser, for at hindre deres Afsetning, der synes farlig for de irske Linned Manufakturere.

Egteviæde.

Hr. J. Bull og Hfr. J. Petersen i Kbhvn den 24 Sept.

Gaard og Gods.

Kongen har bifaldet det højeste Bud som ved Auktionen i Lundehuset d. 21 Juli s. gjorde paa samtlige kongelige Gieffer paa Kbhvns Amt, nemlig 1670 Rtd. aarlig i 12 Aar, indtil 1ste Okt. 1818. Disse Bud var de Herrer Gieffhandlers Daus's og Voetsmann's.

Til Luftsejleren.

Forvovneste Tanke, som Maaler ej kender,
Hvorefter den stiger, og glemmer sig selv,
Den farligste Højde, en Dødelig brænder,
At vinde, og møder et tornende: Sjælv!
Forvandt, som de Skygger, Indbildningen skaber,
Og Mennekers speidende Hand fandt en Vel,
Hvor gøglende Drømme før kfindte sig ei,
Og Frygten sig nu i Beundringen taber.

Dortrevne, med bristige Die vi fulgte
Før useete Flugt, og med underlig Bøven
Vi gysende midt i Din Tryghed ei dalgte
En Skjalven i denne vor selvdrømte Svøven;
Jædens den tungere Jord Du forlod,
Og syntes at trykke os ned i dens Skjød,
Hvor høit over Skyernes Bane Du stod,
Og Fuglenes Rønge end aldrig frembrød.

Let stridende frem i den sikkre Gondol
Du nærmere saae majestætiske Sol.
Den De, Du gif fra, hvor indkniber sig den
For Diet, der søger et Staudpunkt isjen.
Lyfsalig! thi langt over Dadel og Daarer,
Som hørte Du her ikke mere til var Jord,
Ei lettere Luft med dens Klager Dig saarer.
Din Boven var Dyb, og ved den blå Du stor.
J. Slotzheim.

Berigtigelse.

I Dagen No. 158 hebes følgende rettet i Efterretningen fra Helsingør af 28de Sept.

Det var ikke ved Adjutanten, som ikkun ligesom Kaptejnen var indbudet Giest; men ved en af 2det Kompagnies Offiserer, at samtlige Kompagniets Over- og Underoffiserer lod sin Kompagni-Chef bevidne sin Agtelse og Tilfredshed, ligesom denne har været saa heldig flere Gange at have imodtaget umiskjendelige Bewiser paa samme; kun denne Gang med saadan Forkjæl, at De tillige tilstillede ham en Pjøn Sabel af Frederiksværks bekendte fortrinlige Arbejde, med den ommeldte hørende Opkrift: Kompagniets Agtelse. Pauker og Trompeter vare vel ikke tilstede, altsaa høretes ikke; men den Ordfører, som Kompagniet havde valgt, og altid har staart i flerkjæbt, stedse venkabeligt Forhold med Kaptejnen, tilkjendegav samtliges Tilid og Agtelse i varme Venkabs Udtryk; og alle Tilskædevarende vedskendte sig dem som sine ved udtrykfulde Tilraab, hvori Instrumenrer istemmede. — Men endeligen anmærkes især: At den overrakte Kompagnichefen, som ikke er Major.

Theatret.

I Aften opførtes Borgermesterfamilien og Dandsen den bortfløjne Fugl, af Schall, Bournonville og hans Elever.

I Aften gives de afstakkede Offiserer og Dands af Tarbesse, Bærresen og Dahlen.

Paa Mandag gives Barberen af Sevilla.

Paa Søndag opføres paa Hoftheatret af den kongl. dramatiske Skole en Prolog, som fremføres af Hr. Thomsen, og Stykker Banden af Orb.

Mad. K. B. Buch f. Mathiesen i Bergen. Mad. W. Prom f. Ritscher sammesteds. Mad. E. M. Zeilman f. Finghenhof i Mosum. Mad. K. Fibiger i København. Mad. D. Stricker f. Led sammesteds.

Klaxeringer ved Kbhvns Soldat.

D. 30. Sept. Indkomne: C. Andersen f. Kjørvig, L. Frostrup og P. Jeppesen f. Vordingborg, O. Nielsen f. Randers, J. J. Thurse f. Svendborg, J. J. Captein f. Vesle, J. P. Palm f. Mariager, W. J. Reslow f. Vordingborg, J. E. Major f. Faaborg, J. J. Krøjer og F. W. Classen f. Ekersørde, L. Sørensen f. Vordingborg, alle m. Brønd. J. P. Korremann f. Præstø m. Brønd. og frisk Frugt. N. Bergen f. Skagen m. Træk. S. O. Petersen, N. Kier, L. Larsen og N. Hansen f. Sønderborg m. Wursten. T. J. Ehlers f. Slensborg m. Fedevare. H. E. Brandt f. Kristiania, A. O. Roe f. Holmskrand, O. Tørgersen og E. H. Undenig f. Drammen, J. J. Ahrensen f. Kristiansa, alle m. Træk. H. Hansen f. Vordingborg m. frisk Frugt. J. J. B. Wanning og P. J. Poulsen f. Riga m. Rug. A. Grødenier f. Roskøl og J. Larsen f. Lybet m. Styggods. E. Kettelbøtter, M. Kruse og M. Fintel f. Stettin m. Tømmer. J. A. Dietz f. Nygenvalke m. Tømmer og Brønd. — Udgaende: J. Kasmansen t. Rudkøbing, E. Wich t. Königsberg, J. Hahn t. Evinemynde, alle m. Sendingsgods. A. H. Kær t. Svendborg, N. Hansen t. Vordingborg, N. Nikolajsen t. Danzig, J. Espersen t. Carlsbavn, J. Gulke t. Roskøl, alle m. Daglast.

D. 1. Oktober. Indkomne: J. Hansen f. Præstø, J. Steen, J. E. Westphæl og W. Kihler f. Stettin m. Brønd. M. Beck m. Leer og H. Andersen f. Broksten, begge f. Bornholm. N. Nielsen f. St. Croix m. Sukker. N. N. Ronne f. Königsberg m. Hør og Hvede. O. Eblad og G. A. Wallensteen f. Nørskøbing og E. Hansen f. Stockholm m. Jern. S. P. Palmgren og N. Jørd f. Kalmar m. Tømmer. — Udgaende: F. Buck f. Skjelskør, S. Jensen f. Bornholm, A. Groth f. Næstved og E. Mann f. Randers, m. Sendingsgods.

D. 2. Oktober. Indkomne: E. Fintner f. Nykøbing og K. Becker f. Malaga m. Frugt. E. H. Waller f. Leba, E. Valtes og L. Conrædt f. Stettin m. Brønd. N. Schrøder, f. Königsberg m. Hør. A. Blom f. Stockholm m. Jern. J. J. Kier f. Riga og P. P. Hammer f. Petersborg m. Styggods. P. Utes og J. E. Kohles f. Stettin og N. J. Wickstrøm f. Karlskrone m. Tømmer. — Udgaende: S. Falkenberg t. Laurvig, N. Christensen t. Kristiansand, P. Halvorsen t. Røge, N. Lund t. Aabenraa, M. Jensen t. Kjørvig, J. F. Spiegel t. Stettin, J. Jensen t. Lybet, D. Raston, S. Sommer og J. Sneel t. Nordamerika, P. Petersen t. Ostindien, P. E. Rehoff t. Riga og F. Høfhe t. Stettin, alle m. Sendingsgods. J. Knudsen t. Walmø, H. Wraff t. Roskøl og H. Olsen t. Riga m. Daglast.

B e l j e n d e g s r e l s e.

Det har behaget Hans Majestæt Kongen at befale, at der til Vejledning for de Søfarende, som besøge Deleene og de østlige-holstenske Kyster, skal antændes

et Blusfyre paa den sydlige Ende af Langeland, og beskjendtgjøres herved følgende fra Hr. Kommanden General Lieutenant og Overlods Løvensrøn indhængede Underretning:

At efter foregaaende Undersøgelse om det i saa Henseende passende Sted, hvorfra Fyret vil kunne sees i den stærke Omkreds og til mest Nytte, er der bleven bygget et Fyrtaarn paa det saa kaldede Fakkebjerg, hvilket ligger udtrent i N. N. O. paa Kongepasset ½ Mil fra den yderste sydlige Huk af Langeland og formedelst Sjæraets Højde bliver paa det nærmeste 125 Fod over Vandspejlet.

Dette Stenkuls eller Blusfyre bliver efter de nye Indretninger med en Overbygning eller Lanterne af Vinbuer omkring, saa at Luften i alle Slags Veie vil brænde stadig.

Liden, naar det skal antændes for bestemt at brænde, vil nærmere blive beskjendtgjort.

Men det tilkjendegives tillige herved for de Søfarende, at da med dette Fyr visse Prøver ville blive at foretage, saa bliver det antændt adskillige Gange i næste Maaned til at anstille bemeldte Prøver, hvilket i øvrigt ikke kan forville de Søfarende, da der intet andre Fyre ere i dette Færvand.

Det vestindisk-gulenciske Kommando og General-Postkammer, den 25de September 1806.

B e l j e n d t g j ø r e l s e.

Glemnemængde af den Velvillighed og de Oprangringer, der erode danske Publikum ydede ham i Ordts dags ved hans Luftfart, anseer Hr. Robertson det for sin Pligt, offentligen at bevidne det sin Taknemmelighed og forskrø at han aldrig har høstet saamegen Gode af nogen af hans foregaaende Luftfarter. Han agter det sin Ære og Lykke at have opnaaet at behage det, og troer sig forbunden til, ved nye Anstrængelser at søge at fortjene den opmuntrende Godhed, som Staden Kjøbenhavn har beudet ham med.

Hr. Prof. Robertson har den Ære, at antynde, at han med allerhøjeste Tilladelse kan tilbyde Publikum, paa Søndag d. 12te dennes, en ny Luftfart, hvorefter hans Eleve nedstiger med Kaldskærmen. Man finder Subskriptionslister hos de Herre Blantenkensteiner, Courten og Pleisch, samt hos Deherrer Naa og Schmegeer.

Dagshamborgere:en ankom først Kl. 11. Dens vigtigste Nyheder ere følgende: Der rustes af største Magt i Frankrig. Allevægne fra marske Trøpper til Rhinen; did er og Kæsergardens Løst paa Røne. — I Tykland bevæge de franske sig dybere ind i Franken nord paa. — Den franske Gesandt, der har forlangt Passer er endnu i Berlin. D. 26 Sept. fik han en Kurier fra Paris, hvorpaa strax sendtes en Kurier til Kongen i Hovedkvarteret. — Hertugen af Slesvigs Hovedkvarter er i Hof.

Postbrev Kl. 8 Formiddag d. 3 Okt. 1806.
Rorke Ved ad paa Kl. 11 Efterm.
Hamburger Post manglet.

Luffrens Tilstand Kl. 8 Formiddag d. 3 Okt. 1806.
Barom 28 T. 3 ½ L. Therm. ved 11 ½ Gr. W. Lykt.
Regn, koldt, usjændt.

Dette Blad tilbringes Subskribentene 4 Gange Ugen for 1 Rd. Tryk. og 7 Rd. 8 S. Skriv. Kvartalet. Enkelte Nummere sælges ifte. Subskription modtages hos Udgiveren K. S. Seidelin i Pilestr. No. 94 i Strøms

Samlet og forlagt af Literatus K. S. Seidelin, Lieutenant ved det borgerlige Artilleri,
Trykt hos Thorstein C. Kangel.

M a a e 1 7 9 1 1 5 .
Kjøbenhavns Politikammer d. 21 Septbr. 1807.

Haagen.

(Af Kongen's Tidenden for 19de September.) — Kapitulazionsartiklerne for Staden Kjøbenhavn og Sammes Citadel, vedtagne imellem Generalmajor Walterstorff, Ridder af Dannebrog, Hs. K. Majestæts Kammerherre og Oberst af det nordre sjællandske Regiment Landværn, Kontreadmiral Lütken, og S. H. Kirchhoff, Hs. danske Majestæts General-Adjutant, som dertil behørigt ere autoriserede ved Hs. Excellens Generalmajor Veymann, Ridder af Dannebrogordenen og Højstkommanderende over Hs. Majest. Krigsmagt paa Den Sjælland, paa den ene Side, og ved Generalmajor, højvelbaarne Sir Arthur Wellesley, Ridder af Bath-Ordenen, Sir Home Popham, Ridder af Maltha og Kaptejn af Flaaden, og Oberstlieutenant George Murray, Døse General-Quartermester for den brittiske Krigsmagt, behørigt autoriserede ved James Gambier, Esqv., Admiral af det blaae Flag, og Højstkommanderende over Hs. brittanniske Majestæts Skibe og Fartøjer i Østersøen, og ved Generallieutenant, højvelbaarne Lord Cathcart, Ridder af Lindselen, Højstkommanderende af hans brittanniske Majestæts Krigsmagt i Sjælland og i Norden af Europas Fastland, paa den anden: 1ste Artikel. Naar denne Kapitulazions-Akt underkrevet og stadfæstet, skulle Hs. brittanniske Majestæts Tropper sættes i Besiddelse af Citadellet. — 2de Artikel. En Dag af Hs. brittanniske Majestæts Tropper skal ligeledes befætte Holmen. — 3die Artikel. Skibene, samt Krigsfartøjerne af enhver Benævnelse, tilligemed alle Hs. danske Majest. tilhørende Skibsfager og Sø-Inventarium, skulle overgives i de Personers Bærg, som blive udnævnte ved de Højstkommanderende for Hs. brittanniske Majestæts Krigsmagt, og de skulle ufortøvet sættes i Besiddelse af Holmene, samt alle de dertil hørende Bygninger og Forsrædshuse. — 4de Artikel. De sig i Hs. brittanniske Majestæts Tjeneste befindende Forraads- og Forselskibe skulle tilkøbes, hvis fornodent gjøres, at komme ind i Havnen, for at igjen indføres hvad Skibsfager og Fartøjer de have hidbragt til denne D. — 5te Artikel. Eaarskært Skibene skulle være udbragte fra Holmen, eller inden 6 Uger fra denne Kapitulazions Dato, eller før, om muligt, skulle hans brittanniske Majestæts Tropper overantvorde Hans Danske Majestæts Tropper Citadellet, i den Tilstand, hvori det vil befindes, naar de befætte samme. Hans brittanniske Majestæts Tropper skulle ligeledes inden foromnævnte Tid, eller snarere om muligt, igjen indføres fra Den Sjælland. — 6te Artikel. Fra denne Kapitulazions Dato skulle Fjendelighederne ophøre over hele Sjælland. — 7de Artikel. Ingen Person, være sig hvo det er, skal være molestet; og al Ejendom, offentlig eller privat, undtagen de foromnævnte Hans Danske Majestæt tilhørende Skibe og Krigsfartøjer, samt Skibsfager og Søinventarium, skal respekteres; og alle civile og militære Betjente i Hans Danske Majestæts Tjeneste, skulle vedblive i den fulde Udøvelse af deres Embedsforretninger over hele Sjælland; og alt skal anvendes, som kan sigte til at fremme Enighed og god Forskæftelse imellem de tvende

Folk. — 8de Artikel. Alle paa begge Sider tagne Fangter, skulle ubetinget tilbagegives; og de Officerer, som ere Fangter paa Erkebørd, skulle befries fra Sammes Forpligtelse. — 9de Artikel. Al engelsk Ejendom, som maatte være sequestret i Følge de stedhavende Fjendeligheder, skal tilfilies Ejerne. — Denne Kapitulazions Akt stadfæstes ved de respektive Højstkommanderende, og Stadfæstelserne skulle udværlas førend Kl. 12, denne Dags Middag. — Gides i Kjøbenhavn d. 7de Dag af Septbr. 1807.

Ernst Frederik Walterstorff. Arthur Wellesley.
O. Lütken. Home Popham.
I. H. Kirchhoff. George Murray.

Stadfæstet og bekræftet ved os, i det brittiske Hovedkvarter paa Hellerup, denne fornævnte 7de Dag af September 1807.

I. Gambier. Cathcart.

Samtlige Amtmænd, Grever og Baroner i Sjælland ere, under 12te d. M., fra det danske Kanselli i Kbhvn blevne tilkaldte saaledes: Det er saavel den danske som den engelske Højstkommanderende Generals Ønske; at de Uordener, som ved Strejfpartiernes eller enkelte Militæres utilladelige Forhold have sundet Sted paa Landet i Sjælland, kunde hørnes og standse; og man har troet, at en Indretning af et ridende Politi, lig Marechauffeer, fortrinligt kunde virke til dette Djemed. Saa meget Kanselliet end vilde glædes ved; at Hensigten paa denne Maade kunde være opnaaet, saa føler man tillige Banskæligheden derved paa en Tid, da Landboerne tilbets ere fraværende og tilbets afvæbnede. Uvis altsaa, hvormegter der i den til Deres Omhu anbettede Embedssteds Sam Ræe til Opnaaelse af Djemedet, maa man dog anmode Dem om, og overlade til Dem, at træffe alle de Foranstaltninger til at standse disse Uordener, som Omstændighederne tillade. Hvorhos man maa udbede sig, at De offentlig vil betjendtgjøre, at slige Uordener aldeles stride mod den en Chef kommanderende engelske Generals Villie, og at folgeligen enhver engelsk Militær, som under Udøvelsen af Bødsomheder bliver paagreben og bragt til nærmeste engelske Dag, kan vente at blive tilbørligt straffet. — De samme ere end videre, under 15de næstefter, tilkaldte saaledes: I Kontinuazion af Kanselliets Skrivelse, af 10de denne Maaned, betræffende Dpretelsen af et ridende Politi til at hævne og standse de Uordener, som ved Strejfpartier eller enkelte Militære maatte udøves, skulde man tjenstligst tilmelde Dem, at den eng. General en Chef, Lord Cathcart, har forlangt; at samtlige vedkommende Dvrigheder maatte anvises at sætte sig i Korrespondens og Kommunikazion med den nærmest kommanderende Officer af de eng. Tropper, paa det at de kunde gjensidigen biffaae hinanden i at vedligeholde Fred og god Dr. en. I at meddele Dem foranførte, som fra Gen. Kommandoen her i Staden er blevet dette Kollegium meddeelt, skulde man tillige anmode Dem om, at ville foranstalte det Fornødne til dette Djemedes Opnaaelse.

Forværende Videnskabsmand og Videnskabs Under,

ansee jeg det for Pligt, i Anledning af Anmodning i nogle offentlige Blade, at underrette, at den bedste Del af Universitets Bygningen, som ligger paa Nørregade, hvori sammes Naturalsamling er opstilt, er ikke afbrændt, og at denne Samling, saavel som de Kongelige Naturalsamlinger paa Rosenborg Slot og Østergaarden, der ere betroede mit Dpsh, ere ganske ubeskadede. **W a d**, Professor i Naturhistorien.

Under 17de d. M. er, igjennem det danske Kanseli i Kbhvn, udsædiget et Kommissorium til Justitsraad og Borgemeester Schiøtt, Raadmand R. Lange, Stadsbyggemeester og Professor P. Meyn, Stadskonduktor og Professor, Justitsraad J. H. Kawert, samt Oidermannen for Rodemeesterne, Købmand Jessen, af følgende Indhold: C73c. 10. Da endel af vor Residentsskab Kbhvn ved den, i Anledning af Bombardementet paa samme, oplomne Tid er afbrændt, saa er hermed Vor allernaadigste Befaling, at I sammentræde i en Kommission, for at udarbejde en Plan, hvorefter den afbrændte Del af Staden kunde, i Overensstemmelse med de nu gældende Bygningsanordninger, igjen werde opbygget. Naar I have tilendbragt Eders Forhandlinger, samt udarbejdet den forommeldte Plan, have I at indsende samme til Kbhvns Magistrat, for derfra at werde tilfældet Vort danske Kancelli, da Vi derefter, naar Planen er bleven os foredraget, vilke, ihensende til en Afregningskommissionens Redskøttelse, bestemme det fornødne. Til at føre Kommissionens Protokol og Korrespondens, ansættes Vagtersinspektør Berg. Dermed Freer Vor Villie. Bejtalende Eder Gud.

(Af Handelsstidenden.) Kbhvn d. 18 Septbr. Efter modtagen Kommunikation fra den allerhøjst anordnede Generalkommando her i Staden, er der med den Overstkommanderende over Hs. Storbritanniske Majestæts Sømagt i Østersøen, Hr. Admiral Gambier, truffen en Overenskomst, hvorefter ethvert Skib, der afgaar herfra Staden til de danske Provindser for derfra at hibringe Levnedsmidler og Brændte, kan medtage herfra Stenkul, Salt, Styrkods, og af vestindiske Vare indtil 1000 Pund Sukker eller Kaffe og desuden 1 til 2 Fæde Kom eller Tobak. Dette bekjendtgjøres herved til alle Vedkommendes Efterretning.

(Af Handelsstidenden.) Kbhvn d. 19 Septbr. Kommissiolegium har fra den allerhøjst anordnede Generalkommando her i Staden modtaget Kommunikation om: at Farten til de norske Havne er tilfældet Proviantsskibe fra alle danske Provindser. — For saadanne Skibe vilke følgende Regler blive at inngtage: De have frit idigen at henvende sig til den allerhøjst anordnede Generalkommando her i Staden med Ansøgning om Pas, hvori de have at opgive Skibets Navn og Drægtighed, det Sted hvorfra det gaar ud, samt Skipperens Navn, hvorefter de af den højstkommanderende General kunne vente det fornødne Pas med Paategning af det her Nazionerede Storbritanniske Vagtskibs Chef, hvilket Pas uopholdbetigen vil blive Vedkommende udelivered. — De Provisionskibe, som afgaar fra andre Havne i Provindserne direkte til Kbhvn, kunne derimod afgaa uden Pas. — For saadanne til Norge afgaaende Handelskibe, har den engelske Admiral ikke endnu tilskaaet noget Frihed at tage Retour af Handelsvare fra Norge til Danmark. Om dette ved nærmere Overenskomst kunde blive tilkadt, vil saadant strax herfra blive bekjendtgjort.

Foruden de i forrige Nummer opbrændte Bogsamlinger er Justitsraad og Geheime-Aktivarus Thorkelins just ikke den første, men den var udsøgt og kostbar. Den bestod i nogle over 4000 Bind af latinske Auhorers med *Notis variorum*, de bedste Skrifter over hvert

Lands Historie i ældre og nyere Tider, en fuldstændig Samling af de ældre Nazioners Love, de bedste og værdste islandiske og svenske, danske Skrifter, Dictionærer og Filologika i Middelalderens og vore Tiders Sprog, samt de bedste prosaiske og poetiske Auhorer i Storbritannien og Jersland. Villige mistede han en udvalgt Samling af Kobberstykker efter de bedste Malere af danske, engelske og franske Kobberstikkere; 53 originale Skrifter, hvoriblandt mange af den nederlandiske Skole, en betydelig Samling Landkarter og Tegninger, endel Antikvitæter, Naturalier og Kunstsager, samt nogle Manuskripter, hvoriblandt Sturlungasaga og Udskrifter af de ældste norske og islandiske Love. Alt dette, samlet med Tid i 30 Aar, udelagdes i een Time.

Den engelske Magt, som i flere Hold er afgaaet mod Danmark, dels fra England selv, dels fra Rygen, er efter eng. senere Efterretninger 16000 Mand af den tydske Legion, 18 eng. Infanteriregimenter, det 25 Skarpe Pytterkorps, 2600 Mand Garde og 1000 Mand Artilleri, samt 6000 Mand indskibede i Harwich under Baird.

D. 14 Sept. var Pengkursen af danske Bankofsedler mod Espeke 50½ Prosent.

I Helsingør gaar det Rygte, at den svenske Flaade i Karlskrone, som nu skal være aldeles tiltaklet, er forlangt udelivered som et Depositem til England.

De to Marinere, der for nogle Dage siden bleve fudte, vare Lydskeren Rötche og Polakkeren Dückholts.

I Loverdags ubtragtes ligeledes paa Amager Tese, en Lydsker, som forhen havde været Underoffiser og Regimentsoffiser, men ved sin idelige Vortløben var bleven degraderet, og Natges, som begge bleve fudte, fordi de i denne Krigens Tid, havde villet desertere. De toge begge selv Hatte, Trøjer, Strømper og Skoer af sig, og bleve da sidende og med tilbundne Dine, en efter den anden fudte, hver med 3 Skud, hvoraf de sjældteligen døde. Skyderne stode 6 Skridt fra dem. — Derpaa ophængtes Marineren Schvann, en Polakker, som var løbet over til de Engelske, men som udeliveredes, fordi han hos dem havde skjælet. Han had først Farvel til alle i Almindelighed og til Oberstlieutenanten og Regimentsadjutanten i Særdeleshed. — 6 Marinere løb Spidsrod i Fredags.

Kandidat Ballefig er kommen tilbage fra Brønshøj, hvor han ikke fandt nogen Blodgang.

Helsingør d. 20 Septbr. Fra d. 17 til i Dag ere kun 16 Skibe expederede ved Dresunds Toldkammer. Nogle Dage have vi havt temmelig Kulde med stærke Byge, som synes tidlig at forkynde Vinterens Kulde. Morgenen d. 17 Septbr. faldt en meget stor Mængde Sne, som laae ved Middagstid i Skyggen usmeltet, og hvoraf Drengene gjorde sig Snebolter.

Den Helgoland, som manglede Proviant, har overgivet sig d. 4de Septbr.

Paa Langeland saavel som paa Femern har man tilbagedrevet engelske bevaabnede Waade, der vilde gjøre Landgang.

Firsdag: Fri Marinering paa det Kgl. Kirurgiske Aakademi Kl. 3-4. — Borsaux o. Citroner, Mandler og Karoliner Ris.

Det paaskaaes, selv af Engelmænd, af det engelske Ministerium er forandret, at Melville kunde være blevet første Admiralitetsskold, Marquis Wellesley Statskammerkantsler og Castlereagh udenlandsk Statssekretær.

Af engelske Blade.

D. 16de Aug. udfattes Parlamentet ved følgende

Kale af de Kgl. Kommissarier: "Forder og Herrer! bet er os paalagt af Hs. Maj. at udtrykke den Tilfredshed, hvormed han finder sig istand til at give Dem den Forlov, som ikke kan andet end være Dem saare ønskelig, nu da det lakker saa langt ud paa Aaret, efter de store og ivrige Anstrængelser, De have viist ved de offentlige Sagers Ufførdigelse. — Hs. Maj. har naadigen behaget at byde os aflægge hans Tak for den stadige Udsærtaalighed, og Hengivenhed for hans Person og Regjering, og den ivrige Opofrelse for den offentlige Tjeneste, der har udmærket alle Deres Raadslagninger, og især at takke Dem for de betimelige Anstrængelser De have sat ham istand til, for at forsøge den militære Styrke i hans Rige. — Herrer af Underhuset! Hans Maj. har befaleet os aflægge hans varmeste Tak for de Midler, De have tilstaaet med saamegen Villighed for det løbende Aar; og betragtende de Udveje De have gjort for de forudsette Udgifter, som Krigs Hændelser maatte gjøre nødvendige, har Hs. Maj. den største Glæde i at befæle den Visdom hvormed De, i en Tid af overordentlige Vanskeligheder, have forudbesørgt de Krav disse Vanskeligheder kunde anledige. — Forder og Herrer! Hs. Maj. befaler os at forsiire Dem, at han højligen beklager det uheldige Udsald af Fastlandskrigen. — Den uhyre Udstrækning af Frankrigs Magt og Indflydelse, og Fjendens udulgte Beslutning at anvende de under hans Besiddelse eller Indflydelse værende Landes Midler og Kræfter, til det Formaal at ødelægge dette Kongerige, frembyder upaatvivleligen et alvorligt Materialer af Farer og Vanskeligheder, som dette Land har at møde. — Men Hs. Maj. stoler paa, at det trofaste og kæfke Føik kan regjære over, ikke lader sig skræmme eller neblaae. — Mindet om de Vanskeligheder hans Folk har overvundet, og de Farer de med Kæfhed, med Hæld har overkhaaet; lader Hs. Maj. trosligen troe, at samme hidtil uroffede Mand og Vebholdenhed vil virke med usvækket Krafte og Hæld. — Og medens Hs. Maj. befaler os gjentage hans bestandige Vebredvillighed at laa-
ne Vre til ethvert Forflag, der kunde lede til en sikker og ærefuld Fred, byder han os tillige udtrykke hans Tilid, at hans Parlament og Folk vil med ham føle Nødvendigheden af at vedhænge saadanne kraftige Anstrængelser, der ene kunne sætte Vrens Præg paa Underhandlingerne, og Sikkerheds og Værigheds paa Freden. — Hs. Maj. stoler da paa, at hans Folk vil kæfse villig understøtte enhver Forholdsregel, han dømmes nødvendig, for at tilintetgjøre Fjendens Anslag mod Hs. Maj. Landes Uafhængighed, og for at hævde, mod enhver utilbørlig Paastrand og alffens fjendtlige Allianser, hine retfærdige Rettigheder, dem Hs. Maj. altid ønsker at udøve med Kæmpe og Maadehold; men hvilke han har besluttet, som væsentlige for hans Krones Vre og hans Folks sande Liv, aldrig at forsaage.

Wed Norfolk have Amerikanerne taget en engelsk Baad, der med 5 bevæbnede var gaaet i Land.

Albrig var der, siger et engelsk Blad, en større Længsel efter Tidendet over det engelske Publikum, end nu ihenseende til Toget mod Danmark, som heller ikke er anderligt, da Venner og Slægtninger af 50,000 Mand (naar Armee og Flaade regnes sammen) ere naturligvis i en hange Uvisshed.

Gen. Fraser tænker nu ikke mere paa at forlade Alexandria, han er bleven forstærket med to Regimenter fra Sissilien.

Hvalfangsten har i Aar været meget lykkelig for de Engelse. Allene Staden Leiths 8 Hvalfalgere have taget 80 Fiske.

Rygten gaaer i London, at Hr. Jackson er bleven afseendt, for i Hs. Maj. Ravn at antage Ruslands Mæg-

ling. Naar de fornødne Dverenskomster vare gjorte, skulde Lord Fitzharris afsaae, for at underhandle om en flker og ærefuld Fred.

Det skal være Regjeringens Hensigt, i største Hast at sende en tilstrækkelig Magt til Kanada, for at fikke samme imod et uventet Angreb fra amerikansk Side. Gen. Sir James Craig er bestemt derhen som Dverstkommanderende.

Efter Beretninger fra Nordamerika har den brittiske Flaade bombarderet Norfolk, hvor saavel som i hele Omegnen alting er under Naaben.

I Klopds Eveningpost for 4 Sept. findes følgende fra Yarmouth af 3die Sept. I Morges tidlig ankom Lieutn. Lucas Kutteren Swan, med Brevskaber fra Admiral Gambier og Brev fra Flaaden, der enstemmig berette at vore Tropper 30,000 i Tallet landede ved Wisbeke (Webel) uden nogen Modstand, at de havde opkastet Verker imod de Danfkes Verker, taget 15 Bogne Krigsforraad, og et Batteri med 900 Mand, der overgav sig uden at fyre en Kanon af. Fregatten Comus har efter en varm Fægtning, der kostede de Danfke meget og os lidet, taget en dansk Fregat paa 44 Kanoner.

Samme Avis leverer endnu følgende Brev samme Sted og Dag: De brittiske Tropper belejre nu Kbhvn, der lader til at kunne holde sig noget. Hovedangrebet skulde begynde nogle Dage efter Landingen. Vore Tropper ville storme Brystverket (?) nær Staden, og Flaaden angribe Batterierne, der ere meget stærke. Tropperne landede alle uden mindste Modstand; de Danfke have truet at ødelægge Flaaden, hvis Staden overgiver sig, men skeer det, har vor Dverstkommanderende isfinde at ødelægge Kbhvn. Den danske Gen. Berthier er paa Ven og skal være meget forlægen for at komme bort (saadan en Løgn tør en engelsk Avisfriver byde sit Publikum.)

En Bulletin, der skulde være et Uddrag af Cathcarts Beretning af d. 22 Aug., som ankom d. 3die Sept., har sirkuleret i London og indeholder blandt andet følgende: Stærk efterat Tropperne vare landede, marscherede de for at søge Kbhvn, og mødte ubetydelig Modstand undervejs. En Afdeling af de tybste Tropper, under Gen. Deffen angreb og erobrede det Kgl. Kanonstøberi omt. 8 Mile fra Kbhvn. Det forsvaredes af en Major og 830 Mand, der alle bleve Fanger. De Danfke samlede en lille Magt ved en Smaastad, som hedder Roskilde, og syntes en kort Tid at ville holde Fod der, men paa vore Troppers Nærmelse flygtede de over Hals og Hoved. Nogle fjendtlige Kanonbaade nedtes og til at vige. Bort hele Tab ved disse Lejligheder bestod af 2 Artillerister og 2 Offiserer, Lt. Lyons og Korvet Dickson. I Staberiet fik vi Besiddelse af en stor Mængde Kanoner og en betydelig Del Munition. Kbhvn var aldeles omsat, og Batterier opførte, som troedes at kunne begynde d. 22de — L. Cathcart mente, at den Magt han havde var nok til at tage Kbhvn med Storm; men da Staden er omgivet med en bred Vandgrav, maatte en Mængde Mennesker opofres derved, og siden den dog umulig kunde undsettes troede han det bedre at gaae frem paa en ordentlig Maade. Man tvivlede næsten ej, at Staden jo gik over om saa Dage, og virkelig havde et stort Antal af de rigeste Indvaanere aabenbare pittet deres Huske, at der kapituleredes. For at lette Angrebet tillands var besluttet, at Flaaden skulde angribe Trekroner, hvis Erobring eller Ødelæggelse vilde gjøre, at vort Stids

kunde gaae tæt til Staden, og d. 23 om Morgenen, da Be-
 eringen afsat, havde vore Skibe begyndt at kanonere disse
 Batterier. Videre beretter de Engelse Aviser at de danske
 Kanonbaade toge i Stille to Skibe og brændte det ene; —
 at Trekroner skulde bombarderes d. 23de; at 5000 Sø-
 mænd frivillig havde budt sig til at forme det, og at
 denne Storm skulde ske med Afdelinger af 500 Mand;
 — at Gen. Bruné eller Gen. Werthier kommanderede i
 Kbhvn; — at Gen. Bairds Brigade var den første, der
 landede, Wellesleys den anden og Spencers den tredje;
 — at der d. 19de var Skærmydsel, hvori de Danske mi-
 skede 40 Mand og de Engelse ligeledes nogle faa Mand;
 — at der d. 22de om Aftenen Kl. 6 var haard Fægtning,
 hvori de Danske forøgede hver Tomme Grund men
 maatte vige. — Videre læses følgende Drey: Jeg fejle-
 de fra Kbhvn d. 23de Aug. da en stærk Fægtning be-
 gyndte mellem vore Bombeskibe og Trekroner, de syden-
 de Batterier, og Kanonbaadene. Vore Tropper havde
 opfattet et Batteri inden Kanonklub fra Staden, dette
 spredte med Magt, indtil Kl. 3 om Eftermiddagen, da
 jeg kom Kronborg rundt, og altsaa tabte det af Synne.
 Jeg frygter vore Bombeskibe have faaet for Skade, da
 vi kunde see Studdene ramme dem fra alle Kanter, og
 Stikten ej tillod dem at komme bort. En stor Mængde
 Waade var affendt om Morgenens mod Trekroner;
 ogsaa Raketskibene byeredes frem. 30,000 Mand ere
 landede og indslutte Staden, som kun har Føde til 10 Da-
 ge. Videre læses følgende: de danske Drogskibe kunne, efter
 Krudiges Dom, slet ikke gjøre England nogen Krigs-
 tjeneste. De kunne ikke være af nogen Værd for Eng-
 land uden som Førselskibe, da de kunne holde mange
 flere Tropper end engelse Skibe af samme Drægtighed.
 Som Linieskibe due de ikke i Linie med de Engelse, og
 kunne altsaa ikke ansees som nogen Erhvervelse. Dog
 kunde de, i Sjendens Haand blive gjort meget skabelige
 for os i Nærheden, for hvis Farvande de især ere byg-
 gede. — Kroyds Eveningpost af 4 Septbr. forfættre, at
 der fra England er sendt Ordre til Eskadren i Vestin-
 dien, strax at tage de danske Der sammesteds. — Det
 påstaaes og, at der i de franske Havne er lagt Beslag
 paa alle danske Skibe. — Med Glæde antaerker sam-
 me Blad, at Staden Kbhvn, foruden de Skibe, der alt
 vare opbrugte, havde 11 hjemladede Hindisfarer og over
 200 andre Skibe i Søvn!

Af tybke Blade.

Den hampbergke Avis mælder, at Keiser Napoleon
 har anvist Prindsen af Oranien-Fulda, der har mistet
 sine Stater en Pension af 80,000 Gylden, og hans Ge-
 malinde en ligesaa stor Pension. Prinds Wilhelm af
 Brantsvig, der har havt samme Stæbne, og hans Ge-
 malinde, faae hver en Pension paa 60,000 Gylden. End-
 nu veed man ikke, om nogen Pension tilfalder den forri-
 ge Kurfyrste af Hessen, om hvem Aviserne sige, at han
 har store Summer staaende i fremmede Banker.
 Snasnært den fransk russiske Krig var endt, blev
 Udsatførelsen fra Slesien igjen tilladt, begyndte denne
 nærer levende. Fra d. 30te Juni til d. 25de Juni for-
 tojedes til Udsættelse fra Breslau til Særen, Böhmen
 og Westfalen 11,959 Sten, eller 269,072 danske Pund
 Ud.

De engelse Tropper paa Sicilien under Gen. For-
 ser nu kun faa, og lave sig desuden til at forlade
 denne Ø og sejle til Egypten. Efter al Sandsynlighed
 er, Sicilien snart i de Frankes Vold.

En engelse Flaade af 7 Linieskibe, foruden 13 mindre
 Krigsfartøjer, er kommen til Venedig. Dette har for-
 anlediget, at Dardanellerne igjen sættes i god Stand og
 forsynes med franske Artillerister og Offiserer. Man
 forfættre, at de Engelse have tilbudt Porten Fred, paa
 det Vilkaar, at Egypten afstødes til Frankrig indtil den
 endelige aimindelige Fred. — Det hebbes, at de Fran-
 ske i Stralsund have foresundet 308,000 Kugler,
 100,000 Bomber, 200,000 P. Krud og over 500
 Stykker Skuds.

Rejseende.

(Til og fra Kbhvn fra d. 19de til ind i Kl. 8.) An-
 komne: Kbm. Hoigaard og Stud. Højsgaard f. Rødding
 (hos Møller.) — Bogh. Møller og Kbm. Mort f. Malmø
 (til Raus.) — Kbm. Fremolling, dito Raine's, Bogh-
 Schrøder, Dehon. Marstrand fra Landet, Maj. Michaelsen
 f. Landet. — Afrejste: Stud. Jakobsen, dito Janion,
 Kbm. Krohn, Mad. Melhorn, alle til Hirtsholm. Stud.
 Sprunt, dito Mehren jun. og sen. til Helsingør, Jomfruerne
 Schwinaten til Espelev, Stud. Chapman og A. Lorenzen
 til Gravenskov, Grev Knuth paa Landet, Insp. Lund paa
 Landet.

Drugaade.

Fra Enden læs mig og du finder hvad bør møde
 Enhver mig mangler som jeg forfra læses kan.
 Jeg tre Bogskaver har, det midste deraf man
 Som Udraab seer i Sprog saa levende som bøde.
 Dog bort min første Stav, og hver Kujon jeg skræm-
 mer
 Siv mig et G, og jeg den hele Verden tømmer.

Døde.

Fuldmægtig Rosenbahl ved Bombesalt. Enkefrue
 B. W. Bülow f. Høeg. S. A. Høugaard, Brands-
 kaptajn og Bødkermester G. Knud. Peder Hass forh.
 Brændevinsbrænder, af sine Saar paa Søværnsstusset,
 alle i Kbhvn. Mad. C. F. K. Krusberg f. Breum paa
 Loviseborg, Strandvisiter S. Lærche af Søllerup,
 Kuddt ubevæbnet i en Skov, hvorigjennem han var tvun-
 gen at veivise en fiendtlig Trop, der iforvejen havde
 plyndret hans Hjem. Hofraad H. Hinrichsen paa Gra-
 vensteen. Mad. C. K. Hansen f. Freisleben i Nestved.
 Prof. W. Knudsen i Kbhvn af en Bombe.

Dyfindelser og Dybagelser.

Le Sage, Medlem af Nazionalinstituet, som boer
 paa Montpalæet i Paris, har bekendtgjort en Erfaring
 han i Sommer havde, og som leder til at fuldkomme
 Lynskederen Lynilden slog nemlig sidste Juli ned paa
 Bygningens Afleber og fulgte den, men gjorde en højst
 besynderlig Larm, og en lysende Materie gjennemstrøm-
 mede paa samme Tid Skorstenen og Røkket og satte
 alt i Rystelse. Han slutter deraf, at Massen af Lynaf-
 lederen var utilstrækkelig til at modtage og følge dette
 Lyns hele Tid, saa at endel deraf nådes til at spadsere
 udenfor. Han opfordrer Fysikerne til at gjøre Jagt-
 gælder i denne Anledning, for at man kunde komme til
 en Bestemmelse af en Lynskeders rigtige Massivhed, og
 hvormange der behøvedes paa en Bygning i Forhold til
 sammes Størrelse.

Høstbræt Kl. 8 Formiddag den 21 Septbr. 1807.

Evenske Post ankom Kl. 4½ Eftermiddag.

Lustens Tilstand Kl. 8 Formiddag den 21 Septbr. 1807.

Barom. 28 L. 2 L. Therm. ved 9 G. W. Klart, seldt
 Vindst.

Dette Blad tilbringes Subskribenterne 4 Gange om Ugen for 1 Rd. Tryk. og 7 Rd. 8 P. Skriv. Kvartals.
 Entante Annoncer sættes till. Subskription modtages hos Udgiveren A. H. Seidelin i Nilsen, No. 119 i Struen

Samlet og forlagt af Litteratus R. H. Seidelin, Lieutenant ved det borgerlige Artilleri.
Trykt hos Thorstein E. Kangel.

M a a e t r y k t e s.
Kjøbenhavns Politikammer d. 8. Septbr. 1807.

Haagen.

De af Dagens Høbdere, der i den sidste Tid ere flygtede, ombedes skriftlig at opgive deres nuværende Bolig, saavel som Gaden de flygtede fra, for at de atter kunne erholde deres Dage tilbragte ved mine Dab.
R. H. Seidelin.

Igaar udkom følgende Bekjendtgjørelse.

Medborgere! Efterat alle vore Forsvarsmidler ere blevne utilstrækkelige, og vi ikke have kunnet forhindre Fjenden fra at anlægge Forfandsninger saa nær ved Stadsens Bolde, at han kan, saa ofte han finder for godt, sætte Staden i Brand paa flere Steder, uden at vore Slukningsanstalter (der ere ødelagte baade ved deres Brug og Fjendens Skyts) kunne formaae at standse Ildens Udbredelse; saa har jeg saavel i Betragtning heraf, som da efter min egen og de øvrige højstkommanderende Offiserers fuldkomne Overbevisning, vor svækkede Stykke i dens nuværende Forfatning ikke er istand til med nogen Sandsynlighed at afværge, at jo Fjenden med Magt er i Stand til at indtage og sætte sig i Besiddelse af Staden, og, som en Følge heraf, tillige af begge Holme og Skaaden, uagtet disse Forsvar fra Søfiden er aldeles betryggende, været sat i den uheldige Nødvendighed, for at spare uskylde Borgeres Blod og Staden fra de uberegnelige Følger, dens Indtagelse med Storm maatte drage efter sig, at indgaae Capitulation med den fiendtlige Krigsmagts Anførere, og derved maattet overgive Skaaden, samt indrømme Fjenden Besiddelse af Citadellet Frederikshavn og Holmen i saa lang Tid som udfordres til at føre Krigsfløjen ud paa Nøden, dog med Vilkaar: at baade disse Steder skal tilbageleveres og Den Sjælland inden sex Uger i det længste skal være forladt af de Engelske Tropper, samt at alle offentlige og private Ejendomme baade her i Staden og overalt paa Den Sjælland skulle af dem blive uantastede og urørte. Medborgere. I det jeg, gjennemtrængt af Belysning, meddeler Eder denne Efterretning, maa jeg tillige minde Eder om, at den første Borgerpligt af Eder, hvis Liv og Gods nu saaledes ere betryggede, er Rolighed og Orden; og jeg bør tillige advare enhver om, at Overtrædelse af denne Pligt er Forbrydelse, som kunde drage betryggelige Følger efter sig.

Hovedkvarteret i Kjøbenhavn d. 7 Sept. 1807.

Peymann.

(For Fuldstændigheds Skyld indføres følgende ældre Bekjendtgjørelser):

Politiet og Brandkorpset have under Bombardementet i Nat vist en Iver og en Anstrængelse, som ikke kunde være større. Denne deres rosværdige Virksomhed kunne vi takke for at Ilden, som paa nogle Steder i Staden optom af Fjendens Bomber, Ildkugler og Brandraketter, strax blev slukket. — Jeg føler mig derfor pligtig herved offentlig at bevidne Politiets og Brandkorpsets hele Personale min erkjendeligste Tak.

Hovedkvarteret i Kjøbenhavn d. 3. Sept. 1807.

Peymann.

Af den kommanderende General Peymann er undertegnede-Commissionen for de trængende Familier, hvis Mand og Fædre tiene ved det borgerlige Militær, autoriseret til at understøtte og saae de Familier, som ved Bombardementet have mistet hvad de eiede, og intet have til deres Underholdning, med Livets første Nødvendigheder. Ved at bekjendtgjøre dette, indkalder man dem, som have lidt dette Uheld, at melde sig i Bartou Kirke, Indgangen i Løngangstræde, om Formiddagen fra Kl. 8 til 11 og om Eftermiddagen fra 4 til 6, for at forklare deres Trang og modtage Hjælp efter Omstændighederne.

Kjøbenhavn den 5 Septbr. 1807.

Malling. Schlegel. Bang.

Enhver af det borgerlige Militærs 1te og 2den Afdeling, som har været nødsaget til at forlade deres Boliger, paalægges herved strax og usophobelig, at anmeldte for den Kompagnieschef, i hvis Kompagnie Distrikt deres Boliger farhen have lagt, hvor de nu ere at finde, og enhver, som mod Forventning maatte efterlade samme, kan vente i Overensstemmelse med Krigsartiklerne alvorligen at blive anseet, som den, der har unddraget sig fra Kongens og Stadsens Tjeneste.

Stadshauptmandskabet, d. 6. Sept. 1807.

M p l i u s.

Siden i Onsdags er intet Nummer af dette Blad udkommet. Om denne Mellemtids Begivenheder er med saa Ord følgende at berette: I Onsdags Aftes lidt efter 7 begyndte Fjenden fra Batterier bag Vestbro, imellem Ladegaarden og Rolighed, to tre Steder bag Blaa-gaard og Nørrebro, saavel som bag Østerbro, et i sit Slags mageløst Bombardement paa den vestre og nordre Del af Staden. Man regner paa Slump, at over 2500 Bomber, Stykgranater, Brandkugler, Brandpile og gløende Kugler indkastedes. Mange Menneker kvæstedes, og paa over 30 Steder brød Ild ud, men dæmpedes af Brandfolkene med en Raskhed, der tilbrog dem og Politiet Generalens Tak. — En fiendtlig Kolonne, der denne Nat skimtedes fremrykket paa Vestbro, blev ved Kartotter fra de vestlige især Schalkens Bastion knugnet tilbage. — Om Torsdagen vare Fjendens Batterier næsten tavse, og skjndt der da og i paafølgende Nat skjønnes at være indkommet omtrent samme Mængde Bomber o. s. v. og adskillige Steder tændtes, blev dog Slukningen endnu god. Men Major Kirkerup maatte nu saaret gaae til Søngs. Næste Dag fortsatte Fjenden Bombarderingen, og røkkede Bomberne til Holmens Kirke, Hallandsaa, Nybober o. s. v. Endelig begyndte den tredje Aften et Bombardement, der endnu overgik første Nats. Strax om Aftenen lodes Lødderpladsene i Brand. — Kort Batteri sammesteds, hvis Krudtforraad sprang i

Lufften, maatte fortabes. Paa samme Tid opkom mangeskeeder i den vestre og nordvestre Kant Tjilose, der ikke mere som før blev betvungne. Med sit Brandgods skød Fjenden Tid i Truetirke og Sri, som afbrændte og styrtede under Fjendens Hurraraab, og endelig saaes Slutningsarbejdet saa aldeles utilstrækkeligt, at Ilden omspændte Studii. Petri, begge Kannike- og Fiolstræderne, Nørregade, Ekkidentivet, & Ekkidestræde, Ekkindergade, o. fl. Et. - Altid indsendtes Fjendens Bomber i og i Lø af Brandstederne. Ilden vedvarede Løverdagen og Søndagen og endtes først igaar i Landemærket, efterat have ødelagt lille Købmagergade, Rosengaarden, Nørrevold

Pustervig, Kultorvet Et. Gjertrubstræde m. m. — Løverdags, Søndag og ind paa Gaarsdagen foregik Underhandlinger. Igaar Middags kapituleredes. Igaar Eftermiddags besatte Fjenden ifølge Nyholm og Kastellet. Proklamationer om Fredens Nødvendighed, oplæstes og uddeltes.

Dette Blad tilbringes Subskribenterne 4 Gange om Ugen for 1 Rb. Tryk. og 7 M. 8 f. Skriv. Kvartalet. Enkelte Nummere sælges ille. Subskription modtages hos Udgiveren K. H. Seidelin i Pilestr. No. 119 i Stuen.

B e k i e n d t g i ø r e l s e

fra

den commanderende General til Garnisonen og samtlige Ind-
vaanere i Kjøbenhavn.

Admiralen for den her paa Rheden værende fiendtlige Engellske Flaade, saavel som den commanderende General for de i Sieland landede fiendtlige Engellske Landtropper, have i Dag formeligen opfordret mig til at overgive vor Flaade til Kongen af Engelland og at samtykke i at de bortføre samme, imod at de tilbagegive den ved en almindelig Fred i Europa.

Jeg har herpaa svaret: „at vor Flaade, der er vor uimodsigelige „Eiendom, var ligesaa sikker i vor Konges Hænder, som den nogen Tid „kunde være i Kongens af Engelland, imod hvilken Monark vi aldrig „have ønsket paa nogen Fiendtlighed; at vi vilde underkaste os vor Skiebne, „ifald de vare grusomme nok til at forsøge paa at ødelægge en Stad, „som ikke havde givet den mindste Marsag til en saadan Medhandling „fra deres Side; men at Ære og Pligt bød os at forkaste ethvert For- „slag, der var upassende at gjøre en uafhængig Magt; og at vi havde „besluttet at tilbagedrive ethvert Angreb, og til det yderste at forsvare „Staden og vor gode Sag, for hvilken vi vare rede til at ofre vort Liv „og vort Blod.“

Medborgere! jeg er overbevist om at mit Svar er Eders, og at vor National-Ære er lige saa hellig for Eder, som for mig. Velan da, ædle Medborgere, griber til Vaaben alle og enhver, som kan medvirke til at hævede vort elskte Fødelands Ære og Selvstændighed. Vi stride for det kiereste vi eie. Hvad vore Forsfædre under lignende Omstændigheder have udført, det ville og vi. Jeg skal lade de Kiække af Stadens Indvaanere, som med Nytte kunne bruges til vort fælleds Forsvar, give Vaaben, og vi skulle med Kraft tilbagedrive vore Fiender, som bilde sig ind, at det er i deres Magt at kunne foreskrive et ædelt og tappert Folk vanærende Love.

Hovedkvarteret i Kjøbenhavn d. 1 Sept. 1807.

P e y m a n n.

Samlet af Dr. Phil. K. L. Rahbek, Professor og Theatredirecteur, Ridder af Dannebrog.
Trykt og forlagt af Bødrene Rostock.

Det er Boet troe Underaatter og hele Europa be-
kiende, hvor redeligen og uafslideligen Vi, først som
Kron-Arving og derefter som Konge, have ønsket og be-
stræbt Os for, at vedligeholde Fred for Bore Riger og
Lande, og ved Fredens Betsignelser at fremme deres
Velstand og Lykke.

Medens Krigen, 1792, rystede alle andre Europas
Stater, lykkedes det, i fulde 15 Aar, at afvende dens
Forkvævelser og Fare fra disse Riger og Lande. Ikkun
da fremkaldtes til Waaben, naar det gjaldt om at vær-
ge for Fædrelandets Rettigheder, og at opretholde
dets Fred.

I Aaret 1806 nærmede de krigende Magters Kræm-
perde Hæere sig til Statens Grændse, mod Fastlandet.
Bore sammenbragte Tropper holdtes da der, for at
stille mod saadanne Voldsomheder, som Grændsepro-
vindsler, blottede for væknet Forsvar, i en saadan Tid
maatte være og være udsatte for.

Bore Hensigter var rene og aabne. Vort Folk og
Europas Fyrster erkendte dem som saadanne. Alle
Forbundene med fremmede Magter vare fornøiede og be-
kræftede. Med ærlig Trofast opfyldte Vi Pligterne,
som de paalaate Os. Ingen Paastand yttredes fra
Bor Side, som kunde opvække Tvivl om Hensigt til
Trætte med nogen som helst Magt, mindre endnu frem-
kaide til Anerkendelse af Dødsfald. Alle Nationers Stibe-
sætes Sikkerhed i danske og norske Havne, og fandt dem
der lige for Alle.

Vi nærrede da rolig den Haab, at enhver vilde ind-
see, at det fra Bor Side saaledes fulgte politiske Sy-
stem vilde være i alle Henseender usfordærmede; og det
eneste, som, efter Bor Stats Belliggenhed, fremmede
med dens Interesse, og med det svrige nordlige Euro-
pas tillykke.

Men, daatte Vort retmæssige Haab blev pludseligen
Ruffet. Sicilias og med den Hovedstaden oversaldtes
haade til Lands og til Vands af en meer end alminde-
lig Overmagt, og Flaaden saldt de Angrebende i Hæn-
de. Imidlertid opbragtes de tætte danske og norske Stibe,
som, i Tilid til Statens Fred, befære alle Havne, og
da, med deres Ladninger, Nationens kostbare Eiendom,
gjordes til Bytte.

Et saa overordentlig Angreb fremkaldte til Modstand,
som fandt almindeligt og lydeligt Bifald, og saa hos
de største Continental-Magter, og som ledte til nære
Forening med Frankrige, der tilfagte Forsund og Un-
derskøttelse. Men ved denne Underskøttelse selv forsø-
des kun Statens Byrder, uden at Niemebet blev op-
naaet. For en Tid forskærkedes vel Forsvaret til Vands,
men uden at derved kunde udrettes noget mod Magten
paa Søen.

Imidlertid rystedes Folkets, i den foregaaende Freds-
tid erhvervede, Bifald ved Krigens Udbrud, og ved
dens Fortsættelse. Ridsene til denne Tilstand svæk-
tedes meer og meer. Statens Indtægter og sammes
Værd i Værd maatte aftage i lige Grad, som dens
nundværlige Fornødenheder, og med dem dens Udgif-
ter, tiltoge. Nationens vigtige Erhverv ved Skibsfaar
og Handel afbrødes, og endeligen indførtes et System,
som umiddelbart virkede imod al Samvær til Søen
imellem Nationer og Stater, og tilintetgjorde for Bore
Riger og Lande den sidste Læring af den Søhandel,
som endnu havde lindret Krigens Døde, uden at føre
nærmere til det angivne Niemeb: Fredens.

Under denne Tingenes Forsætning blev Norges For-
søning med Levnetsmidler stedse besværligere og for
Danmark kostbarere. Nepe blev det muligt, at til-
bringe dette Rige den Hjælp, hvorpaa det havde saa
vigtigt Krav. Ikkun utrolige Opoffer kunde paa
nogen Maade overvinde denne Vanskelighed.

Det var Os imidlertid stedse om at giøre, at tilveie-
bringe et forandret Forhold i Statens udbortes Stilling,
Tidspunktet hertil syntes at nærme sig, da flere Euro-
pa's store Stater yttrede Tilbøielighed til Fredsunder-
handling. Vi grebe denne Leilighed for at tilbyde
Storbritannien, den eneste Magt, med hvilken Dan-
mark var indviklet i Krig, at underhandle om Fred, og
Vi formodede, at Tilbudet, og saa hos de med Storbri-
tannien allierede Magter, kunde finde vigtig Betsømmelse
og Bifald. Men Bore gjentagne Skridt for at gien-
oprette Fred med Storbritannien blev uden Virkning,
da Gienoprettelsen stedse blev underkastet den Betingelse:
at Keiseriget Norges Aftrædelse til Sverrige maatte
lægges til Grund for Fredsunderhandlingerne; og
Sverrige forladende sig paa sine mægtige Medforbundne,
som ikke endloede at understøtte dette Rigs Forbring
og Storbritanniens; Erklæring, lagde dagligen mindre
Skjul paa sit Sindelag, indtil det viste sig i virkelige
Siendeligheder.

I saadan Stilling, truet af halve Europa, omgivet
til Lands og til Vands af overlegne Magter, fornøiede
Vi med Frankrige Keiser de for en Tid afbrødte For-
hold, og oprettede med Keiseren et nære Forsvars-For-
bund, hvori gjensidig Underskøttelse med saaledes Siender
blev fastsat, og hvorefter fulgte Krigserklæringer mod de
Magter, som allerede i Gjærningen havde erklæret Krig
imod Os.

Utroligen opfyldte Vi fra Bor Side dette fornøiede
Forbund, som sigtede til Opretholdelsen af Statens
Selvstændighed. Et betydeligt Troppe-Corps forenede
Vi med det franske, for at forsvare Hoistien og Ham-
borg; men saaledes forandrede Krigstilstanden sig, at Vi
ikke kunde erholde den forventede og tilfagte Bifald.
Da de fiendtlige Hæere i stort Antal, med Kraft, træng-
de frem, maatte de franske Tropper, hvis Antal under
Kæmpehedernes Dmægling var mindre end Tractaten
havde stipuleret, trække sig tilbage til Hamborg, og
overlade Grændsens Forsvar til Bore Tropper alene,
hvis Styrelse ingenunde var tilstrækkelig til at modstaae
Fiendens angrebende Overmagt.

Imidlertid havde det Keiserlige Østerrigske Hof tilbu-
det sin Røgling imellem Danmark og de med samme
allierede Magter. Den truende Fare for Staten, som
daglig blev frygteligere, og Byrderne som allerede tryk-
kede Folket, og som vilde forøges ved fiendtligt Døds-
fald og mulig Dødsbømmelse, svævede os for Dine.
Den eneste Allierede, Vi havde, saae sig ikke i Stand
til, nu at kunne komme til Hjælp hvor det for Os uop-
sætteligen behøvedes. Vi betænkte Os da ikke paa at
antage den østerrigske Keisers forekommende velviljige
Tilbud, og Vi smigrede Os med, at saa mægtig en
Svriges Medkomst kunde, i det mindste tilbringe, af-
rende det Tab, som Sverrige, understøttet af Rusland,
England og Preussen, var sat i Stand til at foraar-
tage Vort Monarchie. Men ogsaa dette Haab blev
Ruffet, da det fra Østerrig gjorte Skridt ikkun for
en kort Tid standsede Fiendens Fremgangs i Hertugd-
ømmene.

Sientogne Fredsforløse blev nu gjort fra og til Sverige & Keonprins, som, i Epistlen af en- og-veiregen, af flere megtige Staters Tropper sammenflet, blev vedblev at fordrø Norges Utredelse, hvilken Sveriges Medforbundne havde tilføjet. Fiendtlighederne begynder paa nye. Fæstningerne Fredrikstødt og Gidskødt vare faldne. Om ikke Als kunde sættes i Bøve, maatte Forsvarsskæfterne for det første og for det næste indstrømmes til Svend; hvorhen Vi beordrede alle de Tropper, som fra Slesland kunde anvendes, og hvorhen Vi beordrede selv, for at være Kamppladsen og Underhandlingernes best nærmer.

En fornyet Underhandling standsede atter Kriget, som var naaet til Jyllands Grændse. Denne Provinds var ikke at befors mod Overmagtens fiendtlige Overfremmelse, om endog en rolig Besiddelse deraf kunde have været gjort, fridig. Men ved at blive, ligesom begge Hertugdømmene allerede vare det, Krigens Stueplads, var ethvert Middelelse berøvet, til at see Korn sendt derfra til Norge.

Om fremkom altfaa det vigtige Diøblit, da, uden videre Hensind, maatte afgives om Fred eller fortsat Krig.

Vanfæligere Stilling end Danmarks, som, affaaeren fra Norge, stod ene imod saa mange, og i Forening saa megtige Stater, har neppe nogen Stat hidtil haat; og vanfæligere Pligt end her at vælge, har ingen Første været paalagt. Havde Sagen angaaet os selv alene, eller det blot var kommet an paa, at gaar en truende Fare imøde, naar et enkelt Udsald kunde, endog igien, nem den kræfteligste Kamp, synes, da vilde Vor Betslutning snart have været tagen; thi Vi kendte Vort Folk, som Vore Troppers, modige Sindelag, og vidste, hvad Folket endnu, uagtet langvarig Krig havde vækket dets Kræfter, vilde opføre og lide for Fædrelandets og for os, naar Vi dertil opfordrede.

Men: under Omstændigheder, saabanne, som de des vare forhaanden, kunde Vi ikke udsætte det hele Monarchie for at optøse, endog i dets enkelte Dile: ikke forlange, at et trofast Folk i en alt for ulige Kamp skulde udgyde sit Blod, for muligen og sandsynligen: at fremme det Modfatte af Kampens Diæmed.

Dog var det end ikke om Aabentamp alene, Vor Beslutning var at tage. Norge var udsat for den frygveligste Hungersnød, naar Jylland blev Krigens Stueplads, og al Korntilførsel andenstedsfra var Nordmændene betagne. Efter Forestiklinger, som Vi alt forhen havde modtaget fra indsigtsfulde og betroede Mænd, havde de alene en stordele af det Kornforraad, som udfordres til Norges Forsyning indtil næste Høst, med første Fare og Tab kunnet opbevares. Selv Midlerne til Korntransporten hidhen vare nu ikke tilstrækkelige. Ikke en stordele af de Skibe, som ellers kunde dertil være brugte, vare mere i de danske Havne. De øvrige vare allerede med deres Ladninger blivne til Bytte. De Anstrængelser, som Danmark i den Henseende længe havde gjort mulige, vare ikke at ubholde; de havde allerede kostet Landets Financer mange Millioner. En trediedel af Norges cultiverede Land var i forrige Aar, af Mangel paa Sædelorn ikke bleven besaaet. Saasiden i Aar nærmede sig, og forbrede en Opsendelse af flere Hundrede Tusinde Tønder Korn: Tilførsel fra fremmede Haand i Sønden og Norden gjorde, ved Landets Bekæm, umulig. At udsætte Norge i dette Aar atter for Mangel af Sædelorn, vilde have været et Middele til Deleagelse; hvis Følger vare uberegnelige; thi naar Norges Production af Korn i saa høi Grad blev ved aarligen at svæktes eller hæmmes, og Afværsen af dette Rigets Produkter var spærret, tilbrækte ikke Rigets hele cirkulerende Formue til at købe alt dets nødvendige Væddelærn, om det endog var muligt: at hie samme tilbragt.

For Gud og for Mennesker: have Vi da ikke troet at kunne forpære, at ikke et ødelt Folk blot for en

Ulykke, som overgaaer alle andre, og som selv ikke Sværdet havde kunnet afværge, naar Vi endog, omgivet af Vore brave Tropper, efter deres og samtlige Vore Undersaatters Ønske, havde kastet os i Kampen, ikke med een, men med flere, i Forening overlegne, Fiender. Kræfterne, som vare frembragte og kunde fremdeles frembringes imod os, vare ikke at beregne. Selv en Seier kunde ikke redde det Høst, og Tab maatte have fremkaldet endnu større Ulykke, og have gjort alle videre Underhandlinger umulige.

I en saa forviolet Stilling, som en langvarig Forsvarskrig, og tilfids den almindelige, alt fortærende Krigslue, som har udbredt sig over hele Europa, har fremfaldt, og som Vor nidliære Omhu for Vore Undersaatters Besserd ikke, under saa overordentlige Uheld, har været istand til at afværge, have vi maattet gribe til det eneste Middele, der nu frembrødfsig, for at redde Norge fra at forkomme af Hunger, medens Danmark, Kampende mod ulige Kræfter, ene har Sveriges Øvrer, og udsat for dens Følger.

Vi have, under alle disse sammenstødende haardt Uheld, maattet aftræde, til den Svenske Krone, de Rettigheder til Kongeriget Norge, som Vi arvede fra Vore Forsædre.

Vi afholde os fra at tilde de sørgelige Følger, som Sønderdelens af Saandet mellem begge Riger forarsagede os. Enhver Dansk, enhver Nordmand vil letteligen stutte sig dertil af hvad han selv føler.

Staternes Stilling staaer i Fersynets Haand.

Vi have intet forsømt i de 7 Aar, medens Kampen har været, for at vdeligeholde det Saand, som flere Aarhundreder og Nordmændenes uøttelige Trofskab gjorde værdigt. Det første Brud derpaa fandt Sted, da Staten berøvedes sin Flaade, og derved Midlerne til sælde Udsvæning fra det ene Rige til det andet. Alle omgivende Magters Forening imod Monarchiet har fremkaldt den voldsomme Sønderrevisele.

Imidlertid have Vi søret for, at under den Regiering, der træder ind i Vores Sted, enhver Norges Indbygger, efter sin Stand og sin Stilling, skal nyde og beholde de Rettigheder og Friheder, som han er i Besiddelse af.

Alt rig kunne, aldrig ville Vi glemme den Trofskab og Hengivenhed for os og Vores Stamme, hvilken det øde norske Folk i alle Liden og Tilfælde har givet saa værende Besiser paa.

Saa længe Trofskab blandt Folkstammerne egtes som en Dyd, vilke Nordmændene nævnes som de, der stod ved Siden af, eller overgik ethvert andet Folk i den nævnte Udøvelse.

Vi og Vore Forsædre have stedse sabeligen regieret over det norske Rige. Villigen ødede Danmark i disse sidste Aarsens Aar det Korn, som de Norske Væddelærn trængte til.

Vort oprigtige Ønske er, at Lykke og Fred maatte rike den seneste Tid blive det tapre og øde norske Folks Lod.

Middelfart, d. 18de Januar 1814,

F r e d r i k R.

KOSSEFR 27.

Restved d. 18te Febr. Efter Kongelig Befaling blev alle Krigsfanger fra Slesland og Smaa: Herne sendt til Restved for det at bevogtes; der har saaledes siden Krigens Udbrud med Sverige været fra 30 til 200 Fanger, for størstedelen svenske og nogle russiske; og tydelige Matraser. Til dets Forskyning var af Regieringen tilføjet 16 p. Rbbp. N. B. daglig; og 1 Brød hver femte Dag. Den danske Nations Hære forbrede at disse Ulykkelige blev behandlet saaledes som vi maatte ønske at vore egne Landsmænd der andensteds ere fangne, maatte behandles, derfor have ogsaa Næst-

veds Borgene og Indvaanere sammenkøbt saamange Penge, at 50 Fanger hver Dag, med selv at betale et ubetydeligt Tilskud, have erholdt et Maaltid varm Mad. Da Fangerne Antal imidlertid daglig voksede og Hs. Excellence Hr. Grev Dannekiold Samsø blev gjort opmærksom paa, at Borgemeesteren i Næstved, som hidtil havde ladet indsamle de til bemeldte Bespisning anvendte Penge, nu saae sig nød til at opføre Hermed, saa har denne af sand dansk Land beskædede Drot, gjort Forsikling om, at Fangerne maatte tilfaaes af Hs. Majestæt 32 R. N. D. daglig, og for at afhjælpe den sieblikkelige Trang, indtil der kunde falde Resolution paa hans Forsikling, af egne Midler givet 4000 Rb. D. E. til bemeldte Fangers Understøttelse. — Commandøren og det specielle Tilsyn over Fangerne har været betroet til Oberst v. Schmidt, — denne gode og menneftierlige Mand, der med Glæde havde modtaget hiint Bespisning paa Næstveds Indvaaneres Velvilje og Borgerind, kunde ikke uden med Sorg erfare, at hans uslykkelige Undergivne nu, da deris ingen flere Penge kunde tilveiebringes, skulde berøves den betydelige Hjælp, som forbemeldte Bespisning havde været for dem, han har derfor med saa meget større Glæde og inderlig Taknemmelighed modtaget Grev Dannekiolds ædte og saa rundelighedsbehandlede Gave — som at antænde samme efter Giverens Vnke.

Hr. Major Smidt, Chef for Brandkorpsen har afgaaet offentlig Regnskab for de indkomne Bidrag til Belønning for udviist Virksomhed og Iver ved Julebranden paa Goldboveien den 11te Januar d. N., samt til Understøttelse for de Kvæstede og for de Dræbtes Enter. — Indtægten var følgende: Interessenterne ved den afvandede Riæfabrique paa Goldboveien givet 500 Rbdit., Brygger Hr. Ager 166 Rbdit. 4 Mk., Brandmeester Isfeldt 8 Rbdit. 2 Mk., ialt 675 Rbdit. N. D. Disse blev udbetalt til 4 efterladte Enter og til en Moder der mistede sin Son, til 15 Kvæstede, til 2 Spræmssestere, 4 Dørværelseser og 6 Brandbude, samt til 13 Spræmssestere og Assistentere, som Belønning for Iver og Virksomhed.

Rejsninger den 9de Februar. Vinteren vedholder med Frost og Sne, dog har Frost i denne Maaned ikke været over 7 Grader, derimod er stedse næsten daglig faldet en Mængde Sne, som haver gjort alle Breve afremkommelige og hvorved mange Mennesker fra Stæder og Landskaber ere blevne spjælsatte med at kasse Sne og planere Vejene. Da det seer skyndeligt Dag og Nat, saa siger et gammelt Sagn, at paa streng Vinter skal følge et tidligt og skönt Foraar. De Kærlighede have i Aar kunne faaet deres Fornøielse. Børnene lyde tidlig og fridig. — Musse næsten daglig Riisende et komme fra Naboelandet eller at reise did. Den eng. Konsul Fenwick er allerede i kommen hid med Fru. Den 5te d. hidkom Baron v. Tol, Kammerherre, Ridder samt Chef for General-Adjutant-Staben, og efter et have været i Riisenhavn, rejste han igjen tilbage herfra den 7de. Gaaar kom nogle danske Krigsfanger hid fra Sverrig, som strax førtes til Riisenhavn, saa antom ogsaa nogle svenske Krigsfanger fra Næstved, som idag bringes til Sverrig. — Ved en Benefice som det velgørende dramatiske Selskab her gav den 5te dennes til Vidste for Huisarme og Trængende, indkom en betydelig Sum, vel over 1600 Rb. d. E. Mange som satte i Løndom vilde herved blive glædte og husvaledede. — Lærprisene ere i denne Uge: 20 a 22 Rbdit. for en Lænde Rug, 13 Rbdit. for en Ld. Bys, 6 a 7 Rbdit. for en Ld. Havre, 6 a 7 Rbdit. for et Pund Emør og 7 a 8 Rbdit. for en Gænses Kjø.

Under Dato Midtelfart den 18de Januar er udfærdiget følgende Kongeligt aabent Brev angaaende Norges Afslættelse til Sverrig:

Vi Frederik den Sierte, af Guds Naade Konge til Danmark, de Wendes og Gothers, Hertug

tit Sledeg, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Sibenborg og Wismern, Syffe til Nyaen; giere vitterligt: At, da Vi under mange og haarde sammenkødbende Omstændigheder for Vort Monarchie, have, for at gjenoprette Fred i Norden, og for at afsværge fra Kongeriget Norge en det overhængende Hængerskab, ved Fredstractat af 14de i denne Maaned frelsagt Os, saavel for Os Selv, som for Vore Efterfølgere til Danmarks Trone og Kongerige, til Fordeel for Hans Majestæt Kongen af Sverrig og Hans Efterfølgere til Sverrigs Trone og Kongerige, alle Vore Rettigheder og Adkomst til bemeldte Kongerige Norge; saa have Vi ved samme Fredstractat afslættet ligesom Vi og ved det. Vort aabne Brev afslættet Norges Indbyggere i Almindelighed, og enhver af dem især, se den Gjyldings- og Ercebisps-Ed, de, som Underfaatter i Almindelighed, eller seens Embedsmænd i Særdeleshed, enhver i sin Stilling, civil eller militair, geistlig eller verdslig, til Os have offlagt; hvorhos Vi paa Grund af, og i Doerensstemmelse med Tractatens 16de Artikel indbyde dem alle til, med Drøden og Kuelighed at gaae over til den nye Regiering, som paa den meest forbindende Maade har forpligtet sig til at lade Norges Indvaanere beholde og nyde deres Love, Fritagelser, Rettigheder, Friheder og Privilegier saadanne som de for nærværende Tid ere.

F r e d e r i k R.

Fredebag: Løvsrekar, i lille Kongensgade 94. — Hørsrup, o. Nord og Lømmen, Dor, Gæde, Rindt osv. — Dito o. saltet Torff. — Dito c. Salt. — Fjerde og sidste Tur. o. Huset 122 i Nyntergade N. 9. II. — Fri Kølpeindpøding af Dr. Esbush paa Gispnet af Aftergade og ny Amagerterp 37 N. 11. 12. — Comedia.

Post-Efterretninger.

I de med seneste hamborgske Post ankomne Hamb. Corresp. for 7de og 8de Decbr. læses:

Prestorg d. 17de Decbr. Udskillige Dage havde vi det gylfelige Skuespil at see den brusenbe Denaustrøm fare forbi, og dens Doversvømmelse af E:n:n: paa hin Side i viid Udstrækning. Den 14de om Aftenen, brøde Hovedankeret, hvorved Flydebroen hænges, givet efter; man anvendte al mulig Forsigtighed at befæste Broen med Riæder og Loug, da Kloften henimod 12 om Natten to Waade som Bantet havde revet løs, kom med Lynets Fart, mellem vor Bro og Flydebroen, i og rev dem i Dieblirket med sig. Til Lykke for to Waade og Møller, der laae indenfor, tog Ankeret fat paa ny, og skandsede Broen midt i Floden. Man foier nu alle fornødne Anstalter for at bringe Broen og Flydebroen igjen i Løve, saa at Dørfarten over Denau, der nogle Dage har været afbrudt, igjen kan komme igærd.

Samme Blad meddeleer blandt andre følgende Traktat om Gretry: Først da han saas Parisitæren af Rosen et Colas (spilte her under Navn af Kotte og Johan) kom Gretry paa den Idee at gaae til Frankrig. Da man gior saaban Musik i Frankrig, vil ja ogsaa kerben, sagde han. Saaledes har Frankrig sin Monfgagn at takke for sin Gretry. Da to nye Componister, sagde hans, de blive mine Arvinger, men de komme til at betale stærke Indskrivningspenge.

Paris d. 30te Decbr. Monthly Repository indeholder meget mærkelige Notices om John Antis, ivrigt Medlem af den hrærenkuttiske Brødrementighed. Da denne Mand som Sectens Hoved spille en stor Rolle, træe vi, Meddelingen af følgende Notices vil ikke være vor Læsere uvelkommen. John Antis fødtes d. 24de Martii 1740 i Frederikstøvn i Grevskabet Philadelphia i Nordamerika. Han var en meget ivrig Missionar for sin Sect, han havde erhvervet sig for Indkomme

hed i Mehanik og især i Uhrmagerkunsten, da han 1769 blev beskrevet til Medlem af den Mission, der dannede sig i Cairo. Under et ni Aars Ophold i Egyptens Hovedstad havde han den Lykke og den Snildhed, ikke at falde i Hænderne paa Beyerne og deres Drabanter, som, sagde han, altid forvandede store Rigdomme hos Europæere. Men, den 15de Nov. 1770, da han gik ad spadserer med den venetianske Consul, blev han overfaldet af nogle Mamelucker af Deman Bey's. Man kastede dem fra deres Klæder, og forlangte 100 Mælk eller tyrkiske Bekkener, og truede at føre dem for deres Herre, hvis de ikke fretog gav dem. Hr. Antis og hans Ven havde kun nogle Sølvpenge; de tilbød disse, men de blev forfæstede med Foragt. Hr. Antis blev bragt for Beyen. Da jeg kom ind, fortæller han, saae jeg et lidet persisk Teppe, man havde bredt der til mig. Det var et Høflighedstegn; thi naar Almuesfolk skal have Bæstionade, strækker man dem ud paa den blotte Jord. Beyen spurgte mig paa nu, "hvem er I?" En Engelsemand! "Hvad gjør I her?" Jeg lever af det Gud sender mig (en hos Araberne brugelig Talemaade). "Kast ham fra ned!" Jeg spurgte hvad jeg havde forbrudt? "Hvad Du Hund! Du underkaster Dig at spørge, hvad Du har forbrudt. Kast ham ned." Efter at Hr. Antis har beskrevet Forberedelserne til sin Straf, bliver han ved: Jeg var endnu i denne Stilling, da en Officier hvidsked: mig i Dret: "Lad Jer ikke faae; giv ham 1000 Dollars, og I er fri!" Jeg betænkte, at naar jeg tilbød Penge, vilde Beyen rimeligviis sende nogle af sine Folk med mig at tage derimod, og at jeg saaledes vilde blive nød til at sæbne min Ruffert, hvor jeg ikke blot gjemte mine Nænge, men betydelige Summer, der var mig betroede; hvilket altsammen vilde rimeligviis blevet taget paa eensgaa. B sluttede sigelig ikke at indville andre i min Nyligste svarte jeg: Jeg har ingen Penge at give bort. Dette klæffe Svar havde den Følge, man maatte vente; han fik gruelige Slag under Fødderne. Endelig beklædte Beyen og hans Folk, at sætte deres Offer i Fræhed i den Dvetydning, han ikke var riig, og det gik saaledes til: Han blev endnu eengang bragt for Beyen, som sagde til en af sine Officiere: "Er det det Menneke, I har tale til mig om?" Ved Naa! svarte Officiieren: det er ham selv; det er den bedste Mand i Cairo og min foretrukne Ven. Jeg er utrokelig jeg ikke, før kunde underrette Eder derom. Efter endnu at have sagt adskilligt List, svarte Beyen: "Naar saa er, saa tag ham med; jeg skænker Eder ham, og har han mistet Roget, saa sørg for, han faaer det igjen." Jeg har aldrig — sagde Hr. A. — set denne Officier i mine Dage, og jeg mærkede snart, det var en listig Naade at blive mig qvit. Alt, hvad man gav mig igjen, var et gammelt Orchemis Skæp. Jeg spurgte Officiieren om det var et Brev paa hans Landsmænds saa berømte Gæstfrihed mod Fremmede, men fik blot til Svar: "Det kommer fra Gud, det faaer i Skæbnens Bogs, hvor intet lader sig forandre." Efter at have ærfstet sin Ven saaledes, lod Officiieren ham betale 20 Pd. Steel, som forvandede Beyen til sin Del af. Den uhyggelige Antis led endnu længe af Følgerne af denne Mishandling. (H. Cor.)

L p b l e. og D f t. Europæiske Efterretninger.

Frankfurt d. 17de Januar. Den 21de f. M. var Syrst Prinas kommen tilbage fra Lucern til Zürich.

Den 23de fortsatte han sin Reise over Constanz til Regensburg, hvor han vil tilbringe Vinteren. (St. Tid.)

Wittenbergegnen d. 3die Januar. Natten mellem 30te og 31te Decbr. blev det udenfor Wittenberg liggende befæstede Fattighuus taget med Bajonetten, og lykkelig forsvaret, skøndt Fjenderne løbe Storm dertil tre Gange før end man fuldkommen kunde sætte det i stand. Den fjerde Dag havde Leleirerne allerede, efterat Parallelen var aabnet, sat sig fast paa Glacis, og snart vilde Besatningens være i stand og den be- dælte Wei erobret. Den 4de trængte Sapperterne allerede frem til denne. (St. Tid.)

Ringen d. 3die Januar. I Formiddag kl. halv 12 blev vor Stad indtaget med Storm af de under Gev Langerons Befaling staaende Tropper. Man forfølger de Franke. Staden har intet lidt. Hvert Dødsfald indbringer man franke Soldater som enten ere saarede eller fangne. (St. Tid.)

R e i s e n d e.

(Til og fra København) Ankomne: Amtmand Lovenskiold, Landmand Holst, Forvalterne Balking og Freuchen, alle f. Landet; Kæbmændene Spindler, Bunoh, Witting, og Thomsen, alle f. Overrig. — Afreiste: Mad. Steyer og Skipper Petersen t. Pirschhofs; Danf Courree v. Saffner t. Norge; Hofmester Thestrup t. Slesensfeldt; Kammerjunker Kof t. Koestilde.

D o d e.

J. H. Stephani, forhen Commandeur, Stregant, f. den 23 Aar Skolelærer, den 7de Februar i Helsingør.

T h e a t e r t.

3 Aften d. 10de Febr. Bønden som Dømmer, Skuelpil i 5 Akter, frit oversat efter Collet d'Herbois Omarbejdelse efter Calderone de la Barras spanske Original, ved Hr. N. L. Bruun; og en Entrée.

Imorgen d. 11te Febr. Døtten i Schwarzwald, Syngespille i 3 Akter, tyrkisk Omarbejdelse efter det Franke ved Hr. N. L. Bruun, sat i Musik af Hr. C. Braun, kongl. Capelmusikus. Den tilhørende Dands, comp. af Ridder Hr. Balletmester Galeotti.

Iformorgen den 12te Februar klokken 6, bliver ifølge kongl. allenaadigt Resolution, til Bæste for Solobandsher Hr. Dahlen, paa det kongelige Theater opført: De forlybte Haandværksfolk, Syngespil i 3 Akter af Goldoni, Musikken af Gasmann, oversat af Hr. E. Knudsen; derefter: Romeo og Guilietta, tragisk Ballet i 5 Akter, comp. af Ridder, Hr. Balletmester Galeotti, med Ghørelange af Hr. N. L. Bruun, Musikken af Ridder Hr. Concertmester Schall. Til Glæning: En Epilog, forfattet af Ridder og Theatrbidrektor Hr. Professor Rabbel, som fremføres af Mad. Dahlen. — De som ville bære Hr. Dahlen med deres Navne ved denne Forstilling, ville beagelig henvende dem til ham selv, boende paa Hjørnet af Compagnie, og Anabrostrædet No. 51, 2den Sahl, hvor daglig erholdes Billetter fra kl. 9 om Formiddagen til 5 om Eftermiddagen.

Regavtionen i Kronprinsensgade 29 hos Høsthandler Berken continuerer fremdeles. I Morgen, Fredag, sælges Bøgerne i Lillaget, og paa Lørdag Kobberne og Musik- talier.

Dette Blad tilbringes Subskribenterne de 6 Dage i Ugen for 4 Rbdlr. N. D. Tryk. og 5 Rbdlr. N. D. Skriv. et Firdingaar. Enkelte Nummere sælges ikke. Subskription modtages hos Forlæggerne Brødrens Kofstø i Stuen til Gaarden No. 119 i Piekestredet.

Redigeret af D. Dibrichsen, Justitsraad.

Førlagt af Anne Marie salig J. P. Kostecks Enke. Trykt hos Brødrene Kosteck.

Forsendes, i Følge Kongelig allernaadigst Tilladelse, med Pakkeposterne i Danmark og Hertugdømmene.

**

**

**

Den Mand, som paa adskillige Steder i Lybskland har vlist sig mod Bekiendere af den mosaiske Troe, synes ogsaa nu at ytre sig hos os.

Lørdagen den 4de dennes om Aftenen var Folkestimningen paa Østergade usædvanlig stor, og nogle Hinduesbrudere bleve slaaede ind hos tvende der boende Handelsmænd.

Politiet, som igiennem forskjellige Rilder var underrettet om, at saadan Folkestimmel kunde formodes, bragte det, understøttet af det Militaire, snart dertil, at alt inden Midnat var roligt.

Næste Dag gjorde Politidirecteuren ved en Placat Enhver opmærksom paa sine Pligter som Undersaat og Borger. Om Aftenen fornødes ihiideltid Folkestimningen atter i den samme Gade; og skøndt den offentlige Magt i det Dieblis, da der blandt Mængden sporedes Uroestiftere, ryddeliggjorte Gaden, kunde det dog ikke forhindre, at nogle faade og ildesindede Menneker, som bankede om i de forskjellige Dele af Byen, tillode sig, undestøttet af Mørket, at slaae Binduerne ind i endeel Huse, hvor Personer af den mosaiske Troes Bekiendelse formodedes at boe, og at begaae andre slige Excedser.

Hans Majestæt Kongen lod derpaa den 6te udgaae en Bekiendtgivrelse, hvorved enhver blev advaret om, under Lovens Straf, at vogte sig for enten at deeltage i Urdener, eller at komme nær de Steder, hvor Sammenrøttelse og Oploeb fandtes; ligesom Allerhøihsamme og bemyndigede Politidirecteuren til ved en Placat at udlove betydelige Summer til Belønning for Opdagelse af dem, der havde enten stiftet denne Uroe eller deeltaget i samme. Derhos blev Politiets Kraft forøget ved betydelig Assistance saavel af Borgercorpsset som af det egentlige Militaire.

Disse kraftige Foranstaltninger kunne ikke forfeile deres Bieeneed.

Om Aftenen den 6te og 7de sporedes mindre Uroe. Nogle faa, som tillode sig lodstridige Foreragender eller visse Erøddighed mod den offentlige Magt, bleve anholdte; og disse tilligemed flere forhen Anholdte, der samtlige here til den allersimpleste Klasse, vente nu deres Dom ved en i det Dieeneed nedsat Commission, der endog er bemyndiget til at dømme uden Appel.

Saaledes tor man vente Orden og Rolighed atter tilveiebragt ved de fra offentlig Side truffene Foranstaltninger. Og den gode Stemning Stadens Indvaanere ved denne, som alle andre lignende Leiligheder har viist, er Borgen for, at hine Oprør ikke ville blive fornyede.

Bekiendtgivrelse fra Politidirecteuren.

Hans Majestæt Kongen har, i Anledning af de urolige Oprør, som den 4de og 5te d. M. have fundet Sted her i Staden, befalet mig at udlove en Belønning af 4000 Rbd. Sedler for den eller dem, som bevisligt opgive den, der enten har forfattet eller opslaaet noget af de Skrifter, hvorved der er offentligt bleven opfordret til voldsom Udfærd, eller hvem der som Hovedmænd har virket til, eller anført Hoben ved de foregaaende Urdener; samt en Belønning efter Omstændighederne fra 200 Rbd. til 1000 Rbd. Sedler for bevislig Angivelse af nogen anden, som har taget Deel i de foregaaende voldelige Handlinger. Angiveren kan desuden gjøre Regning paa, at hans Navn vil blive forttet.

Kjøbenhavn den 6te September 1819.

D. S. Hvidberg.

Erklæring.

Da Ingen af alle de paa Regentsen boende Herrer Studenter har paa den fierneste Maade havt den allermindste Andeel i de her i Staden i de tvende Aftener, den 4de og 5te hujus, forefaldne Pøbeloprør, erklærer jeg Dem, som paastaar det Modsatte, for En, der farer med aabenbar Usandhed.

Kjøbenhavn, den 6te September 1819.

R. Myerup.

Provst paa Regentset.

Kjøbenhavn, den 8de September.

Under 10de f. M. har det allernaadigst behaget H. S. Majestæt at udnævne kongelig fransk Statsminister, Marquis Desfollès, til Ridder af Elefanten; samt under 1ste dennes, at betnaade den danske Charge d'Affaires ved Hoffet i St. Petersborg, Kammerjunker v. Hennings, med Ridderkorset af Dannebrogordenens 4de Klasse.

Ifølge det kongelige danske Cancellies Skrivelse af 6te September til Hr. Saxtorph, som Decanus ved det kongelige Sundheds-Collegium, tilkiendegives samtlige her i Staden værende Læger, at de, saasnart de tage Noget, der er blestferet, under Cuur, have indtil vidre uden mindste Oploeb at give Politiet i Kjøbenhavn Underretning desangaaende.

Tirsdagen den 7de September 1819 ere i Løstotteriets 1143de Trækning i Kjøbenhavn følgende Nummere udkomne:

56. 57. 9. 12. 32.

Postefterretninger.

(Af Hamb. Correspond., Børsenhalle, allg. Zeitung og Altonaer Mercur.)

London, den 24de August.

I Lørdags, den 21de, holdtes her i Kron- og Aker-

Severnen den af Hr. Wooler tilfagte Forsamling, for at raadslaae om de saa kaldte Mord og Misgjerninger i Manchester. Henimod Kl. 1 var den store Sal i dette Bertshuus fuld af Reformatorer. Den gamle Major Cartwright, Watson, Wooler og Waddington satte sig ved et Bord, og Hr. Wooler steg op paa det for at foreslaae Hr. Waddington til Selskabets Præsident. Reformens Bedstefader, Major Cartwright, havde nemlig givet Slip paa den Værelse at blive valgt til Præsident, ifølge et Løfte, som han i Forveien havde givet sin Familie. "Da den udmærkede Patriot Hr. Cartwrights Alder, sagde Præsident Waddington, maa tages i Betragtning, en Patriot, der saa brav har tjent sit Fædreland et halvt Aarhundrede igiennem, saa holder jeg det ikke for formastelig, nu da Niebliffene ere saa kostbare, at modtage den mig tiltænkte Værelse som Præsident. Scenerne, saaledes som de foresaldt i Manchester, vanærede aldrig fremmede Nationers Annaler. Jeg har bivaanet den amerikanske Revolution, men aldrig foresaldt slige Standselsgjerninger. Jeg har i andre Lande seet undertrykte Mennekker stræbe efter Frihed, har bivaanet Revolutionerne i Spanien, Frankrig og Belgien, men jeg har aldrig hørt, at en civiliseret Nations Magistratspersoner, den offentlige Freds Vedligeholdere, har kaldt Militair hid, for at skyde paa frie Mennekker, der ikke fornærmede nogen, at styrte deres Korer, der ikke tænkte paa noget Ondt, i Elendighed, og at myrde deres hjælpeløse Børn. Andre Indvaanere fra Westminster ville bedre kunne fremskille dette, da de stedse erindre sig, at de ere Søner af Sidney, Hampden og Rüssel.

Herpaa tog Hr. Wooler Ordet. "Det hele engelske Eprog, siger han, har ikke noget Udtryk, hvormed det kan beskrive Manchester's Grueligheder. Englændere blive forledte af Regjeringen til med koldt Blod at myrde deres frie Landsmænd. Hele Folket onsker en anden Sagernes Tilstand, og saa Regjerende ville kuldkaste Lovene og Constitutionen. Skal det da forbydes Folket at fremsøre et Ord? Skal det ikke raadslaae, naar det holder sig roligere? Saaledes erholder jeg for nyligen en Anmeldelse om, at den Mand, som har udbredt en Bekjendtgjærelse om den nuværende Forsamling i Kron- og Anker-Towernen, er bleven arresteret. Vil man da saaledes med Magt bringe Folket i Harnisk, og tirre det saa længe, indtil det lægger Haand paa Værket? Jeg haaber at man vil undsee sig ved ogsaa at arrestere mig og de her Tilstædeværende, da Folgerne kunde blive stumme. Man tillade Reformererne at tale, man tillade dem at svare, men man tillade ikke nogen Blodsudgydelse. Kan man sætte behørig stærke Dæmninger imod en overhaandtagende Strøm? Blod for Blod er det Skrig hvis Udbrud man kan vente af den insulterede Mennekkhed. Vi onske ikke Blod, og man ned-sætte en Kommission for lovmæssigen at undersøge Hunts og hans Venners Forhold, som have opført sig saa roligere. Dersom jeg var i Manchester, saa vilde jeg lade der 3 Navne, som toge Deel i den sidste Måsfakre, offentlig opslaae, indtil en retfærdig Dom var faldet over Måsfakren, som kun Fiender kunde falde paa, og Diable udføre.

Herpaa blev taget 9 Beslutninger, hvoraf de vigtigste vare, at Folketsamlingen i Manchester, for at bevirke en Parlementsreform var lovmæssig og constitutionel; at, dersom Magistraten holdt Folketsamlingen for ulovmæssig, havde det været sammes Pligt, at forhindre den; at Hr. Hunt og de med ham arresterede Venner have erhvervet sig

alle Patriots Taknemmelighed og Høiagtelse; at de regu-laire Tropper i Manchester, i Sammenhæng med Proma-ry, have opført sig meget exemplarisk, og givet den Forsikring, at de aldrig ville krænke deres Medborgeres Frihed.

Wien, den 21de August.

Den til Erkebiskop i Ollmûs nævnte og af H. S. pabe-lige Hellighed confirmerede Erkehertug Rudolph modtager i Morgen af Erkebiskoppen Subdiaconatets Præsteværelse, om Tirsdagen Diaconatets og den 29de Presbyteriatets. Den bisfoppelige Vielse skal Erkehertugen strax derpaa erholde, og i næste Maaned modtage Kardinalsberedigheden.

Det i nogle Uger indtraadte fugtige Veirligt har for-aarsaget Kornpriserens Stigen.

Neapel, den 5de August.

Kronprindsen, Hertugen af Calabrien, har i Forgaars indfået sig med sin hele Familie paa et Linieskib til Palermo, hvor Hans Kongelige Høiherd igjen vil overtage Forretningerne, som Kongens Lieutenant (Overstattholder). Kongen havde ledsaget sin høifyrstelige Son indtil Egnen ved Capri, hvorfra Hans Majestæt er kommen her tilbage paa en Corvette.

Frankfurt, den 26de August.

Fra gode Kilder erfarer man her, at den franske Admiral, Julien, den 28de Juli skulde forene sig med den engelske Admiral Freemantel, for med ham at gaae til Barbarekkerne, og faae dem til at opgive deres Søværns-System, da de i modsat Tilfælde maatte vente, at alle europæiske Magter vilde forene sig mod dem.

Theatret.

Torsdagen den 9de September, Kl. 7: Hakon Jarl, originalt Sørgespil i 5 Acter af Ridder Hr. Professor Deh-lenschläger.

Lørdagen den 11te September, Kl. 7, bliver paa det kongelige Theater, til Fordeel for de Fattige opført: Salo-mons Dom, Skuespil i 3 Acter med Chør og Dans. Billetter til hele Loger, Pladsloger, Parket, Parterre og Gal-lerie faaes daglig hos Hr. Casferer Gall; boende i Pilestræde 124 i Stuen, fra Kl. 8 om Morgenen til 4 om Efter-middagen.

D o d e.

Hr. P. Jensen, 33 Aar; Uermagermester P. C. Kirckmann; Mad. H. P. Blom, 80 Aar; alle i Kjøbenhavn.

R e i s e n d e.

(Vil Kjøbenhavn.) Ankomst den 6te September: Justitstraab Hæfte f. Esenborg. Ridsmandene Døker og Aheisen. Brygger Sa-lomon, Proprietair Trüge, Mad. Hermanfen, Proprietair Bertelsen, alle f. Jpen. Ridsmandene Kehne og Rüter; begge f. Nysted.

Et næsten nyt Huus af brændte Steens Muur, hvori er 3be Værelser med store Ruder i Induerne, Kjøkken, Spisekammer, Kiø-der, Lørv. huus, Staltrum m. v. samt en Hauge, er formeddelt Døds-fald til Leie for billig Betaling enten strax eller til forskjømmende Flyttetid, naar man henvender sig til Ciern, Kromand Lind i Breg-nerød i Farum Sogn. Om forlægges kan bekommes Bræsnings til en Koe eller et Par Heise.

Overordentlig Biedrag

til

B i b o r g e r S a m l e r No. 14.

udgives og trykkes hos P. E. Fønss og samles af M. F. Just.

Torsdagen den 9de April 1801.

Indenlandske Efterretninger.

Den danske Flaade, endnu ikke understøttet af den svenske, har givet alle Eurovas Søemagter et tydeligt Beviis paa, at dens gamle Hæer ikke har mistet noget af sin Glans ved en lang Fred. Naar man betænker, at den største Admiral i Verden (hidindtil) har i 5 Timer forgæves bekæmpet den, og tilsidst seet sig nødt til at begjære Stilstand, behøver ingen dansk Mand at tvile om de tapre danske Sømands uforædede Mod; men saa rædsom Dagen Skjertorsdag 1801 var, saa højt vil og disse brave Krigeres Roes naae.

Man læser følgende fra Kbhn. d. 3 April. I Gaar var det en i Danmark's Aarbøger mærkvoerdig Dag. Paa den havde man den anden Kamp med den overmodige Britte, og den er overgaaet til Hæder for Fædrelandet.

I Forgaars Eftermiddag gik 2 Divisioner under Admiral Nelson til Seile og lagde sig samlet en halv Meil Øst for Lynetten Qvintus, fraas for den sydlige Linie af vor Defension. I Gaar Klokken 10 $\frac{1}{2}$ terrede den engelske Flaade henimod 40 store og mindre Skibe og nærmede sig. Vor Defension begyndte Baraillen. En uafbrudt Ild blev vedligeholdt i fulde 5 Timer. Det danske Mod vilste stå i det adleste Lys, og den seirvante Britte saae, at Danmark har Mand, som kan værne om dets Fred og kæmpe for dets Uafhængighed. De Engelse anfaldt efter Sædvane paa en Punkt med deres hele Magt. Den sydlige Linie udholdt en morderlig Ild og forsvarede den mod Kræfter. ~~Officerne for Defensionen~~ den lille Øst Fischer blev saaret, maatte forlade Skibet Dannebrog og førte derefter Kommandoen paa et andet af Blokskibene. Alle Officererne udmærkede sig hver paa sin Post ved sandt Mod, og de underordnede offerede gladelig deres Liv for Fædrelandet. Kl. 3 begyndte Kanonaden lidt af sagene og Admiral Nelson sendte nogter efter en Parlemantair i Land for at underhandle. Men siger, at han skal have hilset de Danske, som kække Brødre og i Depeschen gjort følgende Forslag. 1) at Danmark skulle afstaae fra sin Alliance med Rusland, 2) tillade ham at reparere sine Skibe og 3) modtage hans Saarede til Helbredelse. De 2 første Forslag skal vor ædle Kronprinds have gandske afslaaet, med det Svar, at Danmark havde endnu Mod og Kraft til at forsvare sig og sin Selvstændighed, hvad det sidste angik, saa kunde Admiral Nelson vente, at Danmark vilde altid vise Menneskelighed mod sine Fiender. En Baabensstilstand, der vedvarer endnu, blev derpaa sluttet.

Admiral Nelson er i dette Dieblit i Land for selv at underhandle. Hans Forslag ere endnu ikke bekiende, men det føler enhver Dansk, at vor Kronprinds, til hvem han har henvendt sig, aldrig vil modtage noget Tilbud, som kunde vanhædre Nationen. Det er et kritisk og afgjørende Dieblit, og endnu mere Blod vil flyde i den næste Kamp, dersom Underhandlingerne ei falde ud efter Ønske. Man er beredt til at møde det Værste og staae eller falde som Mand.

4 af vore Defensionskibe have lidt særdeles meget, Dannebrog faldt i Lufren, efter at Mandskabet havde sat det i Brand; men de Engelses Tab, især paa Folk, er stort og dette skal Nelson selv have tilstaaet.

E. Sk. I dette Dieblit siger man, at Baabensstilstanden er for det første forlænget paa 3 Dage.

Under Kanonaden kastede Engellænderne Bomber ind paa Næholm og Batteriet, som dog ej have anrettet nogen Skade. Arriergarden af den engelske Flaade under Parkers Kommando laae under Actionen stille ved Hveen. Snart kan man vente det nærmere Officielle.

(Af tydske Aviser.) Kommandanten paa Cronborg Oberst Strickers officielle Beretning om den engelske Flaades Giennemgang ved Cronborg siger: Kl. 7 gik den engelske Flaade under Seil, for at passere Fæstningen. Kanonaden begyndte strax, og vedvarede med stor Hæftighed fra begge Sider til Kl. 8 $\frac{1}{2}$, da den fiendtlige Arriergarde, efter en kort Pause og gik igiennem. Kanonaden begyndte da igjen og varede til Kl. 9 en halv. At Fæstningens Kanoner har gjort de engelske Skibe betydelig Skade, er jeg temmelig vis paa; men tilvisse kan jeg ej bestemme det, da Fienden, saameget mueligt, holdt sig til den svenske Kyst. Endeel engelske Bomber faldt i Helsingør; men har ej gjort nogen Skade paa Fæstningen. Af Slotsstaarnets vestre Side er et Stykke Muur nedskudt; 2 Mand ere dræbte og 2 saarede.

Privatefterretning fra Kbhn (af samme Aviser.) Saa snart man saae den første Division af den engelske Flaade her i Kbhn., blev Generalmarschen slaaet og alle Militaire samlede sig og modtogte Forholdsordrer. Kl. 1 om Efterm. d. 31 Marts, var den hele fiendtlige Flaade sammen, ialt 53 Skibe. Hos een af de 4 Engelskmænd, man tog i en Sluppe under vore Batterier, fandt man 800 Rdlr. i Guld (ventelig for at forsøge Guldets Lykke). I Aften Kl. 6 en halv ligger den engelske Flaade en halv Meil fra Batterierne. I Aften gaaer det Dygt at endnu een engelsk Flaade er kommen til Gilleleje.

En Bombe i Helsingør blev ved en modig Slagsførend sluppet med en Spand Vand; har sik derfor en Belønning af 50 Rdlr.

Førend den engelske Flaade gik iglennem Sundet sendte Admiral Parker et Parlemantairskib til Kommandanten og spurgde om man ville tillade Flaaden at gaae iglennem? med Tillæg: at det første Skud fra Fæstningen skulde anses som en Krigserklæring.

Kæiseren af Rusland skal egenhændig have tilføret den danske Konge; at han saas snart Frost og Vinde tillod det skulle komme os til Hjelp mod Engelskmændene med 40 Krigsskibe og 16000 Md. Tropper.

Fra Stockholm skrives den 20 Marts, at den svenske Skærflaade nu er for største Delen lagt ud paa Næhden. Den Skadre skal bestaae af omtrent 50 Sejlere, hvoraf de største føre 36 pundinger. Tropperne derpaa skulle i d. 8 bes d. 8 April og Skadren skal stationeres i Sundet mellem Kullen og Hveen.

Der lægges til: af private Efterretninger.

Admiral Nelson skal have tilstaaet for Kronprindsen, at denne Dag skal have været den varmeste Dag han i alle sine Batalier har oplevet. Den engelske Flaade var over 30 Skibe, vi derimod havde kun 13 nemlig den søndre Defensionslinie; thi hverken Qvintus eller Batterierne kunne naae ham. Ruglerne støj næsten til Volværet paa Toldboden. Det danske Blokskib *Prøvestenen* skød græsselig. Paa hvert af de danske Skibe levedes neppe 50 Mand; paa eet var der kun 5 Mand levende og de skød dog med 2 Kanoner. Vi har vist mistet 2000 Md. foruden mange saarede, som bleve bragte i Land. Nelson hejsede 3 Gange det hvide Stilstandsflag og siden sendte han en Sluppe med Stilstandsflag i Land Kl. 3. Natten derpaa brændte de engelske adskillige af deres Skibe, et Beviis paa at de vare ubrugbare. Man siger at de engelske vare saa umenneskelige at flyde med Karteser efter de af vore Saarede, der bleve bragte til Land.

Da Nelson underhandlede paa Kronprindsens Paalø og gik fra det ene Kabinet til det andet, blev der blant Tilskuere en gyfelig Uarm, deres vilde Skrig forkyndte ham deres Misnøje. — Efterat han havde spist, kom Kronprindsen ridende, og det danske Folk modtog denne kække og elskede Prinds med lydeligt Hurra og glade Vittrinaer.

Da Nelson Kl. 7 igjen gik ombord, var han omringet af Borgerofficerer, Gardere og Husarofficerer, og Folke: Trængslen var saa stor om ham, at han havde Møje med at komme igennem. Nelson er en lille uafhængig Mand, simpel klædt, (som man veed eenarmet og eensøjer) men behængt med Ordener.

Det var et glædeligt og rørende Syn at see de faarede danske Matroser glade og rolige Udseende blive bragte i Land, ligesom og de som bleve sendte ud for at afløse dem, roabde uafslædig Hurra og vare saa glade som om de gik til Danne.

Paa Nelsons Admiralskib skal være 300 Md. dræbre. Adm. Parker skal være 199.

Vores elskede Kronprinds var overmaade kiel og var paa Gammelholm, hvor adskillige Bomber faldt ned ikke langt fra ham,

Manag troer at der af den engelske Flaade ikke kommer et Skib heel: hjem.

En anden Privatefterretning siger:

Admiral Nelson skrev med Parlementairbaaden følgende Brev til H. K. H. Kronprindsen, „De engelske Brødre hilse de tapre Danske og rose disse i Dag, udviste Mod, samt forespørge sig hos Deres tgl. Højhed, om det i Dag passerede ikke er tilstrækkelig til at gjøre dem hinandens Venskab værdige.“

7 danske Blokskibe og en Bombepremere forladte og øde. Hver 2000 Danske skal være døde og blestredede. Men de engelske Skibe have lidt ualmindelig og den hele nordre danske Defensionslinie er uvreret og ubrugt; saa de Danskes Skæbhed med Nette besvundet.

Et Nygte siger: at den danske Regjering har erklæret Overig, at hvis den ej sendte traktatmæssig Hielp inden 3 Dage, ville man ansee det som en Krigserklæring.

Ingen af de danske Skibe strøg Flag.

Da Besætningen paa Prøvesteenen var smeltet fra 500 til 60 Mand, maatte dens Anfører Kapitain Lassen forlade det, og da skal den vakre Lieutenant Michael Wille med 10 Mand være fangen. Kapitain Brown skal have mistet den rene Haand. Kl. 2 vare de 500 Mand paa Dannebrog bortsmedede til 10. Nelson havde 3 gange maattet forlade sit Skib. Af de engelske Skibe vare i Løverdags 5 reent aftaklede og bortslæbte bag de andre, 1 ligger imellem 2 andre at det skal ej synke, 1 stod paa Grund og alle havde smaa Fartøjer paa Siden, for at reparere. Af 1 engelsk Skib har man seet 200 døde udkastes efter Fægtningen. Nelson har angivet sit Skibs Tab til 80 døde, og en medfølgende Kapitain sit til 150 døde.

Hans Flaade er sat ud af Stand til at møde Russerne.

Altona d. 2 April. Ildet til den hamborgske Magistrat fra Hs. D. Prinds Carl udgivne Manifest anføres Grunden til Hamborgs Besættelse med danske Tropper at være foranlediget af den engelske Regjering vilkaarlige og voldsumme Forholdsregler imod de neutrale Magters Skibe, Skibsfart og Handel; hvortil fulgte, at disse Magter maatte, ved at stoppe Engellands Skibsfart og Handel paa Elben, gribbe til de Midler, der kunne lede det engelske Høj til billigere Lanter.

I Dag Morges Kl. 6, have de danske Tropper og besat Deichthor i Hamborg. (Man regner, at der i alt ere 12000 Mand danske Tropper) men i Staden er ikke een Mand endnu indquarteret, endog Oberst Ewald, der den 29 Marts opfordrede Staden og har Kommandoen over de Tropper, som holde Portene besat, logerer hos en Gæstgiver med sine Adjutanter Wasmser og Gerlach. Der bliver overalt hørdet saa streng Mandstugt, at man ikke i Byen fornemmer der ligge fremmede Tropper. (Private Breve sige: at der i Altona lægges Beslag paa alle engelske Etendomme.)

Hannover d. 1ste April. Den preussiske Minister Grev Schulenburg er kommet hertil, Hans Sendelse skæver, siger man, i Forbindelse med vort Lands Besættelse med preussiske Tropper, og han skal have erklæret den hannoverske Regjering, at hvis den ej godvillig underkastede sig Preussens Foranstaltninger, maatte de tilskrive sig selv Følgerne. Her i Kur fyrstendømmet er endnu ingen Preussere rykket ind.

Fra Cuxhaven skrives den 30te Marts, At den engelske Paketbaad med Posten fra 27de Marts afgik derfra om Eftermiddagen Kl. 1.

Slutningen af forrige Nummers Befordringer.

Ved det trondhjemske Dragon-Regiment: Oberst-Lieutenant v. Blücher konfimeret det vakante sprogiske Kompagni; Sec. Major v. Mogsfeldt udn. til Prem. Major, og karakteriseret Major v. Hanning til Sec. Major; den karakt. Mitmester v. Westel til Chef for det sparboekke Kompagni; Secondl. v. Rosenvinge til Prem. Lieut., og Kornet v. Collin til virkel. Secondl. Den ved det sjælandske Rytter-Regim. staaende Regiments-Feldtskibe Kronber efter Ansøgning, forflyttet og ansat i lige Qualitet ved det jydsk Regim. lette Dragoner; den ved det oldenborgske Inf. Regim. staaende Under Chirurgi Skil affkebillet med Pension; Kapitain v. Lindholm af det nordtyske Inf. Regim., efter Ansøgning, forundt Afsted med Majors Karakter og Pension; Fri-Korporal F. W. J. E. de la Porte af det hollænske Inf. Regim. udn. til virkel. Fændr. i det 2de jydsk og Feldtskaber F. D. G. v. Wardenburg af Feldtskaber-Korpsen til Fændr. a. l. s. i det hollænske Inf. Regim.; Prem. Lieut. nanter v. Moth af det sjælandske, v. Hansen af Prinds Frederiks, v. Thura af det danske Liv-Regim., v. Falk af Kronprindsens Regiment v. Dppen af den 1ste og v. Bülow af den 2de sjælandske Bataillon let Infanteri, benaabe med Kapitains Karakter. Den fra det borgerlige Artilleri-Korps nylig afgangne Prem. Lieut. P. Egerod forundt Afsted med Karakter af Stabs-Kapitain, og Tilladelse at være Feldttegner og Korpsets Uniforme; Land-Kadetterne v. Schraber og U. A. v. Wil denrad afgangne fra Landkadet Kompagniet, og i deres Sted W. S. H. v. Fund og L. E. B. v., Sommerschild udnævnte til virkelige Kadetter. Ligeledes ere følgende Fri-Korporaler og Under-Officerer, efter fuldendt Kursum i Fri-Korpsets Skolen her i Staden, udnævnte til Fændr. med Anciennitet fra 1 Dec. 1800, og ansatte ved efterkrevne Regimenter, nemlig: E. v. Svingvad af Kronprindsens Regiment ved samme Regiment, J. v. Lanzen af danske Liv-Regiment ved samme Regim., W. v. Søderberg af Kongens Regiment ved samme Regim., J. J. v. Schulz af Livgarden til Fods ved det norske Liv-Regiment, H. v. Breda af Liv-Garden til Fods ved Kronprindsens Regiment; P. v. Clement af Prinds Frederiks Regim. ved samme Regiment, F. F. v. Norager af Livgarden til Fods ved det norske Liv-Regiment, L. W. v. Høst af Livgarden til Fods ved det norske Liv-Regim. F. d'Anchamps af Marine-Korpsen ved samme Korps; D. L. v. Hufast af Livgarden til Fods ved Kongens Regim. og E. C. v. Gram af Kronprindsens Regim. ved samme Regiment.

Under Rentekammeret: C. A. Theil forundt Bestalling som Landmaaler.

Under Admiralitetet: P. Risom, Rosen, C. A. Müller og H. Hoff antagne til Maanedes-Lieutenanter.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Exam. Jur. J. Brøndum konfimeret til Virkedimmer og Skriver ved Tegholm og Svandholts Virker i Søand. Land. 2 hærmarz P. C. Brauh meddeelt Bestalling som apoteker i Hiortemünde. Cogn. partien for Luus og Wilh. Wier niggeder, J. Struch, konfimeret til Sømedik for Kongskelede Haverstes og Broertrup Menigheder i Viborg Stift; Kand. Theol. H. E. Hansen ligeledes til residentende Kapellan for Dalum og Sandrum Menigheder i Høns H. K. Schumann ligeledes til Organist ved Garnisons Kirken i Kiøbenhavn; Kjøbmand P. Thranck best. til Stads-hauptmand i Christiania.

Under det tyske Cancellie; Kand. Theol. J. Werner best. til Rektor ved Frederiksberg Skole i Schiesvig.

Under Departementet for de udenlandske Afsæres: C. E. Gierde af Nollke, hidttilværende Legations-Sekretær i Lissabon, ansat i samme Qualitet i Madrid.

Under Generalitetet: General Auditoren i Norge og Deputeret i det norske Generalitets- og Kommissariats-Kollegium, A. W. F. Bornemaan, udnævnt til General-Auditor i Danmark og Hertugdømmene; C. Dahl forundt General-Krigskommissars Karakter og Rang, samt Tilladelse at være den for General Krigskommissarerne bestemte Uniform og Feldtklædet. Ved det sjælandske Inf. Regim. Major v. Busjestrød udnævnt til Major og ansat a. l. s. ved Regimentet; Major Aaron v. Pöhlen bestillet til 4de Stabs-Officerer. Fortsættelsen forset.

Vi Christian den Syvende,

af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Benders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsteen, Stormarn, Dithmarsken og Oldenborg; Giore vitterligt:

Alt, da Vi have fundet fornødent, til Fædrelandets Forsvar at indkalde Land-Soldaterne og Land-Recruterne i Bort Rige Danmark til Regimenterne, samt at opfordre Bore danske Landeværnsmand til strax at berede sig til Bevabning, og at holde sig færdige til at møde, naar det befales, men af dette Mandskabs Indkaldelse mueligen kunde følge: at en Deel Gaarde imidlertid kunde komme til at mangle den behøvende Hielp til Jordernes Dykning og Sædens Lægning i dette Foraar, samt til det videre Mark- Arbeiden i Aaret, saa byde og befale Vi allernaadigst herved: at de Bøndergaardene, som ved denne Leilighed maatte savne de fornødne Arbeidere, skal til deres Gaardes Drivt kommes til Hielp af de øvrige Gaarde i Byen eller Sognet uden Betaling, saaledes: at bemeldte for Mandskab blottede Gaardes Jorder for i Aar kunne vorde ligesaa got drevne, som de øvrige Gaarde i Byen eller Sognet. Og skal det til den Ende paaligge Jordegodsseierne paa samlede Godsfer, men Sognesfogden med tvende tiltagne paalidelige Mænd af Sognet paa Selveier- og Strøe-Godsfer, at inddeele og ligne Arbeidet paa fornævnte Bedkommende, samt nøie at paasee det forrettet, saaledes: at alt Agerbruget paa Landet efter Omstændighederne paa bedste Maade og betimelig fremmes. Denne Hielp skal i Almindelighed ssee Byeviis, men i de enkelte Sogne, i hvilke Hielpen maatte falde een eller anden Bye overlegen, skal Repartitionen ssee over heele Sognet. Intet af Arbeidet skal paalægges i Fleng, men enhver Bonde tildeles sin Andeel eller Lod efter Bedkommendes bedste Skionnende. For samlet Gods skal her ansees det een eeneste Ejer tilhørende Gods, som indbefatter den heele Bye paa de Steder, hvor enhver Bye i Sognet kan udrede den her befalede Hielp, men hvor heele Sognet maae komme een eller anden Bye til Hielp, skal det een og samme Ejer tilhørende Gods indbefatte heele Sognet, for at kunne ansees for samlet Gods. Og følger det i øvrigt af sig selv: at de Gaarde, der formedelst Søe-Limiters og Enroulleredes Udskrivning maatte have lige Mangel paa Arbeidere, ogsaa skulle nyde den samme Hielp.

Det skal ikke allene paaligge Bore Stiftsbefalingsmænd og Amtmænd nøie at paasee denne Forordnings hastigste og bedste Efterlevelse; Men Vi ville ogsaa, i Tilfælde, at nogen skulle opfaaste Tvivl om sammes rigtige Forstaaelse og Anvendelse: at de endeligen skulle afgiore, hvorledes efter samme og de locale Omstændigheder skal forholdes, og strax foranstalte det Fornødne iværksat.

Vi holde Os forsikkrede om: at enhver, efter Pligt, med Glæde efterkommer denne Bores Befaling, for derved tillige paa nogen Maade at giengielde de fra deres Hiem og det sædvanlige Arbeide afdragne Landboere det Forsvar, disse yde ikke mindre dem, end Fædrelandet; men skulde nogen, tværtimod Bores Formodning, heri viise Overhørighed eller Forsømmelse, da bliver en saadan at ansee paa samme Maade, som ved vores Forordning af 25de Marti 1791 er befalet, i Henseende til udviist Forsømmelse ved Hovriet.

Og paa det, at denne Bores Forordning kan blive saa meget meere almindelig bekiendt, ville Vi: at et Exemplar deraf skal leveres til Oldermændene i hver Landsbye, og at den skal oplæses fra Prædikestolene i alle Kirker

paa Landet. Og da det er særdeles magtpaaliggende, at denne Vor Forordning betimeligen kommer til alles Kundskab, saa ville Vi at Vore Stiftsbefalingsmænd og Amtmænd til Vort Rentekammer skulle indberette, naar samme er dem til Hænde kommen, naar paa hvert Sted læst ved Ting, og hvorledes uddeelt til Bedkommende, ligesom ogsaa Vore Biskopper skulle indberette til Vort danske Cancellie, naar samme i hvert Sogn er læst fra Prædikestolen, paa det de, som imod Formodning skulle viise sig forsømmelige med Bekjendtgørelsen, kunne drages til Ansvar. Hvorefter de Bedkommende sig allerunderdanigst haver at rette. Givet i Vores Kongelige Residensstad Kiøbenhavn, den 27de Marti 1801.

Under Vores Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

Reventlow.

Hoë. Wormskiold Fridsch.

Gundeläch.

Vi Christian den Syvende, af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge, de Benders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsteen, Stormarn, Dytmerken og Oldenborg; Gøre vitterligt:

At Vi, i det Vi falde Vore troe Landeværnsmand til Bevæbning, have tillige taget i Betragtning, at mange af disse (især de, som ernære sig ved Haandværker, eller ved at arbeide for Dagløn) kunne mueligen savne det Nødvendige til deres Hustruers og Børns Underholdning, i den Tid, de maatte anvende til Vor Tjeneste og Fædrelandets Forsvar. Ligesom Vi derfor have besluttet og herved befale, at enhver Landeværnsmand skal, naar han commanderes til virkelig Tjeneste (foruden den Løn han nyder som Krigsmand) af Vor Kasse udbetales 5 Rigsdaler, til nogenledes Skadesløsholdelse; Saa opfordre Vi og de Beboere af hver Bye, som ikke forlade deres Hiem, at de broderligen komme de Hustruer og Børn til Hielp, hvis Mænd og Fædre opfylde det hæderlige Kald, og betrygge deres Personer og deres Eiendomme, i at værne om det elskte Fødeland. Vi kunne ikke drage i Tvivl, at jo enhver ærlig Dannemand villigen efterkommer denne Borgerpligt, og deeler med Os Vort landsfaderlige Hiertes Følelse for Vore kielke Landeværnsmand.

Hvorefter alle Bedkommende sig allerunderdanigst haver at rette. Givet i Vor Kongelige Residens-Etad Kiøbenhavn, den 31te Marti 1801.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

Moltke.

Colbiörnsen. Reiersen. Feddersen. Cold.

No. 20. Mandagen den 17de Maj 1802.

Paris den 28de April. Fra Domingo har Admiral Willaret den 6te Marts indberettet, at Søkaprain Billemandrin, som han havde afsendt til den ved Jamaica liggende engelske Admiral Dufvorth, for at udbede sig understøttet med Levnetsmidler for Tropperne paa Domingo, var bleven meget høflig modtagen af de engelske Søofficerer, ligesom de Franske og med Nationalstolthed havde seet, at Konsul Bonapartes Portrait fandtes paa de fleste engelske Skibe; Admiral Dufvorth svarede derimod Willaret meget høfligt, at han ikke var istand til at overlade ham Levnetsmidler, da hans eget Forraad var saa ukendeligt, at han baade havde udsendt Fregatter, for at hente nogle, saa og søgt om, at faae nogle tilførte fra Nordamerika, indtil han fra Europa kunde blive forsynet.

Admiral Lacrosse, der endnu opholder sig paa den engelske De Dominica, meldte den 16de Februar deraf: at han har ved 2 Fregatter, som vare bemandede med endel Officerer og ung Mandskab, som havde samlet sig paa Dominica, lader berette den lille ~~De Mari-Catanz-Gesandten~~ gav sig, paa 15 Negere, i sort og 1 hvid Officer var, ogsaa under de Franske. Disse 15 og de 2 Officerer bleve paa deres forlangende bragt til Guadeloupe.

3 Statsraader have overleveret det lovg. Korps 3 Finantsforslage. De foresloge: at bevilge Regieringen til det 10de Aars Udgifter 500 Millioner Livr., der kunne komme ind af de almindelige Skatter — videre: at Grundskatten ikke vedblive, at personelle Skatter, Luxus- og Møbelskatten skulle forhøjes $\frac{1}{2}$, at en ny Toldafgift skulle paalægges til Søhavnenes Underhold og at Fiskeriet i Floderne, der nu misbruges, skulle bortpagtes. For det næste 11 Aar foresloges at bevilge Regieringen 300 Millioner. De Republikken tilhørende Markjorder og Landgodser skulle sælges ved Auction og Kjøbsummen lægges i Skattemærket til Statsgiældens Afbetaling. Den konsolideerte Trebiedeel (Statsgielden) skal herefter kaldes den konsolideerte Fem Procent, forøges i Aar med et Laan af 7 Millioner og herefter ikke overstige 50 Millioner.

London den 30te April. I Gaar blev Fresten (der ved de d. 23 i Paris indløbne Ratificationer fra Spanien og Holland, ganske blev bragt til Ende) med megen Stads udraab af Herolde i Londons Gader. Endskjøndt Herolde og de dermed følgende Betjente ledsagedes af 300 Grenadeergardere til Hest; saa havde dog baade Politiet og af og til Militæren med, nok at bestille med at holde Orden paa den halve Million Mennesker, som man regner der vrimeede paa alle Pladser og i alle Gader, for at være Vidne til denne Højtid. I den kongelige Proclamation om Freden i Amiens den 27de Marts, blev tillige en almindelig Takkefest anordnet over hele England den 1ste Juni, hvortil Biskopperne forfattede påsende Bønner. Ved Heroldeernes Procession indtraf adskillige Uheld blant Tilhørerne; en Hadfield brak Venet, fra Skytterns Tag rev Menneske; Mængden en 200 Pd. svær Sten vase ned, der strax knuste 2 unge Mandsoif og saarede andre paa Gaden, een blev

af en Hest slaet ihjel, og ved Temple Bar mistede mange Fruentimmer baade Sko, Hovedtøjer og Riolerne med. Kommetyvene havde paa deres Side meget travlt, og Politiet ikke mindre for at snappe dem.

Ved Illuminationen om Aftenen udmærkede sig Theatrene, Banken, Loyds Kaffehuus, det ostindiske Huus, Admiralitetet, Assurancekompagniet Phoenix og Lordmajorens. Den franske Gesandt Ottos Hotel var prægtig illumineret; men desmere afsikende vare nogle andre Ministres sparsomme Oplysning; Minister Abdingtons Gaard var netop saameget oplyst, at Væbelen ej forgreb sig paa Vinduerne og hos Havfeshury brændte om Kongens Navn ingen Lampe da Kl. var over 10.

Kanalstaaden aftaktes nu. Cornwallis har alt strøget sit Admiralsflag. I Plymouth ere over 10,000 Matroser betalte og afskedigede. Kun 8 Linieskibe blive i Tjeneste i de forskellige europæiske Havne.

Breve fra Jamaica, Boston og Ny-York fra 15de Marts og 2den April sige: at den franske Armee paa Domingo, bestaer kun af 12000 Mand, der fordi ald den meget Forraad af Levnetsmidler der fandtes paa Cap, blev opbeholdt paa Cap paa Fødevare. De 35 amerikanske Skibe, der laae ved Cap, da de Franske kom, tilspiede de Franske ikke noget Ondt. Toussaint skal opholde sig i en Fæstning 20 Mile fra St. Marc, hvor Leclerc ville angribe ham. Han skal have tilbudet de Franske Fred, om de ville afstaa ham den spanske Deel af Domingo, da han saa ville indbringe dem den nordlige Deel. Men dette Tilbud afflog Leclerc. En Skipper som afeilede den 24 Marts fra Domingo, siger, at der i Republicain laae 4000 Saarede Franske, hvoriblant 3 Generaler.

Paris d. 3 Maj. Det lovgivende Korps har antaget Forslaget om Skolevæsenet med 251 Stemmer mod 27. Tribunatet antog det med 80 Stemmer mod 9. Statsraad og General Brune har indleveret til det lovgivende Raad Forslag til en almindelig Pardon for alle Soldater og Underofficerer som ere deserterede før end den 21de April d. A. 2 Statsraader indleverer de ligeledes eet, angaaende Straf for Mordbrændere og falske Myndtere — man foreslog det, istæden for den ikke noksom vedtagne Landsforviisning, at give dem eet eller to Brændemærker paa Skuldrene med Bogstaverne R. F.

Finantsforslagene for næste Aars Udgifter ere af det lovgivende Raad antagne med 252 Stemmer mod 11.

Minister Chaptal, der saa omhyggelig vaager for Nationaltidens Underholdning og Udbredelse, har begjært af Præfecterne, at Konfirmerne maatte opmuntres til at opstille deres Arbejder i Louvre. I Sjør vare 400 Slags der at see, og man mærkede, at Regieringen især lagde Mærke til de nyttigste af dem.

Man paastaer, at Konsul Bonaparte, for end gang at faae Ende paa Uroilighederne i Helvetien, vil sammenkalde en helvetisk Consulta til Strasburg og der faae en fast Constitution bragt i Stand.

Blandede Efterretninger.

I Egypten slaes nu Tyrkerne med de oprørre
ske Deyer.

Den russiske Keiser lader en Doctor Potaz be-
rejse hele Rusland for at kiende dets Medicinalvæsen.
Ligesom Handelen, efter Scheldens flodens Nabning,
blomstrer i Antwerpen, aftager den i Dünkirk, Man-
ces og Havre de Grace.

Necker har undskyldt sig for at møde i Bern i
det ny helvetiske Raad, da hans Kræfter og Ulym-
dighed i det tydske Sprog gjorde ham det nødven-
digt.

I Memel gives Anstalter til et Møde som
Kongen og Dronningen af Preussen vente at have
med den russiske Keiser, Keiserinde og Cæsarvise.
Krigsminister Berthier skal som fransk Aarbæs-
sador til London.

Freden mellem Keiseren af Rusland og Spa-
nien er nu og ratificeret.

Portugal betaler, i Følge Freden, 20 Millioner
til Frankrig.

Den hamborgske Domherre Meyer, siger i sine
Breve over Frankrig om Konsul Bonaparte "Han
arbejder, næsten uophørlig, 14 Timer om Dagen.
Hans Svøm og Forfriskningstid er kort; Han er
maadelig og hurtig; men drikker, især naar han om
Natten arbejder, meget stærk Kaffe. Hans Læge
Corvisard har forlængst fraraadt ham det, og sagt,
at han ved denne Levemaade ej kunne holde længe
ud. "Hvortil? spurgte Bonaparte" Maas-
kee 3 Aar svarede Corvisard. "Nu, 3 Aar ere mig
fuldkommen nok" svarede Konsulen. Meyer bekræf-
ter, det man forhen veed, at han er stille i Sel-
skab, munter blant sin Familie, høflig mod sine Be-
tiente og har ingen Favoriter. Med sin Gemalin-
de omgaaes han mere borgerlig, end mangen Haand-
værksmand i Paris. Han siger Du til hende og kal-
der hende ved sit Fornavn Josefine. Hun siger
og Du til ham og kalder ham: min Mand eller
Generalen; megetielden Konsulen."

Admiral Nelsons Fader, en Landsby Præst,
er død i England, 79 Aar gl.

Nu strømmer alt til den ny Landdammann Rütti-
man i Bern for at besøge og gratulere. Nye Koste-
seje bedst.

Et saasauerlandet bliver en Republik for sig selv,
troer man saa meget mere, som derfra ingen Notab-
ler ere indkaldte.

Man arbejder nu paa en prægtig Metalstøtte
for Kæiser Joseph den 2den i Wien.

Den svenske Regjering laaner i Leipzig 1 1/2 Millio-
ner Rigsdaler.

Der oprettes nu i Helsingborg for svensk Reg-
ning en kongel. Smalke for Posten og Rejsende.

Indenlandske Efterretninger.

Konstkammeret har ved et næsten uhyrt Tyve-
rie Natten imellem den 4de og 5te d. tabt nogle
fandt Nationalskatte, nemlig de tvende Guldhorn,
hvoraf det ene er bekiendt under Navn af det Ot-
denborgske, og en Guldkjede, kostbart besat med
Drillanter, som udgjorde en Deel af Dronning Margas
rethtes Smykke. Tyveriet er skeet ved falske Nøgler
igennem 7 Dørre. Efter alle Kiendetegn skal Eier-
ningsmanden være gaaet igiennem Løssalen paa det
store Kgl. Bibliothek, hvorfra man igiennem en Dør
kan gaar ind i Konstkammerets Værelse. Denne
Dør var hidindtil stult, og behængt med endel
Landsfort.

Bed Postens Afgang fra København gik Nys-
ret, at Tyveriet paa Konstkammeret var opdaget.
En Kleinmed skal have udført det ved Hielp af en
Slave.

Efter Forlydende vil Hds. Kgl. Højhed Kron-
prindsesse Maria ikke rejse til Pyrmont; men op-
holde sig nogen Tid af Sommeren paa Gottorf.
Hs. Kgl. Højhed Kronprindsen ventes til Randers d.
20de Juni for at befæle det ny Løjhus.

Et norsk Skib, tilhørende Agent Skibsborg i
Frederikstad, er strandet d. 19de Decbr. 20 Mile
sten for Tripolis, det kom fra Alicante. Ladningen

ventes ikke at bierges. 6 af Passagererne druknede,
Mandskabet blev reddet.

N. Contrabsten tilhyder i Odense, at vise Folk
for Betaling en Urt, som groer overalt paa Marken,
der fordriver Krotter og Muis.

Copulerede i Odense den 20de April. Hr. Cas-
pitain Christian Fridrich Erich Schæel og Enkefrue
Geheimeraadinde Baronesse Clara Charlotte v. Hols-
ten, fød Comtesse Trampe.

Endnu have vi her i Viborg vedholdende Kul-
de med ubetydelige Regnæle. Nattefrosten og Dag-
kulden hentyrter de udspringende Træer og Bloms-
terknoppe.

* * *

Viborg Torvepriser d. 15de Maj: Rug 22 Mk.
Hveden. Byg 14 Mk. 8 Sk. Drekjød 9 Sk. Smør 15
a 16 Sk.

Slutningen af forrige Nummers Befordringer.)

Under Departementet for de udenlandske
Sager: Gesandt ved det russiske Keiserlige Hof, Ge-
neralmajor Grev Danneberg Lovendal, derfra kaldt til-
bage, og i hans Sted besk. den til Gesandt ved det kongl.
svenske Hof hidtil udn. Kammerherre N. Rosenkrantz; Kam-
merh. D. Blome udn. til Gesandt ved det kongl. svenske
Hof; Gesandt ved det kongl. portugisiske Hof, Kammer-
herre H. W. Warnstedt, derfra kaldt tilbage, og i hans
Sted udn. Capit. og forhenværende Charge d'Affaires G.
Kaas.

Under Rentekammeret: Assistenten ved Kon-
gens Fogeds Contoir i København, N. Bay, som Lands-
væsens-Commisair i Kjøbenhavns Amt, forundt aar-
bent Brev paa, at have Kammeraad Mand, efter Rang-
forordningens 7de Classes No. 2. Egselsmanden for Borg-
gefiords Egsel i Island, J. Espolin, og Egselsmanden
for Skapetjords Egsel sammesteds, J. Eskving, tilkæn-
de at ombytte deres Embeder; G. W. Brungårder, for-
medelt tiltagende Alder, i Naade og med Pension ent-
lediget fra hans for Tjeneste som Forskoper ved Hillestad
Hengslet i Kongeberg Solvarks Skove, og A. Løberg ijen
ansat til Forsk- og Flaadnings-Dyseeer i Hillestad Forskre-
vier.

Under General Post amtet: udn. til Postme-
stere: i Boense, Fald-Kassierer N. Hammond; i Hol-
stebro, Premier-Deuten, ved Landværet N. la Cour;
i Ringstebina, Telegrafist E. J. Koed, og i Lemvig,
Kjømand N. Andrup.

Under den afrikaniske Consulat. Direc-
tion: N. Pedersen udn. til Secretair ved Consulatet i
Marocco.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie; Compastor ved
Magleby Menighed paa Amager, F. E. Schmitto, besk.
til at være herefter ene Præst ved denne Menighed. Can-
cellie Secretair J. Qujgaard til Legationraad, med
Justitsraads Rang; Cand. Juris J. E. Drøbe til Un-
der-Cancellist i det danske Cancellies 3 Departement;
Gurnumerair: Assessor og Justits-Secretair ved Kjøben-
havns Hof og Stadsret, F. Horn, efter aflagt Drove,
meddeelt Bevilling som Procurator for Høiesteret; hans
nu havende Embed som Justits-Secretair skal, under
hans Bestyrelse, henstaae ubesat i et Aar og det staaer ham
frit for indtil den Tid at tiltræde samme, om han skul-
de finde, at Avofaturen ikke svarer til hans Hensigt,
ligesom han og i alle Tilfælde er forbeholdt det Sæde og
den Gage, han som Assessor efter hans Bestalling kan
tilkomme.

Under det tydske Cancellie; Corrector i
Husum, G. F. Schumacher, besk. til Corrector ved Dom-
stolen i Schlesvig; J. N. Mesner i Mecklrbf, til ad-
jungeret og succederende Postmester ved Brev- og Fragt-
posten sammesteds.

Under Generalitetet: Ved Artillerie-Corps-
set; den characteriserede Major v. Brock besk. til vinkel-
og tjenstgjørende Major i Norge; Stabs-Cavit. d' Aubert
til Chef for det 3die eller ridende Artillerie-Compagnie
i Holsten; caract. Capt. v. Mourier til Stabs-Capt.
car. Prem. Lieutn. v. Stanley til vinkel. Prem. Lieutn.;
Secondl. J. L. v. Lundbye forundt Prem. Lieutenant's
Charakt., og Secondl. af 2den Klasse, H. C. Lundbye,
udn. til Secondl. af 1ste Klasse, ligeledes Cadetterne P.
F. Spionning, L. B. Glahn, N. J. B. Abrahamson,
C. L. Helken og G. F. Sprecher udnævnte til Svjant-
tere, og Volontærerne H. Schjørring, C. Kierulff, C.
N. Gyldenfeldt, C. F. Bruun og F. P. F. Mourier til

virkelige Kadetter ved Corpset. Ved det nordre sjællandske Landeværns-Regim er Major a. l. f., General-Adjutant v. Ries, best. til Commandeur for den 6te Batalion.

Under Admiralitetet: Smedesvend H. Andersen, ansat til Mesterfvend ved Smeden i Frederiksværn.

Under Rentekammeret: Landsfoged Haase paa Helgoland udn. til Amtsforvalter paa Femern, og i hans Sted best. Fuldmægtig i Rentekammerets hollænske Contoir, J. C. Herdahl.

Under General-Loldkammeret: Rentekriveren i det schlesvigske Contoir under General-Loldkammeret, Kammeraad D. Koll, efter Ansøg. i Naade entlediget; Fuldmægtigen E. F. Schleyer udn. til Rentekriver; Copisten H. Møller til Fuldmægtig, og F. W. Barth og J. March til Copistet sammesteds.

Døde. Kbhv.: Mad. Mette Joh. Hansen, fød Larsen, 45 A. Mad. Olive Wendite Lovise Hansen, fød Lind, 25 A. Hans Erich Arenholdt Bøtger, 58 A. Nicolaj Ringsted, 40 A. Mad. Henriette Ter Borch, fød Heinrich. Theaterkontrollør P. Heide, 54 A. Klædekammer Hans Wilh. Jbsen, 56 A. Mad. Cecilie Schwarz 76 A. Mad. Christiane Marie Due, fød Onsmann, 53 A. Telegrafist og Styrmænd Søren Kiersgaard, 31 A. Mad. Maria Kiempe fød Jonassen 45 A. Enkemad. Kirstine Rye, 80 A. Frondhiem: Generalauditeur Frederich Collin 61 A. Mosebye paa Falster: Enkemad. Vig. Mar. Holm, fød Biering, 78 Aar. Næstved: Frøken Margrethe Hedevig Bielle, Stiftsfrøken i Walløe. Weile: Landeværnskapitain Joh. Jacob Birckholz 79 A. Mad. Christ. Magdalene Klingberg, fød Hindsborg, 56 A. Søbye: Peter Lybecker, Branddirektør paa Læsø. Slud Præsteged: Enkemad. Varen Rosenstand fød Wehl, fra Assens, 48 A. Viborg: Tjenestepige Anne Sophie Pedersdatter, 36 Aar.

(Slutningen af Nørre Jyllands Landstings Domme for April Maaned d. A.

No. 3.

Jens Kaas til Bælum Nørregaard mod afgangne Kammeraad Gundorphs Stervboe og Arvinger.

Kiendes for Ret: Den paa Høllum Hindsted Herredets Ret, den 27de October f. A. af den constituerede Sættedommer, Birkedommer Petersen, affagde Kiendelse bør uetterrettelig at være, hvorimod han, nemlig Sættedommeren bør, inden 4re Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse, naar det af ham forlanges, under Mulct af 2 Rdlr. ugentlig til dets Sogns Fattige hvorunder Bælum Nørregaard er beliggende, for hver Uge han sidder Dommen overhørig, paa egen Bekostning forfætte Sagen, og sette den i samme Stand, som den var d. 27 Octbr. sidst, førend Afviisnings Kiendelsen blev afgiven, endelig bør han og Frue Gundorph, een for begge og begge for een under lige Tvang og inden før benævnte Tid, betale Appellanten Indstevningskostningerne med 16 Rdlr. og ligeledes som en Følge heraf til Dommhuset efter Placaten strax 2 Rdlr. (Sagen angik een for Appellanten afviist Tingsvidnes Stevning i Anledning af een mod Kammeraad Gundorph anlagt Sag, fordi denne d. 28 April 1801 offentlig skal have beskyldt hiin, for selv at have paaafat eller været umiddelbar Aarsag til den Tid, som for uogle Aar siden afbrændte hans Bejermølle.)

No. 4.

Procurator Wurlund, som Actor mod Arrestanten Christen Andersen Rauning eller Stipping, fordi han i Horsens Marked den 28 Septbr. 1801 har solgt een Heber Hansen i Vester Nebbel fraftiaalen Hest.

Kiendes for Ret: Denne Sag hjemvisses til nye

og lovlige Oplysning paa Underdommeren, Cancelli raad Diedmans og Actor Procurator Nijsoms Bekostning.

No. 5.

Procurator Møller som Actor mod Johan Christian Nielsen, anholdt i Thisted for anden Gang begaaet Tyverie.

Kiendes for Ret: Arrestanten Johan Christian Nielsen bør arbeide i Kiøbenhavns Færning treende Aar, samt betale alle af Sagen lovlige flydende Omkostninger. De Actor og Defensor tilkiendte Salarier bør bortfalde, hvorimod Defensor Forvalter Overgaard forbeholdes at erholde de ham tilkommende Diet Penge efter anordnet Omgang.

Viborg: Den 18de hujus ager Hans Høy ærværdighed Hr. Biskoppent (v. D.) at udreise, for at besøge følgende Meenigheder, d. 19de Maj Wlls, d. 21de Hald, d. 23de Åstrup, d. 25de Wive, d. 27de Als, d. 30te Schelund, d. 1ste Juni Bælum, d. 3die Echibsted, d. 4de Sønderkongersløf, d. 7de Sønderup d. 9de Echjørping, 11te Gravles, d. 13de Hornum og d. 15de Sønderup, hvorfra Hr. Biskoppen venter sig hjem.

Bekjendtgjørelser.

Om trent 200 Orhoveder røde Wine, indstrandet i Skibet Alalanta, Styr. Jacob Frig, kommen fra Bordeaux, vorder solgt i Thisted næste 24de Maj ved offentlig Auction. Prøver af Wineene vorder foreviste Dagen før Auctionen af E. L. Wint her.

At Pakkeposten, som ellers i Almindelighed ikke gaaer over Viborg, skal formedelst Viborg Omflags Termin, i tvende Postdage efter hinanden, nemlig d. 12 og 19 Juni afgaae fra Kiøbenhavn over Viborg, og at bemeldte Post ligeledes skal afgaae fra Aalborg over Viborg den 15de og 22de Juni; det bliver herved til alle Vedkommendes Efterretning bekiendtgjort.

General Postamtet d. 1ste Maj 1802.

Leje. Børelser for en hønset Familie, og anden fornøden Huustrum udi min nye opbygte Gaard i Fjlsbech Bye og Sogn, tæt her ved Ørregaard, land nu faaes til Leje først. St. Hansdag eller Michelsdag. Lejeren land faae en god Hauge til Brug, tæt ved Stødet, en Koe paa Winterføeder, og 2de Dito om Sommeren paa Græs, behøvende Jildebrandjel land ogsaa anstuffed. Naar derom betiids afhandles med mig.

Ørregaard pr. Viborg d. 6te Maj 1802.

B. K o p.

Torsdagen d. 20de Maj om Formiddagen Kl. 9 Glet lader jeg ved offentlig Auction udi min iboende Gaard bortfalde endeel Møbler og Effeter, bestaaende af Topfænge og Sengekæder, Chatoller, Comoder, Spejle, Stueuhr, Borde, Stoele, Sold, Kløber, Lin, Mes, sng, Jern-og Træfang, Steen-og Glasstøj, samt en stor Deel gode Bøger m. m. Viborg d. 8de Maj 1802.

E. Degen.

Den 12te Maj om Natten, er fra Mads Nielsen i Demstrup bortfaaalen en sort Hoppe 8 Aar gl. med en hvid Plet paa Sæddelstedet og forstøet, hvis venstre Øjenbryn var halv afnavet, samt en gl. Trændse og 2de dito graae Døknere. Hvo som om dette Tyveri kan give nogen Oplysning, loves en god Douceur, naar de melder det til Hr. Forvalter Wint her paa Aunsberg.

Hestefixarer Peter Drloff kommer til Skive den 15de Juni og til Knudstrup Kroe d. 26 Juni. Mindum d. 1ste Maj 1802. Peter Drloff.

Hos Chr. N. Wtgom i Randers, land faaes gode nye hjemtomne Sopa paa Glasstær til billig Priis.

Auction. Onsdagen den 9de Junij 1802, bliver følgende Ejendomme, ved een eeneste Auction bortsolgt: **Wiellerup Ladegaard** $\frac{3}{4}$ Deel Millfra Manders, Tiendefrie Hovedgaard's Lort 26 Edr. 2 Ekr. 2 Fdtr. 2 Alb.

Paa Gaardens Mart kan græsses og foeres 100 v 110 Fæchsønder, 50 Faar og 14 Vester.

Udsæden kand være 30 a 32 Edr. Rug eller Winterhvede, 60 a 70 Edr. Byg og Erter, 90 a 100 Edr. Havre. Høeaul i Borjerlæs 180 ja 200de.

Bygningerne ere indrettet for en hønet Familie.

Med Gaarden kand følgende Eiendomme erhøbes, dog at disse og opbydes først med Gaarden og siden hver Deel for sig selv.

A. til Høverie.

1) Laur's Rasmussen, Niels Lundgaard og Nasmus Laurfen hver af Hartkorn 3 Edr. 7 Ekr. 3 Ftr. $\frac{1}{2}$ Alb. Disse Gaarde forrette Høverie og giver Landgilde aarlig af hver Gaard 22 Edr.

2) 2de Huuse, som beboes af Niels Andersen Wildmand og Jens Bødter; desuden:

3) En Eng af Hartk. 1 Ede 1 Ekr. 3 Ftr. $1\frac{1}{2}$ Alb. hvorpaa aules 26 a 30 Borger Læs.

Disse Eiendomme ligger $\frac{3}{4}$ Deel Mill fra Manders i i Christrup Bye og Sogn.

B.

4) En Eng Parcel af Dronningborg Hovedgaard's Mart frie Hovedgaard's Lort i Thorup Kier, har Hartkorn 5 Ekr. 1 Fdtr.

Skulde disse Eiendomme, forinden Auctionen werde bortsolgt underhaanden, da skal saadant strax werde bekendtgjort i denne Avis.

Auctionen holdes paa Gaarden om Eftermiddagen Kl. 2 Elet, hvor Liebhaberne ville behage at møde.

Endel af Kiøbesummen kand blive indstaaende.

Wiellerup Ladegaard den 20de April 1802.

Jo han Friderich Nielsen.

Næstkommende 29de Maj Formiddag Kl. 11 en halv Elet bliver udtørresogns Kirke her i Byen, foretaget Licitation over Alter-Tavlen's Mahling efter den Plan, som skal blive forevilt. De som maatte have Lust at paatage sig dette Arbejde, indbydes at indfinde sig bem. Tid og Sted, hvor Konditionerne vorder bekendtgjorte. Kirke-Inspectionen i Viborg d. 1ste Maj 1802.

Auction.

Den 2den Juli næstkommende ladet vi undertegnede følgende os tilhørende faste Eiendomme stille til offentlig Auction i vores iboende Gaard i Holstebro og om antagelig Bud skeer bortsolge.

1) Bemeldte vores iboende og i denne Byes Søndre Gade beliggende Gaard, hvoraf Gadehuset er Grundmuur, men Laden og de 2de Fløihuse Muur- og Bindingsværk, og følger dermed en Kloften og Frugtgaenge og en ygd Gaarden liggende liben Loft. Gaardens Bygninger som er asureret i Brandklassen for 2600 Rdlr. er i god Stand og bequem til en Kiøbmand eller anden hønet Familie. I Gaarden som er rummelig og stor, er en Brønd med god og til alle Tider overflødig Vand.

2) Endel i denne Byes Søndre Mart beliggende frie Kiøstet Martjorder, enten samlet eller separat, i Stykke eller Salvbitt, alt som det sig efter de indfindende Liebhabere best kan stikke.

3) Wedersee Sogns Konge. Korn og Nøagtiende Matr. culert til 9 Edr. 7 Ekr. $2\frac{1}{2}$ Alb. hvilket Sogns Tiendeydende Hartk. er noget over 170 Edr.

Conditionerne, som kan ventes saa Favdrable for Kiøberne som muligt, er 8te Dage før Auctionen at faae til Eftersyn hos undertegnede Eiere, med hvem og underhaanden kand handles om disse Eiendomme.

Saa snart ovenmeldte Eiendomme er bortsolgt fortsættes Auctionen over Gaardens Creaturer samt endeel Løssere og Effecter. Holstebro d. 30te April 1802.

E. Holmarck.

P. Holmarck.

Subskriptionsplan.

Overbeviist om den Nytte en fort, paalidelig og efter de bedste Forfatteres Systemer ordnet Naturhistorie ville virke blant Almuen og Ungdommen, har jeg udarbejdet et Udto og af Naturhistorien for saadvide Dyrene angaaer, der nu snart vil forlade Pressen. For at gjøre den baade nyttigere og forstaaeligere, har jeg med megen Besøfning ladet de seldneste og mindst bekendte Dyr, Fugle og Fiske afbilde i Træsnit og de ere afstrykte imellem Texten selv. Det var først min Hensigt, at udgive en kort Naturhistorie i Tabeller og der udkom allerede i Sjør. 5 Stykker saadanne, hver med 5 Dyrfigurer. Men da Afsetningen ikke svarede til min Forventning, har jeg, for ikke ganske at bygde Planen, omarbejdet og fortsat Tabellerne i ovenmeldte Bog. Besøfningen paa den er saa betydelig, at jeg herved maae indbyde til Subskription paa den, isæt, da jeg ønsker at sælge ogsaa denne til Almeennytte sigtende Bog for bedre Kiøb, end sædvanlig. De som behage at tegne sig for den, leverer jeg den, uagter Figurerne have mere end fordoblet dens Priis for mig, for 3 R. Arket, og i samme Kiøb vil jeg til Subskribenterne levere den simpelt indbundet og planeret. Bogens Størrelse bliver omtrent 24 Ark og til Juni Termin dette Aar skal den i det seneste være færdig.

Viborg d. 21 April 1802.

Anton Frank Just.

Nogle meget gode og smukke Vinduer og Dørre ere underhaanden at faae tilkiøbs. Anviisning gives fra Bogtrykkeriet.

af Ringkiøbings Læ: Oplag faaes hos

Just i Viborg:

Kødt, No. 0 Pundet 16 Mkf.

No. 1 : : : 12 Mkf.

No. 2 : : : 10 Mkf. som ere fabri

No. 3 : : : 9 Mkf. Førens egne

No. 4 : : : 6 Mkf. Priiser.

Sort, No. 1 Pundet 12 Mkf.

Guldiat : : : 10 Mkf.

Enkelte Stænger faaes og.

Følgende nye Bøger:

Allegorisk Haandbog i Malesi og Tegning h. 32 s.

Om Ubrøgning og Brojerlauget i Kbh. h. 40 s.

Spießs Reise til Jammerens Boliger 2den Deel h. 62 s.

Landlagen h. 16 s.

Selskabsfange 1802. h. 50 s.

Hullagers Kunstbog for Bøst indb. 36 s.

Marie Müller, en Roman h. 74 s.

Shlenslagers dramatiske Situation af 2den April h. 18 s.

Komødier:

Erobreren og Fædelsforsten h. 8 s.

Arvingerne h. 16 s.

Skibbruddet h. 20 s.

Landsbytheatret h. 42 s.

Gevinsten i Kasselotteriet h. 16 s.

Den forladte Datter h. 58 s.

Min Bedstemoder h. 28 s.

Ades hos Just.

INDHOLD

Jydske Efterretninger, 26. juni 1795

Københavns brand

Fyens Stifts Adresse-Aviser, 27. august 1798

Rygter om Napoleons landgang i Ægypten

Kiøbenhavnske Tidender, 24. september 1798

Napoleon erobrer Aleksandria

Kiøbenhavnske Tidender, 15. oktober 1798

Nelson slår den franske flåde ved Abukir

Viborger Samler, ekstranummer, 9. april 1801

Slaget på Reden. Mobilisering

Viborger Samler, 17. maj 1802

Guldhornstyveriet

Dagen, 10. januar 1803

Introduktion af ny avis

Anmeldelse af Øhlenschlägers digte

Dagen, 11. januar 1803

Anmeldelse af Øhlenschlägers digte (sluttet)

Dagen, 13. januar 1804

Gravrøvier på Assistens kirkegård

Kiøbenhavnske Tidender, 22. november 1805

Slaget ved Trafalgar, Nelsons død

Dagen, 17. december 1805

Slaget ved Austerlitz

Kiøbenhavnske Tidender, 17. december 1805

Napoleons hyldest til soldaterne efter sejren ved Austerlitz

Dagen, 3. oktober 1806

Ballonskipper i København

Dagen, ekstranummer, 1. september 1807

Afvisning af engelsk krav om at få flåden udleveret

Dagen, 8. september 1807

Københavns bombardement

Dagen, 21. september 1807

Danmark kapitulerer, flåden overdrages til englænderne

Viborger Samler, 24. september 1807

Øjenvidneskildring af bombardementet

Iversens Fyenske Avertissements Tidende

5. april 1808

Træfningen ved Odden

Koldinghus' brand

Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn, 6. oktober 1812

Forurening i København

Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn, 10. oktober 1812

Napoleon erobrer Moskva

Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn

29. december 1812

Vinter i Rusland, Napoleons tilbagetog

Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn, 23. januar 1813

Statsbankerotten

Dagen, 10. februar 1814

Freden i Kiel, afståelsen af Norge

Jydske Efterretninger, 24. april 1814

Napoleons fald

Aarhus Stifts Adresse-Contoires Tidende

21. marts 1815

Napoleons flugt fra Elba og landgang i Frankrig

Aarhus Stifts Adresse-Contoires Tidende

27. juni 1815

Slaget ved Waterloo

Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn, 28. juni 1817

Fangeoprør i Tugt- og Rasphuset

Dagen, 8. september 1819

Hærværk mod jødiske forretninger i København